

✉ سرگروه گرامی:

خواهشمند است پس از دریافت کتاب، با ارسال عدد ۹
به سامانه پیامکی ۶۶۰۰۰۰۸۳ اعلام وصول نمایید.

مشخصات سرگروه:

نام و نام خانوادگی:

تلفن:

سخنی با سرگروه

«این حلقات صالحین، از کارهای بسیار خوب و برجسته است که گسترش
کمی و کیفی آن باید مورد توجه قرار گیرد.» (مقام معظم رهبری حفظه الله)

سرگروه محترم؛ سلام علیکم

درب کوله‌ات را باز کن؛ ویژگی‌هایی مثل مسئولیت‌پذیری، مشورت،
تفکر و تدبیر، مدیریت و رهبری، سعه‌صدر، برنامه‌ریزی، انگیزه، بصیرت،
ولایت‌پذیری، مطالعه، تعبد و تقید شرعی، قدرت ارتباط، تعادل (پرهیز
از افراط و تفریط) و... را در آن خواهی دید که همراه تو می‌باشند تا در
سختی راه، یار و پشتیبان تو باشند و بتوانی این امانت الهی - که کوه‌ها و
آسمان‌ها از قبول آن امتناع کردند- را سالم به مقصد برسانی و از این قرعه
فال خشنود باشی. اما دو ویژگی دیگری که لازم است در کوله‌ات قرار دهی
و در وجود شما هم می‌باشد، عامل و دل‌سوز بودن است.

عامل و دل‌سوز بودن

اینها کلمات آشنایی هستند؛ ویژگی‌هایی که همراه شما می‌باشند. دیگر
احتیاجی به توضیح اضافی ندارند. عامل بودن، جزء شروط اساسی و
اصلی برای سرگروه‌ها می‌باشد. مگر می‌شود سرگروهی به متریبان خود
حرفی را بزند، عملی را تذکر بدهد و خود به آن عمل نکند؟ انصافاً به دور
از عقل است. بعضی از شما عزیزان، خود را دست‌کم می‌گیرید؛ درحالی‌که
الگوی بسیاری از متریبان شده‌اید، ولی به باور این مسئله نرسیده‌اید.
سرگروهی که برای گروه خود از نماز، سخن می‌گوید، از اخلاق خوش، سخن
می‌گوید، از ظاهر اسلامی سخن می‌گوید، باید خودش عامل به این کارها
و سخن‌های خود باشد. با عمل خود، متریبان را تربیت کنید که این نوع
تربیت، تأثیرگذارتر از حرف و سخن است. چه بسیار احادیثی که در این باب

سخنی با سرگروه

از بزرگان دین نقل شده است و فقط کافی است کمی در کتب بگردیم تا آنها را بباییم. حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام می فرمایند: «**العلمُ کثیرٌ و العملُ قلیلٌ**؛ علم بسیار است و عمل اندک»^۱ اگر تنها به همین روایت بنگریم، در خواهیم یافت که چه خطری ما را تهدید می کند که مبادا فقط حرف و سخن از اعمال صالح بزنیم و به آن عمل نکنیم. **إن شاء الله** که ما جزء زمره ی این گونه افراد نباشیم که حضرت درباره آنان می فرماید: «چه بسیارند کسانی که علم دارند و از آن پیروی نمی کنند» به هر حال عامل بودن و عمل کردن به حرف ها و سخن های خودمان و علمی که به متریان می آموزیم، برای سرگروهی که کار تربیتی انجام می دهد، واجب است.

دومین ویژگی، موضوع دلسوز بودن است که از ویژگی های بارز سرگروهی به شمار می رود. انصافاً نباید از این نکته غافل شد که حتماً شما عزیزان سرگروه دلسوز و دغدغه مند هستید که به این وادی تربیتی قدم گذاشته اید و در راستای تربیت افراد زحمت می کشید؛ اما گاهی اوقات فراموش می کنیم که این دلسوزی، جزء ویژگی های ماست و لازمه کار تربیتی.

اگر متربی اشتباه کرد و بیراهه رفت، نکند خدایی ناکرده بگوییم به ما چه مربوط و از این قبیل حرف ها. ما دلسوز او هستیم. ما باید همان نقش پیغمبر اکرم ﷺ را ایفا کنیم که در موردش فرمودند: «**طیبٌ دواژٌ بطیبه**» یعنی طیبی که خودش به دنبال مریض می رفت. بله این ویژگی را از بهترین الگوی جهان هستی و به قول قرآن کریم «**اسوه حسنه**» به ارث برده ایم. دلسوزی برای متربی لازم است.

پس عامل بودن و دلسوزی دو ویژگی مهم سرگروه ها می باشد که باید به آنها توجه بیشتری داشته باشید.

راهنمای کتاب

سپاس خداوند بلندمرتبه را که بار دیگر توفیقی عنایت فرمود تا بتوانیم در راستای اهداف مقدس شجره طیبه صالحین، قدمی دیگر فرا نهیم و کتابی شایسته‌تر را با هدف ارتقای کیفی جلسات حلقه‌های صالحین تقدیم نماییم. کتاب سال صالحین در این چند سال با استقبال فراوان سرگروه‌های محترم در سراسر کشور روبرو شده است و یقیناً هر سال با توجه به پیشنهادهای مسئولین و کارشناسان مربوطه و نیز سرگروه‌های گرامی، بر غنای این مجموعه کتاب‌ها افزوده گردیده است که کتاب سال صالحین ۹۶ یک نمونه از آن است؛ لذا سعی شده است این کتاب با در نظر گرفتن نیازهای سرگروه‌های حلقات شجره طیبه صالحین و با هدف ارتقاء سطح علمی آنها در بیان مطالب و برای رشد و ارتقاء سطح علمی حلقه‌های تربیتی متریان تدوین گردد. البته لازم به ذکر است این کتاب با توجه به محدود بودن تعداد صفحات، تنها بخشی از محتوای مورد نیاز سرگروه‌ها را تأمین می‌کند و برای بهره‌وری و کارآمدی بیشتر نیاز است سرگروه‌های گرامی به منابع بیشتری رجوع کنند.

سرگروه محترم؛ برای بهره‌مندی از این کتاب به چند نکته زیر دقت نمایید:

۱- رویکرد مباحث کتاب سال ۹۶ بر اساس روزهای سال می‌باشد؛ با توجه به محدود بودن حجم مطالب کتاب، فقط به یک موضوع پرداخته شده است که مجموعاً در طی سال، ۵۲ موضوع با رویکرد مهارتی در ابعاد تربیتی، معرفتی و بصیرتی لحاظ شده است. البته جلسات دیگر حلقه نیز در طول هفته توسط سرگروه برگزار می‌گردد، که سرگروه می‌تواند با توجه به مقتضیات زمانی و یا مناسبتی، و با مراجعه به منابع ذکر شده در کتاب، جلسات را ادامه دهد.

۲- کتاب سال صالحین ۹۶ بر اساس نظریات کارشناسان و کار کارشناسی

راهنمای کتاب

مسئولین و نیز پیشنهادهای مخاطبین گرامی نسبت به کتاب سال ۹۵ دچار تغییراتی گردید؛ از جمله این تغییرات می‌توان به محدود نمودن موضوعات، کم نمودن حجم کتاب، مهارتی شدن و مناسبت‌محور بودن موضوعات اشاره نمود؛ بدین صورت که به عنوان نمونه در روز نهم دی، مطلب و موضوعی فراخور آن روز یعنی روز میثاق با ولایت مطرح گردید و یا در هفته وحدت، مطالبی مناسب آن در نظر گرفته شد. از آنجا که مباحث عمده کتاب، مناسبت‌محور است، مباحث تربیتی، معرفتی، بصیرتی و مهارتی آن نیز در حقیقت مناسبت‌محور گردیده است.

۳- در حاشیه بالای هر صفحه، حدیث و یا روایتی آورده شده که متن عربی آن، در سمت راست بالای صفحه و ترجمه آن در سمت چپ بالای صفحه آورده شده است.

۴- منابعی در پایان هر موضوع کتاب جهت تکمیل مباحث همان موضوع ذکر گردیده و دیگر اینکه جهت مراجعه سرگروه و یا متربی، در پایان کتاب نیز منابع تکمیلی ذکر شده است؛ منابعی که می‌تواند در تفهیم موضوعات و مطالب، کمک شایانی به سرگروه و یا متربی نماید.

امید آنکه سرگروه‌های محترم، با استفاده از این کتاب، در تربیت دینی متریبان، توانمندتر و موفق‌تر عمل نموده و حلقات شجره طیبه صالحین را در مسیر رشد و تعالی دینی قرار دهند.

حضور و غیاب

ردیف	نام و نام خانوادگی	۹۶/ /	۹۶/ /	۹۶/ /	۹۶/ /	۹۶/ /
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						
۱۶						
۱۷						
۱۸						
۱۹						
۲۰						
۲۱						
۲۲						
۲۳						
۲۴						
۲۵						

حضور و غیاب

ردیف	نام و نام خانوادگی	۹۶ / /	۹۶ / /	۹۶ / /	۹۶ / /	۹۶ / /
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						
۱۶						
۱۷						
۱۸						
۱۹						
۲۰						
۲۱						
۲۲						
۲۳						
۲۴						
۲۵						

حضور و غیاب

ردیف	نام و نام خانوادگی	۹۶/ /	۹۶/ /	۹۶/ /	۹۶/ /	۹۶/ /
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						
۱۶						
۱۷						
۱۸						
۱۹						
۲۰						
۲۱						
۲۲						
۲۳						
۲۴						
۲۵						

اعضای گروه

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

اعضای گروه

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... سال تولد: ..... کد ملی: .....
تحصیلات: ..... رشته: ..... مسئولیت در گروه: .....
تلفن ثابت: ..... تلفن همراه: ..... پست الکترونیک: .....
آدرس: .....

۱۳۹۶

فصل بهار

۱۴۴۸ / 2017

شعبان / May		خرداد	
روز	شمسی	قمری	میلادی
دوشنبه	۱	۲۵	۲۲
سه شنبه	۲	۲۶	۲۳
چهارشنبه	۳	۲۷	۲۴
پنجشنبه	۴	۲۸	۲۵
جمعه	۵	۲۹	۲۶
شنبه	۶	رمضان	۲۷
یکشنبه	۷	۲	۲۸
دوشنبه	۸	۳	۲۹
سه شنبه	۹	۴	۳۰
چهارشنبه	۱۰	۵	۳۱
پنجشنبه	۱۱	۶	Jun
جمعه	۱۲	۷	۲
شنبه	۱۳	۸	۳
یکشنبه	۱۴	۹	۴
دوشنبه	۱۵	۱۰	۵
سه شنبه	۱۶	۱۱	۶
چهارشنبه	۱۷	۱۲	۷
پنجشنبه	۱۸	۱۳	۸
جمعه	۱۹	۱۴	۹
شنبه	۲۰	۱۵	۱۰
یکشنبه	۲۱	۱۶	۱۱
دوشنبه	۲۲	۱۷	۱۲
سه شنبه	۲۳	۱۸	۱۳
چهارشنبه	۲۴	۱۹	۱۴
پنجشنبه	۲۵	۲۰	۱۵
جمعه	۲۶	۲۱	۱۶
شنبه	۲۷	۲۲	۱۷
یکشنبه	۲۸	۲۳	۱۸
دوشنبه	۲۹	۲۴	۱۹
سه شنبه	۳۰	۲۵	۲۰
چهارشنبه	۳۱	۲۶	۲۱

اردیبهشت / April		اردیبهشت	
روز	شمسی	قمری	میلادی
جمعه	۱	۲۳	۲۱
شنبه	۲	۲۴	۲۲
یکشنبه	۳	۲۵	۲۳
دوشنبه	۴	۲۶	۲۴
سه شنبه	۵	۲۷	۲۵
چهارشنبه	۶	۲۸	۲۶
پنجشنبه	۷	۲۹	۲۷
جمعه	۸	شعبان	۲۸
شنبه	۹	۲	۲۹
یکشنبه	۱۰	۳	۳۰
دوشنبه	۱۱	۴	May
سه شنبه	۱۲	۵	۲
چهارشنبه	۱۳	۶	۳
پنجشنبه	۱۴	۷	۴
جمعه	۱۵	۸	۵
شنبه	۱۶	۹	۶
یکشنبه	۱۷	۱۰	۷
دوشنبه	۱۸	۱۱	۸
سه شنبه	۱۹	۱۲	۹
چهارشنبه	۲۰	۱۳	۱۰
پنجشنبه	۲۱	۱۴	۱۱
جمعه	۲۲	۱۵	۱۲
شنبه	۲۳	۱۶	۱۳
یکشنبه	۲۴	۱۷	۱۴
دوشنبه	۲۵	۱۸	۱۵
سه شنبه	۲۶	۱۹	۱۶
چهارشنبه	۲۷	۲۰	۱۷
پنجشنبه	۲۸	۲۱	۱۸
جمعه	۲۹	۲۲	۱۹
شنبه	۳۰	۲۳	۲۰
یکشنبه	۳۱	۲۴	۲۱

جمادی الثانی / March		فروردین	
روز	شمسی	قمری	میلادی
سه شنبه	۱	۲۲	۲۱
چهارشنبه	۲	۲۳	۲۲
پنجشنبه	۳	۲۴	۲۳
جمعه	۴	۲۵	۲۴
شنبه	۵	۲۶	۲۵
یکشنبه	۶	۲۷	۲۶
دوشنبه	۷	۲۸	۲۷
سه شنبه	۸	۲۹	۲۸
چهارشنبه	۹	۳۰	۲۹
پنجشنبه	۱۰	رجب	۳۰
جمعه	۱۱	۲	۳۱
شنبه	۱۲	۳	Apr
یکشنبه	۱۳	۴	۲
دوشنبه	۱۴	۵	۳
سه شنبه	۱۵	۶	۴
چهارشنبه	۱۶	۷	۵
پنجشنبه	۱۷	۸	۶
جمعه	۱۸	۹	۷
شنبه	۱۹	۱۰	۸
یکشنبه	۲۰	۱۱	۹
دوشنبه	۲۱	۱۲	۱۰
سه شنبه	۲۲	۱۳	۱۱
چهارشنبه	۲۳	۱۴	۱۲
پنجشنبه	۲۴	۱۵	۱۳
جمعه	۲۵	۱۶	۱۴
شنبه	۲۶	۱۷	۱۵
یکشنبه	۲۷	۱۸	۱۶
دوشنبه	۲۸	۱۹	۱۷
سه شنبه	۲۹	۲۰	۱۸
چهارشنبه	۳۰	۲۱	۱۹
پنجشنبه	۳۱	۲۲	۲۰

- ۱- آغاز نوزاد (تعطیل)
- ۲- عید نوروز (تعطیل) - آغاز عملیات فتح المبین
- ۳- عید نوروز (تعطیل)
- ۴- ولادت حضرت امام محمد باقر علیه السلام (۵۷ هـ ق)
- ۵- ولادت حضرت امام علی الهادی علیه السلام - روز طبیعت (تعطیل)
- ۶- ولادت حضرت امام محمد تقی علیه السلام «جواد الائمه»
- ۷- روز ملی فناوری هسته‌ای - سالروز شهادت سید مرتضی اویسی
- ۸- ولادت حضرت امام علی علیه السلام (تعطیل) - آغاز ایام ایمنی (اعتکاف)
- ۹- وفات حضرت زینب سلام الله علیها
- ۱۰- روز ارتش جمهوری اسلامی و نیروی زمینی
- ۱۱- فتح خرمشهر در عملیات بیت المقدس
- ۱۲- روز زرتوئل - روز مقاومت و پایداری
- ۱۳- رحلت حضرت امام خمینی (ره) رهبر کبیر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران - انتخاب حضرت آیت الله امام خامنه‌ای به رهبری (تعطیل)
- ۱۴- وفات حضرت خدیجه (س) - قیام‌خیزین ۱۵ خرداد (تعطیل)
- ۱۵- ولادت حضرت امام حسن مجتبی (ع) و روز اکرام
- ۱۶- شب قدر
- ۱۷- ضربت خوردن حضرت علی علیه السلام
- ۱۸- شب قدر
- ۱۹- شهادت حضرت علی علیه السلام (تعطیل)
- ۲۰- شب قدر
- ۲۱- شهادت دکتر مصطفی چمران - روز بسیج استادان

- ۱- آغاز نوزاد (تعطیل)
- ۲- شهادت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله (۱۲ سال قبل از هجرت) (تعطیل) - شکست حمله نظامی آمریکا به ایران در طیس
- ۳- ولادت حضرت امام حسین علیه السلام (۴ هـ ق) و روز پاسدار
- ۴- ولادت حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام و روز جانباز
- ۵- ولادت حضرت امام زین العابدین علیه السلام (۳۸ هـ ق)
- ۶- شهادت استاد مرتضی مطهری (۱۳۵۸ ش) - روز معلم
- ۷- ولادت حضرت علی اکبر علیه السلام (۳۲ هـ ق) و روز جوان
- ۸- ولادت حضرت قائم عجل الله تعالی فرجه (تعطیل) و روز جهانی مستضعفان
- ۹- لغو امتیاز تنباکو به فتوای آیت الله میرزا حسن شیرازی

- ۱- آغاز نوزاد (تعطیل)
- ۲- عید نوروز (تعطیل) - آغاز عملیات فتح المبین
- ۳- عید نوروز (تعطیل)
- ۴- ولادت حضرت امام محمد باقر علیه السلام (۵۷ هـ ق)
- ۵- ولادت حضرت امام علی الهادی علیه السلام - روز طبیعت (تعطیل)
- ۶- ولادت حضرت امام محمد تقی علیه السلام «جواد الائمه»
- ۷- روز ملی فناوری هسته‌ای - سالروز شهادت سید مرتضی اویسی
- ۸- ولادت حضرت امام علی علیه السلام (تعطیل) - آغاز ایام ایمنی (اعتکاف)
- ۹- وفات حضرت زینب سلام الله علیها
- ۱۰- روز ارتش جمهوری اسلامی و نیروی زمینی
- ۱۱- فتح خرمشهر در عملیات بیت المقدس
- ۱۲- روز زرتوئل - روز مقاومت و پایداری
- ۱۳- رحلت حضرت امام خمینی (ره) رهبر کبیر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران - انتخاب حضرت آیت الله امام خامنه‌ای به رهبری (تعطیل)
- ۱۴- وفات حضرت خدیجه (س) - قیام‌خیزین ۱۵ خرداد (تعطیل)
- ۱۵- ولادت حضرت امام حسن مجتبی (ع) و روز اکرام
- ۱۶- شب قدر
- ۱۷- ضربت خوردن حضرت علی علیه السلام
- ۱۸- شب قدر
- ۱۹- شهادت حضرت علی علیه السلام (تعطیل)
- ۲۰- شب قدر
- ۲۱- شهادت دکتر مصطفی چمران - روز بسیج استادان

شهریور / ذی الحجه / August			
روز	شمسی	قمری	میلادی
چهارشنبه	۱	ذی الحجه	۲۳
پنجشنبه	۲		۲۴
جمعه	۳		۲۵
شنبه	۴		۲۶
یکشنبه	۵		۲۷
دوشنبه	۶		۲۸
سه شنبه	۷		۲۹
چهارشنبه	۸		۳۰
پنجشنبه	۹		۳۱
جمعه	۱۰	۱۰	Sep
شنبه	۱۱		۲
یکشنبه	۱۲		۳
دوشنبه	۱۳		۴
سه شنبه	۱۴		۵
چهارشنبه	۱۵		۶
پنجشنبه	۱۶		۷
جمعه	۱۷		۸
شنبه	۱۸		۹
یکشنبه	۱۹		۱۰
دوشنبه	۲۰		۱۱
سه شنبه	۲۱		۱۲
چهارشنبه	۲۲		۱۳
پنجشنبه	۲۳		۱۴
جمعه	۲۴		۱۵
شنبه	۲۵		۱۶
یکشنبه	۲۶		۱۷
دوشنبه	۲۷		۱۸
سه شنبه	۲۸		۱۹
چهارشنبه	۲۹		۲۰
پنجشنبه	۳۰		۲۱
جمعه	۳۱	محرّم	۲۲

مرداد / شوال / July			
روز	شمسی	قمری	میلادی
یکشنبه	۱	۲۸	۲۳
دوشنبه	۲	۲۹	۲۴
سه شنبه	۳	ذی القعدة	۲۵
چهارشنبه	۴	۲	۲۶
پنجشنبه	۵	۳	۲۷
جمعه	۶	۴	۲۸
شنبه	۷	۵	۲۹
یکشنبه	۸	۶	۳۰
دوشنبه	۹	۷	۳۱
سه شنبه	۱۰	۸	Aug
چهارشنبه	۱۱	۹	۲
پنجشنبه	۱۲	۱۰	۳
جمعه	۱۳	۱۱	۴
شنبه	۱۴	۱۲	۵
یکشنبه	۱۵	۱۳	۶
دوشنبه	۱۶	۱۴	۷
سه شنبه	۱۷	۱۵	۸
چهارشنبه	۱۸	۱۶	۹
پنجشنبه	۱۹	۱۷	۱۰
جمعه	۲۰	۱۸	۱۱
شنبه	۲۱	۱۹	۱۲
یکشنبه	۲۲	۲۰	۱۳
دوشنبه	۲۳	۲۱	۱۴
سه شنبه	۲۴	۲۲	۱۵
چهارشنبه	۲۵	۲۳	۱۶
پنجشنبه	۲۶	۲۴	۱۷
جمعه	۲۷	۲۵	۱۸
شنبه	۲۸	۲۶	۱۹
یکشنبه	۲۹	۲۷	۲۰
دوشنبه	۳۰	۲۸	۲۱
سه شنبه	۳۱	۲۹	۲۲

تیر / رمضان / June			
روز	شمسی	قمری	میلادی
پنجشنبه	۱	۲۷	۲۲
جمعه	۲	۲۸	۲۳
شنبه	۳	۲۹	۲۴
یکشنبه	۴	۳۰	۲۵
دوشنبه	۵	شوال	۲۶
سه شنبه	۶	۲	۲۷
چهارشنبه	۷	۳	۲۸
پنجشنبه	۸	۴	۲۹
جمعه	۹	۵	۳۰
شنبه	۱۰	۶	Jul
یکشنبه	۱۱	۷	۲
دوشنبه	۱۲	۸	۳
سه شنبه	۱۳	۹	۴
چهارشنبه	۱۴	۱۰	۵
پنجشنبه	۱۵	۱۱	۶
جمعه	۱۶	۱۲	۷
شنبه	۱۷	۱۳	۸
یکشنبه	۱۸	۱۴	۹
دوشنبه	۱۹	۱۵	۱۰
سه شنبه	۲۰	۱۶	۱۱
چهارشنبه	۲۱	۱۷	۱۲
پنجشنبه	۲۲	۱۸	۱۳
جمعه	۲۳	۱۹	۱۴
شنبه	۲۴	۲۰	۱۵
یکشنبه	۲۵	۲۱	۱۶
دوشنبه	۲۶	۲۲	۱۷
سه شنبه	۲۷	۲۳	۱۸
چهارشنبه	۲۸	۲۴	۱۹
پنجشنبه	۲۹	۲۵	۲۰
جمعه	۳۰	۲۶	۲۱
شنبه	۳۱	۲۷	۲۲

۱- سالروز ازدواج حضرت علی علیه السلام و حضرت فاطمه (س)
 ۲- آغاز هفته دولت - شهادت سید علی اندرزگو
 ۳- شهادت مظلومانه زاران خانه خدا به دست مأموران آل سعود
 ۴- شهادت حضرت امام محمد باقر علیه السلام (۱۱۴ هـ ق)
 ۵- روز میزبانان باقر (شهادت مظلومانه شهیدان رجایی و باهنر)
 ۶- روز عرفه (روز نیایش)
 ۷- عید سعید قربان (تعطیل)
 ۸- روز میزبانان با استعمار انگلیس (سالروز شهادت رئیسعلی دلواری)
 ۹- ولادت حضرت امام علی النقی الهادی علیه السلام
 ۱۰- قیام ۱۷ شهریور و کشتار مردم به دست مأموران ستم شاهی
 ۱۱- عید سعید غدیر خم (تعطیل)
 ۱۲- ولادت حضرت امام موسی کاظم علیه السلام
 ۱۳- روز میزبانان پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله
 ۱۴- آغاز سال ۱۴۳۸ هجری قمری - آغاز هفته دفاع مقدس

۱- ولادت حضرت معصومه سلام الله علیها و روز دختر
 ۲- سالروز عملیات افتخار آفرین مرصاد
 ۳- روز تجلیل از امام زادگان و بقاع متبرکه
 ۴- روز بزرگداشت حضرت احمد بن موسی شاه چراغ علیه السلام
 ۵- ولادت حضرت امام رضا علیه السلام (۱۴۸ هـ ق)
 ۶- صدور فرمان مشروطیت - روز حقوق بشر اسلامی و کرامت انسانی
 ۷- تشکیل جهاد دانشگاهی
 ۸- روز تشکل ها و مشارکت های اجتماعی
 ۹- روز مقاومت اسلامی
 ۱۰- آغاز بازگشت آزادگان به میهن اسلامی (۱۳۶۹ هـ ش)
 ۱۱- کودتای آمریکا برای بازگرداندن شاه (۱۳۳۲ هـ ش)
 ۱۲- روز بزرگداشت علامه مجلسی - روز جهانی مسجد
 ۱۳- شهادت حضرت امام محمد تقی علیه السلام «جوادالامه»

۱- روز تبلیغ و اطلاع رسانی دینی (سالروز صدور فرمان حضرت امام خمینی (ره) مبنی بر تأسیس سازمان تبلیغات اسلامی)
 ۲- روز جهانی قدس (آخرین جمعه ماه رمضان)
 ۳- عید سعید فطر (تعطیل)
 ۴- تعطیل به مناسبت عید سعید فطر
 ۵- شهادت مظلومانه آیت الله دکتر بهشتی و ۷۲ تن از یاران
 ۶- امام خمینی (ره) به دست منافقان - روز قوه قضاییه
 ۷- روز مبارزه با سلاح های شیمیایی و میکروبی
 ۸- شهادت آیت الله صدوقی چهارمین شهید محراب توسط منافقان
 ۹- محله دهمشانه ناوگان آمریکایی جنایت کار به هوایمهای
 ۱۰- مسافری جمهوری اسلامی ایران - روز افشای حقیق بشر آمریکایی
 ۱۱- روز فرهنگ پهلوانی و ورزش روزخانه ای - روز عفاف و حجاب
 ۱۲- شهادت حضرت امام جعفر صادق علیه السلام (تعطیل)

آذر / ربيع الاول / November			
روز	شمسی	قمری	میلادی
چهارشنبه	۱	۳	۲۲
پنجشنبه	۲	۴	۲۳
جمعه	۳	۵	۲۴
شنبه	۴	۶	۲۵
یکشنبه	۵	۷	۲۶
دوشنبه	۶	۸	۲۷
سه شنبه	۷	۹	۲۸
چهارشنبه	۸	۱۰	۲۹
پنجشنبه	۹	۱۱	۳۰
جمعه	۱۰	۱۲	Dec
شنبه	۱۱	۱۳	۲
یکشنبه	۱۲	۱۴	۳
دوشنبه	۱۳	۱۵	۴
سه شنبه	۱۴	۱۶	۵
چهارشنبه	۱۵	۱۷	۶
پنجشنبه	۱۶	۱۸	۷
جمعه	۱۷	۱۹	۸
شنبه	۱۸	۲۰	۹
یکشنبه	۱۹	۲۱	۱۰
دوشنبه	۲۰	۲۲	۱۱
سه شنبه	۲۱	۲۳	۱۲
چهارشنبه	۲۲	۲۴	۱۳
پنجشنبه	۲۳	۲۵	۱۴
جمعه	۲۴	۲۶	۱۵
شنبه	۲۵	۲۷	۱۶
یکشنبه	۲۶	۲۸	۱۷
دوشنبه	۲۷	۲۹	۱۸
سه شنبه	۲۸	۳۰	۱۹
چهارشنبه	۲۹	ربیع الثانی	۲۰
پنجشنبه	۳۰	۲	۲۱

آبان / صفر / October			
روز	شمسی	قمری	میلادی
دوشنبه	۱	۳	۲۳
سه شنبه	۲	۴	۲۴
چهارشنبه	۳	۵	۲۵
پنجشنبه	۴	۶	۲۶
جمعه	۵	۷	۲۷
شنبه	۶	۸	۲۸
یکشنبه	۷	۹	۲۹
دوشنبه	۸	۱۰	۳۰
سه شنبه	۹	۱۱	۳۱
چهارشنبه	۱۰	۱۲	Nov
پنجشنبه	۱۱	۱۳	۲
جمعه	۱۲	۱۴	۳
شنبه	۱۳	۱۵	۴
یکشنبه	۱۴	۱۶	۵
دوشنبه	۱۵	۱۷	۶
سه شنبه	۱۶	۱۸	۷
چهارشنبه	۱۷	۱۹	۸
پنجشنبه	۱۸	۲۰	۹
جمعه	۱۹	۲۱	۱۰
شنبه	۲۰	۲۲	۱۱
یکشنبه	۲۱	۲۳	۱۲
دوشنبه	۲۲	۲۴	۱۳
سه شنبه	۲۳	۲۵	۱۴
چهارشنبه	۲۴	۲۶	۱۵
پنجشنبه	۲۵	۲۷	۱۶
جمعه	۲۶	۲۸	۱۷
شنبه	۲۷	۲۹	۱۸
یکشنبه	۲۸	۳۰	۱۹
دوشنبه	۲۹	ربیع الاول	۲۰
سه شنبه	۳۰	۲	۲۱

مهر / محرم / September			
روز	شمسی	قمری	میلادی
شنبه	۱	۲	۲۳
یکشنبه	۲	۳	۲۴
دوشنبه	۳	۴	۲۵
سه شنبه	۴	۵	۲۶
چهارشنبه	۵	۶	۲۷
پنجشنبه	۶	۷	۲۸
جمعه	۷	۸	۲۹
شنبه	۸	۹	۳۰
یکشنبه	۹	۱۰	Oct
دوشنبه	۱۰	۱۱	۲
سه شنبه	۱۱	۱۲	۳
چهارشنبه	۱۲	۱۳	۴
پنجشنبه	۱۳	۱۴	۵
جمعه	۱۴	۱۵	۶
شنبه	۱۵	۱۶	۷
یکشنبه	۱۶	۱۷	۸
دوشنبه	۱۷	۱۸	۹
سه شنبه	۱۸	۱۹	۱۰
چهارشنبه	۱۹	۲۰	۱۱
پنجشنبه	۲۰	۲۱	۱۲
جمعه	۲۱	۲۲	۱۳
شنبه	۲۲	۲۳	۱۴
یکشنبه	۲۳	۲۴	۱۵
دوشنبه	۲۴	۲۵	۱۶
سه شنبه	۲۵	۲۶	۱۷
چهارشنبه	۲۶	۲۷	۱۸
پنجشنبه	۲۷	۲۸	۱۹
جمعه	۲۸	۲۹	۲۰
شنبه	۲۹	صفر	۲۱
یکشنبه	۳۰	۲	۲۲

۵- شکست حصر آیداران در عملیات ثامن الائمه علیه السلام
 ۷- روز بزرگداشت فرماندهان شهید دفاع مقدس - شهادت سرداران اسلام: فلاخی، فکوری، نامجو، کلاهدوز و جهان آرا
 ۸- تاسوعای حسینی (تعطیل) - روز بزرگداشت مولوی عابدی
 ۹- عاشورای حسینی (تعطیل) - روز همبستگی و همدردی با کودکان و نوجوانان فلسطینی
 ۱۰- روز تجلیل از اسرا و مفقودان
 ۱۱- شهادت حضرت امام زین العابدین علیه السلام
 ۱۲- هجرت حضرت امام خمینی (ره) از عراق به پاریس - روز نیروی انتظامی
 ۲۲- شهادت پنجمین شهید محراب آیت الله اشرفی اصفهانی به دست منافقان
 ۲۴- شهادت حضرت امام زین العابدین علیه السلام به روایتی

۴- افشای گری حضرت امام خمینی (ره) به پذیرش کاپیتولاسیون
 ۵- شهادت حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام (به روایتی)
 ۶- روز بزرگداشت سلمان فارسی
 ۸- شهادت محمدحسین فهمیده - روز نوجوان و بسیج دانش آموزی
 ۱۰- شهادت آیت الله قاضی اولین شهید محراب به دست منافقان
 ۱۳- تسخیر لانه جاسوسی آمریکا به دست دانشجویان بیرو خط امام - روز ملی مبارزه با استکبار جهانی - روز دانش آموز
 ۱۸- ازین حسینی (تعطیل)
 ۲۴- روز بزرگداشت آیت الله علامه سید محمدحسین طباطبایی روز وقف
 ۲۶- رحلت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله (۱۱ ه ق)
 شهادت حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام (تعطیل)
 ۲۸- شهادت حضرت امام رضا علیه السلام (۲۰۳ ه ق) (تعطیل)
 ۲۹- هجرت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله از مکه به مدینه

۵- شکست حصر آیداران در عملیات ثامن الائمه علیه السلام
 ۷- روز بزرگداشت فرماندهان شهید دفاع مقدس - شهادت سرداران اسلام: فلاخی، فکوری، نامجو، کلاهدوز و جهان آرا
 ۸- تاسوعای حسینی (تعطیل) - روز بزرگداشت مولوی عابدی
 ۹- عاشورای حسینی (تعطیل) - روز همبستگی و همدردی با کودکان و نوجوانان فلسطینی
 ۱۰- روز تجلیل از اسرا و مفقودان
 ۱۱- شهادت حضرت امام زین العابدین علیه السلام
 ۱۲- هجرت حضرت امام خمینی (ره) از عراق به پاریس - روز نیروی انتظامی
 ۲۲- شهادت پنجمین شهید محراب آیت الله اشرفی اصفهانی به دست منافقان
 ۲۴- شهادت حضرت امام زین العابدین علیه السلام به روایتی

۱۳۹۶

فصل زمستان

۱۴۳۹ / 2018

اسفند / ربيع الثاني / February			
روز	شمسی	قمری	میلادی
سه شنبه	۱	۳	۲۰
چهارشنبه	۲	۴	۲۱
پنجشنبه	۳	۵	۲۲
جمعه	۴	۶	۲۳
شنبه	۵	۷	۲۴
یکشنبه	۶	۸	۲۵
دوشنبه	۷	۹	۲۶
سه شنبه	۸	۱۰	۲۷
چهارشنبه	۹	۱۱	۲۸
پنجشنبه	۱۰	۱۲	Mar
جمعه	۱۱	۱۳	۲
شنبه	۱۲	۱۴	۳
یکشنبه	۱۳	۱۵	۴
دوشنبه	۱۴	۱۶	۵
سه شنبه	۱۵	۱۷	۶
چهارشنبه	۱۶	۱۸	۷
پنجشنبه	۱۷	۱۹	۸
جمعه	۱۸	۲۰	۹
شنبه	۱۹	۲۱	۱۰
یکشنبه	۲۰	۲۲	۱۱
دوشنبه	۲۱	۲۳	۱۲
سه شنبه	۲۲	۲۴	۱۳
چهارشنبه	۲۳	۲۵	۱۴
پنجشنبه	۲۴	۲۶	۱۵
جمعه	۲۵	۲۷	۱۶
شنبه	۲۶	۲۸	۱۷
یکشنبه	۲۷	۲۹	۱۸
دوشنبه	۲۸	رجب	۱۹
سه شنبه	۲۹	۲	۲۰

بهمن / جمادی الاول / January			
روز	شمسی	قمری	میلادی
یکشنبه	۱	۳	۲۱
دوشنبه	۲	۴	۲۲
سه شنبه	۳	۵	۲۳
چهارشنبه	۴	۶	۲۴
پنجشنبه	۵	۷	۲۵
جمعه	۶	۸	۲۶
شنبه	۷	۹	۲۷
یکشنبه	۸	۱۰	۲۸
دوشنبه	۹	۱۱	۲۹
سه شنبه	۱۰	۱۲	۳۰
چهارشنبه	۱۱	۱۳	۳۱
پنجشنبه	۱۲	۱۴	Feb
جمعه	۱۳	۱۵	۲
شنبه	۱۴	۱۶	۳
یکشنبه	۱۵	۱۷	۴
دوشنبه	۱۶	۱۸	۵
سه شنبه	۱۷	۱۹	۶
چهارشنبه	۱۸	۲۰	۷
پنجشنبه	۱۹	۲۱	۸
جمعه	۲۰	۲۲	۹
شنبه	۲۱	۲۳	۱۰
یکشنبه	۲۲	۲۴	۱۱
دوشنبه	۲۳	۲۵	۱۲
سه شنبه	۲۴	۲۶	۱۳
چهارشنبه	۲۵	۲۷	۱۴
پنجشنبه	۲۶	۲۸	۱۵
جمعه	۲۷	۲۹	۱۶
شنبه	۲۸	۳۰	۱۷
یکشنبه	۲۹	جمادی الثانی	۱۸
دوشنبه	۳۰	۲	۱۹

دی / ربيع الثاني / December			
روز	شمسی	قمری	میلادی
جمعه	۱	۳	۲۲
شنبه	۲	۴	۲۳
یکشنبه	۳	۵	۲۴
دوشنبه	۴	۶	۲۵
سه شنبه	۵	۷	۲۶
چهارشنبه	۶	۸	۲۷
پنجشنبه	۷	۹	۲۸
جمعه	۸	۱۰	۲۹
شنبه	۹	۱۱	۳۰
یکشنبه	۱۰	۱۲	۳۱
دوشنبه	۱۱	۱۳	Jan
سه شنبه	۱۲	۱۴	۲
چهارشنبه	۱۳	۱۵	۳
پنجشنبه	۱۴	۱۶	۴
جمعه	۱۵	۱۷	۵
شنبه	۱۶	۱۸	۶
یکشنبه	۱۷	۱۹	۷
دوشنبه	۱۸	۲۰	۸
سه شنبه	۱۹	۲۱	۹
چهارشنبه	۲۰	۲۲	۱۰
پنجشنبه	۲۱	۲۳	۱۱
جمعه	۲۲	۲۴	۱۲
شنبه	۲۳	۲۵	۱۳
یکشنبه	۲۴	۲۶	۱۴
دوشنبه	۲۵	۲۷	۱۵
سه شنبه	۲۶	۲۸	۱۶
چهارشنبه	۲۷	۲۹	۱۷
پنجشنبه	۲۸	۳۰	۱۸
جمعه	۲۹	جمادی الاول	۱۹
شنبه	۳۰	۲	۲۰

- ۱- شهادت حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها (۱۱ هـ ق) (تعطیل)
- ۵- روز بزرگداشت خواجه نصیرالدین طوسی- روز مهندسی
- ۱۱- سالروز وفات حضرت ام البنین سلام الله علیها- روز تکریم مادران و همسران شهدا
- ۱۴- روز آسمان و نیکوکاری
- ۱۸- ولادت حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها و روز نولد حضرت امام خمینی (ره) رهبر کبیر انقلاب اسلامی (۱۳۲۰ هـ ق)
- ۲۰- سالروز تأسیس کانون های فرهنگی هنری مساجد کشور
- ۲۰- روز راهیان نور
- ۲۲- روز بزرگداشت شهدا (سالروز صدور فرمان حضرت امام خمینی (ره) مبنی بر تأسیس بنیاد شهید انقلاب اسلامی
- ۲۸- ولادت حضرت امام محمد باقر علیه السلام (۵۷ هـ ق)
- ۲۹- روز ملی شدن صنعت نفت ایران (۱۳۲۹ هـ ش) (تعطیل)

- ۳- ولادت حضرت زینب سلام الله علیها (۵ هـ ق) و روز پرستار
- ۶- سالروز حماسه مردم امل
- ۱۱- شهادت حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها (۱۱ هـ ق) به روایتی
- ۱۲- بازگشت حضرت امام خمینی (ره) به ایران (۱۳۵۷ هـ ش)
- ۱۴- آغاز دهه مبارک فجر انقلاب اسلامی
- ۱۴- روز فناوری فضایی
- ۱۹- روز نیروی هوایی
- ۲۲- پیروزی انقلاب اسلامی ایران و سقوط نظام شاهنشاهی (۱۳۵۷ هـ ش) (تعطیل)
- ۲۹- قیام مردم تبریز به مناسبت چهلمین روز شهادت شهدای قم

- ۴- ولادت حضرت عیسی مسیح علیه السلام
- ۶- ولادت حضرت امام حسن عسکری علیه السلام
- ۷- سالروز تشکیل نهضت سوادآموزی به فرمان امام خمینی (ره)
- ۸- وفات حضرت معصومه سلام الله علیها
- ۹- روز بصیرت و میثاق امت با ولایت
- ۱۱- آغاز سال ۲۰۱۸ میلادی
- ۱۹- قیام خونین مردم قم (۱۳۵۶ هـ ش)
- ۲۰- شهادت میرزا تقی خان امیرکبیر (۱۳۲۳ هـ ش)
- ۲۲- تشکیل شورای انقلاب به فرمان حضرت امام خمینی (ره)
- ۲۶- فرار شاه معدوم (۱۳۵۷ هـ ش)
- ۲۷- شهادت نواب صفوی، طهماسبی، برادران واحدی و ذوالقدر از فداییان اسلام
- ۲۹- روز غزه

فهرست مطالب

عنوان	تاریخ	عنوان	تاریخ
یک سرگروه مورد اطمینان برای اعضای گروه	۱ فروردین	آسیب شناسی جریان خودی از دیدگاه رهبری	۱ مهر
درس هایی از زندگی اجتماعی امام باقر علیه السلام	۵ فروردین	پیوندهای سیاسی عاشورا و انتظار (۱)	۸ مهر
فرایند پنج گانه تحقق اهداف انقلاب اسلامی	۱۲ فروردین	پیوندهای سیاسی عاشورا و انتظار (۲)	۱۵ مهر
تبلور عزت مداری در سیره حضرت زینب (س)	۱۹ فروردین	پیوندهای سیاسی عاشورا و انتظار (۳)	۲۲ مهر
آیا پیامبران برای دنیا آمده اند یا آخرت؟ (۱)	۲۶ فروردین	رهنمودهای تربیتی امام کاظم علیه السلام (۱)	۲۹ مهر
آیا پیامبران برای دنیا آمده اند یا آخرت؟ (۲)	۲ اردیبهشت	رهنمودهای تربیتی امام کاظم علیه السلام (۲)	۶ آبان
ویژگی های مصلحان از دیدگاه شهید مطهری	۹ اردیبهشت	ویژگی های استکبار	۱۳ آبان
رسالت زن منتظر در عصر غیبت (۱)	۱۶ اردیبهشت	خصایص نبی اعظم صلی الله علیه و آله (۱)	۲۰ آبان
رسالت زن منتظر در عصر غیبت (۲)	۲۳ اردیبهشت	خصایص نبی اعظم صلی الله علیه و آله (۲)	۲۷ آبان
زمینه های پیدایش تهاجم فرهنگی (داخلی)	۳۰ اردیبهشت	ویژگی های تفکر بسیجی	۴ آذر
زمینه های پیدایش تهاجم فرهنگی (خارجی)	۶ خرداد	بیم ها و نگرانی های پیامبر اکرم ﷺ (۱)	۱۱ آذر
۹ کار بزرگ امام خمینی (ره)	۱۳ خرداد	بیم ها و نگرانی های پیامبر اکرم ﷺ (۲)	۱۸ آذر
درخواست انسان در شب قدر	۲۰ خرداد	حیاء؛ سرآمد ارزش های اخلاقی (۱)	۲۵ آذر
علل مخالفت مردم با امام علی علیه السلام	۲۷ خرداد	حیاء؛ سرآمد ارزش های اخلاقی (۲)	۲ دی
عید فطر؛ روز پیروزی بر طاغوت نفس	۳ تیر	نقش افراد در شکل گیری حماسه ۹ دی	۹ دی
معنای تهاجم فرهنگی از دیدگاه رهبری (۱)	۱۰ تیر	جریان های فتنه و انقلاب اسلامی	۱۶ دی
معنای تهاجم فرهنگی از دیدگاه رهبری (۲)	۱۷ تیر	نفوذ، از نگاه امیرالمؤمنین علیه السلام	۲۳ دی
ویژگی های حوزه علمیه امام صادق (ع) و الگوگیری از آن	۲۴ تیر	دستاوردهای شگرف انقلاب اسلامی (۱)	۳۰ دی
دلایل مقامات حضرت فاطمه معصومه ؑ	۳۱ تیر	دستاوردهای شگرف انقلاب اسلامی (۲)	۷ بهمن
رهنمودهای اخلاقی امام رضا علیه السلام	۷ مرداد	انقلاب اسلامی، آذرخشی از عاشورای حسینی	۱۴ بهمن
علل عدم تحقق بصیرت	۱۴ مرداد	حضرت فاطمه سلام الله علیها اسوه حیات زیبا	۲۱ بهمن
راهکارهای کسب بصیرت	۲۱ مرداد	مکتب فاطمی (۱)	۲۸ بهمن
دوستی و تعامل با هموعان در سیره امام جواد ؑ	۲۸ مرداد	مکتب فاطمی (۲)	۵ اسفند
فرصت های ما در روز عرفة	۴ شهریور	نحوه صحیح آداب معاشرت با دیگران	۱۲ اسفند
زمینه های پیدایش قیام ۱۷ شهریور	۱۱ شهریور	امام هادی علیه السلام و ترویج ارزش های اسلامی	۱۹ اسفند
امام علی ؑ و شبهه خاموشی گزیدن از مطالبه خلافت	۱۸ شهریور	منابع تکمیلی جهت مطالعه سرگروه	۲۶ اسفند
جریان خودی و غیر خودی در کلام رهبری	۲۵ شهریور		

پیامبر صلی الله علیه و آله: الصدق طمأنينة و الكذب ريبة
(نهج الفصاحه ص ۵۴۸، ح ۱۸۶۴)
پیامبر صلی الله علیه و آله: راستگویی [مایه] آرامش
و دروغگویی [مایه] تشویش است.

یک سرگروه مورد اطمینان برای اعضای گروه

اطمینان و اعتماد متقابل میان مربی و سرگروه، اساسی‌ترین و مهم‌ترین و در عین حال اولی‌ترین مسئله در تربیت است که بدون آن، ارتباطی که بخواهد در ضمن آن، هدایت رخ دهد، اتفاق نخواهد افتاد. برای این مهم، ذکر چند نکته می‌تواند به سرگروه کمک نماید:

۱- احترام همراه با دلسوزی و محبت؛ کارسازترین روش در کسب اعتماد مربیان است. در کار تربیتی خردمندانه، بیشترین نقش، به محبت اختصاص می‌یابد. امیر مؤمنان (علیه‌السلام) در حکمتی والا فرموده‌اند: «التَّوَدُّدُ نِصْفُ الْعَقْلِ؛ دوستی ورزیدن نیمی از خرد است.» محبت جاذبه می‌آفریند، انگیزه خلق می‌کند، انسان‌های پرتلاطم و مضطرب را آرامش می‌بخشد و از آنجایی که با فطرت و سرشت آدمی بسیار سازگار است، در جان مربی نفوذ کرده و اثر می‌گذارد. البته نباید در اثر افراط در محبت، حد و حدود، کمرنگ گردد و از مسیر اصلی خود (تربیت) غفلت شود. دلسوزی و محبت بیش از حد به مربی، گاهی باعث می‌شود سرگروه نتواند عیوب او را تذکر دهد و از او انتقاد کند؛ پس قادر نیست آن‌طور که باید، او را اصلاح کند. بنابراین محبت صرفاً یک ابزار در راستای امر تربیت است؛ ابزاری مهم و اثرگذار که هم اطمینان‌بخش است و هم خود در مسیر تربیت به کار می‌آید.

۲- جلب اطمینان خانواده فرد؛ برای آنکه بتوانید فردی را جذب حلقه‌ها نمایید، یکی از مهم‌ترین ابزارها خانواده وی می‌باشد. تعامل با خانواده، از یک سو در مسیر تربیت اثرگذار است و از سوی دیگر، در جذب وی نیز مؤثر است؛ چراکه اگر شما با ارائه برنامه‌ها

فروردین

سه شنبه

تعطیل

۲۲ جمادی الثانی ۱۴۳۸
21 March 2017

امام سجاد علیه السلام: حَقُّ اللِّسَانِ إِكْرَامُهُ عَنِ النَّحْتِ وَ تَعْوِيدُهُ الْخَيْرُ
وَ تَرْكُ الْفُضُولِ الَّتِي لَا فَايْدَةَ لَهَا وَ الْبِرُّ بِالنَّاسِ وَ حُسْنُ الْقَوْلِ فِيهِمْ
(امالی (صدوق) ص ۳۶۸ - خصال ص ۵۶۶ - مکارم الاخلاق ص ۴۱۹)

به خانواده متربیان و همچنین برگزاری جلسات عمومی و خصوصی، اطمینان آنان را به پایگاه و مجموعه جلب نمایید، خود آنان نیز مشوق های مهمی در ترغیب متربی به سمت سرگروه خواهند بود.

۳- توجه به نیازها و علائق گوناگون متربیان نیز می تواند آنان را متوجه این نکته نماید که سرگروه علاوه بر مباحث معرفتی، دیگر نیازهای آنان را هم می شناسد و به آن نیازها بی توجه نیست و این خود به دلگرم شدن به مجموعه کمک می کند.

۴- همراهی با متربیان، در برخی برنامه های متناسب با سن و نیاز آنان، مانند اردو، ورزش و... هم کمک خوبی در سرعت بخشیدن به جلب اعتماد متربیان است.

۵- توجه و پیگیری مشکلات متربیان و تلاش برای رفع آن نیز می تواند اعتماد و علاقه اعضا را نسبت به سرگروه جلب نماید.

۲

چهارشنبه

تعطیل

۲۳ جمادی الثانی ۱۴۳۸
22 March 2017

فروردین

۳

پنجشنبه

تعطیل

۲۴ جمادی الثانی ۱۴۳۸
23 March 2017

امام سجاد علیه السلام: حق زبان، دور داشتن آن از زشت‌گویی، عادت دادنش به خیر و خوبی، ترک گفتار بی فایده و نیکی به مردم و خوشگویی درباره آنان است.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۴

جمعه

تعطیل

۲۵ جمادی الثانی ۱۴۳۸
24 March 2017

فروردین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: عَلٰی لِسَانِ الْمُؤْمِنِ نُورٌ يَسْطَعُ وَ عَلٰی لِسَانِ الْمُنَافِقِ شَيْطَانٌ يَنْطَلِقُ (شرح نهج البلاغه (ابن ابی الحدید) ج ۲۰، ص ۲۸۰، ح ۲۱۸)

درس هایی از زندگی اجتماعی امام باقر (ع)

سرگروه عزیز؛ ایام میلاد ائمه معصومین (ع) فرصت خوبی است تا با ابعاد مختلف زندگی این اسوه‌های الهی آشنا شد؛ زیرا زندگی امام، آیین تمام‌نمای زندگی شرافتمندانه انسان‌های موحد و متعالی است. یکی از بارزترین ویژگی‌های امام، جامعیت اوست. توجه به علم، او را از اخلاق و فضایل روحی غافل نمی‌سازد و روی‌آوری به معنویات و عبادت و بندگی، وی را از پرداختن به زندگی مادی و روابط اجتماعی و اصلاح جامعه باز نمی‌دارد؛ درحالی‌که انسان‌های معمولی، در بیشتر زمینه‌ها، گرفتار افراط و تفریط می‌شوند. از متریبان حلقه‌های تربیتی انتظار می‌رود در اجتماع، حضور یافته و بر اطرافیان خود، تأثیرگذاری مثبتی داشته باشند. این هدف وقتی محقق می‌گردد که متریبان در رفتار خود، اعتدال راعایت کنند و به افراط و تفریط گرایش نداشته باشند؛ لذا بیان نمونه‌هایی از ویژگی‌های زندگی اجتماعی ائمه بخصوص در این مناسبت که میلاد امام باقر (ع) است، آنان را که هم نیازمند خودسازی فردی هستند و هم جهت تأثیرگذاری بر جامعه اطراف خود، نیازمند خودسازی اجتماعی هستند، یاری می‌رساند.

حضور سازنده و مؤثر در جامعه

امام باقر (ع) باینکه به استغنای نفس و لزوم تلاش برای کسب معاش، توجه داشت و عملاً در این راستا گام می‌نهاد، اما هرگز زندگی خود را وقف تأمین معاش نکرده بود، بلکه همت اصلی آن حضرت، حضور سازنده و مؤثر در جامعه بود. این درست است که نباید برای تأمین زندگی، سربار دیگران بود، ولی این نکته را نیز باید در نظر داشت که هدف اصلی و عالی زندگی، دستیابی به رفاه و ثروت نیست و نباید در طریق تلاش‌های دنیوی، از ارزش‌های اصیل زندگی غافل بود.

امام باقر (ع) در روزگار خود، بزرگ‌ترین تأثیر علمی و عملی را برای جامعه خویش داشت. حضور در مجامع علمی و تأسیس جلسات فرهنگی، یکی از بهترین و ارزنده‌ترین نوع حضور در جامعه و خدمت به اجتماع مسلمانان بوده و هست؛ زیرا هرگونه تکامل اجتماعی در ابعاد اخلاقی و معنوی و اقتصادی و... منوط به تکامل فکری و فرهنگی می‌باشد.

برای تبیین نقش حیاتی امام باقر (ع) در جامعه اسلامی، یادکرد این نکته کافی است که: جمع عالمان بر این عقیده اتفاق دارند که فقیه‌ترین مردم در آغاز سلسله فقیهان، شش نفرند و آن شش نفر از اصحاب و شاگردان امام باقر (ع) و امام صادق (ع) به شمار می‌آیند.^۱

۵

شنبه

۲۶ جمادی الثانی ۱۴۳۸
25 March 2017

فروردین

۶

یکشنبه

۲۷ جمادی الثانی ۱۴۳۸
26 March 2017

امام علی علیه السلام: بر زبان مؤمن، نوری (الهی) است و درخشان
و بر زبان منافق، شیطانی است که سخن می‌گوید.

رسیدگی به محرومان

امام صادق (ع) می‌فرماید: پدرم باینکه از نظر امکانات مالی، نسبت به سایر خوبشاندان، در سطح پایین‌تری قرار داشت و مخارج زندگی وی، سنگین‌تر از بقیه بود، هر جمعه به نیازمندان انفاق می‌کرد و می‌فرمود: انفاق در روز جمعه، دارای ارجی فزون‌تر است، چنان‌که روز جمعه، خود بر سایر روزها برتری دارد.^۱

شکیبایی و بردباری در روابط اجتماعی

شرط اصلی حضور سازنده و مفید در جامعه، برخورداری فرد از صبر و شکیبایی است. این ویژگی به عالی‌ترین شکل آن در زندگی امام باقر (ع) مشهود است.

برای نمایاندن این ویژگی ارزشمند در زندگی آن حضرت، نقل این حدیث کافی است که: مردی غیرمسلمان (نصرانی) در یکی از روزها با امام باقر (ع) روبرو شد. آن مرد به دلیلی نامشخص نسبت به آن حضرت، کینه داشت؛ از این رو، دهان به بدگویی گشود و با تغییر اندکی در اسم امام باقر (ع) گفت: تو بقر (گاؤ) هستی! امام بدون اینکه خشمناک شود و عکس‌العمل شدیدی نشان دهد، با آرامش خاصی فرمود: من باقرم.

مرد نصرانی که از سخن قبل به مقصود نرسیده بود و احساس می‌کرد نتوانسته است امام را به خشم وادارد، گفت: تو فرزند زنی آشپز هستی!

امام فرمود: این حرفه او بوده است (و ننگ و عاری برای او نخواهد بود).

مرد نصرانی، با فائز نهاد و باگستاخی هرچه تمام‌تر گفت: تو فرزند زنی سیاه‌چرده و زنگی و... هستی! امام (ع) فرمود: اگر تو راست می‌گویی و مادرم آن‌گونه که تو توصیف می‌کنی بوده است، پس از خداوند می‌خواهم او را بیامرزد و اگر ادعاهای تو دروغ و بی‌اساس است، از خداوند می‌خواهم که تو را بیامرزد! در این لحظه، مرد نصرانی که شاهد حلم و بردباری اعجاب‌انگیز امام باقر (ع) بود و مشاهده کرد که این شخصیت اصیل و پرنفوذ، علیرغم پایگاه عظیم اجتماعی و علمی خود که صدها شاگرد از درس او بهره می‌گیرند و در میان قریش و بنی‌هاشم از ارج و منزلت و حمایت برخوردار است، به جای عکس‌العمل منفی و مقابله به مثل در برابر بدزبانی‌های او، چون کوه صبر و شکیبایی، آرام و مطمئن ایستاده و با او سخن می‌گوید، ناگهان در دادگاه وجدان خویش، خود را محکوم و شکست‌خورده یافت و بی‌تأمل از گفته‌های خود معذرت‌خواهی کرد و اسلام آورد.^۲

۷

دوشنبه

۲۸ جمادی الثانی ۱۴۳۸
27 March 2017

فروردین

۸

سه شنبه

۲۹ جمادی الثانی ۱۴۳۸
28 March 2017

امام باقر علیه السلام: إِمَّا يَدَأُكَ اللَّهُ الْعِبَادَ فِي الْحِسَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى قَدَرِ مَا أَنَاهُمْ مِنَ الْعُقُولِ فِي الدُّنْيَا (غزوالحکم جلد ۲ - حدیث ۳۲۶۰)

احترام به حقوق اجتماعی مؤمنان

«زراره گوید: امام باقر (ع) برای تشییع جنازه مردی از قریش، حضور یافت و من هم با ایشان بودم. در میان جمعیت تشییع کننده عطاء نیز حضور داشت. در این میان، زنی از مصیبت دیدگان فریاد و ناله برآورد. عطاء به زن مصیبت زده گفت: یا ساکت می شوی، یا من بازخواهم گشت! و در این تشییع، شرکت نخواهم جست؛ اما آن زن ساکت نشد و به زاری و افغان ادامه داد. و عطاء هم بازگشت و تشییع را ناتمام گذاشت. من برای امام باقر (ع) قضیه عطاء را باز گفتم (و در انتظار عکس العمل امام بودم). امام فرمود: به راه ادامه دهیم و جنازه را همچنان تشییع کنیم، زیرا اگر بنا باشد که به خاطر مشاهده یک عمل اشتباه و سروصدای بیجای یک زن، حقی را کنار بگذاریم (و به وظیفه اجتماعی خود نسبت به مؤمنی عمل نکنیم) حق مسلمانی را نادیده گرفته ایم.

زراره گوید: پس از تشییع، جنازه را بر زمین نهادند و بر آن نماز خواندیم و مراسم تدفین ادامه یافت. در این میان، صاحب عزا پیش آمد، از امام باقر (ع) سپاسگزاری کرد و به ایشان عرض کرد: شما توان راه رفتن زیاد را ندارید، به همین اندازه که لطف کرده و در تشییع جنازه شرکت کرده‌اید، متشکریم و اکنون بازگردید! ززراره می گوید: من به امام گفتم: اکنون که صاحب عزا به شما رخصت بازگشت داده، بهتر است بازگردید، زیرا من سؤالی دارم که می خواهم از محضرتان استفاده کنم. امام فرمود: به کار خود ادامه بده، ما با اجازه صاحب عزا نیامده‌ایم تا با اجازه او بازگردیم. تشییع جنازه یک مؤمن، فضل و پاداشی دارد که ما به خاطر آن آمده‌ایم. به هر مقدار که انسان به تشییع ادامه دهد و به مؤمن حرمت نهد، از خداوند پاداش می‌گیرد»^۱.

در این روایت، درس‌های چندی نهفته است که از جمله آن، می‌توان به این موارد اشاره کرد:

الف لزوم و انبندادن وظیفه و ترک نکردن حق به خاطر مشاهده باطل از دیگران؛

ب لزوم اهتمام به حقوق اجتماعی مؤمنان و ضرورت اجتناب از تنگ نظری؛

ج حرمت مؤمن، حتی پس از مردن؛

د ضرورت انجام همه وظایف حتی وظایف اجتماعی، برای خدا و نه صرفاً رضای خلق.

منابع جهت مطالعه

۱- نشریه فرهنگ کوثر، شماره ۷۷

۲- شخصیت و سیره‌ی معصومین (علیهم السلام) در نگاه رهبر انقلاب اسلامی، ناشر: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت

۳- شکافنده دانش‌ها، مظفر حاجیان، انتشارات همای رحمت

۴- تاریخ امامت، اصغر منتظر القائم، دفتر نشر معارف

۱- بحار ۳۱/۴۶

۱۰ فروردین: ولادت حضرت امام محمد باقر علیه السلام (۵۷ هـ ق)

۹

چهارشنبه

۳۰ جمادی الثانی ۱۴۳۸
29 March 2017

فروردین

۱۰

پنجشنبه

۱ رجب ۱۴۳۸
30 March 2017

امام باقر علیه السلام: خدا در روز قیامت نسبت به حساب بندگان
به اندازه عقلی که در دنیا به آنها داده است باریک بینی می‌کند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۱۱
جمعه

۲ رجب ۱۴۳۸
31 March 2017

فروردین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی النقی الهادی علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ الدُّنْيَا دَارَ بَه لَوَى
وَالْآخِرَةَ دَارَ عُقْبَى وَ جَعَلَ بَه لَوَى الدُّنْيَا لِنُؤَابِ الْآخِرَةِ سَبَبًا، وَ نُؤَابِ الْآخِرَةِ
مِنْ بَه لَوَى الدُّنْيَا عَوْضًا (تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۸۹، ح ۱۵۲۱)

فرایند پنج‌گانه تحقق اهداف انقلاب اسلامی

سرگروه عزیز؛ امروز مصادف با سالروز ۱۲ فروردین، روز جمهوری اسلامی ایران است. متریبان حلقه‌های تربیتی به عنوان پشتیبانان انقلاب اسلامی باید بدانند که این انقلاب، در راستا و امتداد اهداف اسلام شکل گرفته است. تشکیل جمهوری اسلامی یعنی پذیرش یک مرحله از مراحل که اسلام برای تحقق خود در جهان در نظر گرفته است. خیلی از ما نمی‌دانیم روش اسلام برای جهانی شدن و نحوه استقرار حکومت الهی در عالم چیست. به همین دلیل نمی‌توانیم باریگر اسلام باشیم. در این جلسه بنا بر آن است که فرایند تحقق انقلاب اسلامی از منظر مقام ولایت را مطرح گردد تا این مراحل را بهتر شناخته و در جهت نیل به آنها، جامعه اطراف خودمان را نیز سامان دهیم.

برای شروع بحث می‌توانید این مقدمه را بیان نمایید: انقلاب اسلامی که استمرار نهضت انبیاء و اولیای الهی است، برای اینکه به اهداف نهایی خویش برسد، دارای یک زنجیره منطقی است. امام خامنه‌ای این زنجیره منطقی را این‌گونه بیان کرده‌اند: «یک زنجیره منطقی وجود دارد... حلقه‌ی اول، انقلاب اسلامی است، بعد تشکیل نظام اسلامی است، بعد تشکیل دولت اسلامی است، بعد تشکیل جامعه اسلامی است، بعد تشکیل امت اسلامی است. این یک زنجیره مستمری است که به هم مرتبط است.»^۱

حال باید از متریبان پرسید به نظر شما این مراحل چگونه تحقق پیدا می‌کنند؟ اگر موضوع جلسه را قبل از تشکیل آن بیان کنید بهتر است، زیرا متریبان فرصت مطالعه می‌یابند.

در ادامه بحث، برای ایجاد دغدغه فکری از متریبان بپرسید که: با گذشت بیش از سه دهه از تحقق انقلاب اسلامی و با وجود تلاش‌های صورت گرفته چرا همچنان در تحقق بعضی مراحل، کاستی‌های فراوانی وجود دارد؟

در میان پاسخ‌های داده شده از سوی متریبان، پاسخ اصلی را می‌توان داد و گفت: اصلی‌ترین عامل کندی حرکت، عدم شناخت صحیح مکتب به عنوان زیربنایی‌ترین عامل، جهت حرکت در دو بخش سخت‌افزاری و نرم‌افزاری تمدن اسلامی است. شاید متریبان بپرسند که عدم تحقق این مراحل، چه ارتباطی با عدم شناخت مکتب دارد؟ اینجاست که لزوم وجود مکتب در حرکت مشخص می‌گردد. می‌توانید این مطلب را با بیانی از کلام رهبری توضیح دهید. مقام معظم رهبری در بیان ضرورت وجود یک مکتب در هر حرکتی می‌فرماید: «هر ملتی که داعیه تمدن‌سازی دارد، بدون ایدئولوژی نمی‌تواند حرکت کند. همین‌هایی که امروز شما ملاحظه می‌کنید در دنیا تمدن‌مادی را به وجود آورده‌اند، اینها با ایدئولوژی وارد شدند. بدون داشتن یک مکتب، بدون داشتن یک فکر و یک ایمان و بدون تلاش برای آن و پرداختن هزینه‌های آن، تمدن‌سازی امکان ندارد.»^۲

پس مشخص شد عدم شناخت درست مکتب اسلام، عامل مهم محقق نشدن ارکان تمدن اسلامی است. حال باید پرسید که اشکال از اسلام است یا از پیاده‌کنندگان اسلام؟ حتماً پاسخ

۱۲

شنبه

تعطیل

۳ رجب ۱۴۳۸

1 April 2017

فروردین

۱۳

یکشنبه

تعطیل

۴ رجب ۱۴۳۸

2 April 2017

۱- بیانات معظم له در دیدار دانشجویان کرمانشاه ۹۰/۷/۲۴

۲- بیانات در دیدار جوانان استان خراسان شمالی ۹۱/۷/۲۳

امام علی النقی الهادی علیه السلام خداوند دنیا را منزل حوادث ناگوار و آفات، و آخرت را خانه ابدی قرار داده است و بلای دنیا را وسیله به دست آوردن ثواب آخرت قرار داده است و پاداش آخری نتیجه بلاها و حوادث ناگوار دنیا است.

خواهید شنید که دین اسلام کامل است و اشکال اصلی به عملکرد مسلمانان در پیاده سازی اسلام برمی گردد. خوب است ذهن متریبان به این سمت سوق داده شود که ما چگونه و در چه حد، اسلام را پیاده کرده ایم؟ آیا رهبران دینی ما، به این اندازه از عملکرد ما راضی اند یا خیر؟ پاسخ شما می تواند بر اساس گفتار رهبری باشد. ایشان می فرماید: «مطالبه اسلام از مسلمین، ایجاد نظام اسلامی به نحو کامل است. مطالبه اسلام، تحقق کامل دین اسلام است؛ بنابراین نباید به پیاده کردن دین حداقلی اکتفا کنیم. قرآن کریم در موارد متعددی اکتفای به بعضی از تعالیم دینی دون بعضی را مذمت کرده است: «الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ» «وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنُكْفِرُ بِبَعْضٍ»^۱. متریبان تاکنون ممکن است با این مطلب مواجه نشده باشند که ما دین حداقلی و حداکثری داریم. برای توضیح این مطلب به گفتار یکی از اندیشمندان برجسته انقلاب اسلامی استناد کنید. علامه مصباح یزدی در توضیح دین حداقلی و حداکثری می فرماید: دو نگاه در زمینه اسلام وجود دارد. بعضی افراد، اسلام را مانند دسته گلی می دانند که هرکدام از آموزه های آن مانند حجاب، نماز، عقاید، اخلاق و ... گل های این دسته هستند. هرکدام از این گل ها خوشبو و مفیدند ولی ربطی به هم ندارند. طبق این بینش اگر جامعه ای یک بخش از این آموزه ها را رعایت کند؛ مثلاً اخلاق رعایت شود اما مسائل شرعی رعایت نشود، این جامعه بخشی از اسلام را دارد. (متأسفانه نگاه بعضی افراد به دین این گونه است) اما نگاه دیگر آن است که آموزه های دین، با یکدیگر رابطه اصل و فرع دارند. رابطه ریشه و شاخه و برگ دارند که همه به هم مرتبط اند. اگر ریشه نباشد، همه اش از بین می رود؛ پس نباید به اسلام حداقلی اکتفا کرد. در واقع اسلام حداقلی، اسلام نیست؛ زیرا قرآن اسلام را مانند یک درخت می داند نه یک دسته گل با گل های از هم جدا؛ زیرا می فرماید: «ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ...» (ابراهیم: ۲۴) پس هرگاه مسلمین تمام آموزه های فردی و اجتماعی را در جامعه پیاده کنند، آنگاه موفق خواهند بود، منویات اسلام در تحقق تمدن اسلامی را تحقق بخشند. رهبر معظم انقلاب برای رسیدن به این اهداف، وظایف و انتظاراتی را برای مردم و کارگزاران نظام اسلامی معین نموده اند که بسیجیان به عنوان سربازان مقدم حفظ انقلاب باید سعی و تلاش کنند تا منویات رهبری را به منزه ظهور برسانند. مطالعه این وظایف و بیان آنها در گروه تربیتی و تعیین وظیفه ما در ارتباط با خانواده و جامعه در راستای تحقق این مطالبات ضروری است. اکنون خوب است متریبان با فرایند تحقق اهداف انقلاب اسلامی آشنا شوند تا با فکر بازتری در حدّ توان خود، در تحقق این فرایند تلاش کنند:

مرحله اول) انقلاب اسلامی

«هدف انقلاب این بود که این کشور با این نظام بتواند از همه ی خوبی ها و پیشرفت ها و خیرات و برکاتی که خدای متعال به ملت های مؤمن وعده داده است، برخوردار شود؛ یعنی یک کشور اسلامی بشود.»^۲

۱۴

دوشنبه

۵ رجب ۱۴۳۸
3 April 2017

فروردین

۱۵

سه شنبه

۶ رجب ۱۴۳۸
4 April 2017

امام علی علیه السلام: الصَّادِقُ عَلَى شَفَا مَنُجَاةٍ وَ كَرَامَةٌ وَ الْكَاذِبُ عَلَى شَرَفٍ مَهْوَاةٍ وَ مَهَانَةٌ (نهج البلاغه (صبحی صالح) ص ۱۱۷، خطبه ۸۶)

مرحله دوّم) تشکیل نظام اسلامی

«حرکت بعدی این بود که یک نظام اسلامی یعنی ترتیب اداره کشور - همان طوری که اسلام گفته است - در این کشور به وجود بیاورید. قانون اساسی تنظیم شد؛ آرایش و چینش سیاسی به وجود آمد؛ مردم سالاری دینی بر این مملکت حاکم شد و مردم، مسئولان کشور را مستقیم یا غیرمستقیم انتخاب می‌کنند. دین، مایه و پایه و محور قانون و اجرا در این کشور است. حرکت مردم به سمت اهداف و آرمان‌های دینی است.»^۱

مرحله سوّم) تشکیل دولت اسلامی

«قدم بعدی - که از اینها دشوارتر است - ایجاد دولت اسلامی است. دولت نه به معنای هیئت وزیران؛ یعنی مجموعه‌ی کارگزاران حکومت؛ دولت اسلامی دولتی است که در آن رشوه نباشد، کم‌کاری نباشد، بی‌اعتنایی به مردم نباشد، میل به اشرافی‌گری نباشد، حیف و میل بیت‌المال نباشد و...»^۲

مرحله چهارم) تشکیل کشور اسلامی

«مرحله‌ی چهارم، کشور اسلامی است. اگر دولت به معنای واقعی کلمه، اسلامی شد، آنگاه کشور به معنای واقعی کلمه اسلامی خواهد شد؛ عدالت مستقر خواهد شد؛ تبعیض از بین خواهد رفت.»^۳
«من و امثال من اگر خودمان صادق باشیم، می‌توانیم مردم را صادق بار بیاوریم. اگر خود ما اسیر هوی و هوس باشیم، می‌توانیم مردم را آزاد از هوی و هوس بار بیاوریم.»^۴

مرحله پنجم) تشکیل دنیای (امت، تمدن) اسلامی

«از کشور اسلامی می‌شود دنیای اسلامی درست کرد. الگو که درست شد، نظایرش در دنیا به وجود می‌آید.»^۵

«اینها همه‌اش با مراقبت و با تقوا عملی است؛ تقوای فردی و تقوای جماعت و امت. نمی‌شود توقع داشت که من و شما خود را اصلاح نکنیم؛ اما دنیا را اصلاح کرده باشیم یا کشور، اسلامی شود. نه؛ ما باید به خود بپردازیم؛ پس یکی از چیزهایی که ما لازم داریم، استقامت و پایداری است. استقامت، یعنی مسیر و جهت‌گیری را گم نکنیم و مرتب خطاها را اصلاح کنیم.»^۶

منابع جهت مطالعه

۱. مشرق نیوز، مقاله فرایند پنج‌گانه تحقق اهداف انقلاب اسلامی.
۲. سایت مقام معظم رهبری.
۳. سایت رسای اندیشه ذیل همین عنوان.

۱-بیانات در خطبه‌های نمازجمعه ۸۴/۵/۲۸

۲-بیانات در خطبه‌های نمازجمعه ۸۴/۵/۲۸

۳-بیانات در خطبه‌های نمازجمعه ۸۴/۵/۲۸

۴-بیانات در خطبه‌های نمازجمعه ۸۴/۵/۲۸

۵-بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۷۹/۹/۱۳

۶-بیانات در دیدار فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی و پدافند هوایی ارتش ۸۰/۹/۲۱

۱۶

چهارشنبه

۷ رجب ۱۴۳۸
5 April 2017

فروردین

۱۷

پنجشنبه

۸ رجب ۱۴۳۸
6 April 2017

امام علی علیه السلام: راستگو در آستانه نجات و بزرگواری است
و دروغگو در لبه پرتگاه و خواری.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۱۸

جمعه

۹ رجب ۱۴۳۸
7 April 2017

فروردین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: أُولَى الْأَشْيَاءِ أَنْ يَتَعَلَّمَهَا الْأَحْدَاثُ، الْأَشْيَاءُ الَّتِي إِذَا صَارُوا رِجَالًا إِخْتَأَجُوا إِلَيْهَا (شرح ابن ابی الحدید، ج ۲۰، کلمه ۰۸۱۷، ص ۳۳۳)

تبلور عزت‌مداری در سیره حضرت زینب (س)

سرگروه عزیز؛ وجود آدمی همواره هم‌نشین سختی‌ها و مصائب است، چنان‌که خداوند متعال می‌فرماید: «لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ» هرآینه آدمی را در سختی و رنج آفریده‌ام (بلد: ۴) آری انسان از آغاز زندگی، مراحل زیادی از مشکلات و درد و رنج‌ها را طی می‌کند. گوهر وجود آدمی، بدون مواجهه با سختی‌ها و رنج‌ها، به کمال غایی خویش دست نخواهد یافت؛ زیرا مصائب و سختی‌ها، صیقل‌دهنده روح و جان آدمی است. با وجود این، بدون سلامت روان، این مصائب نه تنها عامل تعالی انسان نخواهد بود، بلکه به عنوان عاملی مخرب، تعادل روح و جان انسان را بر هم می‌زند و او را با تنش‌های فراوانی مواجه می‌سازد، به گونه‌ای که این تنش‌ها، گاه زندگی انسان را تهدید می‌کند.

یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در سلامت روان، عزت‌نفس است. خودباوری و عزت‌نفس، هموارکننده مسیر زندگی آدمی در سختی‌ها و مصائب است. یکی از پیامدهای مهم عزت‌نفس، آرامش روان است. این آرامش روان، خودکنترلی را در انسان افزایش می‌دهد و نتیجه افزایش خودکنترلی، مواجهه عاقلانه و کارآمد با شرایط موجود است. انسانی که از عزت‌نفس بالایی برخوردار است نه تنها تسلیم شرایط سخت و ناگوار نمی‌شود؛ بلکه از شرایط موجود، بیشترین بهره‌برداری را می‌کند. بارزترین تجلی عزت‌نفس در مصائب و سختی‌ها، در واقعه عاشورا تبلور یافته است. واقعه‌ای که بنا به فرمایش امام صادق (ع) سوگناک‌ترین روزهاست. با این وجود، تبلور عزت‌نفس در سپاه به ظاهر مغلوب امام حسین (ع) و بازماندگان ایشان، آنها را به فاتحان همیشه تاریخ، مبدل نمود. بدون شک عقیده بنی‌هاشم، حضرت زینب کبری (س) از جمله تأثیرگذارترین شخصیت‌های این واقعه است که با عزت و اقتدار، رسالت شهدای کربلا را به سرمنزل مقصود رساند؛ لذا بر آن شدید که به مناسبت ارتحال این بانوی بزرگ، ارکان عزت‌نفس ایشان را مورد بررسی قرار دهیم. چون هر کدام از ما و متریبان در مسیر زندگی فردی و اجتماعی‌مان بخصوص در عرصه فعالیت فرهنگی، با مشکلاتی مواجه هستیم؛ بررسی سیره حضرت زینب به عنوان یک بانو، راه را بر ما هموارتر خواهد کرد تا در این مسیر با بینش بهتری حرکت کنیم.

در ابتدای بحث خوب است به مفهوم‌شناسی عزت‌پیرا بپردازیم. در توضیح این مطلب می‌توان گفت: یکی از اهداف مهم تربیت، این است که انسان به گونه‌ای تربیت شود که اعتلای روحی بیابد و خود را از پستی و فرومایگی رها ساخته، حرمت، شرافت و شخصیت برای خود قائل شود و بزرگواری خود را در همه حال حفظ نماید. حاصل این نوع تربیت، انسان با صلاحیتی است که سختی و راحتی و شکست و پیروزی، او را به سستی و تباهی نخواهد کشاند و هرگز به خواری و زبونی، تن نخواهد داد. عزت که همواره با صلابت و شکست‌ناپذیری متقارن است عبارت است

۱۹

شنبه

۱۰ رجب ۱۴۳۸
8 April 2017

فروردین

۲۰

یکشنبه

۱۱ رجب ۱۴۳۸
9 April 2017

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله: مَنْ بَكَى عَلٰى مُصَابِ هَذِهِ الْبِنْتِ
(زَيْنَبِ بِنْتِ عَلِيٍّ سَلَامِ اللهُ عَلَيْهَا) كَانَ كَمَنْ بَكَى عَلٰى أُخُوَيْهَا
الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ سَلَامِ اللهُ عَلَيْهِمَا (وفیات الأئمة، ص ۴۳)

حضرت زینب در مواجهه با دشمنان، ملموس تر است. در کاخ یزید با وجود اینکه حضرت در لباس یک اسیر ظاهر شده است، یزید را خطاب قرار داده می‌فرماید: حالا که حوادث تلخ روزگار مرا به اینجا کشانده است که با تو هم صحبت شده‌ام، تو را بسیار خوار و حقیر می‌دانم و سرزنش تو را کاری ارزشمند می‌دانم و تو را به خاطر عملی که انجام دادی، بسیار توبیخ می‌کنم.

زندگی هدفمند

زندگی اگر هدفمند نباشد، انسان را دچار سردرگمی و تشویش می‌نماید و به این دلیل فرد نمی‌تواند استعدادهای درونی خود را جهت بخشد و به خوبی از آنها استفاده کند. کسانی که قاطع و هدفمند هستند با توجه به توانمندی‌هایی که دارند، مسیر زندگی را به سوی آن اهداف، هدایت و برای دستیابی به آن تلاش می‌کنند.

از نظر اسلام، عالم هستی بر پایه‌ی باطل پایه‌گذاری نشده است.^۱ انسان نیز باهدف، خلق شده است.^۲ یکی از اهداف خلقت انسان را می‌توان حیات طیبه دانست. حیات طیبه به معنی زندگی پاک است. حیات طیبه، زندگی آگاهانه‌ای است که نیروهای وجودی انسان با استفاده از اختیار و اراده در مسیر تکامل قرار می‌گیرد.^۳ زندگی هدفمند یعنی از تمام نیرو و توان خود برای رسیدن به هدف‌های برگزیده‌ی زندگی استفاده کنیم. کربلا، تجلی کاربرد همه‌ی توان و نیرو در راه تحقق اهداف متعالی است. آنجا که هدف الهی است، بذل جان و مال و عزیزان در راه تحقق آن، قابل توجیه است. امام حسین (ع) در راه هدف متعالی خود که همان امر به معروف و نهی از منکر و اصلاح امت جدش رسول خداست قیام می‌کند: «ارید ان آمر بالمعروف و انهی عن المنکر»^۴ و زینب کبری (س) نیز آگاهانه او را همراهی می‌نماید زیرا او نیز خود را در راه تحقق این هدف، مسئول می‌داند و از همین رو تلاش در راه تحقق این هدف بزرگ، اراده‌ی ایشان را تقویت می‌کند و سبب می‌گردد ایشان با استقامت و دلیری در راه احیای دین خدا تلاش کند و با وجود مصائب و سختی‌ها، مقتدر و عزیز در برابر دشمن ظاهر شود.

منابع جهت مطالعه

- ۱- باقری، خسرو، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، انتشارات مدرسه.
- ۲- جوادی آملی، عبدالله، کرامت در قرآن، انتشارات رجاء.
- ۳- شفیع آبادی، عبدالله، مبانی روانشناسی رشد، انتشارات چهره.

۲۳

چهارشنبه

۱۴ رجب ۱۴۳۸
12 April 2017

فروردین

۲۴

پنجشنبه

۱۵ رجب ۱۴۳۸
13 April 2017

۱- مراجعه شود به سوره ص، آیه ۲۷

۲- مراجعه شود به سوره مؤمنون، آیه ۱۱۵

۳- باقری، خسرو، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی

۴- خوارزمی، المقتل، ج ۱، ص ۱۸۸

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله: هر کس بر مصیبت های این دختر (زینب سلام الله علیها) بگردد، همانند کسی است که بر برادرانش، حسن و حسین سلام الله علیهما، گریسته باشد.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

رسول اکرم صلی الله علیه و آله: إِذَا رَأَيْتَ مِنْ أَحْيِك ثَلَاثَ خِصَالٍ
فَارْجُهُ: الْحَيَاءُ وَ الْإِمَانَةُ وَ الصَّدْقُ (نهج الفصاحه ص ۱۹۳، ح ۲۰۵)

آیا پیامبران برای دنیا آمده‌اند یا آخرت؟ (۱)

سرگروه عزیز؛ مبحثی که اکنون خدمت شما ارائه می‌گردد، در زمینه بعثت است. همواره شبهه‌هایی در زمینه بعثت مطرح می‌شود که در صورت عدم پاسخگویی آن توسط مسئولین تربیتی، متریبان ممکن است از جهت اعتقادی به انحراف کشیده شوند؛ لذا باید شبهه و پاسخ آن را به خوبی تبیین کرد. یکی از این شبهات، از سوی مهندس مهدی بازرگان مطرح شده است. مهندس بازرگان، در آخرین سال‌های حیات خود، مطرح نمود که هدف بعثت انبیاء، جز دعوت به خدا و آخرت نبوده است و پیامبران آمده‌اند تا بشر را تنها با توحید و حیات اخروی آشنا سازند. پیامبران در فکر اداره جامعه بشری نبوده‌اند و برای اصلاح بشر نیامدند و نیز از فرمان‌های آنها نباید انتظار اصلاح دنیا را داشت. پیامبران آمده‌اند تا ما انسان‌ها را از خودمحوری نجات بخشیده و حیات جاوید را به اطلاع ما برسانند و این دو محور فکری انبیاء، از جمله اموری است که بشر نمی‌تواند با عقل خویش به دست آورد؛ اما اموری نظیر اصلاح جامعه که بشر، خود از عهده آن برمی‌آید، جزء تعالیم پیامبران نمی‌باشد.^۱ ارائه و توضیح این شبهه و دادن پاسخ مناسب به آن، جلسات مفصلی را می‌طلبد. ولی به اختصار در دو جلسه این مبحث را مطرح خواهیم کرد.

برای بررسی و نقد دیدگاه فوق، باید این موضوع را مورد بررسی قرار داد که:

آیا پیامبران برای دنیا آمده‌اند یا آخرت؟

برای پاسخ‌گویی به این سؤال، می‌توان نگاه درون‌دینی محض داشت و نیز، نگاهی که مبانی آن، بیشتر برون‌دینی است.

ابتدا هدف بعثت انبیاء را از دیدگاه برون‌دینی مورد مطالعه قرار داده و سپس در جلسه آینده با مراجعه به وحی و متون دینی (درون‌دینی) آیاتی را به عنوان دلیل، مطرح و با استفاده از این دو روش، نظر مهندس بازرگان را نقد خواهیم نمود.

برای تبیین مسئله از دیدگاه برون‌دینی، باید به چند اصل توجه کرد:

اصل اول: هدف دین، کمال انسان است؛ پیامبران آمده‌اند تا انسان‌ها را به کمال وجودی خود برسانند. این اصل، خود مبتنی بر مقدمات زیر است:

الف) جهان آفرینش دارای هدف است و بیهوده خلق نشده است؛ موجودات برای نیل به مقصد خاصی در حرکت‌اند و آفرینش آنها، از سرتدبیر و حکمت بوده است.^۲

ب) هدف از آفرینش موجودات، میل به کمالات است؛ هر موجودی خلق شده تا به کمال وجودی خود برسد. موجودات جهان، در اثر برخورداری از یک نیروی درونی به سوی مقصد خاصی در حرکت‌اند؛ به طور مثال، دانه گندم یا هسته میوه‌ای که در دل خاک نهفته است، مراحل را طی

۲۶

شنبه

۱۷ رجب ۱۴۳۸
15 April 2017

فروردین

۲۷

یکشنبه

۱۸ رجب ۱۴۳۸
16 April 2017

۱-مجله کیان شماره ۲۸ ص ۴۸ <https://fa.wikipedia.org/wiki/۴۸>

۲- سوره ص، آیه ۲۷

رسول اکرم صلی الله علیه و آله: هرگاه در برادر (دینی) خود سه صفت دیدی به او امیدوار باش: حیا، امانتداری و راستگویی.

می‌کند تا به کمال خود که بوته گندم یا میوه‌ای مطلوب است، دست یابد. همچنین نطفه‌ای که در رحم مادر بسته می‌شود از آغاز پیدایش، به سوی هدف غایی خود که نوزاد انسانی است، رهسپار است. موجودات با هدایت تکمیلی به سوی کمال نوعی خود، در حرکت می‌باشند و خداوند متعال که رب‌العالمین است، به هر یک از موجودات، جهاز وجودی لازم را داده و آنها را به سوی هدف نهایی خویش سوق می‌دهد.^۱

ج) انسان به عنوان موجودی دارای اختیار، باید با اراده خود، مسیر کمال را طی کند؛ او در هر دو بعد مادی و معنوی، می‌تواند کمال یابد و کمال وی، اختیاری است.^۲

د) انسان به خاطر محدودیت و خطای عقل، نمی‌تواند کمال نهایی خود و راه و روش‌های آن را دریابد؛ و اگر خداوند، آگاهی از هدف خلقت و راه نیل به کمال را در اختیار انسان نمی‌گذاشت، آفرینش، لغو و بیهوده می‌شد. خداوند، پیامبران را مبعوث نمود تا راه رشد و کمال را به انسان‌ها نشان دهند. با این بیان می‌توان گفت خداوند پیامبران را برای کمال انسان مبعوث کرده است.
اصل دوم: کمال انسان، مربوط به روح وی است؛ انسان برخلاف سایر موجودات، هم کمال جسمانی دارد و هم کمال روحانی. هدایت تکوینی، در کمال جسمانی انسان، نقش اساسی دارد و انسان، در کمال روحانی خود، نیاز مبرم به پیامبران دارد.

اصل سوم: روح انسان، یک وجود متصل است که دو نشئه را پشت سر می‌گذارد؛ یکی نشئه دنیوی است و دیگری نشئه اخروی که مربوط به عالم برزخ و قیامت می‌باشد. به بیان دیگر، روح انسان از آغاز حیات دنیوی خود تا قیامت، مراحل و نشأتی را پشت سر می‌گذارد.

اصل چهارم: کمال روح، به معنای فعلیت استعدادها و قوای مثبت درونی است؛ انسان، دارای مجموعه‌ای از استعدادها و صفات و گرایش‌های بالقوه‌ای است که با فعلیت آنها می‌تواند به کمال وجودی خود برسد.

اصل پنجم: تکامل انسان، در ظرف جامعه میسر است؛ بسیاری از صفات انسانی در خلال زندگی اجتماعی فعلیت می‌یابند. تکامل انسان، تنها فردی نیست؛ بلکه بعد اجتماعی نیز دارد. برخی از مکاتب نظیر آیین‌های هندی و صوفی‌گری، فقط بر روی تکامل فردی انسان تأکید دارند و از ضرورت مسائل اجتماعی غافل مانده‌اند. این مکاتب تصوّر کرده‌اند که بدون یک جامعه سالم، می‌توان انسان‌ها را به رشد و کمال رساند. در یک جامعه ناسالم، فقط برخی از افراد می‌توانند به کمال وجودی خود برسند نه اکثریت انسان‌ها؛ در حالی که در یک جامعه سالم، زمینه‌های رشد و کمال برای عموم انسان‌ها فراهم می‌شود.

اصل ششم: جامعه سالم، جامعه‌ای نیست که در آن، فقط افراد سالم باشند؛ بلکه جامعه‌ای است که همه نهاد‌های آن سالم باشد؛ اگر غایت جامعه‌ای، تحقق فلسفه خلقت نباشد؛ اگر ارزش‌های الهی بر همه اجزاء و نهاد‌های جامعه حاکم نباشد و اگر قوانین موجود در جامعه، دینی نباشد؛ روابط اجتماعی مبتنی بر دین نباشد؛ سیاست داخلی و خارجی آن بر اساس مبانی دینی

۲۸

دوشنبه

۱۹ رجب ۱۴۳۸
17 April 2017

فروردین

۲۹

سه شنبه

۲۰ رجب ۱۴۳۸
18 April 2017

۱-مراجعة شود به سوره طه، آیه ۵۰
۲-مراجعة شود به سوره سجده، آیه ۱۳

پیامبر صلی الله علیه و آله: عَلَیْكُمْ بِالْصِّدْقِ فَإِنَّهُ مَعَ الْبِرِّ وَ هُمَا فِي الْجَنَّةِ وَ ابَاكُمْ وَ الْكُذْبَ فَإِنَّهُ مَعَ الْفُجُورِ وَ هُمَا فِي النَّارِ.
(نهج الفصاحه ص ۵۷۲، ح ۱۹۷۶)

نباشد و ارزش‌های الهی در تاروپود جامعه، ریشه ندوانده باشد؛ آن جامعه، دینی تلقی نخواهد شد. در یک جامعه طاغوتی نیز دین‌داران می‌توانند حضور داشته باشند، اما چهره آن جامعه، دینی نخواهد بود. این همه اصول اجتماعی که در اسلام وجود دارد، از اصل «امر به معروف» گرفته تا «جهاد» و اجرای «حدود» و «حاکمیت صالحان بر جامعه» و... نشانگر آن است که جامعه‌ای، دینی است که نهاد‌های آن نیز دینی باشند.

اصل هفتم: رابطه دنیا و آخرت، رابطه عمل و عکس‌العمل است؛ حیات دنیوی، سازنده حیات اخروی است؛ انسان، در ظرف دنیا، حیات اخروی خود را می‌سازد. حدیث «الدنیا مزرعة الآخرة» به همین معنا اشاره دارد. نمی‌توان بدون برخورداری از یک زندگی متعالی در دنیا، حیات اخروی مثبت داشت. برای آنکه حیات اخروی، آباد باشد، باید حیات دنیوی را نیز آباد ساخت. اگر آبادانی حیات دنیا اهمیت نمی‌داشت، قرآن کریم نمی‌فرمود: «وَلَا تَنْسَ نَفْسِيكَ مِنَ الدُّنْيَا» (قصص: ۷۷) این‌که تفکر دینی از سویی رهبانیت را و از سوی دیگر، هوس بارگی و به فراموشی سپردن ارزش‌های الهی را نهی می‌کند، به خاطر آن است که حیات دنیوی و حیات اخروی، هر دو طیبه باشد. از آنجاکه حیات اخروی، نتیجه حیات دنیوی است و انسان در دنیا به هر کمالی برسد، در آخرت، نتیجه آن را خواهد دید، به یک معنا می‌توان گفت، حیات دنیوی، مهم‌تر از حیات اخروی است.

اصل هشتم: از دیدگاه قرآن، حیات اخروی بر حیات دنیوی برتری دارد و در مقایسه با آن، زندگی دنیوی، ناچیز و بی‌مقدار به حساب آمده است.^۱

آیات قرآن به انسان گوشزد می‌نماید که مبادا زندگانی دنیوی را هدف‌اعلای خود تلقی کند؛ چرا که اگر انسان، زندگی دنیوی را آرمان خود بداند، هیچ‌گاه حیات، از محدوده اشباع خودخواهی‌ها، خارج نخواهد شد؛ اما اگر زندگی اخروی را ایده‌آل تلقی کند، دیگر اسیر هوس‌های نفسانی نخواهد شد. پس بدین ترتیب با توجه به اصول هشت‌گانه فوق، روشن می‌گردد که:

اولاً: پیامبران برای تکامل روح انسان آمده‌اند، نه برای دنیا یا آخرت انسان‌ها؛ ثانیاً: دنیا و آخرت، ظروف تکامل روح انسان می‌باشند؛ انسان‌ها در دنیا به تکامل می‌رسند و یا سقوط می‌کنند و در آخرت، نتایج تکامل یا سقوط خود را مشاهده می‌کنند. ثالثاً: حیات اخروی نتیجه حیات دنیوی است؛ لذا برای آماده‌سازی آخرت انسان‌ها، باید دنیای آنها را نیز بر اساس ارزش‌های الهی آباد ساخت.

منابع جهت مطالعه

شخصیت و سیره معصومین (ع) در نگاه مقام معظم رهبری.
نشریه فصلنامه قرآنی کوثر شماره ۲۸
ماهانماه اشارات، ش ۱۲۲، مرکز پژوهش‌های اسلامی صداوسیما.

۳۰

چهارشنبه

۲۱ رجب ۱۴۳۸
19 April 2017

فروردین

۳۱

پنجشنبه

۲۲ رجب ۱۴۳۸
20 April 2017

۱-مراجعه شود به سوره عنکبوت، آیه ۶۴

پیامبر صلی الله علیه و آله: شما را سفارش می‌کنم به راستگویی، که راستگویی با نیکوکاری همراه است و هر دو در بهشت‌اند و از دروغگویی بپرهیزید که دروغگویی همراه با بدکاری است و هر دو در جهنم‌اند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

جمعه

۲۳ رجب ۱۴۳۸
21 April 2017

اردیبهشت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام موسی کاظم علیه السلام: تَفَقَّهُوا فِي دِينِ اللَّهِ فَإِنَّ الْفَقْهَ
مِفْتَاحُ الْبَصِيرَةِ وَ تَمَامُ الْعِبَادَةِ وَ السَّبَبُ إِلَى الْمَنَازِلِ الرَّفِيعَةِ وَ الرَّتَبِ
الْجَلِيلَةِ فِي الدِّينِ وَ الدُّنْيَا وَ فَضْلُ الْفَقِيهِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الشَّمْسِ
عَلَى الْكَوَاكِبِ وَ مَنْ لَمْ يَتَفَقَّهُ فِي دِينِهِ لَمْ يُرِضْ اللَّهُ لَهُ عَمَلًا
(بحارالانوار، جلد ۱۰، صفحه ۲۴۷)

آیا پیامبران برای دنیا آمده‌اند یا آخرت؟ (۲)

سرگروه عزیز؛ در ادامه بحث جلسه گذشته که در مورد شبهه مطرح شده از سوی مهندس بازرگان در زمینه بعثت بود، ابتدا از طریق آیات قرآن به اثبات اهداف پیامبران می‌پردازیم، سپس نظر ایشان (بازرگان) را نقد می‌کنیم.

بحث درون دینی یا قرآنی: برای بحث پیرامون اهداف بعثت انبیاء و اینکه جهت‌گیری آنها اخروی بوده است یا دنیوی، به بیان آیاتی می‌پردازیم که در آنها از اهداف رسالت انبیاء سخن به میان آمده است:

- ۱- دعوت به توحید: (نحل: ۲۶)
- ۲- دعوت به معاد: (اعراف: ۵۹)
- ۳- تعلیم کتاب: (بقره: ۱۲۹)
- ۴- تعلیم حکمت: (آل عمران: ۱۶۴)
- ۵- دعوت به تزکیه و تقوا: (شعرا: ۱۰۶)
- ۶- آزادسازی انسان از غل و زنجیرها: (اعراف: ۱۵۷)
- ۷- اجرای عدالت اجتماعی: (حدید: ۲۵)

کمال انسان، هدف نهایی انبیاء

براساس آیات فوق، هفت هدف برای پیامبران ذکر گردید. آنچه در اینجا مورد بحث قرار می‌گیرد، این است که پیامبران، دارای چند هدف بوده‌اند یا آنکه آیا یک هدف، اساسی و سایر اهداف، تبعی بوده است؟! **چند فرض را می‌توان تصور کرد:**

- ۱- پیامبران، اهداف گوناگون داشته‌اند و هر هدفی، ناظر به بعدی خاص بوده است. برخی موجب سعادت دنیوی انسان‌ها و برخی نیز موجب سعادت اخروی آنها بوده است.
- ۲- پیامبران، تنها یک هدف داشته‌اند و آن عدالت اجتماعی بوده است. پیامبران تنها برای آباد ساختن حیات دنیوی انسان‌ها آمده‌اند و اگر از آخرت نیز سخن به میان آورده‌اند، به خاطر بهبود حیات دنیوی انسان‌ها بوده است، چراکه اگر انسان‌ها به خدا و معاد، ایمان داشته باشند و علم و حکمت پیشه کنند، در دنیا زندگی سعادت‌مندان‌ه‌ای خواهند داشت.
- ۳- هدف حقیقی، همان توحید و کمال انسان است. شناخت خدا و قرب به حضرت حق، هدف نهایی همه پیامبران بوده است. طبق این نظریه، سایر اهداف در حکم مقدمه برای این ذی مقدمه می‌باشد. از این جهت، پیامبران عدالت اجتماعی را مطرح کردند تا زمینه‌های رشد و کمال انسان‌ها فراهم آید. در میان سه نظریه فوق، نظریه اخیر صحیح است؛ زیرا هدف از خلقت انسان‌ها، عبودیت است و پیامبران آمده بودند تا مردم را به هدف نهایی خلقتشان برسانند. (ذاریات: ۵۶)
- اگر پیامبران، مردم را فقط به توحید فرا می‌خواندند، در امر توحیدی‌سازی مردم، مفید واقع نمی‌شدند، چراکه اندیشه‌های توحیدی در سرزمینی رشد می‌کند که در آن، عدل و قسط حکم‌فرما باشد، نه ظلم و جور. به همین علت است که وقتی حضرت شعیب (ع) مردم را به سوی توحید

۲

شنبه

۲۴ رجب ۱۴۳۸
22 April 2017

اردیبهشت

۳

یکشنبه

۲۵ رجب ۱۴۳۸
23 April 2017

امام موسی کاظم علیه السلام: دین خدا را بشناسید که دین شناسی کلید بینش و کمال عبادت است و راه رسیدن به جایگاه‌های بلند و مراتب ستبر و با عظمت در دین و دنیا است و برتری دین شناس بر عابد همانند برتری خورشید بر ستارگان است و هر کس دینش را نشناسد، خدا از هیچ کردار او خرسند نباشد.

فرامی خواند، به دنبال آن، از مفاسد اجتماعی زمان خود یاد می‌کند و با آن مفاسد، با کم‌فروشی و نپرداختن حقوق مردم، به مبارزه برمی‌خیزد. (هود: ۸۴)

نقد نظر مهندس بازرگان:

مرحوم بازرگان، هدف از رسالت پیامبران را در دو چیز خلاصه کرده است:

۱- انقلاب عظیم و فراگیر علیه خودمحموری انسان‌ها برای سوق دادن آنها به سوی آفریدگار جهان؛
۲- اعلام دنیای آینده جاودان، بی‌نهایت بزرگ‌تر از دنیای فعلی.^۱

ایشان از میان این دو هدف نیز، هدف نهایی را، نیل به حیات اخروی دانسته است؛ یعنی انقلاب عظیم پیامبران برای نابودی خودمحموری‌ها نیز در جهت برخورداری از حیات اخروی ایده‌آل بوده است. ایشان به مسئله عدالت اجتماعی و اصلاح مفاسد اجتماعی که این همه قرآن کریم بر روی آن تأکید دارد، توجه نکرده و «اصلاح جامعه» را دور از شأن خدا و پیامبران دانسته است: «ابلاغ پیام‌ها و انجام کارهای اصلاحی و تکمیل دنیا در سطح مردم، دور از شأن خدای انسان و جهان است و تنزل دادن مقام پیامبران به حدود مارکس‌ها، پاستورها و گاندی‌ها یا جمشید و بزرگمهر و حمورابی است.»^۲ و اما در پاسخ باید گفت: مگر بنا بر این است که هر کس کار اصلاحی کند، مارکس و پاستور و گاندی تلقی شود؟ این‌گونه نیست که اصلاحات اجتماعی ضرورت دارد؛ خواه آن را پیامبران انجام دهند یا مارکس و پاستور و گاندی!

به علاوه چه کسی ادعا کرده است که اصلاحات پیامبران در حد اصلاحات متفکران بشری بوده است تا در مقام مقایسه، آنان را در حد مصلحان بشری تنزل دهیم؟ پیامبران، اهداف و وظایف گوناگونی داشته‌اند که مهم‌ترین آنها تکامل روح انسان‌هاست که همان عبودیت تلقی می‌شود و سایر هدف‌ها مقدمه‌ای برای این ذی مقدمه می‌باشد.

اگر گفته می‌شود هدف نهایی آنها عبودیت است، به این معنا نیست که اصلاحات اجتماعی و تحقق عدالت نادیده گرفته شود، چراکه تا در جامعه، عدالت تحقق پیدا نکند، زمینه‌های رشد و کمال انسان‌ها فراهم نخواهد شد.

آقای مهندس بازرگان، فقط به اصلاحات شخصی توجه کرده است؛ یعنی مردم باید خودشان اخلاق و رفتارشان را اصلاح کنند. از این روی، آیه ۲۵ سوره حدید را این‌گونه تفسیر می‌کند: «معنی و منظور آیه، آن طور که بعضی‌ها تصور و تبلیغ کرده‌اند، این نیست که مردم و دیگران را برای مبارزه با ظلم، استبداد و استکبار، یا بسط عدالت و دیانت در دنیا بسیج نمایند، بلکه خود مردم در اخلاق و رفتارشان عامل به عدالت و قسط باشند.»^۳

ایشان تصور کرده‌اند که بدون اصلاح جامعه یعنی اصلاح نهادها و ساختارهای آن، می‌توان عدالت

۴

دوشنبه

۲۶ رجب ۱۴۳۸
24 April 2017

اردیبهشت

۵

سه شنبه

تعطیل

۲۷ رجب ۱۴۳۸
25 April 2017

۱- مجله کیان شماره ۲۸ <https://fa.wikipedia.org/wiki>

۲- همان.

۳- همان.

پیامبر صلی الله علیه و آله: إِذَا وَقَعَ فِي الرَّجُلِ وَأَنْتَ فِي مَلَأٍ، فَكُنْ لِلرَّجُلِ نَاصِرًا وَتَلْقُومًا زَاجِرًا وَ قَمِّ عَنْهُمْ (نهج الفصاحه ص ۲۰۲، ح ۲۴۷)

را تحقیق بخشید. درست است که اصلاح رفتارها و اخلاقیات مردم و توجّه آنها به آخرت از اهمیت بسزایی برخوردار است، اما بدون اصلاحات اساسی اجتماعی و صرفاً با پند و اندرز، نمی‌توان رفتارهای شخصی مردم را اصلاح نمود. آیا در جامعه‌ای که فقر، تبعیض، ظلم و ده‌ها فساد دیگر وجود دارد، در میان آنها می‌توان دینت را رواج داد؟ اگر جواب مثبت است، چرا پیامبران با مفاسد اجتماعی مبارزه می‌کردند؟ نگرانی عمده آقای مهندس بازرگان از تشکیل حکومت دینی است. به نظر ایشان، نباید بر اساس ارزش‌های دینی، تشکیل حکومت داد. از این رو اصرار می‌ورزد که پیامبران به دنبال تشکیل حکومت نبوده‌اند و اگر هم پیامبرانی حکومت تشکیل داده‌اند، استثنا بوده است.^۱

پرسش اینجاست: پیامبرانی که تشکیل حکومت داده‌اند، چرا چنین کرده‌اند؟! باید نتیجه گرفت که حکومت دینی، ضرورت داشته است. اگر تشکیل حکومت، امری غیردینی بود چرا آن پیامبران بر مردم حکومت کرده‌اند؟ همان تعداد محدود و استثنایی، عمل لغو انجام داده‌اند؟ یا آنکه شرایط اجتماعی مانع می‌شده تا سایر انبیاء، تشکیل حکومت دهند، نه آنکه برخی از پیامبران، به ضرورت آن اعتقاد داشته‌اند و بقیه، آن را لغو دانسته‌اند!

ایشان «نبوت» و «حکومت» را دو امر و دو شغل کاملاً مجزا و متفاوت می‌خواند. این را کسی انکار نکرده است؛ یعنی کسی ادعا نکرده است که نبوت و حکومت، یک منصب می‌باشد؛ اما ایشان، نتیجه غلطی گرفته‌اند و تصوّر کرده‌اند که این دو، غیر قابل جمع نیز هستند. اگر این دو واقعاً قابل جمع نیستند، پس چرا در برخی از پیامبران جمع شده‌اند؟ آیا تحقیق حتی یک مورد، نشان امکان آن نیست؟ دلیل دیگر اینکه وجود احکام اجتماعی در آیین انبیاست. احکامی چون امر به معروف و نهی از منکر (به معنای وسیع آن)، جهاد، قضا و ... که بدون تشکیل حکومت، قابل اجرا نیستند؛ بنابراین، از وجود یک سلسله احکام و تکالیف اجتماعی، به دلالت التزامی، می‌توان پی برد که انبیاء درصدد تشکیل حکومت بوده‌اند و باید می‌بوده‌اند که البته بعضی موفق شده‌اند و برخی به علت شرایط و زمینه‌های نامساعد، توفیق پیدا نکرده‌اند.

منابع جهت مطالعه:

- شخصیت و سیره معصومین (ع) در نگاه مقام معظم رهبری.
- نشریه فصلنامه قرآنی کوثر شماره ۲۸
- ماهانامه اشارات، ش ۱۲۲، مرکز پژوهش‌های اسلامی صداوسیما.
- پایگاه بلاغ.
- سایت راسخون.

۱- همان.

پیامبر صلی الله علیه و آله: اگر در میان جمعی بودی و از کسی غیبت شد، او را یاری کن و آن جمع را از غیبت کردن بازدار و از میانشان برخیز و برو.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

جمعه

۱ شعبان ۱۴۳۸
28 April 2017

ارزیشیت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در رؤیایی صادقانه، حضرت رسول صلی الله علیه و آله به حضرت عباس علیه السلام فرمودند: أَقْرَأَ اللهُ عَيْنَكَ، فَأَنْتَ بَابُ الْجَوَائِحِ وَ اشْفَعُ لِمَنْ شِئْتَ (معالی السبطين، جلد ۱، صفحه ۴۵۲)

ویژگی‌های مصلحان جامعه از دیدگاه استاد شهید مطهری (ره)

سرگروه عزیز؛ امروز مصادف با سالگرد شهادت استاد مطهری است. ایشان به عنوان یکی از بهترین نظریه‌پردازان دینی، ویژگی‌های مصلحان را در کتاب‌هایش بیان کرده است. علت اصلی تشکیل حلقه‌های تربیتی این است که باید افرادی در جامعه اسلامی تربیت شوند که اصلاحات جامعه را در ابعاد مختلف بر عهده گیرند. در این صورت است که می‌توانیم به جهانی شدن اسلام و زمینه‌سازی جهت ظهور منجی عالم بشریت کمک کرده باشیم؛ بنابراین فهمیدن معنای اصلاح و شناسایی ویژگی‌های آن ضروری است. بیان این مطالب در گروه باعث می‌شود متریبان، خود را با این ویژگی‌ها بسنجند و میزان وجود این صفات را در خود اندازه بگیرند. اینک به بررسی نظریات استاد مطهری در باب اصلاحات دینی - اجتماعی پرداخته و ویژگی‌های اصلاح‌طلبان صالح در پروژه تاریخی اصلاحات را برمی‌شمیریم. قبل از آن، انواع روش‌های انجام اصلاحات را مطرح می‌کنیم تا بدانیم کدام روش بهتر است و ما در اهدافمان، کدام یک از آنها را باید به کار بگیریم.

روش‌های انقلابی

معمولاً در تغییر و تحولات اجتماعی، دو پیشنهاد مشهور مطرح می‌شود که هر یک، طرفدارانی را به خود اختصاص داده است؛ یک روش، تغییرات ساختاری است که تمام سازمان‌های اجتماعی را فرا می‌گیرد و نمادهای اجتماعی و نظام‌های رفتار جمعی را به شیوه دفعی و بنیادی، واژگون، و نظم نوینی را حاکم می‌کند که از آن به روش «انقلابی» تعبیر می‌شود و دیگری روش ایجاد تغییرات تدریجی درون ساختی است که به ساخت کلی جامعه و نظام‌های رفتاری حاکم بر جامعه کاری ندارد، بلکه از طریق تغییرات برنامه‌ریزی شده و غیررادیکال سعی می‌کند تا زمینه تغییرات عمومی را فراهم سازد که از این روش نیز با عنوان «رفرم» یاد می‌شود. روش اول، عموماً با قهر و خشونت و شدت عمل و روش دوم با ملایمت و نرمش و کندی همراه است. آنچه از متون دینی مانند نهج‌البلاغه برای اصلاح اجتماع استفاده می‌شود، روش ترکیبی است؛ یعنی آمیزه‌ای از روش انقلابی و دفعی با روش ملایم و تدریجی، ولی حوزه به کارگیری هر یک از این روش‌ها متفاوت است؛ یعنی در بعضی عرصه‌های جامعه باید از روش انقلابی و در برخی از لایه‌ها از روش تدریجی استفاده کرد.

تذکر این نکته به متریبان لازم است که بهترین شیوه کنونی جهت تغییر رفتار در اطرافیان ما، شیوه رفرم است. نباید بگذاریم آفات اخلاقی یا تهاجم فرهنگی، تأثیر خود را بگذارد، آنگاه وارد عمل شویم و مثلاً از شیوه خشونت استفاده کنیم. هرکدام از ما با عناوین مختلف، چه طلبه باشیم یا دانشجو، مادر باشیم یا فرزند، جهت ایجاد اصلاحات باید در مجموعه‌هایمان فعال باشیم و تأثیرات لازم را به تدریج ایجاد کنیم.

۹

شنبه

۲ شعبان ۱۴۳۸
29 April 2017

اردیبهشت

۱۰

یکشنبه

۳ شعبان ۱۴۳۸
30 April 2017

حضرت رسول صلی الله علیه و آله به حضرت عباس علیه السلام فرمودند: خداوند چشمت را روشن گرداند، تو باب الحوائج هستی، از هر که خواستی شفاعت کن.

معنای اصلاح طلبی

از نظر استاد مطهری، «اصلاح» به معنی سامان بخشیدن در مقابل «افساد» قرار دارد. ایشان «اصلاح» را نقطه مقابل «انقلاب» نمی‌داند، بلکه انقلاب را نیز نوعی اصلاح اجتماعی دانسته و انقلاب اسلامی ایران را یک نهضت اصلاح طلبی معرفی می‌نماید. استاد مطهری با استناد به آیاتی از قرآن کریم تلاش می‌کند توضیح دهد که «اصلاح»، از مفاهیم مهمی است که در اندیشه اجتماعی خدامحور، جایگاهی ویژه دارد:

مورد استعمال «اصلاح» در قرآن، گاهی رابطه میان دو فرد است (اصلاح ذات البین) و گاهی محیط خانوادگی و گاه محیط بزرگ اجتماعی است. قرآن کریم، در مجموع تعبیرات خود، پیامبران را «مصلحان» می‌خواند، چنانکه از زبان شعیب پیغمبر می‌گوید: «هرگاه با آنها گفته شود که در زمین فساد نکنید، می‌گویند ما اصلاح‌گرانیم. آگاه باشید که همین‌ها مفسدان اند و خود نیز به دقت درک نمی‌کنند»^۱.

ایشان یکی از علل ظهور پیامبران جدید را تحریف ادیان و شرایع پیشین می‌داند و بر همین اساس، پیامبران را مصلحانی می‌داند که به اصلاح‌گری در دین پیشین پرداخته‌اند. به اعتقاد استاد، اصلاح طلبی، یک روحیه اسلامی است. هر مسلمانی به حکم اینکه مسلمان است، خواه ناخواه اصلاح طلب و دست‌کم طرفدار اصلاح طلبی است؛ زیرا اصلاح طلبی، هم به عنوان یک شأن پیامبری در قرآن مطرح است و هم مصداق امر به معروف و نهی از منکر است که از ارکان تعلیمات اجتماعی اسلام است.

امام علی (ع) در یک نیایش زیبا می‌فرماید:

«خدایا! تو خود آگاهی آنچه از ناحیه ما صورت گرفت، رقابت در کسب قدرت یا خواهش فزون طلبی نبود بلکه بر این بودیم که سنن تو را که نشانه‌های راه تو هستند، بازگردانیم و اصلاح آشکار و چشم‌گیر در شهرهای تو اعمال کنیم که بندگان مظلوم و محروم، امان یابند و مقررات به زمین مانده تو، از نو به پا داشته شوند»^۲.

ویژگی‌های مصلح موفق

شهید مطهری با استناد به کلامی از امیرالمؤمنین (ع) مبنی بر اینکه «انما یقیم امر الله سبحانه من لایصانع ولا یضارع ولا یتبع المطامع»، سه ویژگی مهم را برای مصلحان اجتماعی برمی‌شمارد و معتقد است اگر مصلحان، دارای این سه ویژگی باشند، می‌توانند در اصلاحات اجتماعی موفق شوند:

۱- عدم مصانعه

مصانعه نکردن، از ویژگی‌های مهم مصلحان است. شاید نتوان معادل فارسی دقیق برای مصانعه آورد؛ ولی رفیق‌بازی، سازش‌کاری، ملاحظه‌کاری و معامله‌گری را می‌توان مترادف

۱- اصلاحات دینی - اجتماعی از دیدگاه استاد شهید مرتضی مطهری. نویسنده: علی دژاکام
۲- نهج البلاغه/ ۴۰۶ و ۴۰۷

ولادت حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام (۲۶ هـ ق) و روز جانناز - روز جهانی کار و کارگر: ۱۱ اردیبهشت
ولادت حضرت امام زین العابدین علیه السلام (۳۸ هـ ق) - شهادت استاد مرتضی مطهری (۱۳۵۸ هـ ش) - روز معلم: ۱۲ اردیبهشت

پیامبر صلی الله علیه و آله: مَنْ تَطَوَّلَ عَلَى أُخِيهِ فِي غَيْبَةٍ سَمِعََهَا فِيهِ
فِي مَجْلِسٍ فَرَدَّهَا عَنْهُ رَدَّ اللَّهُ عَنْهُ أَلْفَ بَابٍ مِنَ الشَّرِّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
(من لا يحضره الفقيه ج ۴، ص ۱۵)

آن دانست. مصلحان اجتماعی هیچ‌گاه بر سر اصلاحات سازش و معامله نکرده و ملاحظه هیچ‌کس، هیچ گروه و هیچ طبقه را نخواهند کرد. رفیق بازی و ترجیح دادن مصلحت باند بر مصلحت اصلاحات، کار را عقیم می‌گذارد. امام علی (ع) خود، در امر اصلاحات، ملاحظه هیچ‌کس و هیچ گروهی را نکرد و آن را در همه سطوح و جنبه‌ها به شدت پیگیری کرد. قرآن نیز رسول اکرم (ص) را از «مداهنه» و «مصانعه» بازداشته است. مصلحی که اهل «مصانعه» باشد، هیچ‌گاه نمی‌تواند در امر اصلاحات موفق شود.

۲- عدم مضارعه^۱

شهید مطهری بر این باور است که کسی می‌تواند دست به اصلاحات اجتماعی بزند که خود از آلودگی‌های معمول و مرسوم اجتماعی مبرا باشد و به آنچه برای جامعه و مردم تجویز می‌کند، عمل نماید. امام علی (ع) به عنوان مصلح اجتماعی، خطاب به مردم چنین می‌گوید:
«به خدا سوگند من شما را به هیچ کاری فرمان ندادم مگر پیش از آنکه فرمان دهم، خودم به کار بستم؛ و از هیچ کاری منع نکردم، مگر آنکه پیش از منع شما، خودم را از آن دور کردم.»^۲
به اعتقاد استاد مطهری، آن‌کس که می‌خواهد جامعه‌ای را اصلاح کند و تغییر دهد، خودش نباید همرنگ همان مردم باشد و همان نقاط ضعف که در مردم هست، در او باشد. کسی موفق به اصلاح نقاط ضعف مردم می‌شود که خود از آنها مبرا باشد.

۳- عدم تبعیت از مطامع

به اعتقاد شهید مطهری، کسی که بنده و برده طمع است، نمی‌تواند مصلح اجتماعی باشد؛ زیرا در بردگی، امید رهایی از طرف مالک هست، اما در بردگی از نوع طمع، امیدی به رهایی نیست. آزادی معنوی، شرط توفیق مصلح دینی است. همان‌گونه که یک زبون ملاحظه‌کار، توفیق اصلاح نمی‌یابد، یک گرفتار بیمار نیز موفق به مداوای جامعه خود نمی‌گردد.

پاورقی

- ۱- نهضت‌های اسلامی در صد سال اخیر، استاد مطهری
- ۲- مقاله اصلاحات دینی - اجتماعی از دیدگاه استاد شهید مرتضی مطهری، علی دژاکام، روزنامه قدس

منابع جهت مطالعه

- ۱- نهضت‌های اسلامی در صد سال اخیر پیرامون انقلاب اسلامی
- ۲- ده گفتار، مرتضی مطهری.

۱۳

چهارشنبه

۶ شعبان ۱۴۳۸
3 May 2017

اردیبهشت

۱۴

پنجشنبه

۷ شعبان ۱۴۳۸
4 May 2017

۱- مضارعه. [م'ع-] (ع مص) با چیزی ماندن. (زوزنی) یا کسی ماندن. (تاج المصادر بیهقی) همدیگر مانا و برابر گردیدن. (آندراج) (منتهی الارب) (از اقرب الموارد). مانا و برابر گردیدن با چیزی و مشابه وی شدن. (از ناظم الاطباء)

۲- اصلاحات دینی - اجتماعی از دیدگاه استاد شهید مرتضی مطهری نویسنده: علی-دژاکام

پیامبر صلی الله علیه و آله: هرکه در مجلسی بشنود که از برادرش غیبت می‌شود و آن غیبت را از او دفع کند، خداوند هزار باب بدی را در دنیا و آخرت از او دفع می‌کند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۱۵

جمعه

۸ شعبان ۱۴۳۸
5 May 2017

اردیبهشت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام هادی علیه السلام: **الْهَرَّةُ فُكَاهَةٌ السُّفْهَاءِ**، و **صِنَاعَةُ الْجُهَّالِ**
(الدرة الباهرة ص ۴۳ - بحار الانوار (ط- بیروت) ج ۷۲، ص ۱۴۷، ح ۲۰)
امام هادی علیه السلام: **هزل گویی، شوخی کم خردان**
و کار نادانان است.

رسالت زن منتظر در عصر غیبت (۱)

سرگروه عزیز؛ تربیت نسل مهدوی باید از جمله دغدغه‌های زن منتظر، به عنوان متولی اصلی تربیت باشد. در این نوشتار که بنا بر اهمیت آن، در دو جلسه خدمت شما ارائه می‌گردد، سعی بر این است که به پاره‌ای از ساز و کارهای تربیت مهدوی در عصر حاضر اشاره گردد. بیان این مطالب در جمع متریبان جوان، آگاهی لازم را جهت نیل به هدف مورد نظر خواهد داد.

گام اول: انتخاب شایسته

قدم اول در ایجاد مجموعه‌ای کارآمد و سالم، انتخاب افراد توانمند و شایسته است. در خانواده نیز که از لحاظ مدّت دوام مجموعه و اهمیت آن، مجموعه‌ای حساس محسوب می‌شود، انتخاب همسر شایسته اهمیت ویژه‌ای دارد. به خاطر همین مسئله است که پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: بهترین متاع دنیا، همسر پارسا است و در جای دیگر چنین می‌فرماید: برای نطفه‌های خویش، فردی مناسب اختیار کنید؛ به هم‌شان خود دختر دهید و از آنان دختر بگیرید.^۱

با توجه به نقش پدر در تربیت فرزند، مادرانی که خواهان تربیت یک نسل مهدوی هستند، در هنگام انتخاب همسر، می‌بایست دقیقاً به این مسئولیت تربیتی توجه داشته باشند و هنگام همسرگزینی، فردی را برگزینند که ولایت مدار و از خانواده‌ای اصیل باشد و عشق و محبت به امام زمان در او نهادینه شده باشد؛ زیرا پدری که خود، برخوردار از عشق و محبت نسبت به امام زمانش نباشد، نمی‌تواند در ایفای رسالت تربیت نسل مهدوی توفیقی داشته باشد و از سوی دیگر، تقیّد پدر در عمل به واجبات و حلال و حرام الهی، به‌ویژه تقیّد او به آوردن لقمه‌ی حلال بر سر سفره‌ی خانواده، در دین‌دار کردن فرزندان و تربیت نسل ولایی، تأثیر بسزایی دارد.

گام دوم: توجه به آموزه‌های دینی هنگام انعقاد نطفه

بر اساس آموزه‌های دینی، یکی از مراحل‌ی که در تکوین شخصیت دینی و ولایی فرزندان ما می‌تواند مؤثر باشد، مرحله‌ی انعقاد نطفه است. از این رو، دستورات زیادی از سوی شارع مقدس برای این مرحله صادر گردیده است. آنچه در ارتباط با نقش وراثت و تشکیل نطفه، فوق‌العاده اهمیت دارد، شرایطی است که والدین حین انعقاد نطفه دارا هستند. برای دانستن این شرایط کتاب ریحانه بهشتی را با متریبان مطالعه کنید.^۲

۱۶

شنبه

۹ شعبان ۱۴۳۸
6 May 2017

اردیبهشت

۱۷

یکشنبه

۱۰ شعبان ۱۴۳۸
7 May 2017

۱- بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۲۲، ح ۳۷

۲- حسن احدی، روان شناسی رشد (مفاهیم بنیادی در روان شناسی کودک)

«زفیر بن یحیی» و او از «کثیر بن شاذان» گزارش کرده که گفت: «خودم شاهد بودم که علی اکبر در غیر فصل مناسب، از پدر بزرگوارش انگور طلب کرد. ناگاه امام حسین (علیه السلام) با دست به کناره دیوار مسجد زد که انگور و موزی از آن خارج شد. پس فرزند خود را از آن خورانیده و فرمود: «ما عندالله لاولیائه اکثر؛ از آنچه نزد خدای تعالی است به اولیائش بیشتر می‌رسد.» (ذخیره الدارین، ص ۲۵۹)

گام سوم: رعایت الزامات دوران بارداری

یکی دیگر از مقاطع و مراحل تأثیرگذار در تربیت نسل مهدوی، دوران بارداری مادر است که در شکل‌گیری شاکله‌ی دینی فرزندان، فوق‌العاده مؤثر است. کلیه‌ی حالات، سکنات، رفتارها و حتی خطورات فکری و ذهنی مادر در فرزند تأثیرگذار است.

تجربه نشان می‌دهد خواندن دعاهایی که تقویت‌کننده‌ی ارتباط با ائمه‌ی اطهار (ع) است می‌تواند در تربیت نسل مهدوی مؤثر باشد. اگر در دوران بارداری، آموزه‌های دینی ما، به خواندن دعاهایی چون زیارت جامعه‌ی کبیره، زیارت عاشورا، دعای عهد و دعای فرج، سفارش گردیده است، بدین جهت است که ارتباط مستدام مادر با مضامین این‌گونه دعاهای، مستقیماً در جنین تأثیرگذار است و نسلی عاشق ولایت را می‌پروراند.^۱

روان‌شناسان بر این باورند که حالات روانی و هیجانی یا حتی فعالیت‌های جسمانی مادر در شخصیت کودک مؤثر است. تراوش هورمون‌هایی که در شرایط فشارهای هیجانی یا روانی صورت می‌گیرد، بر جنین تأثیر می‌گذارد. ذکر و یاد حضرت مهدی (عج) و انجام وظایف مهدوی از سوی مادر می‌تواند در تربیت نسل منتظر، مؤثر باشد. علاوه بر آنچه ذکر شد، در طول بارداری، ارتزاق مادر از لقمه‌ی حلال، از جمله مسائلی است که در تربیت نسل دین‌دار و ولایی نقش دارد. توصیه‌هایی که به زنان باردار شده، در دو جهت است:

الف) توصیه‌های معنوی

در دوران حمل، سزاوار است مادران به تقوا و عبادت، مبادرت بیشتری ورزند؛ زیرا حالات مادر در جنین اثر گذار است. پیامبر (ص) فرمودند: به زن آریستن در آخرین ماه‌های بارداری خرما بخورانید تا فرزندش بردبار و پاکیزه شود.^۲ طفل در شکم مادر، درست مانند یک عضو مادر است و کلیه عواملی که در جسم و جان مادر تأثیر می‌کند، در فرزند نیز مؤثر خواهد بود. دوران حمل برای طفل، سرنوشت‌ساز است و مادر باید متوجه باشد که تمام روحیات او بر روی فرزندی که در شکم دارد اثر می‌گذارد. امام صادق (ع) در ذیل آیه: «هُوَ الَّذِي يُصَوِّرْكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ» (آل عمران: ۶) می‌فرماید: مَلِكٌ مَصَوِّرٌ درون شکم مادر می‌رود و در ۴ ماهگی صورت‌بندی می‌کند. وقتی صورت‌بندی شد، به مَلِكٌ خطاب می‌شود که نگاه کن به صورت مادر و سرنوشت این بچه را، سعادت و شقاوت این بچه را در پیشانی‌اش بنویس و بداء هم برای من قرار بده. بنابراین مادران باید مراقب باشند؛ زیرا گناه، اثر دارد. اگر زن، گناه‌کار باشد، همان‌طور که گناه بر دل اثر می‌گذارد، بر جنین نیز تأثیر می‌گذارد.^۳

۱۸

دوشنبه

۱۱ شعبان ۱۴۳۸
8 May 2017

اردیبهشت

۱۹

سه شنبه

۱۲ شعبان ۱۴۳۸
9 May 2017

۱- سیما مخبر، ریحانه بهشتی www.zarrinbook.com

۲- سایت حوزه www.hawzah.net

۳- سید علی حسینی زاده، زمینه‌سازی برای تربیت فرزند

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف: إِنَّا نُحِبُّ عَلِمًا بِأَبْنَائِكُمْ، وَ لَا يُعْزُبُ عَنَّا شَيْءٌ مِّنْ أَخْبَارِكُمْ (بحار الانوار؛ ج ۵۳، ص ۱۷۵)

گام چهارم: توجه به آموزه‌های کوچک، ولی مهم در بدو تولد

آنچه از مضامین روایی فهمیده می‌شود این است که برخی از مسائل کوچک، در سرنوشت و شاکله‌ی دینی انسان، اثرات بزرگی دارد؛ از جمله‌ی آنها که در دین مورد تأکید قرار گرفته است، مسئله‌ی تحنیک یا بازکردن کام نوزاد در هنگام تولد است. اینکه با چه چیز کام نوزاد باز شود، می‌تواند در علایق و گرایش‌های او در دوران بلوغ و رشد، تأثیرگذار باشد. امام صادق (ع) می‌فرماید: «ما اظن احد یحنک بماء الفرات الا حینا اهل بیت» یعنی گمان نمی‌کنم کسی با آب فرات کام نوزاد را بردارد، مگر آنکه ما خاندان را دوست بدارد.^۱ از دیگر دستورات دینی مربوط به دوران بدو تولد، خواندن اذان در گوش راست و اقامه در گوش چپ نوزاد است. رسول اکرم (ص) در همین زمینه می‌فرماید: هر کس صاحب فرزندی شد، در گوش راستش اذان بگوید و در گوش چپش اقامه بخواند. به درستی که این عمل، باعث دوری شیطان خواهد شد.^۲

نام‌گذاری مناسب فرزند، عقیده، تغذیه‌ی بچه با شیر مادر و... از دیگر آموزه‌های مربوط به این دوران است.

گام پنجم: دوران شیردهی

مادرائی که توفیق ارتزاق فرزند خود را با شیری که محصول لقمه‌ی حلال است می‌یابند و همچنین مادرائی که با وضو به فرزند خود شیر می‌دهند و در هنگام شیردهی از ذکر و یاد خدا غافل نمی‌شوند، قطعاً بیش از دیگران توفیق تربیت نسل مهدی‌باور و مهدی‌یاور را خواهد داشت. تأثیر شیر مادر در پرورش شخصیت معنوی فرزندان، امری مسلم و انکارناپذیر است. حکایات زیبایی از زندگی برخی علمای بزرگ و مفاخر دینی ما ذکر شده، که بیانگر نقش بسیار مهم شیر مادر در شکل‌گیری شخصیت معنوی فرزندان است. مادر شیخ انصاری که فرزندش از مفاخر بزرگ عالم تشیع است، می‌گوید: «من درباره‌ی پسر، توقع بیشتری داشتم؛ زیرا در دو سالی که او را شیر دادم، هیچ وقت بدون وضو نبودم؛ حتی در نیمه شب بلند زمستان، یخ حوض را می‌شکستم و وضو می‌گرفتم، سپس بچه‌ام را شیر می‌دادم. هیچ‌گاه بدون بسم‌الله سینه بر دهان فرزندم نگذاشتم.»^۳ هم چنین مادر مرحوم آیت‌الله مقدس اردبیلی می‌گوید: «هرگز لقمه‌ای شبهه‌ناک نخوردم. قبل از شیر دادن، وضو می‌گرفتم. هرگز چشم به نامحرم نینداختم و در تربیت او کوشیدم.»^۴ مادری که شیر او آمیخته با ذکر و یاد حضرت مهدی (عج) است و در طول شیردهی، خود، ذکر و یاد امام را بر لب و قلبش دارد، قطعاً این عشق و علاقه به فرزند او منتقل می‌شود؛ چراکه تحقیقات روان‌شناسی حاکی از این مسئله است که کلیه‌ی عواطف، علاقه‌ها و دلبستگی‌های مادر، هنگام شیر دادن، به فرزند هم منتقل می‌گردد.^۵

۲۰

چهارشنبه

۱۳ شعبان ۱۴۳۸
10 May 2017

اردیبهشت

۲۱

پنجشنبه

۱۴ شعبان ۱۴۳۸
11 May 2017

۱- سایت ظهور - <http://zohoor313>

۲- سایت برهان <http://borhan.ir>

۳- ریحانه بهشتی، ص ۱۷۷

۴- همان.

۵- دکتر مریم معین الاسلام، مقاله رسالت زنان منتظر در عصر غیبت، سایت برهان: <http://borhan.ir>

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف: ما بر تمامی احوال و اخبار شما آگاه و آشنائیم و چیزی از شما نزد ما پنهان نیست.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۲۲

جمعه

تعطیل

۱۵ شعبان ۱۴۳۸
12 May 2017

اردیبهشت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق علیه السلام: کَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَدْعِي
وَلَا يَقُولُ إِلَّا حَقًّا (مستدرک الوسائل ج ۸، ص ۴۰۸، ح ۱۹۸۱۸)

رسالت زن منتظر در عصر غیبت (۲)

سرگروه عزیز؛ در عصر حاضر، تنها علاقه‌مندان اهل بیت (ع) و پای‌بندان به سنن مذهبی و شعائر دینی هستند که کمتر در معرض انحراف و گناه و مفسد و آلودگی‌های اخلاقی قرار می‌گیرند؛ همان‌طور که مولای متقیان حضرت علی (ع) فرمودند: «حفظ شدن انسان [در مقابل آسیب‌های دشمنان] به اندازه دیانت او است»^۱. نظر به اهمیت و نقش بی‌بدیل حضور دین در زندگی، به نظر می‌رسد مهم‌ترین رسالت زنان منتظر، توجه به تقویت بنیان‌های دین‌داری در فرزندان خود می‌باشد. در جلسه گذشته تعدادی از رسالت‌های زن در عصر غیبت را مطرح کردیم. اینک به بیان دیگر موارد می‌پردازیم:

گام ششم: القای محبت به ولی خدا در دوران کودکی

گرچه در نظام تربیتی اسلام، هرگونه آموزش رسمی و سخت‌گیرانه در دوران کودکی، مردود است و اصل بر آزاد و رها گذاردن کودک است، اما این نکته نیز مورد تأکید دین اسلام قرار گرفته است که دوران کودکی، دوران شکل‌گیری شخصیت دینی، عاطفی، عقلی و... کودک است. روح احادیث در این زمینه، دلالت بر آن دارد که در دوران کودکی (هفت سال اول) عنایت خاصی بر مؤانست کودک با مقوله‌های مذهبی و اخلاقی شود. نظر به محدودیت قدرت درک و فهم کودک از ارزش‌های اخلاقی و به لحاظ رشد نیاپفتگی او از لحاظ اجتماعی، در این مرحله، بیشترین تلاش مریبان باید متوقف بر ایجاد رغبت، علاقه و انس در کودک نسبت به ارزش‌ها و مفاهیم اخلاقی، از جمله مسئله‌ی ارتباط با ولی خدا باشد. از این رو، کلیه‌ی رفتار پدر و مادر، خصوصاً مادر، نقش ویژه‌ای در شکل‌گیری شخصیت کودک دارد. اهمیت نقش مادر از آن جهت است که در این دوره، بیشترین ارتباط را با فرزند دارد و در شکل‌گیری شاکله‌ی شخصیتی فرزند، مؤثر است و به تعبیر متخصصان تعلیم و تربیت، کودک بسان یک دوربین فیلم‌برداری بسیار دقیق، مشغول فیلم‌برداری هوشمندانه از رفتار مادر است و مادر بدون اینکه درصدد آموزش مفاهیم به فرزند خود باشد، با رفتار و کردار خود، در حال آموزش غیررسمی به فرزند است.

در نظام تربیتی اسلام، تأکید بر تلفیق جنبه‌های نظری (گفتاری) و عملی (کرداری) در عرصه‌ی تربیت شده است؛ حتی وزن عمل، بیشتر از گفتار و سخن است؛ لذا تأکید بر وحدت قول و عمل در همین راستا است. از این روست که مادر منتظر باید فرصت طلایی شکل‌گیری شخصیت فرزند را غنیمت شمرد و پایه‌ها و بنیان‌های اعتقادی فرزندش را با ارائه‌ی رفتارهای برگرفته از مبانی دینی و اخلاقی تقویت نماید. زن منتظر اگر بنا بر این دارد فرزندش را با ارائه‌ی رفتارهای باور تربیت کند، باید بداند هرچه محبت و دل‌باختگی و ارتباط قلبی او با حضرت بیشتر باشد و این علقه در رفتار وی (که فرزند شاهد آن است) نمود عینی داشته باشد، به همان میزان می‌تواند این محبت و دل‌باختگی و عشق را به فرزند خود، بدون آنکه نیاز به آموزش رسمی باشد، انتقال دهد. اگر مادر منتظر، از انجام رفتارهای مخالف با میل ولی خدا

۲۳

شنبه

۱۶ شعبان ۱۴۳۸

13 May 2017

اردیبهشت

۲۴

یکشنبه

۱۷ شعبان ۱۴۳۸

14 May 2017

۱- غرالحکم، ج ۷، واژه دین، ۵

امام صادق علیه السلام: رسول اکرم صلی الله علیه و آله شوخی می کردند ولی جز حق چیزی نمی گفتند.

خودداری کرد و به صورت مستقیم و غیرمستقیم نشان داد که به خاطر حضور و ناظر بودن حضرت مهدی (عج) از انجام این کار خودداری کرده است، باور به حضور واقعی ولی خدا در فرزند نیز به صورت جدی تقویت می شود.

گام هفتم: تعمیق محبت به ولی خدا در دوران نوجوانی

در نظام تربیتی اسلام، دوران نوجوانی، دوران اطاعت است. آموزه های دینی در این دوره باید به بچه ها به صورت آمیزه ای از احساس و عقل ارائه گردد؛ زیرا در این دوره، کودکان نه دارای احساس و عواطف محض هستند و نه برخوردار از قدرت عقلانی؛ از این رو، متولیان تربیت باید هنرمندانه با آمیختن عقل و احساس و گره زدن اندیشه و عاطفه و محبت، در پی عمق بخشی به محبت و عشق نوجوانان نسبت به امام زمانشان باشند. اگر پدران و مادران توفیق یابند که در این دوره، عشق همراه با معرفت را در فرزندان خود ایجاد نمایند، تا حدود زیادی توانسته اند به رسالت خود که همانا تربیت نسل ولایی است، عمل کنند.

از جمله مهارت های تربیتی تأثیرگذار در این دوران، تأکید به تقسیم بندی امور و رفتارها به خوب، خوب تر و خوب ترین و همین طور بد، بدتر و بدترین است. اگر این تقسیم بندی در کودک نهادینه شود، در مرحله ی عمل و رفتار، محتاط تر دست به انتخاب می زند.

یکی از راهکارهای مؤثر برای ایجاد عشق و محبت نسبت به ولی خدا در نوجوانان، استفاده از صناعات ادبی است؛ چراکه تأثیر کلام ادبی موزون و فصیح در نوجوان بسیار زیاد است. خیال انگیزی، سبب تحریک عاطفه و احساس نوجوان است و موجب افزایش درجه ی اثرپذیری در او می شود. پاسکال می گوید: «اعتقاد اکثر مردم، تحت تأثیر عاطفه است، نه دلیل و برهان»^۱. می توان این نکته را به سخن پاسکال افزود که حتی عقایدی که انسان بر اساس دلیل و برهان می پذیرد، در صورتی از نفوذ و ثبات در روحیه اش برخوردار خواهد شد که با عاطفه و احساس او آمیخته شود. نکته ی قابل توجه این است که می بینیم آنگاه که مولای متقیان قصد دارند فرزند خود، امام حسن مجتبی (ع) را که در سنین نوجوانی بودند، مورد خطاب قرار دهند و آخرین وصایای خویش را به فرزندشان برسانند، چقدر زیبا در نامه ی ۳۱ نهج البلاغه (که منشور تربیتی دین است) از صناعات و شیوه های ادبی، اعم از مجاز، تشبیه، استعاره و کنایه استفاده می کنند تا با بهره گیری از فصاحت و بلاغت، تأثیر حقایق بلند و حکمت های ژرف و معارف ناب را در قالب های بیانی خیال انگیز به فرزندشان القانمایند.

نکته ای که متولیان تربیتی در این دوره، برای تربیت نسل منتظر می بایست به آن توجه داشته باشند این است که در آموزه های دینی، ضمن اینکه حب اهل بیت را اساس و نظام دین دانسته اند، نویدهای زیادی نیز برای محبتین اهل بیت داده اند. نویدهایی چون: «هر کس با محبت آل محمد میرسد، شهید مرده است؛ آمرزیده می شود؛ با توبه می میرد؛ با ایمان می میرد؛ فرشته ی مرگ او را

۱- غلامحسین رضانزاد، اصول علم بلاغت، ص ۲۸

امام علی علیه السلام: نَمْرَةُ التَّوَّاضِعِ الْمَحَبَّةُ، نَمْرَةُ الْكَبْرِ الْمَسَبَّةُ
(عیون الحکم و المواعظ (الیثی) ص ۲۰۹، ح ۴۱۹۲ و ۴۱۹۳)

به بهشت مرزده می‌دهد؛ در قبرش دو در به روی بهشت گشوده می‌شود؛ قبر او زیارتگاه فرشتگان رحمت الهی می‌شود و...»

بیان این آثار با بهره‌گیری از فنون فصاحت و بلاغت و صناعات ادبی، در تقویت گرایش به ولی زمان، در نوجوانان بسیار تأثیرگذار است. امام صادق فرمودند: معرفت محبت می‌آورد و محبت از روی معرفت است که تبعیت و پیروی می‌آورد؛ لذا حبّ اهل بیت زمانی عمق پیدا می‌کند که با معرفت همراه باشد.^۱

گام هشتم: ترویج محبت به ولی خدا در دوران جوانی

در نظام تربیتی اسلام، دوره‌ی جوانی، دوره‌ی وزارت و همراهی است. اگر پدر و مادر و متولیان تربیت، توفیق یافته باشند که در این دوره، تمامی گام‌های مذکور را با موفقیت طی نمایند، جوان آنان به بالاترین مرحله‌ی تکامل اخلاقی که مرحله‌ی اخلاق مستقل و خودپیروست می‌رسد که در آن، قوانین حاکم بر رفتار اخلاقی، از درون فرد سرچشمه می‌گیرد. این در حالی است که در مراحل کودکی و نوجوانی، مربی، بیشتر از بیرون دستور می‌گیرد. در مرحله‌ی اخلاق مستقل و خودپیرو، عامل جهت‌دهنده، وجدان و درون فرد است.

جوانی که تحت تربیت اصول صحیح قرار گرفته است، به مرحله‌ای می‌رسد که به صورت خودجوش و با الهام درونی، به دنبال ولی خدا حرکت می‌کند؛ زیرا وجود صفات پسندیده در حضرت، جاذبه و کششی درونی به سوی انسان کامل در او (جوان) ایجاد می‌کند. عقربه‌ی وجود او به صورت خودجوش و درونی به سمت انسان کامل حرکت می‌کند و نه تنها خود، جذب وجود امام زمان می‌گردد و تمام وجود او سرشار از عشق و محبت همراه با معرفت نسبت به امام عصر می‌گردد، بلکه می‌تواند ترویج‌دهنده‌ی فرهنگ مهدویت در بین گروه سنی خود باشد. امام صادق (ع) خطاب به همه‌ی مسئولان و مربیان فرموده‌اند:

«علیکم بالاحداث فإنهم اسرع الی کل خیر؛ جوانان را دریا بید که آنان به سوی هر خیری شتابان‌ترند»^۲ این جمله، از زمینه‌های مساعد دوران جوانی برای کاشتن بذر محبت به امام زمان خبر می‌دهد. اگر زیبایی‌های حکومت مهدوی ترسیم شود، هیچ چیزی به اندازه‌ی وجود مبارک امام زمان و برپایی حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) برای جوان جاذبه ندارد؛ زیرا جوانان تحقق تمامی آرمان‌ها و آرزوهای بلند خود را در پناه برپایی حکومت جهانی حضرت می‌بینند. از این رو، اگر صحیح تربیت شده باشند و سرمایه‌های آنها به خوبی هدایت شوند، برای زمینه‌سازی حکومت حضرت، به یک جریان قدرتمند تبدیل می‌گردند.

منابع جهت مطالعه

- ۱- ازدواج مکتب انسان‌سازی، شهید دکتر پاک‌نژاد، ج ۳
- ۲- بهشت خانواده، دکتر مصطفوی

۲۷

چهارشنبه

۲۰ شعبان ۱۴۳۸
17 May 2017

اردیبهشت

۲۸

پنجشنبه

۲۱ شعبان ۱۴۳۸
18 May 2017

۱- سایت برهان <http://borhan.ir>

۲- سایت برهان <http://borhan.ir>

امام علی علیه السلام: ثمره فروتنی دوستی است،
ثمره تکبر، ناسزا (شنیدن) است.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۲۹

جمعه

۲۲ شعبان ۱۴۳۸
19 May 2017

ارادیت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: مَنْ عَابَ عَيْبَ، وَ مَنْ شَتَمَ أُجَيْبَ، وَ مَنْ غَرَسَ أَشْجَارَ التَّقَى اجْتَنَى ثِمَارَ الْمُئِنَى
(کشف الغمّه (ط-القدیمه) ج ۲، ص ۳۴۶
بحارالانوار (ط-بیروت) ج ۷۵، ص ۷۹)

زمینه‌های پیدایش تهاجم فرهنگی (زمینه‌های داخلی)

سرگروه گرامی؛ در مورد آشنایی بیشتر شما و متریبان با مبحث تهاجم فرهنگی، باید دانست پدیده‌های اجتماعی، به واسطه علت و زمینه واحدی به وجود نمی‌آیند؛ برای بررسی و شناخت آن، می‌بایست علل و عوامل متعددی را مورد شناسایی قرار داد. تهاجم فرهنگی نیز یکی از پدیده‌های مهم اجتماعی است که می‌بایست زمینه‌های پیدایش و گسترش آن، به‌طور دقیق و جامع بررسی گردد. بررسی این زمینه‌ها باعث می‌شود متریبان خود را از آنها برکنار داشته و ناخواسته در زمین دشمن بازی نکنند. تهاجم فرهنگی، دارای دو طرف مهاجم و مورد هجوم است. علل و عوامل مربوط به هرکدام از آنها با یکدیگر متفاوت ولی با هم مرتبط می‌باشند. بنابراین، بحث را در دو جلسه در زمینه‌های داخلی و خارجی تهاجم فرهنگی پی می‌گیریم.

زمینه‌های داخلی تهاجم فرهنگی:

الف) بی‌توجهی نسبت به فرهنگ خودی

هریک از جوامع انسانی، فرهنگ خاص خود را دارند، که طی سالیان متمادی در تاریخ سرزمین آنها بر اثر خاطرات تلخ و شیرین شکل گرفته و به صورت فرهنگ آن سرزمین درآمده است، که از آن به فرهنگ خودی تعبیر می‌شود. تا زمانی که فرهنگ خودی به حیات خود ادامه داده و قدرت هضم و دفع تازه‌های فرهنگ وارداتی را داشته باشد، هیچ‌گونه آسیبی نخواهد دید؛ اما اگر فرهنگ خودی، بی‌پویی و جذابیت خود را از دست داده و قدرت انطباق با مقتضیات زمان را نداشته باشد، فرهنگ بیگانه به راحتی می‌تواند جایگاه خود را پیدا کند و فرهنگ خودی را به انحطاط و فراموشی سپارد. از همین روست که همه ادیان الهی به ویژه دین مبین اسلام، سعادت جامعه بشری را همراه با احیاء و احترام به اصول انسانی و معنوی می‌داند و همواره هشدار می‌دهد که برای حفظ ارزش‌های انسانی در جامعه، همه باید کوشا باشند. در اسلام، عنصر مهم امر به معروف و نهی از منکر یکی از مصادیق بارزی است که به صورت یک موتور نیروبخش عمل کرده و به فرهنگ جامعه، بی‌پویی و حیات مستمر می‌بخشد. عمل به این فریضه الهی، از غفلت و بی‌توجهی نسبت به فرهنگ غنی اسلامی جلوگیری می‌نماید و ترک آن، سلطه فرهنگی بیگانگان بر جامعه اسلامی را به دنبال خواهد داشت؛ از این رو در دین اسلام بر اجرای آن تأکید فراوانی شده است.

با توجه به این نکته، سرگروه باید به کمک اعضاء به بررسی موارد مهم فرهنگ خودی در جامعه هدفی که مرتباً در آن زندگی می‌کند، بپردازد و راهکارهای احیای آن را تشریح کند.

۳۰

شنبه

۲۳ شعبان ۱۴۲۸
20 May 2017

اردیبهشت

۳۱

یکشنبه

۲۴ شعبان ۱۴۲۸
21 May 2017

امام علی علیه السلام: هرکه عیب‌جویی کند، عیب‌جویی شود و هرکه ناسزا گوید، پاسخ (ناسزا) شنود و هرکه درخت‌های تقوا بنشانند، میوه‌های آرزوها را بچینند.

ب) خودباختگی فرهنگی

حالت خودباختگی بیشتر ناشی از خودکم‌بینی و احساس حقارت در قبال پیشرفت و موفقیت‌های دیگران است؛ لذا استکبار جهانی با دست یافتن به پیشرفت‌های مادی، چنین تبلیغ می‌کند که علت پیشرفت‌های مختلف شگفت‌آور جهان غرب، ناشی از فرهنگ آنها است. این‌گونه تبلیغات در افراد ضعیف‌النفس و کسانی که از آگاهی و تحلیل صحیحی برخوردار نیستند، تأثیر گذارده، آنان را مجذوب فرهنگ غرب می‌کند. این‌گونه افراد سعی می‌کنند خود را با فرهنگ بیگانه تطبیق دهند تا شاید از این طریق بتوانند به منزلت و پیشرفت دست یابند. برای این کار، روشنفکر نمایان وابسته که رسوبات فکری القاء شده روزنامه‌ها، کلاس‌های درس و... آنان را منحرف کرده است، از هر فرصتی برای تضعیف فرهنگ خودی و تقویت فرهنگ بیگانه بهره می‌گیرند.

و از طرف دیگر، دشمن به شیوه مستقیم با استفاده از وسایل پیشرفته ارتباطات (ویدئو و تلویزیون، گیرنده‌های ماهواره‌ای) سعی در القای خودکم‌بینی و خودباختگی فرهنگی را دارد؛ لذا بیان پیشرفت‌های گسترده انقلاب اسلامی در عرصه‌های مختلف در جمع متریبان و القای روحیه «ما می‌توانیم» بسیار حائز اهمیت است.

ج) بی‌لیاقتی سران حکومت‌ها

شکی نیست قدرت و هیئت حاکمه در یک جامعه، تأثیر چشم‌گیری بر فرهنگ آن جامعه دارد. اگر حکمرانان، مقید و مطیع ارزش‌های بومی و دینی جامعه خود باشند، به دوام و گسترش فرهنگ خودی کمک بسزایی می‌نمایند و اگر فاسد و بی‌لیاقت باشند، صدمات جبران‌ناپذیری بر فرهنگ و ذخایر معنوی و مادی جامعه وارد می‌کنند. به همین دلیل دشمن از طریق حکام وابسته و فاسد، خیلی سریع‌تر می‌تواند به مسخ فرهنگ بومی و جایگزین کردن فرهنگ مورد نظر خود دست یابد.

د) رفاه‌طلبی و تجمل‌گرایی

القائه روحیه رفاه‌طلبی و دنیاگرایی یکی از محورهای اصلی استکبار در تهاجم فرهنگی می‌باشد. یکی از عوامل فرهنگی که باعث موفقیت اسلام و وحدت پیروانش می‌شود، تأکید بر عدم وابستگی و دل‌بستگی مسلمانان به زخارف دنیوی و هواهای نفسانی است که این امر باعث می‌شود دل‌های آنان همواره متوجه خدا بوده و خدا، محور اصلی وحدت برای همه باشد؛ و از طرفی عدم دل‌بستگی به مادیات دنیا، باعث دوام و بقاء روحیه جهادی در امت اسلامی خواهد شد که در این صورت، هیچ قدرتی را یارای غلبه بر امت اسلامی نخواهد بود. استکبار جهانی به این نتیجه رسید که اگر روحیه دینی در میان مسلمانان دست‌نخورده باقی بماند، نه تنها نمی‌تواند بر آنها سلطه یابد بلکه اسلام خطر بالقوه‌ای برای برچیدن بساط استکباری آنها در سراسر جهان خواهد بود. بر این اساس، درصد زدودن روحیه

۱
دوشنبه

۲۵ شعبان ۱۴۳۸
22 May 2017

خرداد

۲
سه شنبه

۲۶ شعبان ۱۴۳۸
23 May 2017

امام جواد علیه السلام: **الْمُؤْمِنُ يَخْتَجُّ إِلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ تُوَفِّقُ مِنْ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَوَاعِظٌ مِنْ نَفْسِهِ وَ قَبُولُ مَمْنٌ بِصُخَّةٍ**
 (مستدرک الوسائل ج ۸، ص ۳۲۹، ح ۹۵۷۶)
 بحار الأنوار (ط-بیروت) ج ۷۵، ص ۳۵۸، ح ۱)

مقاومت و جهادی مسلمانان برآمدند. امروز، دین‌زدایی در دستور کار استکبار جهانی است که تمام تبلیغات خود را صرف این کار می‌کند. پخش عکس‌های مبتذل در مدارس، ایجاد مدل‌های مختلف لباس غربی، پخش فیلم‌ها و نوارها و کتب ضاله، ایجاد روحیه و تفکر تجمل‌گرایی و رفاه‌طلبی در جامعه، از جمله برنامه‌هایی است که غرب برای مبارزه با فرهنگ اصیل اسلامی به اجرا درمی‌آورد. سرگروه عزیز؛ بررسی حرکت تهاجم فرهنگی دشمن که با نیت تخلیه و استحاله روحی و معنوی جوانان مسلمان در اندلس (اسپانیای فعلی) به آزمایش گذاشته شد، نقش بسیار مهمی در ایجاد بصیرت در متربیان دارد.

ه) عدم شناخت صحیح از دین و بی‌توجهی در عمل به آن

عدم درک و شناخت صحیح مسلمانان از فرامین دینی و احکام شریعت، یکی از عوامل مهم سلطه‌پذیری ممالک اسلامی محسوب می‌شود. اگر همه ملت‌های مسلمان آگاه شوند که قرآن مجید با تأکید فراوان، هرگونه سلطه سیاسی و اقتصادی و... بیگانگان را بر مسلمان نفی و منع کرده، به هیچ‌وجه سلطه کفار غربی را نمی‌پذیرند. اما امروزه دلایل مختلفی از جمله وجود حکام جور و سرسپرده در این کشورها، باعث عدم آگاهی ملت‌ها از حقایق اسلامی شده است.

در کشور ما نیز بعضی از مردم به دلیل عدم آشنایی با معارف دینی، گرفتار تهاجم فرهنگی شده‌اند که برای رهایی از این مشکل باید آنان را نسبت به تکالیف و احکام دینی آشنا و مقید ساخت و به شیوه‌های مختلف علمی و تبلیغی، آنان را آگاه کرد. در این خصوص، سرگروه باید فرصت را غنیمت شمارده و متربیان را در ورود به این عرصه تشویق کند. این کار در ایجاد روحیه امر به معروف و نهی از منکر و دغدغه دینی داشتن و شوق به انجام فعالیت فرهنگی در متربیان مؤثر است.^۱

منابع جهت مطالعه

راهبردهای دشمن‌شناسی در قرآن، آیت مظفری، تهیه‌کننده پژوهشکده علوم اسلامی امام صادق (ع)
 جوانان و تهاجم فرهنگی، محمد کاویانی، تهیه‌کننده مرکز مطالعات و پژوهش‌های فرهنگی حوزه علمی.
 تهاجم فرهنگی، محمدتقی مصباح یزدی، تحقیق و نگارش عبدالجواد ابراهیمی.

۱- منبع: کتاب تهاجم فرهنگی، تهیه و تنظیم مرکز تحقیقات اسلامی سپاه

۳ خرداد: فتح خرمشهر در عملیات بیت المقدس (۱۳۶۱ ه ش) و روز مقاومت، ایثار و پیروزی
 ۴ خرداد: روز دزفول - روز مقاومت و پایداری

امام جواد علیه السلام: مؤمن نیازمند سه چیز است: توفیقی از پروردگار، بند دهنده‌ای از درون خویش و پذیرش از نصیحت‌کنندگان.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

جمعه

۲۹ شعبان ۱۴۳۸
26 May 2017

خرداد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: الْمُسْلِمُ مِرْأَةٌ أَخِيهِ فَإِذَا رَأَيْتُمْ مِنْ أَخِيكُمْ هَفْوَةً فَلَا تَكُونُوا عَلَيْهِ أَلْبَاؤَ أُرْشُدُوهُ وَانْصَحُوا لَهُ وَتَرَفَّقُوا بِهِ (تحف العقول ص ۱۰۸)

زمینه‌های پیدایش تهاجم فرهنگی (زمینه‌های خارجی)

سرگروه گرامی؛ باید بدانیم منشأ اصلی تهاجم فرهنگی، اوضاع و شرایط سیاسی اجتماعی، به خصوص وضعیت بحرانی کشورهای استعماری می‌باشد. وقتی کشورهای بزرگ صنعتی دچار بحران‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی شدند، تنها راه چاره را در انتقال این بحران به جوامع غیر صنعتی یافتند؛ به این صورت که با تسخیر کشورهای عقب‌افتاده، علاوه بر تأمین مواد اولیه و کارگر ارزان، با ارسال متخصصان، کارمندان و کالاهای مصنوعی خود به این جوامع، مشکل تورم و بیکاری خود را تا حدودی از این طریق حل کردند.

پس از سلطه فرهنگی است که احساس حقارت و پوچی و ناتوانی در ملت‌ها بسیار آسان ایجاد خواهد شد و آنها کم‌کم به این یقین دروغین می‌رسند که قدرت انجام هیچ کار بزرگ و مهمی را ندارند و تا آخر عمرشان می‌بایست تابع و تحت سلطه سیاسی، اقتصادی بیگانگان باقی قرار گیرند. پس از ایجاد چنین باورهایی است که دشمن می‌تواند سلطه اقتصادی و نظامی خود را نیز تکامل بخشیده و به آسانی مقدرات امور ملت‌ها را در دست بگیرد. کشورهای جهان به‌ویژه ملت‌های مسلمان، مدت‌هاست در خطر چنین تهاجم و سلطه فرهنگی قرار گرفته‌اند.

در جلسه گذشته بیان شد در تهاجم فرهنگی، دو زمینه مؤثر است. در این قسمت عمده‌ترین عوامل خارجی تهاجم فرهنگی را بر می‌شمریم:

عوامل خارجی تهاجم فرهنگی:

الف) تبلیغ علیه تعالیم الهی

دشمنان ادیان الهی همیشه سعی می‌کنند دین را از صحنه و متن زندگی خارج نموده و آن را به حاشیه برده امری غیرضروری جلوه دهند؛ زیرا دین حقیقی را مانع چپاولگری و غارت خود می‌بینند. آنان با تبلیغات گسترده و دامنه‌دار، سعی دارند چهره دین را نامطلوب، ناقص، عقب‌افتاده و در یک کلمه غیرضروری و بی‌اهمیت نشان دهند.

ب) رشد صنعت و فناوری

از زمانی که کشورهای اروپایی توانستند از سلطه جَوْ خفقان قرون وسطایی نجات یابند، تحول چشم‌گیری در زمینه علوم و صنایع به دست آوردند؛ این پیشرفت فنی و فناورانه اگرچه در بسیاری از زمینه‌ها به خدمت بشریت شتافت؛ اما به علت فقدان روحیه الهی و معنوی و انسان‌دوستانه، صاحبان این فناوری، خسارات جبران‌ناپذیری را نیز برای بشریت به بار آوردند. کشورهای صنعتی، سلاح‌های مرگبار و مخرب ناشی از فناوری جدید را در خدمت حس نژادپرستی قدیمی خود گرفته و در سطح گسترده‌تری دست به تهاجم زدند. کمالینکه در حال حاضر نیز شاهد تهاجمات فرهنگی مبتنی بر حس برتری طلبی غربی‌ها به رهبری آمریکا، علیه کشورهای دیگر می‌باشیم.

۶

شنبه

۱ رمضان ۱۴۳۸
27 May 2017

خرداد

۷

یکشنبه

۲ رمضان ۱۴۳۸
28 May 2017

امام علی علیه السلام: مسلمان آینه برادر خویش است، هرگاه خطایی از برادر خود دیدید، همگی او را مورد حمله قرار ندهید؛ بلکه او را راهنمایی و نصیحت نمایید و با او مدارا کنید....

پیدایش ماشین‌های صنعتی، تحول عظیمی در جوامع بشری ایجاد کرد؛ همان کسانی که برای تهیه نان شب، دچار مشکل بودند، آنهایی که برای تولید نخ و پارچه می‌بایست هفته‌ها و ماه‌ها روی دوک نخ‌ریسی تلاش کنند تا شاید چند متر پارچه بیافند، بعد از انقلاب صنعتی به مدد وسایل پیشرفته، به کالاهای فراوانی دست یافتند تا جایی که جمعیت آنها قادر به مصرف آن همه کالای انباشته شده نبود و حتی تولید فراوان برای آنان، مشکلات عدیده‌ای ایجاد کرد. از جمله این مشکلات موارد زیر را می‌توان برشمرد: مشکل کالاهای مازاد بر مصرف و باقی‌مانده در انبارها؛ کمبود مواد اولیه مورد نیاز کارخانه‌ها و صنایع؛ مواجهه با مشکل بیکاری به دلایل جایگزینی ماشین به جای انسان و نیاز به بازارهای مصرف جهانی دائمی و مقرون به صرفه. این موارد، بلافاصله پس از انقلاب صنعتی، گریبان‌گیر کشورهای صنعتی شد و آنها را به ورشکستگی نزدیک کرد. در نهایت چاره مشکل را در انتقال این بحران به کشورهای غیر صنعتی دیدند و در واقع استعمار به معنای علمی از اینجا آغاز شد.

استعمار برای دست‌یابی به مقاصد فوق از حربه تهاجم فرهنگی استفاده کرد و با این شعار که کشورهای پیشرفته و صنعتی، ملل متمدن، و جوامع غیر صنعتی، ملل وحشی هستند و اینکه کشورهای متمدن وظیفه تعمیر و آبادانی کشورهای عقب‌مانده را به عهده دارند، اذهان عمومی را برای هجوم و اشغال نظامی آماده کردند و سپس علیه کشورهای غیر صنعتی، دست به تجاوز زدند. بسیاری از کشورها فریب این شعارها را خورده و باور کردند که آنها واقعاً برای نجات انسان‌های عقب‌مانده تلاش می‌کنند؛ به خصوص وقتی مشاهده نمودند که استعمار پس از وارد شدن در هر سرزمین عقب‌افتاده، اقدام به تأسیس امکانات رفاهی از قبیل جاده، راه‌آهن و غیره می‌کند، بر اعتمادشان افزوده شد غافل از اینکه این اقدامات برای سهولت در امر غارت مواد اولیه و منابع ارزشمند نهفته در آن سرزمین بود.

ج) شکست شیوه استعمار مستقیم

کشورهای سرمایه‌داری غرب برای حل مشکلات داخلی خود با تظاهر به خدمت به بشریت و با استفاده از تسلیحات و نیروهای نظامی پیشرفته خود، دخالت در امور داخلی ملل مختلف جهان را آغاز کردند و به طور مستقیم در این کشورها حضور فیزیکی یافتند. آنها حتی حکام و فرمانروایان جوامع مورد اشغال را از نیروهای زبده و موردنظر خود انتخاب می‌کردند. تا مدت زیادی از طریق اشغال مستقیم، نیازهای کشورهای صنعتی برآورده می‌شد؛ اما پس از قیام ملت‌ها علیه استعمار، ادامه این روند برای استعمارگران بسیار گران تمام شد و علاوه بر به خطر افتادن نیروهای اشغالگر و بالا رفتن هزینه ادامه اشغال، بحران داخلی نیز مجدداً بازگشت و صنایع و کارخانه‌ها را در ورطه سقوط قرار داد، بازارهای مصرف یکی پس از دیگری در حال سقوط بود و مواد اولیه تأمین نمی‌شد. وجود کارمندان و متخصصان خارجی در کشورهای استقلال‌یافته نیز پذیرفته نمی‌شد و آنها ناچار مجبور به

۸
دوشنبه

۳ رمضان ۱۴۳۸
29 May 2017

خرداد

۹
سه شنبه

۴ رمضان ۱۴۳۸
30 May 2017

امام صادق علیه السلام: إِذَا تَهَمَّ الْمُؤْمِنُ أَخَاهُ اثْمَاتُ الْإِيمَانِ مِنْ قَلْبِهِ
كَمَا يَنْمَاتُ الْمَلْحُ فِي الْمَاءِ (کافی (ط-الاسلامیه) ج ۲، ص ۳۶۱، ح ۱)

عقب‌نشینی به کشور خود بودند که خودبه‌خود به مسئله بیکاری و عدم اشتغال دامن می‌زد.

د شیوه استعمار نامرئی

پس از شکست استعمار به شکل مستقیم، استعمارگران با روش غیرمستقیم و نامرئی وارد صحنه شدند که به شیوه‌های پیشرفته‌تری آن را به اجرا درآوردند. برای دستیابی به این هدف شوم، شروع به فعالیت گسترده در زمینه‌های فرهنگی، اقتصادی و سیاسی کردند. در درجه اول، فرهنگ مولد و پویای این جوامع را به یک فرهنگ غیر متحرک، مصرفی و مرده تبدیل نمودند و به تربیت نیروهای فرهنگی وابسته پرداخته و راه را برای فرار مغزهای خلاق و مبتکر این جوامع باز گذاشتند تا نتوانند به توانایی‌های داخلی برسند؛ چون فرهنگ به مثابه موتور محرک، مایه شکوفایی ذهن‌های خلاق و مستعد می‌باشد و در سایه فرهنگ زنده و مبارز است که افراد جامعه به رشد و استقلال سیاسی، اقتصادی می‌رسند؛ بنابراین رسیدن به خودکفایی اقتصادی، سیاسی و نظامی، زمانی میسر است که «استقلال فرهنگی» وجود داشته باشد. از نظر اقتصادی سعی کردند تمام صنایع بومی و محلی را نابود کنند. آنها با تبلیغات فرهنگی، مصنوعات خود را جایگزین کالاهای محلی کردند و این‌گونه القا کردند که کالاهای خارجی به علت مرغوبیت و با دوام بودن برای جوامع عقب‌افتاده مقرون به صرفه‌تر است.

از طرف دیگر برای تداوم وابستگی اقتصادی این کشورها، تمامی ریشه‌های اقتصادی آنها را خشکانیده و آنان را به صورت تک‌محصولی درآوردند؛ به عنوان مثال، کشور ایران و بسیاری از کشورهای اسلامی، به محصول نفت وابسته شدند و در دیگر جنبه‌های اقتصادی، هیچ‌گونه توانایی و تولیدی نداشتند و به‌طور کامل به استعمارگران محتاج بودند.

از نظر سیاسی نیز در هر جامعه به تربیت روشنفکران و وابسته اقدام نمودند و به جای حکومت مستقیم بر مردم تحت استعمار، این بار مهره‌های خودفروخته استعماری، این مسئولیت را بر عهده داشتند و برای اربابان خود فعالیت می‌کردند. مهم‌ترین وظیفه این مهره‌های وابسته، اغفال مردم و کم کردن حساسیت آنها نسبت به سرنوشت خودشان بود. با اجرای این ترفندها، استعمار نامرئی که کامل‌ترین مرحله استعمار است به اوج خود رسید.^۱

منابع جهت مطالعه

راهبردهای دشمن‌شناسی در قرآن، آیت‌مظفری، تهیه‌کننده پژوهشکده علوم اسلامی امام صادق (ع) جوانان و تهاجم فرهنگی، محمد کاویانی، تهیه‌کننده مرکز مطالعات و پژوهش‌های فرهنگی حوزه‌ی علمیه.

تهاجم فرهنگی، محمدتقی مصباح یزدی، تحقیق و نگارش عبدالجواد ابراهیمی.

۱- منبع: کتاب تهاجم فرهنگی، تهیه و تنظیم مرکز تحقیقات اسلامی سپاه

۱۰
چهارشنبه

۵ رمضان ۱۴۳۸
31 May 2017

خرداد

۱۱
پنجشنبه

۶ رمضان ۱۴۳۸
1 June 2017

امام صادق علیه السلام: هرگاه مؤمن به برادر [دینی] خود
 تهمت بزند، ایمان در قلب او از میان می‌رود،
 همچنان که نمک در آب ذوب می‌شود.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۱۲

جمعه

۷ رمضان ۱۴۳۸
 2 June 2017

خرداد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام سجاد علیه السلام: وَالذُّنُوبُ الَّتِي تُنَزَّلُ التَّقِيمَ عَصِيَاءُ الْعَارِفِ
بِالْبَغْيِ وَالتَّطَاوُلُ عَلَى النَّاسِ وَالِاسْتِهْزَاءُ بِهِمْ وَالسُّخْرِيَةُ مِنْهُمْ
(وسائل الشيعه ج ۱۶، ص ۲۸۱، ح ۲۱۵۵۶)

۹ کار بزرگ امام خمینی (ره)

سرگروه عزیز؛ امروز مصادف با رحلت امام خمینی (ره) است. ایشان چهره‌ی درخشانی در عالم بود و حقیقتاً مثل او را نه در این زمان و نه در زمان‌های گذشته، نداشتیم و در میان چهره‌های معروف عالم - بعد از انبیا و اولیا (ع) - شخصیتی با این عظمت و خصوصیات مثبت و جامع‌الابعاد و جامع‌الاطراف یافت نمی‌کنیم. به اعتقاد بزرگان، مهم‌ترین و تعیین‌کننده‌ترین راز موفقیت او، همان اخلاص و توجه و اتصال به خدا بود. ایشان توانست معنای «ایاک نستعین» را در عمل خود مجسم کند و به منبع لایزال قدرت الهی متصل شود. وقتی یک انسان کوچک و ضعیف و محدودی، خودش را به اقیانوس بی‌پایانی وصل می‌کند، دیگر هیچ عاملی وجود ندارد که بتواند بر او فائق آید. اگر هر انسانی، همین کار را بکند، همان‌گونه خواهد شد. تذکر این نکته به خود و متریبان لازم است؛ زیرا حلقه‌های تربیتی در راه تقویت بنیانی قدم بر می‌دارند که امام راحل، آن را پایه‌ریزی کردند؛ لذا راز موفقیت ایشان، عامل رشد و موفقیت ما نیز خواهد بود. امام با استقامت، کارهای بزرگی در جهان اسلام انجام داد. در این جلسه، به ۹ کار بزرگی که ایشان انجام دادند اشاره می‌کنیم. آشنایی ما با کارهای بزرگ امام، باعث می‌شود ما نیز در مرحله اول از این دستاوردها مراقبت کرده و ثاباً به تبع ایشان، این دستاوردها را تقویت کنیم.

۱- احیای اسلام

اولین کار بزرگ امام، احیای اسلام بود. دویست سال است که دستگاه‌های استعماری سعی کردند تا اسلام به دست فراموشی سپرده شود. یکی از نخست‌وزیران انگلیس در جمع سیاستمداران استعماری دنیا اعلام کرده بود که ما باید اسلام را در کشورهای اسلامی منزوی کنیم! قبل و بعد از آن نیز پول‌های گزافی خرج شد تا اسلام در درجه‌ی اول از صحنه‌ی زندگی، و در درجه‌ی دوم از ذهن و عمل فردی انسان‌ها خارج شود؛ چون می‌دانستند این دین، بزرگ‌ترین مانع در راه چپاول قدرت‌های بزرگ و استکباری است. امام، اسلام را دوباره زنده کرد و به ذهن و عمل انسان‌ها و صحنه‌ی سیاسی جهان برگرداند.

۲- اعاده‌ی روح عزت به مسلمین

دومین کار بزرگ ایشان، اعاده‌ی روح عزت به مسلمین بود. این‌گونه نبود که اسلام صرفاً در بحث‌ها و تحلیل‌ها و دانشگاه‌ها و صحن جامعه و زندگی مردم مطرح شود؛ بلکه بر اثر نهضت امام، مسلمانان در همه جای عالم احساس عزت کردند. یک نفر مسلمان از کشوری بزرگ که مسلمین در آن در اقلیت قرار دارند، به مقام معظم رهبری می‌گفت: قبل از انقلاب اسلامی، مسلمان بودن خود را هرگز اظهار نمی‌کردیم. طبق فرهنگ آن کشور، همه اسم محلی داشتند، و هرچند خانواده‌های مسلمان روی بچه‌های خود اسم اسلامی می‌گذاشتند، اما

۱۳

شنبه

۸ رمضان ۱۴۳۸
3 June 2017

خرداد

۱۴

یکشنبه

تعطیل

۹ رمضان ۱۴۳۸
4 June 2017

امام سجاد علیه السلام: گناهانی که باعث نزول عذاب می‌شوند، عبارت‌اند از: ستم‌کردن شخص از روی آگاهی، تجاوز به حقوق مردم، و دست‌انداختن و مسخره‌کردن آنان.

جرات نمی‌کردند آن اسم را اظهار کنند و از بیان آن خجالت می‌کشیدند! اما بعد از انقلاب شما، مردم ما با افتخار اسم اسلامی خود را می‌گویند، و اگر از آنها بپرسند که شما چه کسی هستید، اول آن اسم اسلامی را با افتخار بر زبان می‌آورند. بنابراین، با کار بزرگی که امام (ره) انجام داد، مسلمانان در همه جای دنیا احساس عزت می‌کنند و به مسلمانی و اسلام خود می‌بالند.

۳- احساس درک امت اسلامی

سومین کار بزرگ او این بود که به مسلمان‌ها احساس درک امت اسلامی داد. قبل از این، مسلمان‌ها در هر جای دنیا که بودند، برای آنها چیزی به نام امت اسلامی مطرح نبود و یا اصلاً جدی تلقی نمی‌شد. امروز همه‌ی مسلمان‌ها، احساس می‌کنند که جزء یک جامعه‌ی جهانی بزرگ به نام امت اسلامی هستند. امام احساس شعور نسبت به امت اسلامی را ایجاد کرد، که بزرگ‌ترین حربه برای دفاع از جوامع اسلامی در مقابل استکبار است.

۴- ازاله‌ی حکومت پادشاهی در ایران

چهارمین کار بزرگ او، ازاله‌ی یکی از مرتجع‌ترین و پلیدترین و وابسته‌ترین رژیم‌های منطقه و جهان بود. ازاله‌ی حکومت پادشاهی در ایران، یکی از بزرگ‌ترین کارهایی بود که کسی نمی‌توانست آن را تصور کند. ایران مهم‌ترین دژ استعمار در منطقه‌ی خلیج فارس و خاورمیانه بود.

۵- ایجاد حکومتی بر مبنای اسلام

کار پنجم او، ایجاد حکومتی بر مبنای اسلام بود؛ چیزی که به ذهن مسلمان‌ها و غیرمسلمان‌ها خطور نمی‌کرد. امام (ره) در حدی یک معجزه، به این خیال افسانه‌آمیز لباس واقعیت پوشاند.

۶- ایجاد نهضت اسلامی در عالم

کار ششم او، ایجاد نهضت اسلامی در عالم بود. قبل از انقلاب اسلامی، در بسیاری از کشورها و از جمله کشورهای اسلامی، گروه‌ها و جوان‌ها و ناراضی‌ها و آزادی‌طلب‌ها، با ایدئولوژی‌های چپ، وارد میدان می‌شدند؛ اما بعد از انقلاب اسلامی، پایه و مبنای حرکت‌ها و نهضت‌های آزادی‌بخش، اسلام شد. امروز در هر نقطه‌ای از دنیای وسیع اسلام که جمعیت یا گروهی به انگیزه‌ی آزادیخواهی و ضدیت با استکبار حرکت می‌کنند، مبنای قاعده‌ی کار و امید و رکنشان، تفکر اسلامی است.

۷- ابطال باورهای غلط در باب اخلاق فردی حکام

کار هفتم او، ابطال باورهای غلط در باب اخلاق فردی حکام بود. در دنیا پذیرفته شده است که کسانی که در رأس اجتماعات قرار می‌گیرند، اخلاق فردی خاصی داشته باشند! تکبر ورزیدن، برخوردار بودن از زندگی راحت و مسرفانه، تجمل‌گرایی، خودرأیی و خودخواهی و امثال اینها، چیزهایی است که مردم دنیا قبول کردند که کسانی که در رأس حکومت‌ها قرار می‌گیرند، این اخلاق را داشته باشند؛ حتی در کشورهای انقلابی، انقلابیونی که تا دیروز زیر

۱۵

دوشنبه

تعطیل

۱۰ رمضان ۱۴۳۸
5 June 2017

خرداد

۱۶

سه شنبه

۱۱ رمضان ۱۴۳۸
6 June 2017

امام صادق علیه السلام: کَمَالُ الْأَدَبِ وَالْمُرُوءَةِ سَبْعُ خِصَالٍ الْعَقْلُ
وَالْحِلْمُ وَالصَّبْرُ وَالرِّفْقُ وَالصَّمْتُ وَحَسْنُ الْخُلُقِ وَالْمُدَارَاةُ
(معدن الجواهر ص ۵۹)

چادرها زندگی می‌کردند و در دخمه‌ها مخفی می‌شدند، به مجرد اینکه به حکومت می‌رسند، وضع زندگی‌شان عوض می‌شود و اخلاق حکومتی‌شان تغییر می‌کند و همان وضعیتی را به خود می‌گیرند که بقیه‌ی سلاطین و رؤسای عالم داشتند! امام این باور غلط را عوض کرد و نشان داد که رهبر محبوب و معشوق یک ملت و دیگر مسلمانان عالم، می‌تواند زندگی زاهدانه‌ای داشته باشد و به جای کاخ‌های مجلل، در یک حسینیه از دیدارکنندگان پذیرایی کند و با لباس و زبان و اخلاق انبیا با مردم برخورد کند. اگر دل‌های حکام و زمامداران به نور معرفت و حقیقت روشن شده باشد، تجمل و تشریفات و اسراف و برخورداری‌های زیاد و خودرأیی و تکبر و استکبار، جزء لوازم حتمی زمامداری آنها محسوب نمی‌شود. از معجزات بزرگ آن بزرگوار این بود که هم در زندگی خود و هم در آن دستگاهی که به وجود آورده بود، نور معرفت و حقیقت تجلی یافته بود.

۸- احیای روحیه‌ی غرور و خودباوری در ملت ایران

کار هشتم او، احیای روحیه‌ی غرور و خودباوری در ملت ایران بود. حکومت‌های استبدادی و فردی، سال‌های متمادی، ملت ما را به صورت ملتی ضعیف و مستضعف و وابسته در آورده بودند؛ ملتی که از استعداد جوشان و خصلت‌های جمعی فوق‌العاده ممتاز برخوردار است و در طول تاریخ بعد از اسلام، این همه افتخارات علمی و سیاسی دارد.

قدرت‌های خارجی - مدتی انگلیسی‌ها و مدتی هم روس‌ها و دیگر دولت‌های اروپایی، و پس از آن آمریکایی‌ها - ملت ما را تحقیر کرده بودند. ملت ما هم باور کرده بود که قابلیت و لیاقت کارهای بزرگ را ندارد، سازندگی از او بر نمی‌آید، ابتکار از او ساخته نیست و دیگران باید بر او آقایی کنند و به او زور بگویند! بنابراین، روح غرور و افتخار ملی را در ملت ما کشته بودند؛ ولی امام عزیز، روح غرور و افتخار ملی را در ملت ایران بیدار و زنده کردند.

۹- اثبات شعار «نه شرقی و نه غربی»

نهمین کار بزرگ او، اثبات این نکته بود که «نه شرقی و نه غربی»، یک اصل عملی و ممکن است. دیگران خیال می‌کردند که یا باید به شرق مٹکی بود و یا به غرب! فکر نمی‌کردند که یک ملت بتواند هم به شرق و هم به غرب «نه» بگوید و بایستد و بماند و خود را روزبه‌روز ریشه‌دارتر کند؛ اما امام (ره) این نکته را ثابت کرد!

منابع جهت مطالعه

مقالات مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی؛ نشریه امتداد- ش ۴۸

۱۷

چهارشنبه

۱۲ رمضان ۱۴۳۸
7 June 2017

خرداد

۱۸

پنجشنبه

۱۳ رمضان ۱۴۳۸
8 June 2017

۱- منبع: برگرفته از سخنان رهبری در تاریخ ۱۳۶۸/۴/۲۳ و مقاله شناخت شخصیت امام خمینی در فرمایشات رهبر فرزانه انقلاب.

امام صادق علیه السلام: کمال ادب و مرؤت در هفت چیز است:
عقل، بردباری، صبر، ملایمت، سکوت، خوش اخلاقی و مدارا.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۱۹

جمعه

۱۴ رمضان ۱۴۳۸
9 June 2017

خرداد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام رضا علیه السلام: ... يُقَدَّرُ فِيهَا مَا يَكُونُ فِي السَّنَةِ مِنْ خَيْرٍ
أَوْ شَرٍّ أَوْ مَضَرٍّ أَوْ مُنْفَعَةٍ أَوْ رِزْقٍ أَوْ أَجَلٍ وَلِذَلِكَ سُمِّيَتْ لَيْلَةُ الْقَدْرِ
(عیون اخبارالرضا، ج ۲، ص ۱۱۶)

درخواست انسان در شب قدر

یکی از مناسبت‌های مهم و سرنوشت‌ساز در زندگی هر انسان مسلمان، فرا رسیدن شب‌های قدر است. از خصوصیات شب‌های قدر که در روایات بیان شده، این است که تمام حجاب‌ها برداشته می‌شود و هیچ حجابی از ناحیه رب نسبت به عبدش وجود ندارد. این تعبیر در روایت بیان شده بود: «تُفْتَحُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ»^۱ حال که در شب‌های قدر هیچ حجابی وجود ندارد، درخواست ما از پروردگاران باید چه چیز باشد؟ شما سرگروه عزیز می‌توانید این سؤال را از متریبان بپرسید، آنان را به مطالعه دعوت کنید و سپس پاسخ آنان را در زمان تشکیل حلقه تربیتی بشنوید. بیان مطالب از سوی متریبان باعث می‌شود که آنان به صحبتی که می‌کنند و به نتیجه‌ای که می‌رسند، بهتر اعتقاد پیدا کنند. در پاسخ این سؤال شما نیز می‌توانید از این متن که در زمینه شب قدر خدمت شما ارائه می‌شود، مطالبی را بیان کنید. اکثر علما معتقدند درخواست بنده از پروردگاران باید دو چیز باشد: یکی ترمیم نسبت به گذشته و دیگری ترسیم امور آینده.

ستاریت مطلق و ستاریت ناشی از غفاریت

در آستانه شب‌های قدر حتماً دغدغه ذهنی متریبان را جویا شوید. بدون تردید همه متریبان اذعان می‌کنند که همه ما در سال گذشته گناه‌ها و خطاهایی مرتکب شده‌ایم؛ حال می‌توان از آنها پرسید که اگر انسان بخواهد نسبت به گناهان گذشته بهترین ترمیم شامل حالش شود، چه باید بکند؟ در پاسخ‌هایی که داده می‌شود این پاسخ کامل‌ترین پاسخ در دین است. اینکه بگوییم: تنها راه آن، پناه بردن به غفاریت خداوند است. خداوند، هم مقام ستاریت دارد و هم مقام غفاریت. مقام غفاریت خداوند علت پدید آمدن ستاریت خاص خداوند است. در ستاریت مطلق خداوند گفته می‌شود که خدا ستارالعیوب است و در برابر گناهان، ما را رسوا و مفتضح نمی‌کند. این نوع ستاریت متفاوت با ستاریت ناشی از غفاریت خداوند است.

قسم اول ستاریت ناشی از غفاریت؛ برطرف کردن تبعات گناه

اولین مرتبه غفاریت خداوند آن است که وقتی خداوند ما را می‌آمرزد، نمی‌گذارد تبعات گناه دامن‌گیر ما شود.

قسم دوم ستاریت ناشی از غفاریت؛ انساء معصیت از شاهدان

اگر کسی مرتکب گناه و خطا شود، تمام موجوداتی که در ارتباط با او بوده‌اند، چه فرشتگان و چه زمین و زمان و حتی اعضا و جوارح وی از گناه او مطلع می‌شوند؛^۲ قسم دوم از ستاریت ناشی از غفاریت، آن است که خداوند به موجوداتی که از این معصیت آگاه هستند، می‌فرماید دیگر علیه او گواهی ندهید.

۲۰

شنبه

۱۵ رمضان ۱۴۳۸
10 June 2017

خرداد

۲۱

یکشنبه

۱۶ رمضان ۱۴۳۸
11 June 2017

۱- وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۲۱

۲- مراجعه شود به سوره نور، آیه ۲۴

امام رضا علیه السلام: در آن شب (قدر) آنچه که در سال واقع می‌شود، تقدیر و اندازه‌گیری می‌شود، از نیکی و بدی و سود و زیان و روزی و مرگ؛ به همین جهت نیز شب قدر شب اندازه‌گیری نامیده شده است.

قسم سوم ستاربت ناشی از غفارت؛ محو کردن گناهان

نوع سوم از ستاربت ناشی از غفارت که نوع کامل آن است، این می‌باشد که از خدا بخواهیم این معصیت‌ها را امحاء کند. امام صادق (ع) می‌فرماید: هنگامی که بنده مؤمن خالصانه توبه کرد، اولین اثرش این است که مورد محبت خدا قرار می‌گیرد و خداوند ستاربت خود را در دنیا و آخرت شامل حال او می‌کند. یکی از یاران عرض کرد: چگونه؟ حضرت فرمود: خداوند ابتدا به رقیب و عتید خطاب می‌کند که عیوب او را فراموش کنید! سپس به اعضا و جوارح می‌گوید شما هم فراموش کنید! پس از آن به زمین نیز می‌گوید آنچه بر روی تو معصیت کرد را فراموش کن! چنین بنده‌ای روز قیامت وقتی خدا را ملاقات می‌کند، هیچ موجودی علیه او شهادت نمی‌دهد!

استغفار؛ پناه بردن به مقام غفارت خداوند

برای نهادینه شدن معارف الهی در جان متربیان، گفتن اسرار معارف دین مهم است. ذکر مهم شب‌های قدر، استغفار است. خوب است متربیان را به اسرار نهفته در این ذکر رهنمون شوید وقتی می‌گوییم «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ»، به مقام غفارت خداوند پناه می‌بریم. حال باید از متربیان پرسید برای رسیدن به این غفران، باید استغفار را بر زبان جاری کرد یا خیر؟ در روایات آمده است حتی نیازی نیست بگوییم «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ»؛ همین‌که خدا ببیند در دلمان پشیمان و خجالت‌زده هستیم، رحمت و غفران خود را شامل حال ما می‌کند. امام صادق (ع) می‌فرماید: هیچ بنده‌ای نیست که گناهی کرده باشد و بعد پشیمان شده باشد، مگر اینکه خدا او را قبل از آنکه بگوید «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ»، می‌آمرزد.^۲ اینک توجه شما را به بیان داستانی جلب می‌کنیم.

حضرت موسی (ع) در راه طور سینا بود. در بین راه، کسی پیش او شروع به التماس کرد و گفت: من گناه بدی کرده‌ام؛ از خدا بخواه که از من بگذرد. سپس گناهی که مرتکب شده بود را به حضرت موسی گفت. حضرت موسی به خداوند گفت: این بنده از تو بپوش می‌طلبید؛ او را مشمول رحمت و مغفرت قرار بده! خطاب رسید که من او را بخشیدم؛ ولی به او بگو که من از تو یک گلایه دارم! چرا این مطلب را به تو گفت که تو مطلع شوی تا هر وقت تو را ببیند، از تو خجالت بکشد؟! من نمی‌خواهم بنده من از کسی خجالت بکشد.

ملائکه، مأمور استغفار برای مؤمنین در شب قدر

پیغمبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) پیرامون لیالی قدر می‌فرماید: خداوند در شب قدر به فرشته‌ها امر می‌کند که از سدره‌المنتهی به سوی چهار مکان در زمین فرود بیایند؛ بر روی کعبه، بر قبر پیغمبر اکرم، در بیت المقدس و در طور سینا. سپس جبرئیل به فرشتگان می‌گوید:

۲۲

دوشنبه

۱۷ رمضان ۱۴۳۸
12 June 2017

خرداد

۲۳

سه شنبه

۱۸ رمضان ۱۴۳۸
13 June 2017

حضرت علی علیه السلام: أَوْحَى اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى إِلَى نَبِيِّ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ: قُلْ لِقَوْمِكَ لَا يَلْبَسُوا لِبَاسَ أَعْدَائِي، وَ لَا يَطْعَمُوا مَطَاعِمَ أَعْدَائِي، وَ لَا يَتَشَكَّلُوا بِمَسَاكِلِ أَعْدَائِي، فَيَكُونُوا أَعْدَائِي (مستدرک الوسائل: ج ۳، ص ۲۱۰، ح ۳۳۸۶)

روی زمین پراکنده شوید. ملائکه در زمین پراکنده می شوند، به نحوی که هیچ جایگاهی نیست که در آن مؤمن و مؤمنه‌ای باشد، مگر اینکه آنها دورش را می‌گیرند و برای او استغفار می‌کنند.^۱

دعا، قضای حتمی الهی را تغییر می‌دهد

در توضیح فقره دوم خواسته ما در شب‌های قدر، یک سؤال می‌توان از مترجمان پرسید و آن اینکه: شب نوزدهم، شب اندازه‌گیری و بررسی امور است؛ لذا از آن به «شب تقدیر» تعبیر می‌شود. شب بیست و یکم هم شبی است که امور مقدر شده، ثبت و ضبط می‌شود. در شب بیست و سوم هم ولی‌الله‌الاعظم موارد ثبت شده را توشیح می‌کند. بنابراین شب بیست و سوم، کار تمام شده است! پس ما برای چه در این شب دعا می‌کنیم!؟

برای پاسخ به این شبهه بیان مقدماتی لازم است که شما سرگروه عزیز می‌توانید بعد از جواب‌ها و اظهار نظرات مترجمان، آنها را مطرح کنید.

یکی از یاران ائمه به نام زراره می‌گوید: امام محمدباقر (ع) به من فرمودند: آیا می‌خواهی تو را به چیزی راهنمایی کنم که پیغمبر برای آن استننا نیاورد؟ {فرمایش حضرت اشاره به این است که پیغمبر در آن مسئله «ان شاء الله» نگفت؛ بلکه آن را به صورت قطعی بیان فرمود. چون وقتی انسان «ان شاء الله» می‌گوید، احتمال انحلال وعده وجود دارد. پیغمبر یک‌جا استننا نکردند و محکم گفتند { زراره می‌گوید: گفتم بفرمایید! حضرت فرمود: «الدَّعَاءُ يُرَدُّ الْقَضَاءُ وَ قَدْ أُبْرِمَ إِبْرَامًا؛ دعا قضا را رد می‌کند، اگرچه ثبت و ضبط شده باشد». در ادامه روایت می‌فرماید: «حضرت انگشت‌هایشان را مُشت کردند و به کنایه فرمودند: اگر قضای تو به این محکمی هم باشد، خداوند آن را باز می‌کند!»

شب بیست و سوم ماه رمضان، شب محو و اثبات

شب بیست و سوم، شب سرنوشت‌ساز است؛ شب محو و اثبات است. یعنی اگر آن چیزی که برای ما در شب بیست و یکم نسبت به سال آینده ترسیم شد، نقضی داشت؛ در شب بیست و سوم می‌توانیم آن را با دعا عوض کنیم و اگر سوء بود؛ با دعا می‌توانیم آن را به حَسَن تبدیل کنیم؛ لذا عظمت شب بیست و سوم بیشتر از شب‌های دیگر است.^۲

منابع جهت مطالعه

تفسیر المیزان، ج ۲۰

رمضان، تجلی معبود (ره‌توشه راهیان نور)

مجله مبلغان، شماره ۵۹

۲۴

چهارشنبه

۱۹ رمضان ۱۴۳۸
14 June 2017

خرداد

۲۵

پنجشنبه

۲۰ رمضان ۱۴۳۸
15 June 2017

۱- مستدرک الوسائل، ج ۷، ص ۴۶۰

۲- برگرفته از سخنان آیت‌الله آقا مجتبی‌تهرانی در شب‌های قدر؛ برگرفته از: تحقیقی درباره لیلۃ‌القدر و رابطه آن با امام‌عصر، ارواحنافداه، ص ۱۴۹، ۱۳۲، با تلخیص

حضرت علی علیه السلام: خداوند تبارک و تعالی بر یکی از پیامبرانش وحی فرستاد: به اُمت خود بگو: لباس دشمنان مرا نپوشند و غذای دشمنان مرا میل نکنند و هم شکل دشمنان من نگردند، وگرنه ایشان هم دشمن من خواهند بود.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۲۶

جمعه

تعطیل

۲۱ رمضان ۱۴۳۸
16 June 2017

خرداد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام موسی کاظم علیه السلام: قَلَّةُ الْمُنْطِقِ حُكْمٌ عَظِيمٌ فَعَلَيْكُمْ بِالصَّمْتِ فَإِنَّهُ دَعَا حَسَنَةً وَقَلَّةٌ وَزُرَّ وَخَفَّةٌ مِنَ الذُّنُوبِ (تحف العقول ص ۳۹۴)

علل مخالفت مردم با امام علی علیه السلام

شهادت امام علی (ع) با وجود ویژگی‌های منحصر به فردی که در ایشان وجود دارد، همواره یک سؤال بزرگ در ذهن حق جویان است. در این زمینه شما سرگروه عزیز لازم است علت این واقعه را با متریبان بررسی کنید. مطلب این جلسه را با این پرسش می‌توانید شروع کنید: با توجه به اینکه مردم می‌دانستند پیامبر اکرم (ص)، امام علی (ع) را برای جانشینی خود انتخاب نموده، چرا حضرت علی (ع) را رها کردند و یار و یاور دیگر خلفا شدند؟ و چه عملکردی در مردم باعث شهادت ایشان شد؟ در پاسخ، به استناد منابع تاریخی، این موارد یافت می‌شوند:

۱- وجود هوای نفس

صرف دانستن غصب ولایت از طرف خلفا نمی‌تواند مردم را از خلفا دور کند؛ زیرا خیلی وقت‌ها انسان می‌داند که تکلیف و راه و روش رسیدن به معبود چیست، اما در عین حال به تکلیفش عمل نمی‌کند یا اینکه می‌داند شایستگی فلان سمت و مقام را ندارد و لیاقت و شایستگی از آن دیگری است، ولی با ده‌ها حيله و تزویر و ... حق او را غصب می‌کند؛ چنان‌که خود خلفا می‌دانستند که پیامبر اکرم (ص) در روز غدیر، حضرت علی (ع) را برای جانشینی خود معرفی کرده است و تبریکات خلیفه دوم را در قالب واژه «بَعْ بَعْ لَکَ یَا عَلِی» ضبط کرده‌اند یا اینکه عمر درباره بیعت با ابابکر می‌گوید: «بیعت با ابابکر کاری بی‌رویه و اتفاقی و بدون تدبیر بود ... پس هر کس این اشتباه را بکند، او را بکشید!»^۱ ولی باین حال منصب و مقام خلافت را از او گرفتند. بنابراین، به همان دلیلی که خلفا حق امام علی (ع) را غصب کردند، بآنکه می‌دانستند خلافت، حق آن حضرت است، بعضی از مردم هم باینکه می‌دانستند خلفا، غاصب حق امام علی (ع) می‌باشند، در زیر بیرق غاصبان رفتند.

محمد غزالی از علماء بزرگ اهل سنت می‌نویسد: «همه اجماع و اتفاق بر متن حدیث دارند که در خطبه روز غدیر خم، پیامبر (ص) فرمود: هر کس من مولا و آقای او هستم، بعد از من، علی مولی و آقای اوست. عمر، فوری مبادرت به تظاهر کرد و تبریکات لازمه را در ضمن بَعْ بَعْ لَکَ یَا عَلِی تقدیم کرد. پس نفس اماره بر آنان غلبه کرد و حب ریاست و جاه‌طلبی، عواطف و مزایای انسانیت را از آنها سلب کرد و در سقیفه به خلیفه‌تراشی پرداختند و جام شراب هوای نفسانی را نوشیدند و به قهقرا برگشتند، قرآن را پشت سر انداختند و احکام و سنت پیامبر را ملعبه خود کردند.»^۲

۲۷

شنبه

۲۲ رمضان ۱۴۳۸
17 June 2017

خرداد

۲۸

یکشنبه

۲۳ رمضان ۱۴۳۸
18 June 2017

۱- زندگانی امیرالمؤمنین، سید هاشم محلاتی، ص ۷۶

۲- سر العالمین و کشف ما فی الدارین، ابو حامد الغزالی، ج ۴، ص ۲

امام موسی کاظم علیه السلام: کم‌گویی، حکمت بزرگی است، بر شما باد به خموشی که آسایش نیکو و سبکباری و سبب تخفیف گناه است.

۲- عدالت‌خواهی امام علی (علیه‌السلام)

بسیاری از مردم تحمل عدالت و عدالت‌خواهی آن حضرت را نداشتند؛ چراکه عده زیادی از آنها رشد یافته در جامعه تبعیضی بودند و می‌دانستند با حاکمیت امام علی (ع)، راه منافع نامشروع آنها بسته خواهد شد.

در احتجاج طبرسی آمده است: «... امام علی (علیه‌السلام) فرمود: حالا که اقرار کردید و گفتار پیامبر اکرم (صلی‌الله علیه و آله) برای شما آشکار شد، از خدای یکتا بپرهیزید!... حق را به اهل آن رد کنید و پیرو سنت پیامبر شوید!... پس خلافت را به کسی که شایسته آن است بسپارید که حق اوست...»

به وسیله چشم و ابرو با یکدیگر رمزهایی ردوبدل کردند و به مشورت پرداختند و بالاخره گفتند: ما مقام و موقعیت او را منکر نیستیم. او از همه شایسته‌تر به خلافت است، ولی مردی است که هیچ‌کس را بر دیگری برتری نمی‌دهد. اگر او به خلافت برسد، شما و دیگران را به یک چشم نگاه می‌کند و برای او مساوی و برابرید؛ اما اگر عثمان به خلافت برسد، خواسته شما بر آورده است. او آنچه شما تمایل دارید، انجام می‌دهد و خلافت را به عثمان واگذار کردند.»^۱

۳- حسادت و کینه نسبت به پیامبر (صلی‌الله علیه و آله) و حضرت علی (علیه‌السلام)

ابن ابی الحدید پس از اشاره به این نکته که مردم در صفین، منتظر بودند تا حضور عمار را در یک جبهه، معیار حقانیت آن جبهه بدانند، می‌نویسد:

«تعجب از این مردم است که عمار را به عنوان ملاک حق و باطل می‌پذیرند، اما خود علی را که پیامبر (صلی‌الله علیه و آله) حدیث ولایت را درباره‌اش فرمود و نیز فرمود: «لَا يَجُتُّكَ إِلَّا مُؤْمِنٌ وَلَا يُبَغِّضُكَ إِلَّا مُتَأَفِّقٌ» معیار قرار نمی‌دهند. دلیل این مطلب آن است که تمامی قریش از همان آغاز در پوشاندن فضائل او، فراموش کردن یاد او، محو خصائص او و حذف مرتبت والای او از سینه‌های مردم کوشیدند.»^۲

این عالم اهل سنت، تحلیل جالبی نیز از علل بغض قریش نسبت به امام علی (ع) به دست می‌دهد و می‌نویسد: «یک بار کسی از امام علی (علیه‌السلام) می‌پرسد: به اعتقاد شما اگر رسول خدا (صلی‌الله علیه و آله) فرزند پسری می‌داشت که بالغ و رشید بود، آیا عرب حکومت خود را به او می‌سپرد؟ امام پاسخ می‌دهد: اگر جز آنچه من می‌کردم، انجام می‌داد، او را می‌کشتند. عرب از کار محمد (صلی‌الله علیه و آله) متنفر بود و نسبت به آنچه خداوند به او عنایت کرده بود، حسادت می‌ورزید... آنها از همان دوران پیامبر (صلی‌الله علیه و آله) کوشیدند تا کار را پس از رحلت آن حضرت از دست اهل بیت خارج کنند. اگر نبود که قریش نام او را وسیله‌ای برای سلطه خویش قرار داده و نردبان ترقی خود می‌دید، حتی یک روز پس

۲۹

دوشنبه

۲۴ رمضان ۱۴۳۸
19 June 2017

خرداد

۳۰

سه شنبه

۲۵ رمضان ۱۴۳۸
20 June 2017

۱- احتجاج طبرسی، ج ۱، ص ۲۱۰؛ مناظرات امامت و رهبری، موسی خسروی، ج ۳، ص ۱۱۸
۲- حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، رسول جعفریان، ص ۵۵، ۵۶

امام علی علیه السلام: نِعَمَ الْعَوْنُ عَلَى أَشْرِ النَّفْسِ وَكَسْرَ عَادَتِهَا التَّجَوُّعُ
(شرح آقا جمال الدین خوانساری برغرالحکم و دررالکلم ج ۶، ص ۱۶۶، ح ۹۹۴۲)

از رحلت آن حضرت خدا را نمی پرستیدند و به ارتداد می گراییدند ... در این شرایط فرزند پسر چه می توانست بکند! می دانید که رسول خدا (صلی الله علیه و آله) مرا به خاطر خوبی به خود نزدیک نمی کرد، بلکه برای جهاد و نصیحت چنین می کرد.»^۱

۴- جهالت و نفهمی

در رأس این گروه، خوارج بودند. شهید مطهری (ره) می نویسد:
«خوارج از فرق اسلامی هستند. خصلت بارز اینها دوری شان از فکر و تعقل است. خود علی (علیه السلام) که از آنها نام می برد، آنها را مردمی معتقد، ولی جاهل و قشری معرفی می کند. مردمی بودند متعبد، شب زنده دار و قاری قرآن، اما جاهل و سبک مغز و کم تعقل و بلکه مخالف فکر و تعقل در کار دین ... در مورد خلافت معتقد بودند لزومی ندارد یک نفر خلیفه باشد، قرآن هست، مردم به قرآن عمل کنند.

بالاخره کج فهمی این گروه به جایی رسید که حضرت علی (علیه السلام) را به شهادت رساندند. شهید مطهری (ره) می نویسد: «... عبدالرحمن بن ملجم خارجی مذهب بود. همان طوری که خود امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرمود هیچ گونه کدورت شخصی و نارضایتی بین او و امیرالمؤمنین (علیه السلام) نبود. امیرالمؤمنین (علیه السلام) احسان ها به او کرده بود، ولی این مرد بی باک، طبق عقیده خارجی خود معتقد شده بود که علی (علیه السلام) کافر شده.»^۲
ابن ابی الحدید می گوید: «بیا و تعجب کن از تعصب در عقیده که اگر توأم با جهالت شود، چه می کند! می گوید: اینها این شب را انتخاب کردند؛ چون شب عزیز و مبارکی بود و شب عبادت بود. خواستند این جنایت را که از نظر آنها عبادت بود، در شب عزیز و مبارکی انجام دهند... با اینکه اینها رسماً علی را تکفیر می کردند، ولی او به همین جهت که اینها جاهل اند، سهمیه آنها را از بیت المال قطع نکرد ... اینها در اثر شدت عملی که به خرج می دادند، وحشت عجیبی ایجاد کرده بودند. جمله «لا حکم الا لله» دل ها را پراز وحشت می کرد.»^۳

عمر بن عبدالعزیز درباره نفهمی مردم عصر امام علی (ع) می گوید: «اگر این مردم نفهم از آنچه ما درباره علی (علیه السلام) می دانستیم، آگاه بودند، دو نفرشان از ما متابعت نمی کردند.»^۴

منابع جهت مطالعه

فروغ ولایت، آیت الله جعفر سبحانی.
سبک زندگی امام علی در خانواده، سید محمد احسانی.

۱- شرح نهج البلاغه، ج ۱۳، ص ۲۹۹، ۳۰۰

۲- بیست گفتار، شهید مطهری، ص ۴۰

۳- همان، ص ۴۷

۴- ربیع الاثر و نصوص الاخبار، ابوالقاسم محمود بن عمر الزمخشری، ج ۱، ص ۴۹۹ و مجله مبلغان، شماره ۷۱، مقاله «چرا مردم علی علیه السلام را رها کردند؟»

۳۱

چهارشنبه

۲۶ رمضان ۱۴۲۸
21 June 2017

تیر

۱

پنجشنبه

۲۷ رمضان ۱۴۲۸
22 June 2017

امام علی علیه السلام: گرسنگی کشیدن، چه نیکو یاری دهنده‌ای
بر سرکشی نفس و شکستن عادت آن است.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۲
جمعه

۲۸ رمضان ۱۴۳۸
23 June 2017

تیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: یا جَابِرُ جَوَائِزُ اللَّهِ لَيْسَتْ كَجَوَائِزِ هَوْلَاءِ
الْمُلُوكِ ثُمَّ قَالَ: هُوَ يَوْمُ الْجَوَائِزِ (من لا يحضره الفقيه ج ۱ ص ۵۱ ح ۱۴۷۸)

عید فطر؛ روز پیروزی بر طاغوت نفس

سرگروه عزیز؛ فرا رسیدن عید سعید فطر را خدمت شما تبریک عرض می‌نماییم. به مناسبت این عید فرخنده و مبارک، قصد داریم اسرار نهفته و حکمت موجود در آن را مطرح کنیم. خوب است متریبان را به انجام اعمال روز عید فطر تشویق کنید؛ سپس در جلسه‌ای با مشارکت دادن متریبان، اسرار و حکمت‌های عید فطر را مطرح کنید.

واژه «عید» از ریشه «عود» گرفته شده و به معنای بازگشت است، و واژه «فطر» از «فطرت» گرفته شده و به معنای سرشت است؛ بنابراین عید فطر یعنی بازگشت به فطرت و سرشت.

بازگشت از این نظر که آیا رابطه ما با فطرت پاک انسانی به طور صحیح برقرار است یا خیر؟ آیا آن عمیق روح و فطرت پاکی که خداوند به ما داده و بر اثر حجاب‌های جهل، انحراف و گناه، زنگار بر رویش نشسته، در کلاس ماه رمضان، زنگارها زدوده شده‌اند یا نه؟ که اگر چنین است، باید ابتدای نجات و آغاز پیروزی بر طاغوت نفس را در نماز عید فطر اعلام بدارند و جشن بگیرند.

در اسلام به طور رسمی چهار عید وجود دارد که عبارت‌اند از: عید قربان، عید غدیر، عید جمعه و عید فطر. عید قربان، جشن ایثار و فداکاری است و مسلمان در این رابطه به خویشتن باز می‌گردد که آن‌گونه که ابراهیم خلیل (ع) قهرمان توحید رسید، و حسین بن علی (ع) آن را در کربلا تکمیل کرد آیا به باطن و ماهیت چنین عیدی رسیده است یا خیر. عید غدیر، جشن ولایت و امامت است و انسان مسلمان با ژرف‌اندیشی به خویشتن می‌نگرد که آیا انتخاب او در مسئله بسیار مهم رهبری، صحیح بوده است یا خیر؟ عید جمعه، بازگشت به خویشتن است که نقش اساسی در پیشبرد اهداف، و وصول به مقصود دارد، و به راستی که برقراری اتحاد و یک‌رنگی و هم‌دلی مسلمانان، وسیع‌ترین و ژرف‌ترین برکات را برای آنها به ارمغان خواهد آورد. ولی اگر عید فطر و خودسازی نباشد، عیدهای دیگر تکمیل نخواهد شد. اگر چنین عیدی در زندگی انسان تحقق یابد؛ همه روزها، روز عید است؛ چنان‌که امیر مؤمنان علی (ع) فرمود: «امروز تنها عید کسانی است که روزه آنها در پیشگاه خدا پذیرفته شود، و عبادت‌های شبانه آنها مورد پذیرش خداوند شده باشد، و هر روزی که گناه نکنی روز عید تو است.»^۱ حضرت علی (ع) این سخن را از سرچشمه وحی گرفته بود، چراکه وقتی خطبه رسول خدا (ص) را پیرامون فضایل ماه رمضان، در مسجد شنید، از آن حضرت پرسید: «بهترین کار در ماه رمضان چیست؟» پیامبر (ص) پاسخ داد: «الورع عن محارم الله عزوجل؛ ورع و پرهیزکاری از آنچه خداوند حرام نموده است می‌باشد»^۲ یعنی همان خودسازی و بازگشت به فطرت پاک توحیدی.

مسئله عید و فطرت در قرآن: برای اینکه مسئله «بازگشت به فطرت» را که ماهیت عید فطر را تبیین می‌کند، بهتر درک کنیم و به اهمیت آن، بهتر و عمیق‌تر پی ببریم، مسئله عید و فطرت

۳
شنبه

۲۹ رمضان ۱۴۳۸
24 June 2017

تیر

۴
یکشنبه

۳۰ رمضان ۱۴۳۸
25 June 2017

۱- سید رضی، نهج البلاغه، حکمت ۴۲۸

۲- شیخ صدوق، عیون اخبار الرضا، ج ۱، ص ۲۹۵

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: ای جابر! جوایز خداوند متعال که مانند جوایز این پادشاهان نیست. آنگاه فرمود: امروز {عید فطر} روز جائزه است.

را به طور خلاصه از دیدگاه قرآن، مورد بررسی قرار می دهیم.

در قرآن مجید، کلمه عید یک بار آمده است و آن هم در رابطه با حضرت عیسی (ع) و حواریون و شاگردان مخصوص او است به این ترتیب که: آن شاگردان مخصوص برای تکمیل ایمان خود به عیسی (ع) گفتند: «آیا پروردگار تو می تواند غذایی از آسمان (مأئده) برای ما بفرستد؟» حضرت عیسی (ع) از این تقاضا که بوی شک و تردید می داد، نگران شد و به آنها فرمود: «از خدا بترسید اگر ایمان دارید.» ولی به زودی حضرت عیسی (ع) دریافت که مقصود آنها مشاهده معجزه بزرگ از عیسی (ع) است تا در پرتو دیدار آن، قلبشان پاک و سرشار از اطمینان و یقین گردد؛ از این رو به خدا عرض کرد: «...اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ...» خداوندا مأئده ای از آسمان بر ما بفرست تا عیدی برای اول و آخر ما باشد و نشانه ای از تو.» (مائده: ۱۱۴) و از آنجا که روز نزول مأئده، روز بازگشت به پیروزی و پاکی و ایمان به خدا بوده است، حضرت مسیح (ع) آن را «عید» نامیده است. نتیجه اینکه در قرآن کلمه «عید» به عنوان تکمیل ایمان و وصول به مرحله یقین که اساس خودسازی است، مطرح شده است؛ بنابراین ما که پیرو قرآن هستیم، باید به مسئله عید به عنوان محور پاک سازی و به سازی بنگریم. عید فطر وقتی برای ما عید واقعی است که در مسیر خودسازی، پیروز شده باشیم و تحول عمیقی در ما پدیدار شده باشد. اما در مورد فطرت، باید توجه داشت که قرآن با صراحت، خداشناسی و دین را مسئله ای فطری می شمرد. آیات متعددی در قرآن به این مطلب دلالت دارد، از جمله در سوره روم آیه ۳۰ می خوانیم: «فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ» ای پیامبر! روی خود را متوجه آیین خالص پروردگار کن؛ این فطرتی است که خداوند انسان ها را بر آن آفریده، دگرگونی در آفرینش خدا نیست؛ ولی بیشتر مردم نمی دانند» این آیه با صراحت بیان کننده آن است که دین اسلام بر اساس فطرت و سرشت و نهاد انسان می باشد و دستوره ای آن، همه و همه هماهنگ با درون ذات وجود انسان است و اگر فطرت از دستبرد جهل، خرافات، تبلیغات غلط و تربیت های ناسالم، محفوظ باشد، همان را می خواهد که آیین ناب اسلام آن را می خواهد. باید دانست که خداوند آیینش را بر اساس نیازه ای فطری بشر تدوین نموده است و اگر انسان دارای فطرت نخستین، به دور از حجاب ها و زنگارها باشد، بدون هیچ گونه تردید و دغدغه، راه توحید و دستوره ای صحیح الهی را می پسندد و برمی گزیند. معنای جهاد اکبر و مبارزه بی امان با طاغوت نفس این است که پرده ها و حجاب ها و زنگارها را از روی فطرت پاک، برداریم و آن را پیروی کنیم.

فطرت در تعبیرات دانشمندان بر دو گونه است: فطرت عقل و فطرت دل: فطرت عقل یعنی استدلال روشن عقلی که انسان بعد از رسیدن به کمال عقل با مشاهده نظام جهان و دقت در اسرار هستی، بی درنگ به این حقیقت منتقل می شود که محال است، این نظام و اسرار شگفت انگیز، معلول مبدعی فاقد عقل و شعور باشد و این «عقل فطری» بدون نیاز به

دوشنبه

تعطیل

۱ شوال ۱۴۳۸
26 June 2017

سه شنبه

تعطیل

۲ شوال ۱۴۳۸
27 June 2017

امام علی علیه السلام: کَثْرَةُ الْأَكْلِ وَ التَّوَمُّ تُفْسِدَانِ النَّفْسَ وَ تَجْلِبَانِ الْمَصْرَةَ
(تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۳۶۰، ح ۸۱۶۴)

استاد و معلم، به مقصود برسد. ولی فطرت مفهوم دیگری نیز دارد که از آن تعبیر به «فطرت دل» می‌شود که تفسیر فطری بودن دین با این تعبیر، صحیح‌تر و مناسب‌تر به نظر می‌رسد. منظور از آن، این است که انسان وقتی به اعماق جانش می‌نگرد، نور حق را می‌بیند و ندایی را با گوش دل می‌شنود، ندایی که او را به سوی مبدأ علم و قدرت بی‌ظنیر هستی دعوت می‌کند که گاهی از آن به «درک وجدانی» تعبیر می‌شود؛ مانند آنکه وقتی انسان یک گل زیبا را می‌بیند، بدون مقدمه و استدلال به زیبایی آن پی می‌برد و از آن لذت می‌برد. اینک پس از این بیان، به اصل بحث باز می‌گردیم که «عید فطر» به معنای بازگشت به فطرت است، یعنی مسئله جهاد اکبر و خودسازی در ماه رمضان، انسان را به مقامی می‌رساند که پرده‌های جهل، هواپرستی و خرافات و هرگونه موانع ضد فطرت، از سر راه فطرت برداشته می‌شود و انسان مسلمان در این هنگام به فطرت ناب خود که از درون ذات وجودش می‌جوشد بازمی‌گردد، همان فطرتی که آئینه صاف خدا نما و حق نما است؛ همان پیامبر باطن که اگر از اسارت زنجیرهای جهل و هواپرستی آزاد گردد، راهنمای کامل و دقیق انسان به سوی کمالات است و به طور روشن موجب سعادت انسان می‌گردد.

هرگاه انسان در پرتو فیوضات و برکات ماه رمضان و عبادت روزه، به این درجه رسید، به حقیقت مفهوم عید فطر رسیده است و پایان ماه رمضان در واقع برای او عید است و باید جشن پیروزی بگیرد، وگرنه هرگز برای او عید نخواهد بود. جالب اینکه در آیه مذکور، دین «قیم» و استوار و به عبارت دیگر خالص و ناب، آن دینی است که با فطرت بی‌الایش و سالم آمیخته شده باشد. نکته قابل توجه اینکه شواهد زنده متعدد عینی وجود دارد که نشان دهنده فطری بودن ایمان به حق است؛ یک شاهد بر واقعیت فطری بودن دین حق، «ناکامی تبلیغات ضد مذهبی» است که در همه جای دنیا مشاهده می‌شود. فروپاشی شوروی و کمونیسم در عصر حاضر یکی از نمونه‌های آن است. تجربیات شخصی در سختی‌ها و رنج‌ها، شاهد دیگر بر توجه انسان به خواست فطرت یعنی خداجویی و پناه آوردن به حق است. نتیجه اینکه نباید فطرت را که همانند آئینه خدا نما و حق جو، در درون، ما را راهنمایی می‌کند و آئین حق را نشان می‌دهد، به باد فراموشی بسپاریم، بلکه باید در پرتو جهاد اکبر به‌ویژه در ماه رمضان، خود را به این مرحله برسانیم تا از این پیامبر و چراغ فروزان درون، بهره‌مند گردیم.^۱

منابع جهت مطالعه

ماهنامه میلغان، شماره ۳۵
مقالات بخش اخلاق و عرفان اسلامی سایت تبیان

۷
چهارشنبه

۳ شوال ۱۴۳۸
28 June 2017

تیر

۸
پنجشنبه

۴ شوال ۱۴۳۸
29 June 2017

۱- مقاله عید فطر روز پیروزی بر طاغوت نفس، محمد محمدی اشتهاردی

۷: شهادت مظلومانه آیت‌الله دکتر بهشتی و ۷۲ تن از یاران امام خمینی (ره) با انفجار بمب به دست منافقان در دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی (۱۳۶۰ ه. ش) - روز قوه قضاییه
۸: تیر: روز مبارزه با سلاح‌های شیمیایی و میکروبی

امام علی علیه السلام: فراوانی خواب و خوراک،
نفس را تباه می‌کند و زبان می‌آورد.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۹

جمعه

۵ شوال ۱۴۳۸
30 June 2017

تیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق علیه السلام: اِنَّا كُمْ وَ النَّظْرَةَ فَانْهَآ تَزْرَعُ فِي الْقَلْبِ
الشَّهْوَةَ وَ كَفَىٰ بِهَا لِصَاحِبِهَا فِتْنَةً (تحف العقول ص ۳۰۵)

معنای تهاجم، شیخون و ناتوی فرهنگی از دیدگاه رهبری (۱)

سرگروه عزیز؛ یکی از مباحث مهمی که مقام معظم رهبری در مواجهه با دشمن نزدیک به ۲۵ سال است آن را گوشزد کرده‌اند بحث تهاجم فرهنگی و مفاهیم مشابه آن است. هر کدام از این مفاهیم، معنای خاصی دارد که متربیان باید با آنها آشنا شوند و مصادیق آنها را در محیط دوروبر خود بیابند؛ لذا بیان آنها در حلقه تربیتی ضروری است. در دو جلسه به بیان معنا و مصادیق تهاجم، شیخون و ناتوی فرهنگی می‌پردازیم.

تهاجم فرهنگی: پروژه پسا نظامی دشمن

حضرت آیت الله خامنه‌ای از آغاز دهه ۱۳۷۰ این مسئله مهم را که دشمن، فرهنگ ملت ایران را - که بر محور اعتقادات دینی و آداب و رسوم اسلامی ایرانی بنا نهاده شده - هدف قرار داده است، مورد تأکید قرار دادند. تهاجم فرهنگی به عنوان اولین مرحله در گفتمان فرهنگی مقام معظم رهبری دارای ویژگی‌های زیر است:

۱- شکست نظامی و شروع پروژه جنگ فرهنگی؛ ۲- هویت زدایی از ملت به‌ویژه نسل جوان؛ ۳- فرهنگ سازی تدریجی و ممتد پدافند تهاجم فرهنگی.

مقام معظم رهبری، هدف اصلی تهاجم فرهنگی را هویت زدایی و مرگ‌انگیزه و تلاش فعالانه برای پیشرفت آرمان‌های انقلابی در نسل جوان تعریف کرده و خاطر نشان می‌کنند: «تهاجم فرهنگی، به مقصود بی‌اعتقاد کردن نسل نو انجام می‌گیرد؛ هم بی‌اعتقاد کردن به دین، هم بی‌اعتقاد کردن به اصول انقلابی و آن تفکر فعالی که امروز استکبار از آن می‌ترسد و قلمرو قدرت‌های استکباری را به خطر می‌اندازد».

ایشان با توجه به شکست دشمن در پروژه سقوط دولت جمهوری اسلامی ایران و شروع پروژه جنگ از راه فرهنگ، فرمودند: «چند سال قبل از این در زمان حیات امام بزرگوار بود این قضیه، یکی از وزرای رئیس‌جمهور وقت آمریکا علناً، صریحاً، در مقابل چشم خبرنگارها گفت که ما باید ریشه‌ی ملت ایران را بکنیم. ببینید چه قدر این حرف ابلهانه است: ریشه‌ی ملت ایران! توی همه‌ی دنیا پخش شد. قضیه‌ی اینها قضیه‌ی ملت است، نه فقط قضیه‌ی دولت. ریشه‌ی ملت ایران. خب معلوم است که ریشه‌ی یک ملت آن روز چهل پنجاه میلیونی را که نمی‌شد کند که همه را از بین برد. معنایش این بود که ملت را بی‌ریشه کنیم، فرهنگ این ملت را بگیریم. آن چیزهایی را از این ملت بگیریم که آنها را وادار می‌کند به این ایستادگی و مقاومت».^۲ حضرت آیت الله خامنه‌ای به این منظور که مصداق و تعریف دقیق تهاجم فرهنگی را از منظر خویش بیان کرده و ابهامات را رفع کنند، تأکید می‌کنند: «... اصل قضیه آن است که داخل

۱۰
شنبه

۶ شوال ۱۴۳۸
1 July 2017

۱۱
پیر

۱۱
یکشنبه

۷ شوال ۱۴۳۸
2 July 2017

۱- بیانات در دیدار جمعی از مسئولان وزارت آموزش و پرورش ۱۳۷۰/۱۰/۲۵
۲- سایت مقام معظم رهبری khamenei.ir

۱۰- تیز: روز صنعت و معدن - روز آزادسازی شهر مهران - روز بزرگداشت صائب تبریزی
۱۱- تیز: شهادت آیت الله صدوقی چهارمین شهید محراب به دست منافقان (۱۳۶۱ ه ش)

امام صادق علیه السلام: از نگاه [ناباک] بهره‌بیزید که چنین نگاهی تخم شهوت را در دل می‌کارد و همین برای فتنه‌ی صاحب آن دل بس است.

۱۲

دوشنبه

۸ شوال ۱۴۳۸
3 July 2017

تیر

۱۳

سه شنبه

۹ شوال ۱۴۳۸
4 July 2017

خانه‌هاست و از مجامع جوانان سرچشمه می‌گیرد و دشمنان آنجا کار می‌کنند. ... آنکه پنهان است، خطر آنجاست. جوانان ما شهوات را دور انداختند، راحتی و لذت را دور انداختند؛ رفتند در میدان مبارزه و توانستند دشمن را به زانو درآورند. حال دشمن از جوانان ما انتقامش را می‌گیرد. انتقامش چیست؟ انتقام دشمن این است که جوانان ما را به لذت و شهوات سرگرم کند. پول خرج می‌کنند، عکس مبتذل چاپ می‌کنند و مجانی بین جوانان منتشر می‌کنند. ویدئو درست می‌کنند و فیلم‌های مهیج شهوت را مجانی به این و آن می‌دهند که نگاه کنند. البته، یک عده از این طریق، پول هم به دست می‌آورند؛ اما آنهایی که سرمایه‌گذاری می‌کنند، برای پول، سرمایه‌گذاری نمی‌کنند... اینجا می‌خواهند نسل جوان را ضایع و نابود کنند.^۱ معظم له درمان آن را نیز یک پدافند عمیق مبتنی بر فرهنگ‌سازی و مبارزه طولانی و ممتد دانسته و می‌فرماید: «حال وظیفه ما چیست؟ من می‌گویم وظیفه معلم و فرهنگی و دانش‌آموز - که اینها در مرکز دایره قرار دارند - و همچنین همه کسانی که با امور فرهنگی کشور سروکار دارند، یک جهاد و مبارزه طولانی است... ساختن انسان‌های مسلمان، مؤمن، متدین و سالم از لحاظ روحی و اعتقادی. ساختن جوانی که بتواند با دست‌های نیرومند خود، چرخ مملکت را بگرداند و این، بزرگ‌ترین کار است.»^۲

شبیخون فرهنگی؛ آغاز حرکت خزنده دشمن

پس از مرحله تهاجم که آغاز پروژه حمله فرهنگی دشمن برای سقوط نظام جمهوری اسلامی بود، مرحله دوم با مختصات خاص خود کلید خورد. تفاوت این مرحله با مرحله قبل در حرکت خزنده و پنهانی دشمن بود. ویژگی‌های این مرحله را می‌توان این‌چنین بیان کرد: «حرکت لغزنده»، «تمرکز بر جوانان با توجه به بالا بودن جمعیت جوان کشور»، «استحاله انقلاب اسلامی» و «رسانه، تبلیغ و سیاست ابزار شبیخون».

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای شبیخون فرهنگی را با واژه‌هایی چون «غارت فرهنگی» و «قتل‌عام» فرهنگی توصیف می‌کند: «کاری که دشمن از لحاظ فرهنگی می‌کند، نه تنها یک تهاجم فرهنگی بلکه باید گفت یک شبیخون فرهنگی، یک «غارت فرهنگی» و یک «قتل‌عام فرهنگی» است.»^۳

منظور ایشان از این اصطلاحات، حرکت لغزنده و پنهانی دشمن است که در ظاهر و در سخنرانی‌ها و سیاست‌های خود، به انکار علنی اقدامات تهاجمی در عرصه فرهنگ، می‌پردازند، اما در نهمان به صورت برنامه‌ریزی‌شده و هدفمند، نقشه‌های خود را برای بی‌اعتباری ارزش‌ها و هنجارهای بنیادین انقلاب اسلامی، به کار می‌بندند.

۱- بیانات در دیدار جمعی از کارگران و معلمان ۱۳۷۲/۰۲/۱۵

۲- بیانات در دیدار جمعی از کارگران و معلمان ۱۳۷۲/۰۲/۱۵

۳- بیانات در دیدار فرماندهان گردان‌های عاشورا ۱۳۷۱/۰۴/۲۲

امام باقر علیه السلام: جَاهِدْ هَوَاكَ كَمَا تُجَاهِدُ عَدُوَّكَ
(من لا يحضره الفقيه ج ۴، ص ۴۱۰، ح ۵۸۹۳)

شبیخون فرهنگی، برنامه و طراحی پنهانی و غیرعلنی دشمن برای جذب جمعیت جوان بود که در این سال‌ها به صورت جدی از سوی دشمنان دنبال می‌شد. آیت‌الله خامنه‌ای، این روند را این‌گونه بیان می‌کردند: «امروز هیچ‌کس نمی‌تواند انکار کند که فوری‌ترین هدف دشمنان جمهوری اسلامی، تسخیر پایگاه‌های فرهنگی در کشور است. آنان درصددند بدین وسیله، باورهای اسلامی و انقلابی را که اصلی‌ترین عامل ایستادگی ملت ایران در برابر نظام سلطه‌ی استکباری است، از ذهن‌ها و دل‌ها بزدایند و باورهای سلطه‌پذیری و فرودستی در برابر غرب را به جای آن بنشانند. ... بی‌شک نخستین آماج این شبیخون، جوانان اند، به‌ویژه آنان که در جاده‌ی دانش و فرزاندگی قدم برمی‌دارند و آینده‌ی فرهنگی و سیاسی کشور در دست آنهاست»^۱.

یکی از مهم‌ترین اهداف در شبیخون فرهنگی، تلاش دشمن برای استحاله و تغییر ماهیت انقلاب اسلامی بود. آنها تلاش کردند تا به صورت خزنده، اهداف انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ را نه دغدغه‌های دینی، اخلاقی و فضیلت‌مدارانه، بلکه مسائلی مانند اقتصاد، ناکارآمدی حکومت پهلوی و یا فاصله طبقاتی تعریف کنند. این در حالی بود که این عوامل، دلایل اصلی انقلاب مردم ایران نبود و به نقل از امام راحل، مردم برای صرفاً نان انقلاب نکرده بودند. مقام معظم رهبری با اشاره به هدف دشمن در استحاله انقلاب، می‌فرماید: «دشمنان به این نتیجه رسیده‌اند که باید از محتوای نظام هر چه می‌توانند کم کنند. این تهاجم فرهنگی ... به این نیت است؛ ... انقلاب را از محتوای خود، از مضمون اسلامی و دینی خود، از روح انقلابی خود تهی کنند و جدا کنند. این، از همان نقاط حساسی است که هوشیاری مردم را می‌طلبد»^۲. ایشان همچنین در این باره افزودند: «همه بدانند که امروز دشمنان نظام جمهوری اسلامی از برکندن این بنیان مستحکم، احساس عجز می‌کنند؛ سعی‌شان این است که به وسایل گوناگون، به دست خود کسانی که در این انقلاب بودند و هستند، از این محتوا ذره‌ذره کم بکنند. جمهوری اسلامی، اسمش جمهوری اسلامی باشد، اسمش نظام انقلابی باشد، اما از محتوای اسلام، از محتوای انقلاب در آن خبری نباشد»^۳.

منابع جهت مطالعه

- ۱- آمریکا از دیدگاه امام خمینی (ره)؛ تهیه‌کننده پژوهشکده تحقیقات اسلامی.
- ۲- تهاجم فرهنگی، تهیه و تنظیم مرکز تحقیقات اسلامی سپاه.

۱- پیام به کنگره جامعه اسلامی دانشجویان در مشهد ۱۳۸۰/۶/۱۰
 ۲- بیانات در دیدار جمعی از مردم آذربایجان شرقی ۱۳۸۷/۱۱/۲۸
 ۳- خبرگزاری فارس، مقاله «تبیین گفتمان فرهنگی و سیاسی مقام معظم رهبری»

امام باقر علیه السلام: با هوای نفسانی خود مبارزه کن
همان‌گونه که با دشمنت مبارزه می‌کنی.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۱۶

جمعه

۱۲ شوال ۱۴۳۸
7 July 2017

تیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معنای تهاجم، شیخون و ناتوی فرهنگی از دیدگاه رهبری (۲)

سرگروه عزیز؛ در ادامه مباحث جلسه گذشته به بیان تفاوت تهاجم و شیخون فرهنگی پرداخته و به ناتوی فرهنگی به عنوان خطرناک‌ترین حربه دشمن در تقابل با جمهوری اسلامی ایران نیز اشاره خواهیم نمود. ذکر این موارد در حلقه تربیتی و تشویق آنان به پیگیری اخبار از طریق روزنامه، گزارش‌نامه‌های (بولتن‌های) خبری، تلویزیون و... موجبات بصیرت‌افزایی در متربیان را فراهم خواهد کرد.

تفاوت تهاجم و شیخون فرهنگی

یکی از محورهای مهم در عرصه شیخون که آن را از مقوله تهاجم فرهنگی، متمایز می‌کند، ابزارهای شیخون فرهنگی است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ابزارهای شیخون فرهنگی را رسانه، تبلیغات و همچنین نفوذ به عرصه سیاست می‌داند. ایشان می‌فرمایند: «این طرح آمریکایی یا غربی... یک طرح نظامی نیست. در درجه اول یک طرح رسانه‌ای است که عمدتاً به وسیله تابلو، پلاکارد {شعارنوشته}، روزنامه، فیلم و غیره اجرا شد... شیخون فرهنگی، شوخی نیست. بعد از عامل رسانه‌ای و تبلیغی، در درجه دوم، عامل سیاسی و اقتصادی بود.»^۱ در این دوره، دشمنان تلاش داشتند تا حکومت وقت را با شوروی دوره گورباچف مقایسه کنند. بر این مبنا دشمنان نظام جمهوری اسلامی، مفاهیمی مانند آزادی بیان، اصلاحات، انتخابات و... در راستای مطالبات غربی شدن و هم‌ردیف با گلاسوست (اصلاحات در زمینه مسائل اجتماعی، آزادی بیان و امثال اینها) و پروستریکا (بازسازی و اصلاحات اقتصادی)، تعریف می‌کردند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تدبیر و دوراندیشی این امر را تحلیل کرده و می‌فرمایند: «در فضایی که گورباچف شعارهای خود را بیان می‌کرد، سیل تبلیغات غربی و فرهنگ غربی و نمادهای غربی سمبل‌های لباس و «مک‌دونالد» و از این چیزهایی که در واقع جزو سمبل‌های آمریکایی است - در شوروی راه پیدا کرد... اما واقعیت ایران با آنچه آنها طراحی کردند، به قدر زمین تا آسمان متفاوت است...»^۲

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای مهم‌ترین راه مقابله با شیخون فرهنگی دشمن را اعتدالی آگاهی و آشنایی با اخلاق و فضایل دینی و به‌ویژه حضور روحانیون در میان مردم عنوان کرده و می‌فرمایند: «مردم را هدایت کنید؛ ذهن مردم را روشن کنید؛ مردم را به فراگرفتن دین تشویق کنید؛ دین صحیح و بی‌راسته را به آنها تعلیم دهید؛ آنها را به فضیلت و اخلاق اسلامی آشنا کنید؛ با عمل و زبان، فضیلت اخلاقی را در آنها به وجود آورید؛ مردم را موعظه کنید؛ از عذاب خدا،... از دوزخ الهی بترسانید؛ انذار کنید - انذار سهم مهمی دارد؛ فراموش

۱۷

شنبه

۱۳ شوال ۱۴۳۸
8 July 2017

تیر

۱۸

یکشنبه

۱۴ شوال ۱۴۳۸
9 July 2017

۱- بیانات در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران - ۱۳۷۹/۰۴/۱۹

۲- همان

امام علی علیه السلام: تقوایبشہ برای انجام هر کار خیری سبقت می‌گیرد.

نشود - آنها را به رحمت الهی مژده دهید؛ ... آنها را با مسائل اساسی جهان اسلام و با مسائل اساسی کشور آشنا کنید. این می‌شود آن مشعل فروزانی که هر یک از شما عزیزان، این مشعل را در هر جا روشن کنید، دل‌ها روشن خواهد شد؛ ... ایمان عمیق خواهد شد. مؤثرترین حربه علیه این تهاجم فرهنگی و شبیخون نامردانه دشمن همین است؛ از این به شدت نگرانم. می‌خواهند نگذارند که روحانیون جوان، مؤمن، شجاع، آگاه و خوش فکر، در محیط‌های مختلف در محیط دانشگاه، در محیط بازار، در محیط روستا، در محیط شهر، در محیط کارگاه کار خودشان را انجام دهند.»^۱

ناتوی فرهنگی؛ جنگ سرد در عرصه فرهنگ

ناتوی فرهنگی، مرحله واپسین توطئه‌های دشمن در عرصه فرهنگ پس از تهاجم و شبیخون است. برای این مرحله می‌توان ویژگی‌های زیر را عنوان کرد:

۱- عملیات هماهنگ در چارچوب دنیای مجازی؛ ۲- هویت‌سازی در جهت اهداف مورد نظر غرب؛ ۳- نخبان‌گان حاملان ناتوی فرهنگی.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با توجه به اینکه دشمن به فراخور شرایط و روحیات جامعه، نسخه‌های مختلفی را برای استحاله فرهنگی جامعه اسلامی ایران، تجویز می‌کند، مقوله‌ای به عنوان ناتوی فرهنگی را در گفتمان خود به کار بردند.

مقام معظم رهبری از این اصطلاح ازان‌رو استفاده کردند که اراده و عزم راسخ آمریکا و غربی‌ها برای تضعیف و نابودی دشمن را در اذهان متبادر کنند. ایشان در این باره می‌فرمایند: «ناتوی فرهنگی... یعنی در مقابل پیمان ناتو که آمریکایی‌ها در اروپا به عنوان مقابله با شوروی سابق یک مجموعه‌ی مقتدر نظامی به وجود آوردند و برای سرکوب هر صدای معارض با خودشان در منطقه خاورمیانه و آسیا و غیره از آن استفاده می‌کردند، حالا یک ناتوی فرهنگی هم به وجود آورده‌اند.»^۲

ایشان ابزار ناتوی فرهنگی را فضای مجازی دانسته و خاطرنشان می‌کنند: «مجموعه زنجیره به هم پیوسته رسانه‌های گوناگون - که حالا اینترنت هم داخلش شده است و ماهواره‌ها و تلویزیون‌ها و رادیوها - در جهت مشخصی حرکت می‌کنند تا سررشته‌ی تحولات جوامع را به عهده بگیرند...»^۳.

پس دو نکته در تعریف ناتوی فرهنگی از دیدگاه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، قابل ذکر است: اول اینکه ناتوی فرهنگی یعنی یک اقدام هماهنگ و برنامه‌ریزی شده از جانب یک جبهه متحد برای دستیابی به یک هدف مشخص و دوم، استفاده از پیشرفت الکترونیک در فضای رسانه‌ای مانند اینترنت برای برقراری ارتباط با گروه هدف.

۱۹

دوشنبه

۱۵ شوال ۱۴۳۸
10 July 2017

تیر

۲۰

سه شنبه

۱۶ شوال ۱۴۳۸
11 July 2017

۱- همان

۲- بیانات در دیدار دانشگاهیان سمنان ۱۳۸۵/۰۸/۱۸

۳- همان

امام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَبْقَى بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبِيدِ مَا
عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَ يَجَلَى بِالتَّقْوَى عَنْهُ عَمَاءُ وَ جَهْلُهُ
(کافی (ط-الاسلامیه) ج ۸، ص ۵۲)

از دیدگاه مقام معظم رهبری، ناتوی فرهنگی نسبت به تهاجم و شبیخون، روند خطرناک‌تری به خود گرفته است و به همان میزان هدف آن نیز پیچیده‌تر است. بر این اساس ناتوی فرهنگی با هدف تغییر بنیادین در هویت ذهنی و روحی ملت‌هایی مانند ایران که نظم موجود را غیرمنصفانه می‌دانند، طراحی شده است. به عبارتی هویت‌سازی بر اساس اهداف غرب، به گونه‌ای که ملت‌ها را علیه حکومت‌های خود بشورانند یا ملت‌ها، ارزش‌ها و هویت راستین خود را انکار کنند و طالب هویت غربی، نمادهای غربی و نیز زندگی غربی باشند، پایه و اساس ناتوی فرهنگی را تشکیل می‌دهد. ایشان در این باره می‌فرمایند: «تعریف‌هایی برای پیشرفت و کشور پیشرفته در دنیا معمول است؛ ما اغلب اینها را قبول داریم و رد نمی‌کنیم؛ مثلاً صنعتی شدن و فرا صنعتی شدن کشور؛ ... منتها توجه داشته باشید این شاخص‌ها را وقتی که به ما تحویل می‌دهند - به ما که تشکیل‌دهنده‌ی این شاخص‌ها نیستیم - در لابه‌لای آن، چیزهایی است که دیگر آنها جزو شاخص‌های پیشرفت و توسعه نیست؛ چیزهایی را به میان می‌آورند که این صادر کردن فرهنگ مخالف با هویت و شخصیت ملی، و میل برای وابسته کردن کشورهاست.» محور دیگری که در ناتوی فرهنگی مورد توجه رهبر کبیر انقلاب است، حاملان و هادیان ناتوی فرهنگی است که زیرکانه و با ظریف‌کاری، نقشه‌های اساسی صهیونیست‌های بین‌المللی را اجرا می‌کنند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای درباره نقش صهیونیست‌های بین‌المللی هشدار می‌دهند: «مسئله خطرناک‌تر آن است که سررشته تحولات منفی در سطح بین‌المللی، در دست کسانی باشد که آنها به وسیله این تحولات می‌خواهند اهداف خودشان را - که یا زار است یا زور- تأمین کنند و برای آنها چیزی به نام هویت ملت‌ها اصلاً ارزش ندارد که متأسفانه این در صد سال، صد و پنجاه سال اخیر، در دنیا اتفاق افتاده است؛ یعنی تحولات کشورهای آسیایی و آفریقایی و آمریکای لاتین در دام طراحی باندهای قدرت بین‌المللی افتاده است و طراح اینها صهیونیست و سرمایه‌داران بین‌المللی بوده‌اند.» اما نکته مهم در این باره توجه به حاملان و مجریان این نقشه‌هاست. ایشان نخبان و متفکران جوامع را جبهه اصلی ناتوی فرهنگی دانسته و می‌فرمایند: «شبکه و ناتوی فرهنگی در مجموعه خود، بسیاری از این دانشمندان، متفکران، هنرمندان، ادبا و امثال اینها را هم دارد.»^۱

منابع جهت مطالعه

آمریکا از دیدگاه امام خمینی (ره)؛ تهیه‌کننده پژوهشکده تحقیقات اسلامی.
تهاجم فرهنگی، تهیه و تنظیم مرکز تحقیقات اسلامی سپاه.

۱- خبرگزاری فارس، مقاله «تبیین گفتمان فرهنگی و سیاسی مقام معظم رهبری»

۲۱ تیر: روز فرهنگ نپهلوانی و ورزش زورخانه‌ای - روز عفاف و حجاب - حمله به مسجد گوهرشاد و کشتار مردم به دست رضاخان (۱۳۱۴ ه. ش)

۲۱

چهارشنبه

۱۷ شوال ۱۴۳۸
12 July 2017

تیر

۲۲

پنجشنبه

۱۸ شوال ۱۴۳۸
13 July 2017

امام باقر علیه السلام: خداوند به وسیله تقوا بنده را از آنچه که عقلش به آن نمی‌رسد حفظ می‌کند و کوردلی و نادانی او را برطرف می‌سازد.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۲۳

جمعه

۱۹ شوال ۱۴۳۸
14 July 2017

تیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: أَلْزَهُدُ فِي الدُّنْيَا الرَّاحَةُ الْعُظْمَى
(عیون الحکم و المواعظ (لیثی) ص ۴۷، ح ۱۱۹۸)

بررسی ویژگی‌های حوزه علمیه امام صادق (ع) و نحوه الگوگیری حلقه‌های تربیتی از آن

سرگروه عزیز؛ امروز مصادف با شهادت امام صادق (ع) است. به این مناسبت قصد داریم در مورد ویژگی‌های مجالس علمی امام صادق (ع) مطالبی را بیان نماییم. حلقات تربیتی با الگوگیری از مجالس اهل بیت شکل گرفته‌اند؛ بنابراین اگر شاخصه‌های مجالس اهل بیت در حلقه‌های تربیتی مورد توجه قرار گیرند، کیفیت مطلوبی پیدا خواهند کرد. در ابتدا به نحوه عملکرد امام نسبت به مجالس علمی اشاره می‌کنیم، سپس به بیان ویژگی‌های محافل و حوزه امام صادق (ع) می‌پردازیم. حرکت امام در عرصه فعالیت اجتماعی تربیتی، حرکتی انفرادی نبوده بلکه حرکت ایشان نهضتی فراگیر و سازمانی می‌باشد؛ به این شکل که فعالیت امام دارای سازمان یافتگی و انسجام بوده و با برنامه‌ریزی و هدفمندی، امور آموزشی را دنبال می‌کرده است. ایشان این برنامه‌ها را در مکان‌هایی خاص مانند منزل و مسجد اجرا کرده‌اند. آنچه مهم است اینکه ویژگی‌هایی در مدارس و محافل علمی - فرهنگی امام وجود دارد که شایسته است این ویژگی‌ها در حلقه‌های تربیتی به وجود آیند تا ثمرات موردنظر در آنها و محیط پیرامون به بار بنشینند. اکنون به بیان این ویژگی‌ها می‌پردازیم:

رویکردها و مؤلفه‌های آموزشی و تربیتی در حوزه علمی امام (ع)

۱- پذیرش شاگرد، بدون محدودیت

یکی از نکات جالب و مفید در حوزه‌ی علمیه امام، پذیرش همگان با هر عقیده، ملیت و مذهبی بود. به نظر می‌رسد همین‌که فرد دارای فهم و سواد بود که توانایی درک مطلب حوزه‌ی درس امام (ع) را داشت و علاوه بر آن علاقه‌مند به فراگیری از این مدرس و ملجأ علمی بود، حضرت او را به جمع شاگردان خود می‌پذیرفتند. وجود افرادی از نقاط مختلف ایران - مانند گرگان، مازندران، خراسان، قم، ری، اصفهان، اهواز، فارس، همدان، ... - مصر، لبنان و شام، ماوراءالنهر، عراق و ... در مجلس درس امام، نمونه‌ای بارز از پراکندگی جغرافیایی شاگردان و حاکی از آوازه جهانی حوزه علمی امام (ع) می‌باشد. پذیرش شاگردانی از مخالفین - مالک بن انس، ابوحنیفه، واصل بن عطاء و ... - و حتی حضور و استفاده بعضی از زندیقان و ملحدان از حوزه درس امام، حاکی از عدم نگرش فرقه‌ای و گروهی در جهت تعلیم و تعلم بود.^۱

نکته: حلقه‌های تربیتی، باید از این شیوه امام در جذب مخاطبین مختلف درس بگیرند و سعی کنند پذیری متریبان با علایق و سلیق و عقاید مختلف باشند.

۲- اخلاق و رعایت آداب در حوزه علمی امام (ع)

مسئله رعایت ادب و احترام در هر جامعه‌ای یک امر ضروری و بدیهی است؛ ایجاد رابطه‌ی صحیح، منطقی و سالم در هر جامعه‌ای در گرو رعایت آداب و اخلاقیات است. در فضاهای آموزشی، اگر علم و عالم و متعلم به زیور ادب آراسته نشوند، علاوه بر پیدایش مشکلات داخلی در فضای علمی -

۲۴

شنبه

۲۰ شوال ۱۴۳۸
15 July 2017

تیر

۲۵

یکشنبه

۲۱ شوال ۱۴۳۸
16 July 2017

۱- جعفریان، رسول، حیات فکری و سیاسی امامان شیعه (ع)، ص ۳۲۹

۲۵ تیر: روز بهزیستی و تأمین اجتماعی - فتح اندلس به دست مسلمانان (۹۲ ق)

امام علی علیه السلام: بی‌رغبتی به دنیا، بزرگ‌ترین آسایش است.

آموزشی، آثار مخرب فرهنگی، اجتماعی و ... را در جامعه به جای می‌گذارد که قابل جبران نیست. عبارت معروف **اذا فسد العالم، فسد العالم**، یا ضرب‌المثل مشهور هرچه بگندد نمکش می‌زند / وای به روزی که بگندد نمک؛ به خوبی گویای این مطلب و ضرورت ادب و احترام در فضاهای علمی است. نمونه‌ای از سیره‌ی علمی - اخلاقی امام (ع): در تاریخ جهان، سابقه ندارد که ادب و علم، در هیچ مکتب مذهبی به اندازه فرهنگ مذهبی امام جعفر صادق (ع) اهمیت داشته باشد. آن قدر ادب و علم در آن فرهنگ مهم بود که محقق از خود می‌پرسید ادب مهم‌تر است یا مذهب؟ علم مهم‌تر است یا مذهب؟ تذکر این ابی‌العوجاء به مفضل در خصوص رعایت آداب و احترام به شخصیت دیگران حتی مخالفین با استناد به رفتار و سیره‌ی امام (ع) بهترین شاهد بر رعایت ادب در مجالس امام صادق (ع) است.^۱

نکته: رعایت ادب و احترام متریبان در قبال سرگروه و متریبان دیگر، درسی است که می‌توان از این مبحث آموخت. گاهی صمیمیت زیاد باعث می‌شود متریبان، ادب لازم را در مقابل سرگروه و دیگر افراد رعایت نکنند.

۳- مؤلفه‌ی آزاداندیشی در حوزه‌ی علمیه امام

یکی از مباحث رایج در این دوران، طرح کرسی‌های آزاداندیشی در مراکز علمی است. فضایی که در آن، افراد بتوانند علاوه بر طرح سؤالات متعدد و متفاوت و مخالف، به طرح دیدگاه‌های خود بپردازند. با در نظر گرفتن طرح بعضی مسائل - چون تقیّه - در جامعه آن زمان به بررسی سیره امام و روش برخورد ایشان می‌پردازیم. امام در هر حال پذیرای سخنان افراد می‌شدند و با مدیریت صحنه، پس از اظهار نظرها و سؤال‌های مخاطبین، پاسخ ایشان را بی‌هیچ مسامحه و کوتاهی ارائه می‌کردند؛ تا بطلان یا حداقل نقص نظرات مخاطبین، برایشان و سایرین واضح شود.^۲ سؤالات، مناظرات و مباحثات متعدد امام با زندیقان - منکران الهیات - از داغ‌ترین و رایج‌ترین برخوردهای آزاداندیشانه امام است. **نکته:** لازم است حلقه تربیتی به گونه‌ای اداره شود که افراد در اظهار نظرات خود آزاد باشند. در این صورت است که امکان تغییر نگرش آنها مهیا می‌شود؛ زیرا اگر افکار، عقاید و نقطه نظرات خود را بیان نکنند، متوجه اشکالات خود نخواهند شد.

۴- عقلانیت در حوزه علمیه امام

جملات و آموزه‌های امام در خصوص عقلانیت به خوبی گویای اهمیت این مطلب است؛ ضمن آنکه در سیره‌ی علمی امام نیز این مهم مشهود و نمایان است. حضرت، عقلانیت و دین را با یکدیگر گره زدند. از ایشان پیرامون عقل سؤال شد و حضرت فرمودند: «**ما عُبدَ به الرحمن و اکثیَبَ به الجنان**؛

۱- مغز متفکر جهان شیعه (امام جعفر صادق)، ص ۱۱۹، مرکز مطالعات اسلامی استراسبورگ
۲- همان، ص ۱۱۶-۱۱۷

سالروز تأسیس نهاد شورای نگهبان: ۲۶ تیر
اعلام پذیرش قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت از سوی ایران (۱۳۶۷ ه ش): ۲۷ تیر

۲۶

دوشنبه

۲۲ شوال ۱۴۳۸
17 July 2017

تیر

۲۷

سه شنبه

۲۳ شوال ۱۴۳۸
18 July 2017

امام جعفر صادق علیه السلام: خَفَّ اللَّهُ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، وَإِنْ كُنْتَ لَا تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ (اصول کافی، ج ۳، ص ۱۱۰)

{عقل چیست؟} آنچه به واسطه آن، خداوند رحمان شناخته می‌شود و گواهی به بندگی و عبادت او داده می‌شود و آنچه باعث تحرک انسان در رسیدن به بهشت و آخرتی نیکو، می‌شود. «اما مراد از حاکمیت عقل و عقلانیت در حوزه علمی امام (ع) چیست؟ مراد از عقلانیت، گره زدن و اثبات گزاره‌های اعتقادی و دینی بر پایه‌ی تفکر انسانی و عقلی است. یکی از دلایل رونق حوزه درس امام (ع) و خضوع مخالفان و ملحدان در مقابل امام و کرسی درس ایشان، همین استفاده از عقلانیت و به‌کارگیری آن در مباحث اعتقادی و کلامی بوده است. به جرأت می‌توان گفت سایر دلایل و مؤلفه‌های ممتاز حوزه علمی امام - همچون آزادی بیان، رعایت آداب و احترام، شاگردپروری، کتابت و ... - متأثر از عقلانیت حاکم در سیره علمی امام و حوزه علمیه ایشان بوده است.

نکته: مسئله مهم در مباحث حلقه تربیتی این است که کم‌کم آموزه‌های دینی نه به شکل احساسی بلکه با عقلانیت برای متریبان واضح شوند تا آنان با بینش عمیق تری به آموزه‌های دین عمل کنند.

تشویق به بازدهی و حضور فعالانه در جامعه در حوزه‌ی امام (ع)

فعالیت علمی، هر قدر هم که در دانشگاه یا حوزه و یا در هر فضای علمی دیگر، عمیق و قوی صورت بگیرد؛ تا وارد عرصه‌ی جامعه نشود و جامعه را از تولید و داشته‌های خود بهره‌مند نسازد، چندان سودبخش و ملموس نیست و موجب کاهش استقبال جامعه از مراکز علمی می‌شود. در حوزه درس امام (ع)، اهمیت این مطلب مدنظر بود؛ چراکه یکی از مأموریت‌های دینی اولیای دین، هدایت همگان است. اولین مؤلفه در بازدهی و فعالیت‌های علمی در اجتماع، نشر علم به جامعه و تعلیم عمومی و خصوصی عوام است آنجا که می‌فرمایند: «ان لکل شیء زکاة و زکاة العلم ان یعلّمه اهله؛ همانا برای هر چیزی زکاتی است و زکات علم، تعلیم و آموزش آن به دیگران و داوطلبان آن است»^۱. حضرت در جاهایی به جای پاسخگویی مستقیم به مردم، آنها را به سوی شاگردان خود ارجاع می‌دادند تا شاگردان هم فعالانه در عرصه‌ی اجتماع ظاهر شوند.

نکته: تشویق متریبان به مطالعه و پاسخ دادن در جمع متریبان، حس سودمندی را در آنان تقویت می‌کند و از طرفی متریبان برجسته را برای سرگروه شدن آماده می‌سازد؛ بنابراین شایسته است سرگروه‌ها به این نکته توجه لازم را مبذول دارند.

منابع جهت مطالعه

تاریخ تشیع، جمعی از مؤلفان زیر نظر: احمد رضا خضری، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، انتشارات سمت.

۲۸

چهارشنبه

۲۴ شوال ۱۴۳۸
19 July 2017

تیر

۲۹

پنجشنبه

تعطیل

۲۵ شوال ۱۴۳۸
20 July 2017

۲۹ تیر: شهادت حضرت امام جعفر صادق علیه السلام (۱۴۸ ه ق) (تعطیل)

امام جعفر صادق علیه السلام: چنان از خدا بترس که گویا او را می بینی
و اگر تو او را نمی بینی او تو را می بیند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۳۰

جمعه

۲۶ شوال ۱۴۳۸
21 July 2017

تیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حضرت معصومه سلام الله عليها: عَنْ فَاطِمَةَ بِنْتِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (ع)... عَنْ فَاطِمَةَ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «أَلَا مَنْ مَاتَ عَلَى حُبِّ آلِ مُحَمَّدٍ مَاتَ شَهِيداً» (عالم العلوم ج ۲۱، ص ۳۵۵)

دلایل مقامات معنوی حضرت فاطمه معصومه (سلام الله عليها)

سرگروه عزیز؛ با عرض تبریک به مناسبت میلاد بانوی کرامت حضرت معصومه (س)، در این جلسه جهت افزایش معرفت نسبت به این بانوی بزرگ، علل مقامات معنوی ایشان را مطرح می‌کنیم. شایسته است قبل از شروع بحث، فرازهایی از زیارت ایشان در گروه تربیتی خوانده شود. بدون تردید از عوامل مهم قرب به خدای متعال، محبت و دوستی پیامبر اکرم (ص) و امامان معصوم (ع) و فرزندان و ذراری آن بزرگواران است. این موضوع مستفاد از قرآن و سنت است. پیامبر عظیم الشان و امامان معصوم (ع) و فرزندان بزرگوار آنان، واسطه‌های فیض الهی هستند و خداوند متعال به واسطه آنان بر تمام انسان‌ها و کل عالم هستی، فیض بخشی می‌کند و هر اندازه‌ای که انسان به خدا ایمان داشته باشد و به خداوند عشق بورزد، باید به همان نسبت، اولیای الهی را دوست بدارد. این محبت و دوستی که از مطالبات خدا و پیامبر (ص) و امامان معصوم (ع) است، نصیب کسی می‌شود که عظمت خدا و پیامبران و سایر اولیای خدا را درک کند و آنان را بیشتر بشناسد؛ زیرا محبت، فرع بر معرفت است؛ اگر معرفت نباشد و یا از انسان سلب شود، محبت هم از بین می‌رود؛ چنان‌که در زیارت حضرت فاطمه معصومه (س) آمده است: «وان لایسلبنا معرفتکم انه ولی قدیر؛ از خدا می‌خواهم که معرفت شما خانواده را از من سلب نکند».

معرفت و شناخت مقامات معنوی، و بلندی شأن اولیای الهی، عطیه و اکرامی است از جانب خداوند متعال.

به طور مسلم یکی از راه‌های تحصیل معرفت به اولیا، تأمل و مطالعه در شرح حال و سیره و زندگانی آنان و نیز ذکر مقامات معنوی و فضایل اخلاقی و مناقب، مانند معجزات و کرامات آنان است. این نوع معرفت علاوه بر اینکه در اصل محبت و ازدیاد آن اثری مهم دارد، موجب تربیت و الگوگرفتن از آنان نیز می‌گردد؛ زیرا هیچ‌کس نمی‌تواند به سعادت و کمال برسد، مگر از راه الگوپذیری از کسانی که خود به مقام قرب الهی نائل آمده باشند و از طریق اصلاح خود، گذشته و به هدف نهایی رسیده باشند. حضرت معصومه این بانوی بزرگ، در عظمت و بلندای معنویت در حد بانوان بزرگ اسلام است و کسی است که ملقب شده است به «معصومه» که نشان دهنده اوج عظمت و بزرگی است و اخبار و روایات و نیز قراین و شواهد موجود در زندگی ایشان بیان‌کننده کمالات و فضایل نفسانی و مقامات معنوی برای ایشان است.

دلایل مقامات معنوی فاطمه معصومه (س)

۱- محدثه بودن آن حضرت

شکی نیست که نخستین عامل سعادت و کمال انسان و قرب او به خداوند متعال، علم و معرفت به ویژه علم و معرفت به خدای متعال است؛ زیرا علم و معرفت، شرط لازم برای ایمان به خداوند است. امیرالمؤمنین (ع) می‌فرماید: «اول الدین معرفته؛ نخستین مرتبه در دین، شناخت خداوند است.»^۱

۳۱

شنبه

۲۷ شوال ۱۴۳۸
22 July 2017

مرداد

۱

یکشنبه

۲۸ شوال ۱۴۳۸
23 July 2017

فاطمه معصومه (س)، از دختر امام صادق (ع) روایتی نقل می‌کند که سلسله سندش به حضرت فاطمه زهرا (س) می‌رسد که آن حضرت می‌فرماید: حضرت رسول اکرم (ص) فرمود: «آگاه باشید! هرکس با محبت آل محمد بمیرد، شهید از دنیا رفته است.»

این مقام بزرگ به طور کامل در پیامبران الهی موجود است و بعد در وجود امامان (ع) و فرزندان آنان از جمله کریمه اهل بیت، فاطمه معصومه (س) است که در دامان پدر بزرگواری چون امام موسی بن جعفر (ع) تربیت شده است و در سایه برادری مانند امام علی بن موسی الرضا (ع) ادامه زندگی داده است و قطعاً معرفت در وجود آن حضرت در حد بسیار بالایی وجود داشته است. افزون بر اصالت خانواده، موضوع محدثه بودن ایشان است که دلیل بزرگی بر مقام معرفت آن حضرت می‌باشد؛ زیرا محدثه بودن، علامت عالم بودن می‌باشد. گرچه احادیث زیادی در این زمینه در دست نیست، ولی خوشبختانه نمونه‌ای برای شناخت مقام علم و فضیلت آن حضرت در دست می‌باشد.

«شیخ صدوق از فاطمه دختر موسی بن جعفر (ع) از یکی از فرزندان امام سجاد به نام عمر از فاطمه دختر امام حسین (ع) از اسما دختر ابی بکر از صفیه دختر عبدالمطلب، عمه پیامبر نقل می‌کند که گفت: من قابلیت امام حسین (ع) را بر عهده داشتم. وقتی او از مادر متولد شد، پیامبر (ص) فرمود: عمه جان! فرزندم را بباور! و در جواب گفتم: هنوز او را پاکیزه نکرده‌ام. پیامبر فرمود: ای عمه! آیا تو او را پاکیزه می‌کنی! نه خداوند او را پاکیزه کرده است؟»^۱

از این روایت، مقام بلند علمی و فضیلت و معرفت حضرت فاطمه معصومه (س) به طور روشن استفاده می‌شود؛ زیرا عنوان محدثه بودن و به خصوص شهرت آن بین اصحاب حدیث، عالمه بودن ایشان را ثابت می‌کند.

۲- ایمان و عمل صالح

بدون شک اصلی‌ترین عامل سعادت و کمال انسان و قرب او به خدای متعال، ایمان محکم به ذات مقدس الهی و عمل خالص و شایسته به دستورهای اوست و در این راستا، بین مردان و زنان فرقی وجود ندارد. خداوند حیات طیبیه را مرهون ایمان و عمل صالح دانسته است و در سوره نحل آیه ۹۷ می‌فرماید: «مَنْ عَمِلْ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْتَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ.»

فاطمه معصومه (س) از جمله زنانی است که در این جهت، گوی سبقت را از دیگران ربوده است؛ چرا چنین نباشد که با استعداد ذاتی در تحت تعلیم و تربیت دو امام بزرگوار، یعنی پدر آن حضرت، امام موسی بن جعفر (ع) و برادرش، عالم آل محمد امام رضا (ع) بوده است و از خاندانی است که اصل شجره طیبیه هستند. و جمله بلندی که در زیارت آن حضرت آمده است: «فان لك عندالله شأنًا من الشَّأن» شاهد این مدعاست و این شأن و مرتبت عظیم، مرهون ایمان و عمل صالح است.

۳- فضیلت زیارت آن حضرت

از دلایل روشن بر مقامات بلند معنوی حضرت فاطمه معصومه (س) روایاتی است که در فضیلت و اهمیت زیارت آن حضرت رسیده است.

الف) شیخ صدوق در کتاب «ثواب الاعمال» و «عیون الاخبار الرضا» با سند معتبر از امام رضا (ع)

۱- سایت عرفان بخش دلایل مقامات معنوی حضرت فاطمه معصومه (س) www.erfan.ir

ولادت حضرت معصومه سلام الله علیها (۱۷۳ه ق) و روز دختران ۳ مرداد

حضرت فاطمه سلام الله عليها: أَرْهَدُ النَّاسَ مَنْ تَرَكَ الْحَرَامَ أَشَدُّ النَّاسِ اجْتِهَاداً مَنْ تَرَكَ الذُّنُوبَ (تحف العقول ص ۴۸۹)

روایت کرده است که سعد بن سعد اشعری می‌گوید: «از امام رضا (ع) درباره فاطمه دختر امام موسی (ع) سؤال کردم. فرمودند: هرکس او را زیارت کند، برای او بهشت است.» و همین روایت را ابن قولویه در کتاب «کامل الزیارات» روایت کرده است.

ب) امام جواد (ع) می‌فرماید: «من زار عمّتی بقم فله الجنة؛ هر کس عمه من را در شهر قم زیارت کند، برای او بهشت است.»^۱ از این روایات صحیح و معتبر که در فضیلت زیارت آن جناب رسیده، به روشنی استفاده می‌شود که مقامات معنوی فاطمه معصومه (س) همان مقامات بندگان حقیقی و خالص خداوند، نظیر مقاماتی که پیشوایان معصوم دارند، می‌باشد.

۴- مقام عظمای شفاعت

از اموری که بر علو مقام و مرتبت بسیار بلند آن حضرت نزد خداوند متعال دلالت می‌کند و اینکه ایشان هم‌ردیف با مرتبه معصومین می‌باشد، این است که خداوند مقام شفاعت را به آن حضرت کرامت کرده و تمام شیعیان به شفاعت ایشان وارد بهشت شده و کرامت الهی شاملشان می‌گردد. جمله شریفه‌ای در زیارت‌نامه آن حضرت رسیده است که زائر از ایشان درخواست می‌کند: «یا فاطمة اشفعی لی فی الجنة فان لك عند الله شأننا من الشأن؛ ای فاطمه! برای من در بهشت شفاعت کن؛ زیرا برای توست در نزد خداوند مقام بسیار بزرگ و با عظمت که غیر از خدا کسی نمی‌داند.» که این عبارت بر مقام شفاعت آن حضرت دلالت می‌کند و کلمه شأن برای تفخیم و عظمت آن حضرت آمده است.

۵- وجود فضایل نفسانی و ملکات فاضله

از دلایل عظمت روحی و مقامات معنوی و اینکه آن بزرگوار از جمله مقربان است، وجود اخلاق حسنه و صفات جمیله مانند صبر و تحمل و استقامت در راه خدا و رضا بر رضای الهی و تسلیم در مقابل قضا و قدر الهی است که ایشان در طول عمر کوتاه خود به این صفات و نظایر آنها مشهورند. حضرت معصومه (س) با تلاش‌های خود و مجاهدت‌های طاقت‌فرسا، حقیقت اسلام و مذهب شیعه امامیه را حفظ و حراست کردند. شاهد آن، هجرت مهم و غریبانه و ارتحال آن حضرت در شهر مقدس قم است که نشان‌دهنده فضایل نفسانی و صبر و استقامت آن مخدّره جلیله است.

منابع جهت مطالعه

بانوی ملکوت، آیت‌الله کریمی جهرمی.

نگاهی بر زندگانی حضرت فاطمه معصومه (سلام‌الله‌علیها)، غلامرضا حیدری ابهری.

۴

چهارشنبه

۲ ذی القعدة ۱۴۳۸
26 July 2017

مرداد

۵

پنجشنبه

۳ ذی القعدة ۱۴۳۸
27 July 2017

۱- بحار الانوار (ط-بیروت) ج ۴۸، صفحه ۳۱۷

۵ مرداد: سالروز عملیات افتخار آفرین مرصاد (۱۳۶۷ ه ش)

حضرت فاطمه سلام الله علیها: زاهدترین مردم کسی است که حرام را وانهد، کوشاترین مردم تارک گناهان است.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ اللَّهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ أَنْ يَأْكُلَ
أَكْلَةً أَوْ يَشْرَبَ شَرْبَةً فَيُحْمَدُهُ عَلَيْهَا (مجموعه ورام ج ۱، ص ۸)

رهنمودهای اخلاقی امام رضا (علیه السلام)

سرگروه عزیز؛ فرا رسیدن میلاد با برکت امام رضا (علیه السلام) را خدمت شما تبریک عرض می‌کنیم. به این مناسبت قصد داریم از زندگانی سراسر اخلاق و پر فضیلت این امام همام درس‌هایی بگیریم؛ زیرا معتقدیم که همه امامان معصوم (ع) در جهت ارشاد مردم، دارای منصب الهی بوده‌اند؛ لذا راهنمایی‌های آنان مبتنی بر بنیادی الهی و آسمانی می‌باشد که سزاست بشر برای نیل به سعادت، این ارشادات را الگوهای «واجب الاتباع» برای تمام شئون حیاتی خویش قرار دهد.

امام رضا (ع) در مقام و پایگاه رضا به قضای الهی

این امام بزرگوار، رضا نام برده می‌شود، نامی که سراسر زندگانی آن حضرت و حالات درونی و شخصیت روانی او را در یک مقام والای اخلاقی خلاصه می‌کند. بدیهی است که این نام و عنوان، به‌گزارف برای آن حضرت انتخاب نشده است، بلکه با آینده‌نگری و بینشی روشن، چنین نامی از میان نام‌ها برای این امام گزینش شده است. چنانکه نام‌های همه ائمه (ع) بازگوکننده یک سلسله واقعیاتی متناسب با شخصیت آنها بوده و نمودارترین حالات روحی آنها را بیان می‌کند. با وجود اینکه این امام بزرگوار با آسیب‌های گوناگونی مواجه بود که جان و تن او را می‌آزرد و به دور از زادبوم و اهل و عیال به سر می‌برد، به‌هیچ‌وجه از پایگاه رضا به قضای الهی نلغزید، و هرگز از او بی‌تابی و بدگمانی نسبت به خدای متعال دیده نشد؛ بلکه هر حالتی که در طرز رفتار آن حضرت مشاهده می‌شد، نمایانگر روحی سرشار از رضا بوده است. برای اینکه از این پایگاه اخلاقی و نیز ارزش آن تا حدودی واقف گردیم، روایتی را که از امام رضا (ع) نقل شده است در زیر می‌آوریم:

آن حضرت فرموده است ایمان دارای چهار رکن می‌باشد:

- ۱- توکل به خدا؛
- ۲- رضا به قضای او؛
- ۳- تسلیم در برابر امر او؛
- ۴- واگذار کردن امور به او.

اصولاً رضا را باید ثمره محبت، و محبت را ثمره معرفت دانست؛ زیرا آن کسی که شخصی را به خاطر کمالات و صفات خوشی که در او وجود دارد، دوست می‌دارد؛ به همان اندازه که بر مراتب معرفت و آگاهی وی نسبت به او افزوده می‌شود، دوستی و دلبستگی به وی در او رو به فزونی می‌گذارد. اگر کسی با چشم بصیر، جلال و کمال الهی را بنگرد؛ قهراً به خدا دلبستگی می‌یابد و حبّ او به خدا با افزایش معرفت نسبت به او فزاینده می‌گردد: «وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ؛ افرادی که به خاطر فزونی

۷

شنبه

۵ ذی القعدة ۱۴۳۸
29 July 2017

مرداد

۸

یکشنبه

۶ ذی القعدة ۱۴۳۸
30 July 2017

قال رسول الله صلى الله عليه و آله: خداوند از بنده‌ای که پس از خوردن لقمه‌ای غذا و یا آشامیدن جرعه‌ای او را سپاس می‌گوید، خشنود می‌گردد.

معرفت دارای ایمان هستند، حب آنها نسبت به خدا استوارتر و فزون‌تر می‌باشد. (بقره: ۱۶۵) وقتی شخص، دوستدار خدا باشد؛ هر پدیده و دستاوردی که از ناحیه او می‌رسد، آن را نیکو و زیبا تلقی کرده و می‌پسندد. چنین موضع روانی در انسان بیانگر رضای او نسبت به خدای متعال است. رضا، فضیلت شکوهمندی است که باید گفت تمام فضائل اخلاقی در آن خلاصه می‌شود. خداوند متعال، مقام رضای شخص به خود را با رضای خود از آن شخص مقرون ساخته و از این رهگذر، شکوه و عظمت آن را بیان نموده است، آنجا که می‌فرماید: **رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوا عَنْهُ**؛ خدا از آنها راضی است و آنان نیز از وی راضی هستند. (مائده: ۱۱۹)

نبی اکرم (صلى الله عليه و آله) رضا را دلیل ایمان انسان معرفی کرده است، آنگاه که گروهی از یارانش را مورد سؤال قرار داد و فرمود: نشانه ایمان شما چیست؟ عرض کردند: در برابر بلا و گرفتاری‌ها صابر هستیم، و به گاه رفاه و خوشی خدای را سپاسگزاریم، و به هنگام در رسیدن قضای الهی، از رضا برخورداریم. آن حضرت به آنان فرمود: سوگند به خداوندگار و صاحب کعبه که شما دارای ایمان می‌باشید.»

درجات و مراتب رضا

الف (رضای متقین:

انسان راضی در چنین مرحله‌ای رنج و درد آسیب‌ها را کاملاً درک کرده و آن را احساس می‌نماید؛ اما بدان راضی است؛ بلکه به بلا و آسیب‌ها گرایش داشته و عقلاً خواهان آن می‌باشد؛ اگرچه طبعاً از آن بیزار است؛ اما چون هدف این است که به ثواب و قرب الهی نائل گردد و وارد بهشتی شود که گستره آن، فاصله میان آسمان و زمین را تشکیل می‌دهد، بهشتی که برای متقین آماده شده است، تن به بلا و مصیبت می‌دهد؛ حتی عقلاً بدان راغب می‌باشد؛ مانند کسی که طبق دستور طبیب حادثی باید عمل جراحی بر روی او انجام گیرد و صلاح و سلامت او از راه همین جراحی صیانت می‌گردد. این بیمار می‌داند که این جراحی با درد و رنج همراه است اما به چنین درد و رنجی راضی و بلکه بدان راغب است تا سلامت خود را به دست آورده و حتی از جراح به خاطر همین درد و رنجی که بر او وارد می‌سازد سپاسگزار است.

ب (رضای مقربین:

در این مرحله اگرچه رنج بلا و مصیبت‌ها را درک می‌کند اما دوستدار چنین رنجی است؛ چرا که محبوب او خواهان چنین رنجی می‌باشد، و رضای محبوب را در آن می‌بیند؛ زیرا وقتی حب و دوستی بر کسی چیره گشت، همه هدف و خواسته او این است که رضای محبوب خویش را به دست آورده باشد و به همین جهت بود که امام رضا (ع) از نظر روانی در حال رضا نسبت به خداوند متعال به سر می‌برد و مردم را نیز به چنین حالت خوش‌آیند و سعادت‌آفرینی دعوت

۹

دوشنبه

۷ ذی القعدة ۱۴۳۸
31 July 2017

مرداد

۱۰

سه شنبه

۸ ذی القعدة ۱۴۳۸
1 August 2017

امام رضا علیه السلام: **أَوْلُ مَا يُحَاسِبُ الْعَبْدَ عَلَيْهِ، الصَّلَاةُ فَإِنَّ صَحَّتْ لَهُ الصَّلَاةُ صَحَّ مَا سِوَاهَا، وَإِنْ زُدَّتْ زُدَّ مَا سِوَاهَا**
(مستدرک الوسائل: ج ۳، ص ۲۵، ح ۴)

می‌کرد، و لذا می‌فرمود: «اگر کسی در برابر روزی کم از حق تعالی راضی باشد حق تعالی نیز از او در برابر اندک راضی خواهد بود».

از احمد بن عمر بن ابی شیبه حلبی و حسین بن یزید، معروف به «نوفلی» روایت شده است که می‌گفتند: حضور امام رضا علیه‌السلام رسیدیم و عرض کردیم: ما در نعمت و رفاه و فراخ‌روزی به سر می‌برسیم لکن حالمان دگرگونه شده و گرفتار فقر و تهی دستی شدیم، دعا کن خداوند متعال حالت گذشته را به زندگانی ما بازگرداند. فرمود: می‌خواهید چه بشوید؟ آیا دوست می‌دارید چون سلاطین باشید؟ و خوشحال می‌شوید که همانند طاهر و هرثمه زندگانی کنید؟ و این حالت رضای درونی را از دست نهاده و از این عقیده و آئینی که بدان پای بند هستید بیگانه گردید؟ آنها در پاسخ عرض کردند: نه، سوگند به خدا اگر دنیا و آنچه در آن است و تمام زرو سیمی را که در آن وجود دارد در اختیارمان قرار دهند، ما را راضی نخواهد کرد که از این حالت دست برداریم. حضرت فرمود: حق تعالی گوید: **«اغْمَلُوا آلَ دَاوُودَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ»** ای خاندان داود، شاکر و راضی باشید که بندگان شاکر و دل‌خوش و راضی من، اندک هستند». (سبأ: ۱۳)

سپس آن حضرت فرمود: نسبت به خدا دارای حسن ظنّ باش؛ چراکه اگر کسی در برابر خدا برخوردار از حسن ظنّ باشد، مرحمت الهی را در گمان خویش می‌یابد، و اگر کسی به روزی کم راضی و قانع باشد، خدا نیز عمل اندک را از او پذیرا می‌گردد، و چنانچه به رزق اندکی از حلال دلخوش باشد، مؤونه او سبک گشته و شاد و خرم خواهد بود و خدا او را به درد و رنج‌های دنیا و راه چاره و درمان آنها رهنمون گشته و وی به سلامت از این دنیا به دارالسلام رخت بریندد. طبق آیه‌ای که قبلاً یاد شد، خداوند متعال راضی خود را نسبت به هرکسی، مقرون به رضای آن شخص نسبت به خود قرار داده است؛ لذا به این حقیقت پی می‌بریم که کسی می‌تواند مشمول رضای پروردگار قرار گیرد که او نیز از خدا و دستاوردهای او راضی باشد. امام رضا (ع) مظهر و مصداق کامل و فرد اکمل این حقیقت بوده است^۱....

منابع جهت مطالعه

- زندگانی چهارده معصوم (ترجمه اعلام الوری).
- عیون اخبار الرضا، شیخ صدوق.
- زندگانی امام علی بن موسی‌الرضا (علیه‌السلام)، موسی خسروی.
- سیره، فضایل و کمالات علی بن موسی‌الرضا (علیه‌السلام).

۱۱

چهارشنبه

۹ ذی القعدة ۱۴۳۸
2 August 2017

مرداد

۱۲

پنجشنبه

۱۰ ذی القعدة ۱۴۳۸
3 August 2017

۱- مجموعه آثار نخستین کنگره جهانی امام رضا (علیه‌السلام)

۱۱ مرداد: شهادت آیت الله شیخ فضل الله نوری (۱۳۸۸ ه ش)

امام رضا علیه السلام: اولین عملی که از انسان مورد محاسبه و بررسی قرار می‌گیرد نماز است، چنانچه صحیح و مقبول واقع شود، بقیه اعمال و عبادات نیز قبول می‌گردد وگرنه مردود خواهد شد.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۱۳

جمعه

۱۱ ذی القعدة ۱۴۳۸
4 August 2017

مرداد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال الجواد عليه السلام: نِعْمَةٌ لَا تُشْكُرُ كَسْبِيَّةٌ لَا تُعْفَرُ
(عيون الحكم و المواعظ لبیثی) ص ۴۹۷، ح ۹۱۶۴

علل عدم تحقق بصیرت

سرگروه عزیز؛ امروز مصادف با صدور فرمان مشروطیت است. مقام معظم رهبری تأکید دارند که تاریخ ایران به خصوص از مشروطه تاکنون به دقت مطالعه شود. این مناسبت‌ها فرصت خوبی است تا بصیرت مترئیان را نسبت به وقایع تاریخی تقویت کنید. بنابراین خوب است آنان را به مطالعه نهضت مشروطه تشویق کنید. در این واقعه، بعضی از علما طرفدار مشروطه بودند و بعضی مانند شهید مدرس از مشروطه مشروع دفاع می‌کردند. شایسته است تفاوت این دو مقوله در گروه تربیتی مطرح شود؛ اما به جهت اهمیت مقوله بصیرت، در این جلسه به عوامل عدم تحقق بصیرت اشاره‌ای خواهیم نمود. بسیاری از مردم و برخی از بزرگان در نهضت مشروطه، بصیرت لازم و کافی را نداشتند؛ لذا نتوانستند به اهداف خود برسند و این مسئله مایه عبرت ما است تا در وقت لازم با بصیرت از اسلام و انقلاب دفاع کنیم.

اهمیت و جایگاه بصیرت

اهمیت و جایگاه بصیرت، روشن بینی و درک درست از شرایط و فضاها می‌باشد؛ به گونه‌ای که قرآن کریم یکی از ویژگی‌های فرستادگان الهی را داشتن بینش صحیح از رفتارها و کردارها دانسته و جامعه اسلامی و پیروان دین را نیازمند این ویژگی معرفی کرده است: «قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي؛ بگو این راه من است. من و پیروانم با بصیرت کامل، همه مردم را به سوی خدا دعوت می‌کنیم». (یوسف: ۱۰۸) کسی که بصیرت لازم را داشته باشد، در روزهای فتنه و فضاها غبارآلود، مسیر را اشتباه نخواهد پیمود و از توانمندی و جسارت برخوردار با دیگران و اظهار حق و حقیقت برخوردار می‌شود. در چنین شرایطی است که هر جامعه‌ای با داشتن رهبری بصیر و نیروهایی این چنین، به راحتی می‌تواند نقشه‌های دشمنان و فتنه‌گران را نقش بر آب نموده، جامعه را از وجود آنان پاک‌سازی نماید.

برخی علل عدم تحقق بصیرت:

۱- دنیاخواهی

یکی از عوامل اصلی کمبود بینش، حب دنیا و تعلق بیش از اندازه به امور دنیوی است. این امر باعث می‌شود برخی افراد دانسته یا نادانسته، برای حفظ مقام و مسئولیت دنیایی، ثروت و دارایی و... دنیا را بر آخرت مقدم دارند و این آفت، باعث کور و کرب شدن حقیقی و باطنی آنان نسبت به حقایق می‌شود. رسول خدا (ص) فرمود: «هر که به دنیا گراید و آرزوهای دنیوی اش دور و دراز گردد، خداوند به اندازه گرایش او به دنیا، دلش را کور می‌گرداند.» امام

۱- تحف العقول، ابن شعبه حرانی، ص ۶۰

۱۴ مرداد: صدور فرمان مشروطیت (۱۲۸۵ هـ ش) - روز حقوق بشر اسلامی و کرامت انسانی
۱۵ مرداد: انفجار بمب اتمی آمریکا در هیروشیما با بیش از ۱۶۰ هزار کشته و مجروح (۱۹۴۵ میلادی) - سالروز شهادت امیر سرلشکر خلبان عباس بابایی

۱۴

شنبه

۱۲ ذی القعدة ۱۴۳۸
5 August 2017

مرداد

۱۵

یکشنبه

۱۳ ذی القعدة ۱۴۳۸
6 August 2017

قال الجواد عليه السلام: نعمتی که سیاس‌گزار می‌نشود، مانند گناهی است که آمرزیده نشود.

علی (ع) نیز می‌فرماید: «إِنَّ الدُّنْيَا دَارٌ مَخْنِيٌّ وَمَخْلٌ فَتَنٌ مِّنْ سَاغَاهَا فَاتَتْهُ وَ مَن قَعَدَ عَنْهَا أَتَتْهُ وَ مَن أَبْصَرَ إِلَيْهَا أَعْمَتْهُ؛ به درستی که دنیا خانه محنت‌ها و جایگاه فتنه‌هاست، کسی که آن را طلب کند، هلاکش کند و کسی که به دنبالش نباشد، با او به نیکویی همراهی کند و هر که به سوی آن نظر کند، او را کور گرداند»^۱

۲- کم‌خردی

اگر افراد، دارای مبانی و افکار مشخص، که برگرفته از مطالعه و تفکر و تعمق در مسائل است نباشند، درک و بینش درستی از حوادث و اتفاقات پیرامونی نخواهند داشت و پیوسته با ارائه نظرات نادرست و تحلیل‌های اشتباه، افکار منفی و اقدامات خراب‌کارانه را به افراد جامعه منتقل می‌کنند. هم‌چنین با ادعای فهم و درک فوق‌العاده‌ای، که گویا کس دیگری بدان دست نیافته و نخواهد یافت، در جامعه موج منفی ایجاد می‌کنند. امام علی (ع) با اشاره به همین نکته می‌فرماید: «لَا بَصِيرَةَ لِمَن لَّا فِكْرَ لَهُ؛ کسی که اهل فکر و اندیشه نیست، بصیرت و بینش هم نخواهد داشت»^۲. آن حضرت با اشاره به پیامدهای وجود چنین افراد فاقد فکر و تحلیل و بینش صحیح در صفوف جامعه می‌فرماید: «فَإِنَّ الْبَصَرَ فَايَسُّ النَّظَرِ؛ آنکه بصیرت و بینش را از دست بدهد، نظرش هم، نادرست و بی‌ارزش است.»^۳

۳- هوا و هوس

هر انسانی در حالت تعادل و نبود میدان‌های آزمایش، با مشکل خاصی مواجه نمی‌شود. مشکل جایی نمایان می‌گردد که هواهای نفسانی و وسوسه‌های شیطانی، این تعادل را از انسان بگیرد و با تابلو قرار دادن منافع و خواسته‌های نفسانی، فردی، جناحی و مانند آن در پیش چشم وی، قدرت انتخاب را متزلزل نموده، او را در دوراهی حق و باطل قرار دهد. در چنین میدانی، کسانی که بر نفس خود مدیریت نداشته باشند، به راحتی در دام خواهش‌های نفسانی افتاده، بصیرت و بینش لازم را برای خروج از این فضاها نخواهند یافت. امام علی (ع) می‌فرماید: «الْهَوَى شَرِيكُ الْعَمَى؛ هوا و هوس، شریک کوردهی است.»^۴

۴- غفلت و لجاجت

غفلت و لجاجت، دو عامل آفت‌زای پرخطر در مسیر زندگی است که همواره انسان را با تهدید مواجه ساخته و چه بسا باعث می‌شود ثمره یک عمر زحمت و تلاش و خدمت انسان، پوچ و

۱۶

دوشنبه

۱۴ ذی القعدة ۱۴۳۸
7 August 2017

مرداد

۱۷

سه شنبه

۱۵ ذی القعدة ۱۴۳۸
8 August 2017

۱- عیون‌الحکم و المواعظ، لینی واسطی، ص ۱۴۵

۲- غرر‌الحکم، تمیمی آمدی، ص ۵۷

۳- میزان‌الحکمة، محمدی ری‌شهری، ج ۲، ص ۵۰۴

۴- نهج‌البلاغه، نامه ۳۱

امام علی علیه السلام: فَصَبْرًا عَلَىٰ ذُنُوبِنَا تَمُّ بِأَوْثَانِهَا كَلْبِيَّةٌ بِأَخْلَامِهَا تَنْسَلِخُ
(امالی (صدوق) ص ۶۲۲ - بحار الأنوار (ط- بیروت) ج ۴۰، ص ۳۴۸، ح ۲۹)

نابود گردد. نمونه‌های تاریخی فراوانی همانند «بلعم بن باعورا» و... هستند که با غفلت‌زدگی و خیره‌سری، زحمات و تلاش‌هایشان را نیست و نابود کردند. قرآن و روایات نیز به انسان هشدار می‌دهد که همه باید مراقب باشند تا اعمال نیکشان را با اعمال ناروا حَبَط و نابود نکنند. (زمر: ۶۵) امام علی (ع) نیز می‌فرماید: «دَوَامُ الْغَفْلَةِ يَغْمِي الْبَصِيرَةَ؛ ادامه یافتن غفلت، دیده بصیرت را کور می‌سازد»^۱

از پیامدهای غفلت‌زدگی این است که چنین افرادی به گمان اینکه تشخیصشان، برترین تشخیص و درک و فهمشان، بالاترین درک و فهم است، دچار خودبینی و وهم‌گرایی می‌گردند و بر این باورهای نادرست خود، پافشاری و لجاجت هم می‌ورزند. در چنین فضایی است که زمینه‌های کج‌فهمی، بی‌بصیرتی و کوری دل فراهم می‌شود و بستر فتنه و آشوب، مهیا. رهبر معظم انقلاب در این باره می‌فرماید: «بعضی اشخاص، لجبازند و هر چه انسان حقیقت را در مقابلشان قرار می‌دهد، روی موضع لجوجانه خود اصرار می‌کنند. چنین رویه‌ای، انسان را از حقیقت دور می‌کند. فرد لجوج، در ابتدای لجبازی، هنوز اندکی نور حقیقت را می‌فهمد و احساس می‌کند که کارش بر اساس لجبازی است؛ اما وقتی لجاجت وی تکرار شد، دیگر آن اندک نور حقیقت را هم نمی‌فهمد. در او، باطن و اعتقاد و عقیده‌های دروغین به وجود می‌آید که اگر به خود برگردد و تعمق کند، می‌بیند آن چیزی که در ذهن اوست، عقیده نیست، «عَنْ ظَهْرِ الْقَلْبِ» و از باطن جان، نیست؛ اما لجاجت نمی‌گذارد که او سروش حقیقت و پیام معنویت و حق را به گوش جان بشنود»^۲.

۵- آرزوهای بی‌پایان

آرزوهای دور و دراز، از مهم‌ترین رذایل اخلاقی است که در کتاب‌های بزرگان و آیات و روایات، فراوان از آن یاد شده است. پیامبر اکرم (ص) در روایت مشهوری «طول أَمَل» را یکی از دو دشمن بسیار خطرناک برای انسان‌ها برشمرده و فرموده است: «شدیدترین چیزی که از آن بر شما می‌ترسم، دو خصلت است: یکی پیروی از هوا و هوس و دیگری آرزوی طول و دراز. هواپرستی، شما را از حق باز می‌دارد و آرزوی دور و دراز، شما را بر دنیا حریص می‌کند»^۳.

منابع جهت مطالعه

مجله حصون، زمستان ۱۳۸۸، شماره ۲۲
کتاب فرهنگ‌نامه بصیرت، محمدی ری شهری؛ مترجم حمیدرضا شیخی

۱- عیون‌الحکم و المواعظ، ص ۲۵۰

۲- ۱۳۸۴/۶/۸

۳- محجة البیضاء، فیض کاشانی، ج ۸، ص ۲۴۵ و مجله‌نامه جامعه، آذر و دیماه ۱۳۹۲، شماره ۱۰۷

۱۸

چهارشنبه

۱۶ ذی القعدة ۱۴۳۸
9 August 2017

مرداد

۱۹

پنجشنبه

۱۷ ذی القعدة ۱۴۳۸
10 August 2017

امام علی علیه السلام: در برابر دنیایی که گرفتاری آن، مانند خواب‌های پریشان شب می‌گذرد، شکیبنا باش.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۲۰

جمعه

۱۸ ذی القعدة ۱۴۳۸
11 August 2017

مرداد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: اِنَّكَ اِنْ صَبَرْتَ جَزَتْ عَلَيْكَ الْمَقَادِيرُ وَاَنْتَ
مَأْجُورٌ وَاِنْ جَزَعْتَ جَزَتْ عَلَيْكَ الْمَقَادِيرُ وَاَنْتَ مَأْزُورٌ
(جامع الأخبار (شعبری) ص ۱۱۶)

راهکارهای کسب بصیرت

برای هر مسلمانی در حرکت‌ها و تلاش‌هایش به سوی حق، دیده باطن و چشم حق‌بین که از آن به عنوان بصیرت نام برده می‌شود - لازم و ضروری است؛ در غیراین صورت، ممکن است پس از سال‌ها مجاهده و تلاش و عبادت، در دام شیاطین بیفتد و عاقبتی سوء داشته باشد. از این‌رو علاوه بر آیات قرآن، در روایات و ادعیه نیز از داشتن و طلب بصیرت سخن گفته‌اند.

در شرایط و اوضاع و احوال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی بسیار پیچیده حاضر که راهزنان دین و فرهنگ اسلامی، برای فریب مسلمانان دام‌های بسیاری با شکل‌های مختلف گسترده‌اند تا آنها را از هویت خود ساقط نمایند، در همه حرکت‌ها و موضع‌گیری‌ها داشتن بصیرتی کامل لازم است. از این‌رو بر هر مسلمانی لازم است با مطالعه دقیق و تیزبینی لازم به بصیرت خویش بیفزاید تا در دام شیادان و فریب‌کاران دین و فرهنگ اسلامی و انسانی نیفتد. سرگروه عزیز؛ نیم‌نگاهی به روایات و اندک بررسی آنان، جهت به دست آوردن بصیرت می‌تواند راهکارهای خوبی را در مقابل دیدگان ما بگذارد. برخی از این راه‌کارها عبارت‌اند از:

۱- شناخت حقیقت ولایت و ولی امر زمانه خود

شناخت ولی امر زمان در اسلام، از چنان جایگاهی برخوردار است که بنا به فرموده رسول خدا (ص): «اگر کسی بمیرد و امام زمان خود را نشناسد، همانند کسی است که به مرگ جاهلیت قبل از اسلام مرده است.»^۱ از این‌رو شناخت ولی امر مسلمین در این زمان، راهکار اصلی و مهمی است که می‌تواند انسان را به بصیرت برساند؛ همان‌گونه که امام علی (ع) در سخنانی خطاب به دو تن از باران خود در این باره می‌فرماید: «فَانَّهُ لَا يَبْلُغُ أَحَدٌ مِنْ شِيعَتِنَا حَدَّ الْاِسْتِبْصَارِ حَتَّى يَعْرِفَنِي بِالنُّورَانِيَّةِ فَاِذَا عَرَفَنِي بِهَا كَانَ مُسْتَبْصِرًا بَالِغًا كَامِلًا؛ هیچ کس از شیعیان به بصیرت نمی‌رسند، مگر اینکه با شناخت من به نورانیت برسند؛ پس هنگامی که مرا به این مقام شناختند، به طور تمام و کمال به بصیرت دست یافته‌اند.»^۲

۲- داشتن فکر و اندیشه و تحلیل مسائل

از دیگر اموری که انسان را به بصیرت سوق می‌دهد، اندیشه و تجزیه و تحلیل جریانات سیاسی و اجتماعی می‌باشد.

امام علی (ع) در این باره می‌فرماید: «أَفْكَرُ تَسْتَبِيرٌ؛ فکر کن تا بصیرت یابی» و در سخن دیگری می‌فرماید: «لَا تَبْصِرَةَ لِمَنْ لَا فِكْرَ لَهُ؛ کسی که اهل فکر و اندیشه نیست، بصیرت و بینش هم نخواهد داشت».^۳

۲۱

شنبه

۱۹ ذی القعدة ۱۴۳۸
12 August 2017

مرداد

۲۲

یکشنبه

۲۰ ذی القعدة ۱۴۳۸
13 August 2017

۱- بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۹۴

۲- همان، ج ۲۶، ص ۷

۳- غرر الحکم، ص ۵۷

امام علی علیه السلام: اگر صبر کنی، مقدرات الهی بر تو جاری می‌شود و اجر خواهی بُرد و اگر بی‌تابی کنی، باز هم مقدرات خداوند بر تو جاری می‌شود و گناهکار خواهی بود.

البته باید در نظر داشت برای رسیدن به تحلیل صحیح نسبت به جریانات، به خصوص جریانات سیاسی، باید مواد اصلی آن - که اخبار صحیح می‌باشد - را از مجاری صحیح کسب کرد، سپس درباره آنها فکر و تجزیه و تحلیل نمود.

۳- دوران‌دیشی در امور

از دیگر اموری که موجب بصیرت یافتن انسان می‌شود، آینده‌نگری و تدبیر در مسائل و جریانات می‌باشد.

امام علی (ع) فرموده است: «مَنْ اسْتَقْبَلَ الْأُمُورَ أَبْصَرَ؛ هر که از قبل پیش‌بینی کند و به پیشواز کارها برود (نسبت به امور دوران‌دیشی کند) بینا گردد»^۱.

۴- پیروی از عالمان وارسته

امام محمدباقر (ع) در وصف علمای ربانی می‌فرماید: «الْعَالِمُ مَعَهُ سَمْعَةٌ تُزِيلُ ظُلْمَةَ الْجَهْلِ وَ الْحَيِّزَةُ فَكُلُّ مَنْ أَضَاءَتْ لَهُ فَخَرَجَ بِهَا مِنْ حَيِّزٍ أَوْ نَجَا بِهَا مِنْ جَهْلِ؛ عالم مانند کسی است که به همراه خود شمعی دارد که به وسیله آن، ظلمت جهل و حیرت از بین می‌رود و هر کس که به نور آن روشنی یافت، پس از حیرت خارج شده و از جهل نجات می‌یابد»^۲.

پیروی از این‌گونه عالمان، خود عامل دیگری است که موجب بصیرت و نجات آدمی از گمراهی می‌شود.

۵- رعایت ایمان و تقوای الهی

یکی دیگر از راهکارهای عملی جهت دست‌یابی به بصیرت، رعایت تقوای الهی است؛ زیرا خداوند متعال می‌فرماید: «أَنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا؛ اگر تقوا بورزید، خداوند قوه تشخیص و جداسازی حق از باطل به شما عنایت می‌کند» (انفال: ۲۹)

پرهیزگاری و انجام واجبات و پرهیز و دوری از محرمات، به انسان نورانیت و روشن‌بینی درونی می‌بخشد؛ به گونه‌ای که انسان در پرتو آن می‌تواند حق و باطل را از هم تشخیص دهد و به راحتی وسوسه‌های شیطانی را بشناسد و خود را از دام آن، رهایی بخشد.

قرآن کریم در این باره می‌فرماید: «إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ؛ پرهیزگاران هنگامی که شیطانی پیرامون حریم آنها گردش کند، متوجه می‌گردند و بیدار و بصیر می‌باشند» (اعراف: ۲۰۱)

۶- عبرت گرفتن از مسائل گوناگون

اگر کسی به طور دائم از آنچه که پیرامونش می‌گذرد و یا در گذشته به وقوع پیوسته، به دیده عبرت نگاه کند، به راحتی می‌تواند به نتیجه جریانات واقف شده و با بصیرتی که پیدا می‌کند، از گرفتار شدن و هلاکت نجات پیدا کند.

۲۳

دوشنبه

۲۱ ذی القعدة ۱۴۳۸
14 August 2017

مرداد

۲۴

سه شنبه

۲۲ ذی القعدة ۱۴۳۸
15 August 2017

۱- همان

۲- الإحتجاج، طبرسی، ج ۱، ص ۱۷

امام علی علیه السلام: مَنْ لَمْ يَهْدَبْ نَفْسَهُ لَمْ يَنْتَفِعْ بِالْعَقْلِ
(عیون الحکم و المواعظ (لیثی) ص ۴۲۸، ح ۷۲۶۳)

امام علی (ع) در این خصوص فرموده است: «فی کُلِّ اغْتِبَارٍ اسْتِیْنَاةٌ؛ در هر عبرت‌گرفتنی، بصیرتی است»^۱

۷- ذکر و یاد الهی

از دیگر راه‌های رسیدن به بصیرت، ذکر و یاد الهی می‌باشد. امام علی (ع) فرموده است: «مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ اسْتَبْرَأَ؛ هر که خدا را یاد کند، بصیرت یابد».^۲

۸- پیمودن مسیر اهل بصیرت

یکی از ویژگی‌های برجسته یاران امام حسین (ع) در جریان عاشورا، بصیرت است. امام صادق (ع) درباره حضرت عباس (ع) با تعبیر «نافذ البصيرة» یاد می‌کند که گویای عمق شناخت حضرت عباس (ع) است: «كَانَ عَمَمًا الْعَبَّاسُ بِنِ عَلَيْهِ نَافِذَ الْبَصِيرَةِ صُلْبَ الْإِيمَانِ». در مفاتیح‌الجنان در زیارت نامه حضرت عباس (ع) نیز می‌خوانیم: «وَ أَنْتَ مَضَيْتَ عَلَيَّ بِبَصِيرَةٍ مِنْ أَمْرِكَ مُقْتَدِيًا بِالصَّالِحِينَ». که شهادت او را از روی بصیرت و بر اساس اقتدا به صالحان برشمرده است. در زیارت نامه حضرت مسلم بن عقیل (ع) نیز بر همین بصیرت در مبارزه و شهادت و پیمودن راه شهدای بدر و مجاهدان اسلام و اقتدا به صالحان و پیروی از انبیا تأکید شده است: «أَشْهَدُ أَنَّكَ مَضَيْتَ عَلَيَّ مَا مَضَى عَلَيْهِ الْبُدْرِيُّونَ الْمَجَاهِدُونَ... وَ أَنْتَ قَدْ مَضَيْتَ عَلَيَّ بِبَصِيرَةٍ مِنْ أَمْرِكَ مُقْتَدِيًا بِالصَّالِحِينَ وَ مُتَّبِعًا لِلنَّبِيِّينَ».

نکته:

سرگروه عزیز؛ بیان عوامل بصیرت‌افزایی در حلقه باعث می‌شود متریبان بدانند خواص و نخبگان در هر جامعه‌ای، افرادی جهت‌ده و تصمیم‌ساز هستند که دیگران از آنها پیروی می‌کنند؛ از این روی نقش تأثیرگذار آنها در جامعه، مشهود است؛ به همین دلیل در طول تاریخ، همواره انحراف یا شکست حکومت‌ها به خاطر نفوذ خواص و انحرافات آنان بوده است. سرگروه باید این نکته را یادآوری کند که یکی از مهم‌ترین مسئولیت‌های خواص، بر دوش کشیدن این امر مهم است که نگذارند مردم به سمت عوام‌گری پیش بروند و به آنها بصیرت و آگاهی دهند. هم‌چنین با حمایت از حق و استمرار آن، خود را بیمه حق‌محوری الهی نمایند و با همسو نشدن با دنیاطلبی دنیاخواهان، حکومت حق را استوار ساخته، از خطرات و انحرافات مصون دارند.

منابع جهت مطالعه

بصیرت و استقامت (مجموعه سخنان مقام معظم رهبری در موضوع بصیرت)
بصیرت و عصر جنگ نرم، غفار رضوی پور.
بصیرت در نهج‌البلاغه.

۱- غرالحکم، ص ۴۷۲

۲- همان، ص ۱۸۹

۲۵

چهارشنبه

۲۳ ذی القعدة ۱۴۳۸
16 August 2017

مرداد

۲۶

پنجشنبه

۲۴ ذی القعدة ۱۴۳۸
17 August 2017

امام علی علیه السلام: هر کس خود را تزکیه نکند، از عقل بهره نمی برد.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۲۷

جمعه

۲۵ ذی القعدة ۱۴۳۸
18 August 2017

مرداد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام محمد تقی علیه السلام: ثَلَاثُ خِصَالٍ تَحْتَلِبُ بِهِنَّ الْمَحَبَّةَ:
الْأَنْصَافُ فِي الْمَعَاشِرَةِ، وَ الْمُوَاسَاةُ فِي الشَّدَاةِ، وَ الْأَنْطَوَاعُ وَ الرُّجُوعُ
إِلَى قَلْبِ سَلِيمٍ. (کشف الغمّه، ج ۰۲، ص ۳۴۹)

دوستی و تعامل با همنوعان در سیره امام جواد (علیه السلام)

با عرض تسلیت به مناسبت شهادت امام جواد (ع) خدمت شما سرگروه عزیز، ایام مخصوص هر امام، فرصت مناسبی است تا با استفاده از سیره آن معصوم، مسیر بندگی را بهتر بشناسیم. امام جواد (ع) در سیره عملی و شیوه رفتاری خود دستورالعمل‌های فردی، اجتماعی و تربیتی را به شیعیان آموزش داد. رهنمودهای حکیمانه امام نهم شیعیان در زمینه انسان‌سازی و تهذیب نفس، برگ زرینی است در کتاب تاریخ شیعه که در این نوشتار به بیان مقوله دوستی و تعامل با همنوعان از دیدگاه آن امام بزرگوار خواهیم پرداخت.

کیمیای سعادت

انسان موجودی است اجتماعی و پویا که به منظور تأمین نیازهای جسمی، روحی و عاطفی، همیشه با همنوعان خود در حال تعامل است و بدون ارتباط با دیگران نمی‌تواند توانمندی‌های خویش را در جهت انجام وظایف فردی و اجتماعی توسعه دهد؛ لذا اسلام به عنوان جامع‌ترین دین در جهت تحقق چنین هدفی، آداب و ظرفیت‌های وسیعی را در نظر گرفته است و از تمام راهبردها و شیوه‌های شناختی و عاطفی مؤثر در امر هدایت و سعادت انسان‌ها استفاده می‌کند و در چارچوب دعوت به آموزه‌های نجات‌بخش، زمینه بالندگی، تعالی و شکوفایی فردی و اجتماعی انسان را فراهم نموده است. یکی از این آداب، فرآیند دوستی و تعامل با همنوعان است که افراد را گرد هم جمع می‌نماید و بستر آسایش و زیبا زیستن را برای آنان مهیا می‌کند. دوستی و ارتباط با افراد صالح و فرهیخته یکی از اهرم‌های مهم زندگی و از عوامل سعادت و سرفرازی انسان قلمداد می‌شود. ره‌یافت‌های دینی و روان‌شناختی نشان می‌دهد انسانی که از نعمت دوستی و تعامل با همنوعان محروم است، غریب و تنهاست. چنین شخصی حرف دل خود را کتمان می‌کند و نمی‌تواند خودش را آن‌چنان‌که هست بشناسد، به طوری‌که در زندگی از شکوفایی عقلی محروم می‌گردد و نشاط و شادابی خود را از دست می‌دهد. امام جواد (ع) در این رابطه می‌فرماید: «دیدار و ارتباط با دوستان باعث شادابی و زیادی عقل می‌شود. هر چند مدت دیدار کم باشد»^۱

از دیدگاه نهمین فروغ امامت، کسانی دوستان واقعی محسوب می‌شوند که آیین اخلاق، محرم اسرار و معاون افکار در مصائب و مشکلات زندگی باشند و دیگران را در راه دینداری و بالابردن سطح معرفت، یاری رسانند؛ لذا انسان باید هوشیار باشد و افرادی را برای دوستی برگزیند که لطف و رحمت خداوند شامل حال آنان باشد و کاری که خشم خداوند را در پی دارد، نکرده باشند. در حقیقت دوستی با بندگان صالح، گرایش به سوی رحمت خداوند و ترک دوستی با افراد ناصالح، گریز از خشم و غضب اوست.

۲۸

شنبه

۲۶ ذی القعدة ۱۴۳۸
19 August 2017

مراد

۲۹

یکشنبه

۲۷ ذی القعدة ۱۴۳۸
20 August 2017

۱- منتهی الآمال، شیخ عباس قمی، ج ۰۲، ص ۲۲۹

امام محمد تقی علیه السلام: سه خصلت جلب محبت می‌کند:
انصاف در معاشرت با مردم، همدردی در مشکلات آنها،
همراه و همدم شدن با معنویات.

قرآن کریم در این زمینه می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَكُونُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَبْسُ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ؛ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! با افرادی که مورد غضب خداوند واقع شده‌اند، طرح دوستی نیندازید، زیرا آنان از آخرت مأیوس و ناامید هستند همان طوری که کافران از خفتگان در گور ناامید شده‌اند.» (ممتحنه: ۱۳)

کدام دوستی؟

دوستی و تعامل با دیگران وقتی که به خاطر خدا و برپایه هویت انسانی بنا شده باشد و از رنگ مطامع دنیوی پیراسته باشد، پایدار خواهد ماند؛ زیرا مبنای آن، امور ثابت و عامل انعقاد آن، رضایت و خشنودی الهی است. این نوع دوستی زمینه رشد و تعالی هویت افراد جامعه را فراهم می‌سازد. امام محمد تقی (ع) پیرامون دوستی و رفاقت راستین می‌فرماید: «من استفاد اَخاً فی الله فقد استفاد بیئاً فی الجنة؛ هر کس در راه خدا برادر و دوست پیدا کند، خانه‌ای در بهشت به دست می‌آورد».^۱ کلام گهربار آن بزرگوار متضمن این حقیقت است که دوستی‌هایی که به خاطر رضایت و خشنودی خداوند باشد، رسیدن به بهشت و برخورداری از نعمت‌های اخروی را بر فرد مؤمن و صالح واجب می‌گرداند، چون انسان صالح و با تقوا در اثر معاشرت و مصاحبت با اخیار و نیکان انجام اعمال نیک و عادات پسندیده را در نهاد خویش تقویت می‌کند که پیامد آن، سعادت و فوز ابدی است.

رفاقت؛ معرفی شخصیت

شخصیت هر انسانی را در جامعه با دوستان او می‌سنجند. تأثیری که گروه دوستان در رفتار، گفتار و کردار فرد به جا می‌گذارد، پدیده‌ای انکارناشدنی است تا آنجا که می‌توان به واسطه دوستان به شخصیت افرادی برد؛ لذا یکی از بهترین معیارهای واقعی شناخت فرد، دوستان و رفقای او هستند. دوستی با انسان‌های آلوده و منحرف، فرد را از گروه نیکان و صالحان جدا می‌کند و در صف افراد شرور و ناهنجار قرار می‌دهد، به طوری که فرد، دیگر به نصیحت انسان‌های وارسته و صالح توجه نمی‌کند و حتی نسبت به آنان سوءظن پیدا می‌کند. به همین علت حضرت جواد الائمه (ع) می‌فرماید: «مجالسة الاشرار تورث سوء الظن بالاخيار؛ همنشینی با بدان باعث می‌شود که انسان نسبت به افراد خوب و نیک بدبین شود»^۲ بنابراین یکی از متقن‌ترین معیارهای واقعی شناخت انسان، دوستان و رفقای او هستند.

پرهیز از دوستی با ناهلان

انتخاب دوست خوب اساسی‌ترین نقش را در موفقیت انسان در عرصه‌های مختلف زندگی ایفا می‌کند و کم‌توجهی یا بی‌توجهی نسبت به این انتخاب، مایه بدبختی و هلاکت فرد می‌شود.

۳۰

دوشنبه

۲۸ ذی القعدة ۱۴۳۸
21 August 2017

مراد

۳۱

سه شنبه

۲۹ ذی القعدة ۱۴۳۸
22 August 2017

۱- موسوعة کلمات الامام الجواد (ع)، ج ۲، ص ۳۵۲
۲- امالی شیخ صدوق، ص ۵۳۱

روز بزرگداشت علامه مجلسی - روز جهانی مسجد: ۳۰ مرداد
شهادت حضرت امام محمد تقی علیه السلام «جواد الائمه» (۲۲۰ هـ ق) - روز صنعت دفاعی: ۳۱ مرداد

امام علی علیه السلام: إِيَّاكَ أَنْ تَرْضَىٰ عَنْ نَفْسِكَ فَيَكْثُرَ السَّخَطُ عَلَيْكَ
(تصنيف غرالحكم ودررالكلم ص ۳۰۸، ج ۷۰۶۸)

امام محمدتقی (ع) با الهام از آموزه‌های وحیانی در سیره خود می‌فرماید: «ایاک و مصاحبه الشریر فانه کالتیف المسلول یحسن منظره و یقبح آثاره؛ از رفاقت و دوستی با انسان‌های بد به شدت پرهیز کن، زیرا انسان شریر مانند شمشیر برهنه است که ظاهر زیبا و آثار زنده دارد»^۱ آن امام بزرگوار در این کلام گهربار خاطر نشان می‌کند که فرد مسلمان و مؤمن باید از هم‌نشینی و تعامل با افراد ناشایست و نالایق جداً اجتناب نماید، زیرا معاشرت و مصاحبت با این‌گونه افراد بذردزایل اخلاقی را در نهاد انسان می‌پاشد و مایه قساوت قلب می‌شود و ممکن است انسان را در قهر و عذاب الهی سهیم گرداند.

روزی امام جواد (ع) به شخصی از نزدیکان خود به نام سلیمان فرمود: چرا تو را نزد عبدالرحمان بن یعقوب می‌بینم و با او رابطه دوستی داری؟ سلیمان پاسخ داد: او دایی من است. امام فرمود: او انسان منحرفی است و درباره خداوند حرف‌های نادرستی می‌زند و به جسم بودن خدا معتقد است. سلیمان گفت: او هر چه می‌خواهد بگوید! من فقط با وی دوست هستم. وقتی به گفته‌هایش اعتقادی نداشته باشم، دوستی ما چه اشکالی دارد؟ امام فرمود: یا با او دوست باش و ما را رها کن و یا ما را دوست داشته باش و با وی قطع دوستی و رابطه کن؛ چون ممکن نیست که هم ما را دوست داشته باشی و هم او را. بدان که اگر عذابی بر او نازل شود، دامان تو را هم می‌گیرد. سپس امام جواد (ع) داستان جوانی را تعریف کرد که خودش از دوستان حضرت موسی (ع) بود و پدرش از یاران فرعون؛ لذا در ادامه فرمود: وقتی لشکر فرعون در کنار رود نیل به حضرت موسی (ع) و پیروان او رسید، جوان از گروه موسی جدا شد تا پدرش را نصیحت کند و به راه راست هدایت نماید، اما پدرش بصیرت و گوش شنوا نداشت و اندرز پسر در او تحولی ایجاد نکرد و سرسختانه به پیروی از فرعون ادامه داد. در این هنگام یاران حضرت موسی از رود نیل گذشتند و نجات یافتند. اما پسر چون نزد پدرش ماند، به همراه او غرق شد. موضوع را به اطلاع حضرت موسی رساندند. اصحاب از حال جوان پرسیدند که آیا او اهل رحمت است یا عذاب؟ حضرت موسی (ع) فرمود: جوان مشمول رحمت الهی است چون با پدر هم عقیده نبود، ولی هنگامی که عذاب نازل می‌شود، نزدیکان افراد گناهکار نیز گرفتار عذاب می‌شوند و آتش شرارت بدکاران، افراد صالح را نیز به کام خود فرو می‌برد.^۲

منابع جهت مطالعه

نگاهی به زندگانی سیاسی امام جواد (علیه السلام) جعفر مرتضی‌عاملی، ترجمه سید محمد حسینی. زندگانی حضرت امام محمدتقی (علیه السلام)، حسین عماد زاده.

۱
چهارشنبه

۱ ذی الحجه ۱۴۳۸
23 August 2017

۲
پنجشنبه

۲ ذی الحجه ۱۴۳۸
24 August 2017

۱- منتهی الآمال، ج ۲، ص ۲۲۸

۲- رالاتوار، ج ۷۴، ص ۹۵ و ماهنامه پاسدار اسلام شماره ۳۳۵

۱ شهریور: سالروز ازدواج حضرت علی علیه السلام و حضرت فاطمه سلام الله علیها (۲ هـ ق) - روز ازدواج - روز بزرگداشت ابوعلی سینا روز پزشک

۲ شهریور: آغاز هفته دولت - شهادت سید علی اندرگو (۱۹ رمضان - ۱۳۵۷ هـ ش)

امام علی علیه السلام: مبادا از خودت راضی باشی
که در این صورت ناراضیان از تو زیاد می شوند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

امام محمد باقر علیه السلام: اِصْبِرُوا عَلَى اِدَاءِ الْفَرَائِضِ، وَ صَابِرُوا
عَدُوَّكُمْ، وَ رَابِعُوا اِمَامَكُمْ الْمُنتَقِرَ (غیبه النعمانی، ینابیع الموده)

فرصت‌های ما در روز عرفه

سرگروه عزیز؛ فرا رسیدن روز عرفه، روز دعا و نیایش را به شما تبریک می‌گوییم. امیدواریم با متریبان خود توفیق حضور در مراسم دعای عرفه را داشته باشید. یکی از زمینه‌های تربیت متریبان، شرکت در مراسم و قبول مسئولیت در آنها است. پس با هماهنگی مسئولین مسجد، متریبان را جهت فعالیت در مراسم تشویق کنید.

یکی از ویژگی‌های مؤمن این است که می‌خواهد دائماً خود را به خدا نزدیک کند و پیوسته در جهت جلب رضای اوست. همان‌طور که در روایات بسیاری به توبه یا دعا و... سفارش شده و از طرف دیگر مکان‌ها یا زمان‌های خاصی برای اجابت دعا یا قبولی توبه ذکر شده. برای جلب رضایت حق نیز اوقات یا مکان‌هایی بیان شده که مؤمن می‌تواند در آنها، به خداوند تقرب جوید. خداوند، مهربان و بخشنده بوده و رحمت او همیشه بر خلقش جاری است؛ اما باید بدانیم برخی از اوقات یا در برخی از مکان‌ها، رحمت خداوند بر خلق بیشتر بوده و بخشش معاصی راحت‌تر می‌باشد، یکی از همین اوقات، روز عرفه است. برای کسی که در جستجوی رحمت الهی است، روز عرفه، فرصت خوبی است تا بتواند رضایت خداوند را جلب نموده و از گناهان خود توبه کند. در این نوشته سعی می‌کنیم به برخی از این فرصت‌ها اشاره کنیم.

عرفه و فرصت خدانشناسی

روز عرفه دارای فضایل بسیاری است، هم برای کسانی که در عرفات حاضرند و هم برای کسانی که در اماکنی غیر از عرفات‌اند. به همین دلیل بر مؤمنان لازم است نهایت بهره‌برداری از این روز شریف را بنمایند. یکی از مهم‌ترین و بهترین فرصت‌های موجود در این روز، فرصت خدانشناسی است. تأمل و تدبیر در دعای عرفه امام حسین (ع) که در حقیقت بیان و شرح حقایق توحیدی و مراتب آن است، ما را به این موضوع یعنی خدانشناسی نزدیک‌تر می‌کند. اینکه خداوند انسان را چگونه خلق فرمود، چگونه روزی داد، چقدر بر بندگان نعمت ارزانی داشت، چقدر از گناهان ایشان را بخشید و... همه از مواردی است که در دعای عرفه ذکر شده است.

با قرائت دعای عرفه، خدا را بهتر می‌شناسیم، وقتی فهمیدیم که نهایت مرتبه توحید آن است که غیر از خدا نبینیم و غیر از او نخواهیم، سعی می‌کنیم تا خود را به آن مرتبه برسانیم، همان‌که امام فرمود: «...أَيْكُونُ لِعَبْرِكَ مِنَ الظُّهُورِ مَا لَيْسَ لَكَ حَتَّى يَكُونَ هُوَ الْمَطْهُرُ لَكَ؟ مَتَى غَيْبَتْ حَتَّى تَحْتَاجَ إِلَى دَلِيلٍ يَدُلُّ عَلَيْكَ؟ وَ مَتَى يَعْذُتُ حَتَّى تَكُونَ الْآثَاؤُ هِيَ الَّتِي تُوصِلُ إِلَيْكَ؟ غَيْبَتْ عَيْنٌ لَا تَرَكَ...»... آیا برای غیر تو ظهوری هست که برای تو نباشد تا آن غیر بخواهد مظهر تو باشد؟ چه وقت غایب بوده‌ای تا به دلیلی احتیاج باشد که بر تو دلالت کند؟ کور باد چشمی که تو را نبیند...». همه اینها با تأمل و تفکر در دعای عرفه به دست می‌آید. برای آنان که اراده دارند معرفت خود را نسبت به حق تعالی زیاد کنند. در این قسمت سعی می‌کنیم به برخی از راههای افزایش خدانشناسی اشاره کنیم:

۴

شنبه

۴ ذی الحجه ۱۴۳۸
26 August 2017

شهریور

۵

یکشنبه

۵ ذی الحجه ۱۴۳۸
27 August 2017

امام محمد باقر علیه السلام: صبر کنید برگزاردن احکام شرع و شکیبایی ورزید در برابر دشمنان و آماده و حاضر باشید برای امامتان که در انتظار او هستید.

الف) استفاده کردن از نعمت‌های در دسترس

خداوند می‌فرماید: «الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِيهِ أُنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ» (بقره: ۲۲) اینکه انسان بداند از نعمت‌های خداوند استفاده می‌کند و روزی خود را از آنها تأمین می‌کند، او را به این موضوع راهنمایی می‌کند که اولاً آنکه این نعمت‌ها را به او ارزانی داشته، خداست. اگر اراده فرماید می‌تواند همه را از او بگیرد. چنانکه می‌بینیم هرگاه به سبب گناهان مردم، خشک‌سالی شده و آسمان، باران را از زمین دریغ می‌کند، مردم به تضرع و زاری به درگاه خداوند افتاده، تا شاید حق از گناهان آنها درگذرد و درهای رحمت خود را برایشان بگشاید. و ثانیاً به لطف و رحمت و مهربانی خداوند پی می‌برد که چگونه لحظه‌ای بندگان را رها نگذاشته و روزی آنها را دائماً عنایت می‌فرماید. امام حسین (ع) در دعای روز عرفه در مورد نعمت‌های الهی و توجه بندگان به خداوند روزی دهنده می‌فرماید: «فای نعمک یا الهی احصی عدداً و ذکرآم ای عطایاک اقوم بها شکرآ و هی یا رب اکثر منان یحصیها العاذون؛ پروردگارا کدام نوع از نعمت‌های بی حسابت را به ذکر و شماره می‌توان آورد، به شکرانه کدام یک از عطاهایت می‌توان قیام نمود در صورتی که نعمتت بیش از آن است که حسابگران به شمار آرند.»^۱

ب) تفکر در ربوبیت خداوند

دقت در سیر تکاملی موجودات زنده، و تحوّل و دگرگونی‌های موجودات بی‌جان، و فراهم آمدن زمینه‌های تربیت موجودات، و ریزه‌کاری‌هایی که در هر یک از این قسمت‌ها نهفته شده است، یکی از بهترین طرق خداشناسی است. هماهنگی‌هایی که در هر یک از این قسمت‌ها نهفته شده است، یکی از بهترین طرق خداشناسی است. هماهنگی‌هایی که در میان اعضاء بدن ماست که غالباً بدون آگاهی ما برقرار می‌باشد، یکی از نمونه‌های زنده آن است. به عنوان نمونه هنگامی که حادثه مهمی در زندگی ما رخ می‌دهد، و باید با تمام توان در برابر آن بپا خیزیم، در یک لحظه کوتاه، به صورت ناآگاه، فرمانی هماهنگ به تمام ارگان‌های بدن ما صادر می‌شود؛ بلافاصله، ضربان قلب بالا می‌رود، تنفس شدید می‌شود، تمام نیروهای بدن بسیج می‌گردند، مواد غذایی و اکسیژن هوا از طریق خون به طور فراوان به تمام سلول‌ها می‌رسند، اعصاب آماده کار و عضلات آماده حرکت بیشتر می‌شوند، نیروی تحمّل انسان بالا می‌رود، احساس درد کمتر می‌شود، خواب از چشم می‌پرد، خستگی از اعضا فرار می‌کند و احساس گرسنگی به کلی فراموش می‌شود. چه کسی این هماهنگی عجیب را در این لحظه حساس، با این سرعت، در میان تمام ذرات وجود انسان، ایجاد می‌کند؟ آیا این پرورش جز از ناحیه خداوند عالم و قادر ممکن است؟ آیات قرآن سرشار از نمونه‌های این پرورش الهی است که به خواست

۱- فرازی از دعای عرفه

۶

دوشنبه

۶ ذی الحجه ۱۴۳۸
28 August 2017

شهریور

۷

سه شنبه

۷ ذی الحجه ۱۴۳۸
29 August 2017

رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ أَحْبَبَ اللَّيَالِي الْأَرْبَعَ وَحَبَّتْ لَهُ
الْجَنَّةُ: لَيْلَةَ التَّرْوِيَةِ، وَلَيْلَةَ عَرَفَةَ، وَلَيْلَةَ التَّحْرِ، وَلَيْلَةَ الْفِطْرِ
«حج و عمره در قرآن و حدیث»، صفحه ۳۴۳

خدا هر کدام در جای خود خواهد آمد و هرکدام دلیل روشنی برای شناخت خدا هستند.^۱ امام حسین (ع) ربوبیت خداوند را در دعا چنین بیان می‌فرماید: «معترفم که نعمت‌هایت را که بس زیادند در وجود حادث من نیست که بتوانم آن نعمت‌ها را شماره کنم که پیوسته مرا با آن نعمت‌ها از بدو خلقت و اول زندگانی منظور داشتی و احتیاجم را به غنا و بی‌نیازی مبدل ساختی و رنج و الم را از من رفع نمودی و اسباب و وسایل آسایش عطا فرمودی و دفع هر سختی نمودی و از هر غم و اندوه مرا رهایی دادی و عافیت در تن و سلامت در دین بخشیدی».

ج) تفکر در قدرت الهی و مقایسه قدرت حق تعالی با بندگان

خداوند در بیان قدرت خود می‌فرماید: «قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يَدَبِّرُ الْأُمُورَ فَيَسْئَلُونَ اللَّهَ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ؛ بگو چه کسی از آسمان و زمین شما را روزی می‌دهد؟ یا چه کسی مالک گوش و چشم‌هاست؟ و چه کسی زنده را از مرده و مرده را از زنده بیرون می‌آورد و چه کسی کار هستی را سامان می‌دهد؟ (در پاسخ) خواهند گفت: خدا. پس بگو آیا از کیفر پرستش غیر خدا پروا نمی‌کنید؟» (یونس: ۳۱) همچنین در مقایسه قدرت خود با دیگران چنین می‌فرماید: «هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ؛ این آفرینش خداست، پس به من نشان دهید که (معبودان) غیر او چه آفریده‌اند؟ آری، ستمگران (مشرک) در گمراهی آشکارند». (لقمان: ۱۱)

امام حسین (ع) در دعای روز عرفه می‌فرماید: «و هو للذعوات سامع و للكربات دافع و للدرجات رافع و للجبابة قاصع، فلا اله غيره و لا شيء بعده و ليس كمثلته شيء و هو السميع البصير؛ او دعای بندگان را می‌شنود و سختی‌های ایشان را از بین می‌برد و مقامشان را بالا می‌برد و گردنکشان را سرکوب می‌کند پس غیر آن ذات یکتا هیچ خدایی نیست و او را عدیل نباشد و مثل و مانند ندارد و او شنوا و بیناست».

د) تفکر در طبیعت

خداوند در آیات بسیاری انسان را به تفکر در طبیعت و جهان آفرینش دعوت کرده است؛ از آن جمله می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى؛ همانا خداوند، شکافنده دانه و هسته است» (انعام: ۹۵). حضرت علی (ع) می‌فرماید: «خداوند با نشانه‌های تدبیر استوار و خواسته‌های حکیمانه در خلق نظام احسن، در برابر غفلت‌ها، آشکارا جلوه کرده است».^۲

منابع جهت مطالعه

دعای عرفه، عبدالکریم بی‌آزار شیرازی
میقات حج ۱۳۸۰ شماره ۳۸

۱- تفسیر نمونه، آیت الله ناصر مکارم شیرازی، ج ۱، ص ۳۶
۲- ترجمه نهج البلاغه محمد دشتی، ص ۳۴۷

۸ شهریور، روز مبارزه با توریسم (انفجار دفتر نخست‌وزیری به دست منافقان و شهادت مظلومانه شهیدان رجایی و باهنر - ۱۳۶۰ ه. ش)
۹ شهریور، روز عرفه (روز نیاش)

کلام ناب

رسول الله صلی الله علیه و آله: هر کس این چهار شب را شب زنده داری کند، بهشت برای او واجب است: شبِ ترویه، شبِ عرفه، شبِ عید قربان و شبِ عید فطر.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۱۰
جمعه

تعطیل

۱۰ ذی الحجه ۱۴۳۸
1 September 2017

شهریور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر صلی الله علیه و آله: طُوبَى لِمَنْ لَصِقَ لِبُصْرَةِ نَظَرِ اللَّهِ إِلَيْهَا تَبَكَّى عَلَى ذَنْبٍ مِنْ حَشِيَّةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ لَمْ يَطَّلِعْ إِلَى ذَلِكَ الذَّنْبِ غَيْرُهُ
(بحار الأنوار - ط - بیروت) ج ۹۰، ص ۳۳۱، ح ۱۵
نواب الاعمال و عقاب الاعمال ص ۱۶۷

زمینه‌های پیدایش قیام ۱۷ شهریور

سرگروه عزیز؛ فرا رسیدن سالروز قیام هفده شهریور را خدمت شما تسلیت عرض می‌کنیم. قیام ۱۷ شهریور سال ۱۳۵۷ را می‌توان به عنوان یکی از نقاط عطف مبارزات مردم ایران علیه رژیم پهلوی دانست؛ چراکه این قیام خونین موجب گردید تا ملت ایران با عزمی راسخ در راستای پیروزی انقلاب اسلامی گام بردارند و این واقعه، عامل مؤثری در تحکیم عزم و اراده، اتحاد همه نیروهای مخالف رژیم پهلوی و تشدید مبارزات مردمی و تسریع در سقوط رژیم پهلوی به شمار می‌رود. به بهانه سالروز این واقعه عظیم، در این نوشتار به طور اختصار به بررسی زمینه‌های وقوع قیام خونین ۱۷ شهریور پرداخته می‌شود. هر قیامی با دستاوردهایی همراه است که به جهت رعایت اختصار، بیان کامل آن ممکن نیست؛ لذا بهتر است متریبان را به مطالعه آنها ترغیب کنید و جلسهای ترتیب دهید تا متریبان در آن جلسه به بیان تحلیل خود بپردازند.

زمینه‌ها و عوامل قیام ۱۷ شهریور

زمینه واقعه ۱۷ شهریور سال ۱۳۵۷ از وقایع ۸ ماه قبل از آن یعنی قیام ۱۹ دی سال ۱۳۵۶ مردم قم سرچشمه گرفته است. قیام ۱۹ دی سال ۱۳۵۶ مردم قم نیز جرقه‌ای بود که آتش زیر خاکستر انقلاب اسلامی را برافروخت و انقلاب را در شکل تازه‌ای که عبارت از رویارویی آشکار و مستقیم با رژیم بود، به حرکت درآورد.

شعله‌های خشم مردم علیه رژیم پهلوی فروکش نکرد و در ادامه قیام ۱۹ دی در قم، مردم تبریز در اربعین شهدای قم به اعتراض علیه حکومت برخاستند. مردم یزد نیز در اربعین شهدای تبریز دست به قیام ضد رژیم زدند و پس از آن، موج اعتراضات مردمی علیه حکومت روز به روز افزایش یافت و در پی آن، سیاست سرکوب خونین رژیم نیز تا اواسط تابستان سال ۱۳۵۷ بسیار شدید شد. از اواسط تابستان سال ۱۳۵۷ از شدت و گستره اعتراضات و فعالیت‌های مخالفان تا حد زیادی کاسته شد و در تیرماه همان سال، اوضاع کشور کاملاً رو به آرامش نهاد. ناظران خارجی، مفسران سیاسی و کارشناسان رژیم به این جمع‌بندی دست یافتند که شاه پس از یک‌رشته درگیری با شورشیان و سرکوب مخالفان از دی ۱۳۵۶ تا این زمان، اکنون ابتکار عمل را به دست گرفته و کاملاً بر اوضاع مسلط گشته است و اکنون هیچ خطر جدی رژیم را تهدید نمی‌کند. شاه نیز در پایان این دوره، در یک مصاحبه تصریح کرد که: «هیچ قدرتی توان کنار نهادن مرا نخواهد داشت. چه ۷۰۰ هزار تن نیروی مسلح از من پشتیبانی می‌کنند، همه کارگران و اکثریت مردم پشت سرم هستند و من قدرتمندم.»^۱

با آغاز ماه مبارک رمضان، قیام ملت چهره‌ای تازه یافت و عمق و وسعت بیشتری گرفت. ماه رمضان، فرصتی فراهم آورد تا نیروها و چرخ‌های پرتوان انقلاب پس از یک دوره کوتاه، رکود و توقف، بار دیگر به حرکت درآید و چنان شتاب بگیرد که رژیم و متحدان آن را سخت غافلگیر کند.

۱۱
شنبه

۱۱ ذی الحجه ۱۴۳۸
2 September 2017

شهریور

۱۲
یکشنبه

۱۲ ذی الحجه ۱۴۳۸
3 September 2017

۱- غلامرضا نجفی، تاریخ سیاسی بیست و پنج ساله ایران: از کودتا تا انقلاب، تهران: رسا، چاپ چهارم، جلد ۲، ۱۳۷۳، ص

۱۲ شهریور: روز مبارزه با استعمار انگلیس (سالروز شهادت رئیسه‌ای دولاری)

بیامبر صلی الله علیه و آله: خوشا چهره‌ای که خداوند به آن می‌نگرد در حالی که از ترس خدا بر گناهی که کرده می‌گرید و جز او کسی از آن گناه آگاه نیست.

امام خمینی (ره) نیز در آستانه ماه رمضان در پیامی هشت ماده‌ای که به تعبیر برخی، «نخستین منشور انقلاب» لقب گرفته است، وظایف مبارزان به‌ویژه سخنرانان مذهبی را گوشزد نمود و تأکید کرد که این نهضت اسلامی منحرف نخواهد شد و لذا روحانیون می‌باید در افشای جنایات رژیم در این ماه در مساجد و مجامع اسلامی مبارزات مردمی را وسعت بخشیده و به خانواده‌های شهدا و زندانیان رسیدگی کنند.

نخست‌وزیری شریف امامی و زمینه‌سازی برای واقعه ۱۷ شهریور

افزایش نارضایتی‌های مردمی و گسترش بحران و تنش داخلی که بی‌وقفه از آغاز ماه رمضان در سراسر کشور خود را نمایاند و پس از آتش‌سوزی سینما آبادان شدت یافته بود، بار دیگر شاه و نخبگان رژیم را هراسان ساخت و به بازنگری در سیاست‌های موجود وادار کرد، تا با سازوکاری جدید آرامش را به کشور بازگردانند؛ زیرا مخالفت‌ها با رژیم، اکنون از حد اعتراضات موردی گذشته و مردم خواستار سرنوشتی نظام شاهنشاهی شده بودند؛ لذا شاه و مشاوران نزدیکش تصمیم گرفتند نخست‌وزیر جدید، جعفر شریف امامی، را با شعار «دولت آشتی ملی» در ۵ شهریور ۱۳۵۷ بر کرسی صدارت بنشانند.

شریف امامی به اصرار محمدرضا پهلوی و با این شرط که شاه در امور کشور دخالت مؤثری نکند، کابینه خویش را تشکیل داد و بلافاصله سیاست‌ها و برنامه‌هایی ضربتی برای آرام نمودن مخالفان در پیش گرفت. عمده فعالیت‌های وی در این برهه عبارت بود از: قمارخانه‌ها و بسیاری از اماکن فساد را که همواره مورد اعتراض انقلابیون قرار می‌گرفت، تعطیل کرد؛ حقوق کارمندان را بدون توجه به بحران اقتصادی کشور افزایش داد؛ تاریخ و تقویم شاهنشاهی را به‌رغم آنکه خود اندکی قبل نطقی در تمجید آن ایراد کرده بود - منسوخ کرد؛ برخی از مقام‌های بالای سیاسی، از جمله منسوبین به فرقه بهائیت را برکنار ساخت؛ صدها زندانی سیاسی را آزاد کرد؛ اعلام کرد که انتخابات آزاد به‌زودی برگزار خواهد شد؛ قول داد آزادی‌های بیان و قلم و اجتماعات و تأسیس احزاب سیاسی مستقل اعمال خواهد گردید؛ با مخالفان مذاکره خواهد شد؛ امور مذهبی و اوقاف مورد توجه ویژه دولت قرار می‌گیرد و مقرراتی برای برخورد با فساد مالی خانواده سلطنتی وضع خواهد گشت.

علیرغم تمام این اقدامات، مخالفت‌های مسالمت‌آمیز که از ۲۱ رمضان به بعد، به شکلی فزاینده سراسر کشور را در بر گرفته بود، شتاب بیشتری گرفت که مهم‌ترین آن راهپیمایی روز عید فطر در تمام نقاط ایران بود. انبوه نمازگزاران پس از پایان مراسم نماز به همراه مردمی که همواره در طول مسیر به آنها می‌پیوستند، راهپیمایی بزرگی ترتیب دادند که تا آن روز سابقه نداشت. سه روز بعد در ۱۶ شهریور، بزرگ‌ترین راهپیمایی کشور شکل گرفت که گفته می‌شد در تهران نزدیک به یک میلیون تن فعالانه در آن شرکت جسته‌اند. در این تظاهرات، مانند راهپیمایی روز عید فطر، زنان مشارکت گسترده‌ای داشتند و در همین روزها شعار معروف «استقلال،

۱۳

دوشنبه

۱۳ ذی الحجه ۱۴۳۸
4 September 2017

شهریور

۱۴

سه شنبه

۱۴ ذی الحجه ۱۴۳۸
5 September 2017

امام علی النقی الهادی علیه السلام: الدُّنْيَا شَوْقٌ رَبَّحَ فِيهَا قَوْمٌ
وَحَسِرَ آخِرُونَ (أعيان الشيعة: ج ۲، ص ۳۹)

آزادی، جمهوری اسلامی» که عصاره خواسته‌های ملت بود، سر داده شد. به دلیل گستردگی و عظمت تظاهرات ۱۶ شهریور، ارتش علی‌رغم حضور در خیابان‌ها نمی‌توانست به خشونت یا خونریزی متوسل شود. تظاهرکنندگان که در پایان مراسم در میدان آزادی گرد آمدند، نام این میدان را از «شهید» به آزادی تغییر دادند.

جلسه شورای امنیت ملی برای مقابله با بحران پیش‌رو

شاه و سران رژیم که از روند تحولات کشور سخت وحشت‌زده و بیمناک به نظر می‌رسیدند، برای مقابله با بحران و ناآرامی‌های رو به گسترش، بلافاصله در پایان روز ۱۶ شهریور موضوع را در دستور کار شورای امنیت ملی قرار دادند. در این نشست سرانجام تصمیم گرفتند در تهران و چند شهر بزرگ از صبح ۱۷ شهریور به مدت نامعلومی حکومت نظامی اعلام کرده و به اجرا گذارند. جمعیت معترض که در روز ۱۷ شهریور در میدان ژاله (شهدای فعلی) گرد هم آمده بودند، از اعلام ناگهانی حکومت نظامی اطلاع نداشتند؛ زیرا رسانه‌های رژیم به ویژه رادیو، تنها ساعت ۶ صبح این خبر را پخش کرده بودند. هنگامی که تلاش کماندوهای رژیم برای پراکندن جمعیت اجتماع‌کننده و جلوگیری از راه‌یابی جمعیت بیشتر، به میدان ناکام ماند، خشونت آغاز گردید و مردم بی‌دفاع به رگبار بسته شدند. با شروع درگیری، انواع سلاح‌های آتشین به خدمت گرفته شد. تانک‌ها، مسلسل‌ها و بالگردها از زمین و هوا جنگ خونینی علیه قیام‌کنندگان به راه انداختند. سربازان مسلح، میدان شهدا را از چهار طرف محاصره کرده و با استقرار در پشت‌بام‌ها از هر جهت مردم را هدف گرفتند. گوزبچکین، سفیر وقت شوروی، در خاطراتش می‌نویسد: «هدف دولت به هیچ‌وجه متفرق ساختن تظاهرکنندگان نبود، بلکه می‌کوشید همه کسانی را که در تظاهرات شرکت داشتند یکجا از میان بردارد.»^۱

جمع کثیری از حاضران در صحنه به شهادت رسیدند، آمار شهدا و مجروحین این حادثه هیچ‌گاه به طور دقیق شناسایی و مشخص نشد؛ زیرا اجساد کشته‌شدگان توسط کامیون‌های ارتش به نقاط نامعلومی، حمل و در گورستان‌های دسته‌جمعی دفن شدند. منابع رسمی، تعداد قربانیان را ۸۷ تن و زخمی‌شدگان را ۲۰۵ نفر اعلام کردند؛ اما جبهه مخالف آن را به هیچ عنوان ارقام واقعی ندانست و تعداد شهدا را بین ۳ تا ۵ هزار تن برآورد نمود.

امام خمینی (ره) یک روز پس از واقعه ۱۷ شهریور، در ششم شوال ۱۳۹۸ ق ۱۸ شهریور ۱۳۵۷ با ارسال پیامی به ملت ایران ضمن ابراز همدردی با ملت، کشتار وحشیانه را محکوم نمودند و دولت آشتی ملی را دولتی تحمیلی و غیرقانونی اعلام داشتند.

منابع جهت مطالعه

ریشه‌های انقلاب اسلامی ایران و شرحی از ۱۷ شهریور، حسینعلی علامه نوری.
امام خمینی و ۱۷ شهریور، محمدجواد مهری، تهران، ۱۳۶۸

۱- برگرفته از کتاب تاریخ معاصر: www.iranboom.ir

۱۵

چهارشنبه

۱۵ ذی‌الحجه ۱۴۳۸
6 September 2017

شهریور

۱۶

پنجشنبه

۱۶ ذی‌الحجه ۱۴۳۸
7 September 2017

کلام ناب

امام علی النقی الیهادی علیه السلام: دنیا همانند بازاری است
که عده ای در آن [برای آخرت] سود می برند و عده ای دیگر ضرر
و خسارت متحمل می شوند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۱۷

جمعه

۱۷ ذی الحجه ۱۴۳۸
8 September 2017

شهریور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام رضا علیه السلام: اِنَّ يَوْمَ الْعَدِيرِ فِي السَّمَاءِ اَشْهَرُ مِنْهُ فِي الْاَرْضِ
(تهذيب الأحكام (تحقيق خراسان) ج ۶، ص ۲۴، ح ۵۲)

امیرالمؤمنین (علیه السلام) و شبهه خاموشی گزیدن از مطالبه خلافت

سرگروه عزیز؛ فرا رسیدن عید سعید غدیر را تبریک عرض می‌نماییم. عید غدیر، بزرگترین و مهمترین عید اسلام است. برای این روز، آداب زیادی مطرح شده است. خوب است در جمع متریبان این آداب گفته شود. در میان این آداب، انجام عقد اخوت دینی وجود دارد. شایسته است میان خود و متریبان و هرکدام از آنها با همدیگر عقد اخوت ببندید. این کار فواید زیادی دارد؛ از جمله اینکه صمیمیت هم‌گروهی‌ها بیشتر می‌شود. از سویی باعث می‌شود همواره در کسب فضایل یا نهدی از زدایل به یکدیگر تذکر دهند که خود باعث رشد اخلاقی آنان می‌شود. همواره در زمینه غدیر شبهه‌های مطرح می‌شود که قصد داریم در این جلسه به یکی از آنها پردازیم؛ و آن اینکه از جمله تحلیل‌های انحرافی مطرح شده درباره مواضع سیاسی و اجتماعی حضرت علی (ع) پس از رحلت پیامبر (ص)، تفسیرهایی غیرعلمی از برخی عملکردهای ایشان می‌باشد که از آنها به «سکوت» تعبیر می‌شود. نخستین هدف القاکندگان شبهه «سکوت» این است که مواضع آن حضرت را به واگذاری حق خلافت و دست شستن از اقامه آن تفسیر کنند؛ به‌گونه‌ای که مخاطب تصور نماید که آن حضرت نه تنها در قبال غصب خلافت، هیچ‌گونه ابراز مخالفت و یا عکس‌العملی از خود نشان نداده؛ بلکه، گمان نماید که آن حضرت، حتی از حمایت‌ها و اقدامات دیگران در این زمینه نیز به شدت جلوگیری نموده‌اند!

دامنه این شبهات تا آنجا گسترش یافته است که با سوء برداشت از معنای لغوی واژه «سکوت» با شبهه «خاموشی گزیدن امیرالمؤمنین (علیه السلام) از طرح حق خلافتشان» مواجه می‌گردیم. جهت بررسی و تحلیل این شبهه، نخست لازم است بدانیم که القاکندگان آن، با سوء برداشت از کدام حادثه تاریخی قائل به این تحلیل انحرافی شده‌اند.

بررسی حوادث تاریخی پیش آمده پس از سقیفه بنی ساعده نشان می‌دهد: «وقتی ابوسفیان از جریان سقیفه و بیعت ابوبکر مطلع شد، با انگیزه‌های قومی و نژادی فریاد زد... و سپس به علی (علیه السلام) گفت: دست خود را بگشا تا با تو بیعت کنم و به خدا سوگند اگر بخواهی مدینه را برای پر از مردان جنگی و اسب و... خواهیم کرد... علی بن ابی طالب (علیه السلام) با رد این پیشنهاد، نشان داد که در مکتب سیاسی او، صحیح نیست که جهت رسیدن به هدف، از هر وسیله‌ای استفاده نماید. علی (علیه السلام) در این تردید نداشت که حق از آن اوست؛ ولی رسیدن به آن را از هر جا جایز نمی‌دانست و لذا با پی بردن به نیت ابوسفیان صریحاً به وی جواب رد داد، چرا که قصد ابوسفیان ایجاد اختلاف و فساد و فتنه‌انگیزی در میان مسلمانان بود و لذا علی (علیه السلام) این عمل ابوسفیان را به عنوان فتنه‌انگیزی یاد می‌نماید.»^۱

۱- جلال درخشه؛ مواضع سیاسی حضرت علی علیه السلام در قبال مخالفین، ص ۴۲

۱۸ شهریور: عید سعید غدیر خم (۱۰ هـ ق) (تعطیل)
۱۹ شهریور: وفات آیت الله سید محمود طالقانی اولین امام جمعه تهران (۱۳۵۸ هـ ش)

۱۸

شنبه

تعطیل

۱۸ ذی الحجه ۱۴۳۸
9 September 2017

شهریور

۱۹

یکشنبه

۱۹ ذی الحجه ۱۴۳۸
10 September 2017

امام رضا علیه السلام: روز غدیر در آسمان مشهورتر از زمین است.

با توجه به اینکه این واقعه، مشهورترین موردی است که امیرالمؤمنین (ع) حمایت از خلافتشان را رد نموده‌اند؛ چنین به نظر می‌رسد که القاکنندگان این شبهه، به همین واقعه نظر داشته و واکنش امام را شاهی بر صحت ادعای خود گرفته‌اند. درحالی‌که واکنش امیرالمؤمنین (ع)، تنها در مقابل پیشنهاد حمایت نظامی توسط ابوسفیان و به جهت خنثی‌سازی اهداف او بوده است؛ بنابراین تحلیل صحیح از واکنش امیرالمؤمنین (ع) در قبال غصب خلافت را نمی‌توان از این قبیل ماجراها به دست آورد.

واکنش‌های امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) در قبال غصب خلافت

«به راستی، اگر مبنای پاسخ امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) به ابوسفیان، خاموشی گزیدن در قبال غصب خلافت بود، چرا در مقابل حمایت‌های یارانش، چنین عکس‌العملی را از خود نشان ندادند و بلکه فراتر از آن، اگر امام (علیه‌السلام) قصد سکوت و عدم موضع‌گیری در قبال غصب خلافت را داشتند، اقدامات خود آن حضرت (علیه‌السلام) جهت اعاده حق غصب شده‌اش - که با طرح حق خلافت نیز همراه بود- چه معنایی می‌دهد؟ علی (علیه‌السلام) بیعت ابوسفیان را نپذیرفت... از جانب دیگر، به شدت از بیعت با حاکمیت جدید (ابوبکر) هم پرهیز کرد و به این وسیله مخالفت خود را نشان داد.»^۱

«فراهم کردن نیرو و متحد کردن یارانش، از اقدامات دیگر او بود. علی (علیه‌السلام) هنگامی‌که با ابوبکر بیعت شد، به تلاش در جمع‌آوری یاران و انسجام آنان پرداخت و در این راه، شخصیت معنوی و روحی همسرش فاطمه (علیها السلام) نیز با او همراه بود.»^۲

«علی بن ابی طالب (علیه‌السلام) جهت اعاده حق خویش حتی مردم را به بیعت خود فرا می‌خواند؛ از جمله این حرکت‌ها، رفتن حضرت علی (علیه‌السلام) و حضرت فاطمه (علیها السلام) به مجالس انصار است که از آنها طلب یاری می‌کردند.»^۳

«امام علی (علیه‌السلام) برای آنکه بر مسلمین اتمام حجت شود تا بعدها کسی سکوت امام را دلیل بر انصراف ایشان از رهبری اسلامی تلقی ننماید و نیز برای اعتراض به دستگاه حاکم، به در خانه‌های مسلمانان مدینه آمد و آنها را به یاد سفارش‌های پیامبر (صلی‌الله علیه و آله) در زمینه خلافت بعد از خود انداخت و از آنها برای ارجاع رهبری به مسیر اصلی‌اش کمک خواست.»^۴

«اگر فعالیت‌های امام (علیه‌السلام) در این باره نبود، چه‌بسا آیندگان درباره خلیفه بلافضل بودن امیرمؤمنان (علیه‌السلام) شک می‌کردند، و این احتمال قوت می‌گرفت که رسول خدا

۲۰

دوشنبه

۲۰ ذی الحجه ۱۴۳۸
11 September 2017

شهریور

۲۱

سه شنبه

۲۱ ذی الحجه ۱۴۳۸
12 September 2017

۱- همان ص ۴۳

۲- اصغر فاندان: تحلیلی بر مواضع سیاسی علی بن ابی طالب علیه‌السلام، ص ۸۳

۳- جلال درخشه: مواضع سیاسی حضرت علی علیه‌السلام در قبال مخالفین، ص ۴۵

۴- علی محمد میر جلیلی: امام علی علیه‌السلام و زمامداران، ص ۷۹-۸۰

امام علی علیه السلام: الْبُكَاءُ مِنَ خَسْبِيَةِ اللَّهِ وَفَتْحُ الرَّحْمَةِ
(عیون الحکم و المواعظ (لیثی) ص ۶۲، ج ۱۶۱۷)

صلی الله علیه و آله) اصرار خود بر خلافت امیرمومنان (علیه السلام) را نسخ کرده است.»^۱ «اوبه نیکی دریافته بود که سکوت مطلق ممکن است با توجه به حجم گسترده تبلیغات دستگاه کودتا در افکار عمومی به عنوان تأیید حادثه سقیفه قلمداد شود و برای مردم آن روزگار و همیشه تاریخ، دلیلی بر حقانیت حاکمان کودتا شمرده شود. پس می بایست سکوت را شکست.»^۲ تمام شواهد تاریخی حاکی از آن است که آن حضرت (ع) جهت اعاده حق غصب شده خویش از انجام هرگونه اقدامی که برای ایشان امکان پذیر بود و شرایط زمانی اجازه آن را می داد، کوتاهی نفرمودند. همچنین، شواهد تاریخی حاکی از احتجاج های کوبنده ایشان می باشد: «ابوبکر در همان روزهای نخست خلافت، برای امام (علیه السلام) پیام فرستاد که خواسته خلیفه رسول خدا (ص) را برای بیعت اجابت کند. امام (علیه السلام) به قاصد فرمود: چه زود به رسول خدا (ص) دروغ بستید؛ او و اطرافیانش خوب می دانند که خدا و رسولش جز مرا خلیفه نکرد.»^۳

«دقت و توجه در نقل های مطرح شده، به وضوح ثابت می کند که آن حضرت هرگز از حق خود نمی گذرند و هیچ گاه از آن صرف نظر نمی کنند و به هیچ روی آن را به خلفا واگذار نمی نمایند؛ چه رسد به آنکه در این زمینه، خاموشی گزینند؟!»

تحلیل صحیح از مواجهه امیرالمؤمنین (ع) با غصب خلافت امیرالمؤمنین علی (ع) به جهت انجام وظایفی که در جایگاه تصدی مقام امامت و در مسیر حفظ دین اسلام، از جانب خدای متعال بر عهده داشتند، نوع و شیوه خاصی از برخورد با غصب خلافت و غاصبان آن را - به ویژه پس از حمله به خانه فاطمه (علیها السلام) - در پیش گرفتند که اصطلاحاً بدان «سکوت» گفته می شود.^۴

سکوت امام (ع)، نه به معنای واگذاری حق خویش به خلفا و گذشتن از آن؛ و نه به معنای عدم طرح خلافت و صرف نظر نمودن از آن، بلکه تنها و تنها به معنای انصراف از «قیام با شمشیر» در مقابل غاصبان خلافت - آن هم (حدوداً) پس از بیست روز مقاومت سرسختانه در مقابل کودتاچیان و تلاش گسترده برای براندازی حکومت نامشروع ابوبکر - می باشد.^۵

منابع جهت مطالعه

یوسف غلامی، بحران جانشینی پیامبر (صلی الله علیه و آله)
یوسف غلامی، پس از غروب.
علی لباف، غروب سرخ غدیر.

۱- سید حسن فاطمی: مقاله «سقیفه» مندرج در دانشنامه امام علی علیه السلام، ج ۸، ص ۴۴۶

۲- حشمت الله قنبری همدانی: اسرار و آثار سقیفه بنی ساعده، ص ۸۵

۳- به نقل از: کتاب سلیم بن قیس، ج ۲، ص ۵۸۲

۴- استاد شهید مرتضی مطهری: سیری در سیره ائمه اطهار (علیهم السلام)، ص ۲۲

۵- همان

۲۲

چهارشنبه

۲۲ ذی الحجه ۱۴۳۸
13 September 2017

شیراز

۲۳

پنجشنبه

۲۳ ذی الحجه ۱۴۳۸
14 September 2017

امام علی علیه السلام: گریستن از ترس خدا کلید رحمت است.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۲۴

جمعه

۲۴ ذی الحجه ۱۴۳۸
15 September 2017

شهریور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: خَيْرُ الضَّحْكِ التَّبَسُّمُ
(عیون الحکم و المواعظ لبیثی) ص ۲۳۹، ح ۴۵۵۵

جریان خودی و غیرخودی در کلام مقام معظم رهبری (حفظه الله)

سرگروه عزیز؛ یکی از مباحث مهمی که حدود ده سال پیش از سوی رهبر معظم انقلاب مطرح شد، بحث «خودی» و «غیرخودی» است. علت طرح بحث از جانب مقام معظم رهبری آن است که ایشان با رشد قارچ‌گونه جریانات ضدانقلابی، یعنی همان غیرخودی‌ها و نفوذ در لایه‌های جریانات وفادار به انقلاب، با احساس خطر نسبت به استحاله جریان خودی، جناح‌ها و جریانات سیاسی معتقد به نظام را از نفوذ غیرخودی‌ها برحذر داشتند. بنابراین در دو جلسه سعی می‌کنیم ملاک‌های خودی و آسیب‌هایی که ممکن است گریبان‌گیر آنها شود را از دیدگاه رهبر فرزانه انقلاب مورد واکاوی قرار دهیم تا متربیان شما با این ملاک‌ها آشنا شده و در وقت لازم مانند انتخابات یا مطالبه‌گری از مسئولین و... با بصیرت و آگاهی عمل کنند.

محور جریان خودی و غیرخودی در کلام مقام معظم رهبری

با توجه به بیانات رهبر معظم انقلاب، می‌توان جریان خودی و غیرخودی را بر محور جریانات سیاسی کشور نه آحاد ملت استوار دانست. ایشان در این مورد خاطر نشان می‌کنند: «گفته می‌شود خودی و غیرخودی، حالا خودی و غیرخودی داریم یا نداریم؟ اگر بخواهیم ملت را حساب کنیم، نه؛ آحاد ملت همه خودی‌اند، اما جریانات سیاسی، بله؛ جریانات خودی داریم، جریانات غیرخودی داریم.»^۱ رهبر معظم انقلاب بر همین مبنا، مخاطب تعبیر خودی و غیرخودی را فعالان عرصه سیاسی کشور که موجب جریان سازی سیاسی می‌شوند، می‌دانند. ایشان با توجه به احتمال سوء برداشت برخی فرصت طلب‌ها از این تعبیر و سوء استفاده آنان در دامن زدن به اختلاف بین جناح‌های معتقد به نظام و انقلاب، تأکید می‌کنند: «... عده‌ای از روی کج سلیقه یا بدفهمی یا مودیگری، بحث خودی و غیرخودی را با جناح‌های کشور تطبیق می‌کنند که خیلی حرف بی‌ربطی است. نه؛ همه جناح‌های انقلاب، جزء مجموعه‌های خودی کشورند.»^۲

از مجموع بیانات رهبری می‌توان به سه نتیجه مهم دست یافت: اول آنکه همه آحاد ملت خودی‌اند و نمی‌توان آنان را غیرخودی دانست؛ دوم آنکه محور بحث جریان خودی و غیرخودی را باید در جریانات سیاسی جست‌وجو کرد و سوم آنکه جریانات و جناح‌های معتقد به نظام، انقلاب و آرمان‌های امام (ره) جزء جبهه خودی محسوب می‌شوند و جریانی که می‌توان آن را مخاطب بحث غیرخودی دانست، جریان بی‌اعتقاد به نظام، انقلاب و امام است.

شاخصه‌های خودی

رهبر معظم انقلاب در بیان شاخص‌های نیروهای خودی به مؤلفه‌هایی اشاره می‌نمایند که می‌توان آنها را تبیین کننده معنای این مقوله دانست. ایشان در بیان معنای مقوله خودی

۲۵

شنبه

۲۵ ذی الحجه ۱۴۳۸
16 September 2017

شهریور

۲۶

یکشنبه

۲۶ ذی الحجه ۱۴۳۸
17 September 2017

۱- بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۸/۵/۱۳۷۸

۲- بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۲۱/۹/۸۰

امام علی علیه السلام: بهترین خنده، تبسم است.

۲۷

دوشنبه

۲۷ ذی الحجه ۱۴۳۸
18 September 2017

شهریور

۲۸

سه شنبه

۲۸ ذی الحجه ۱۴۳۸
19 September 2017

می فرمایند: «... اعتقاد به حاکمیت اسلام، راه امام (ره)، استقلال کشور، پاسداری از نظام جمهوری اسلامی، تلاش برای حل مشکلات مردم و تأمین عدالت و ایستادگی در مقابل نفوذ مستکبران، به ویژه آمریکا، معیارهای تشخیص حقانیت افراد و جناح‌ها است.»^۱ اشاره رهبری به مؤلفه‌هایی از قبیل موارد فوق، بیانگر شاخصه‌های اساسی نیروهای خودی است. غیر از این با توجه به مجموعه بیانات رهبری می‌توان اجمالاً موارد ذیل را به عنوان اساسی‌ترین شاخصه‌های جریان خودی مورد اشاره قرار داد:

۱- التزام عملی به اسلام: التزام عملی به اسلام و آموزه‌های آن را باید اصلی‌ترین شاخصه جریان خودی به شمار آورد؛ چه آنکه نظام جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی شاکله‌ای کاملاً دینی و مذهبی دارد. بنابر تأکید رهبر انقلاب: «... همه کسانی که در صحنه سیاسی کشور حضور دارند، به ارزش‌ها و پایه‌های اساسی این انقلاب اعتماد کنند. بدانید آن چیزی که می‌تواند این کشور را نجات بدهد، همان چیزهایی است که همه در اسلام مندرج است...»^۲

۲- پیروی از خط امام: پیروی از خط امام، خط قرمزی است که جریان خودی را از جریان غیرخودی جدا می‌سازد. به تعبیر رهبر معظم انقلاب اسلامی: «آنچه امروز متن جامعه ماست، همان خط و راه امام است. آنچه ما آن را به صلاح دین و دنیای خودمان می‌دانیم، همان چیزی است که با انگشت اشاره امام در مقابل ما باز شد و قدم در آن گذاشتیم... خط جمهوری اسلامی این است... غیر از این ما راه نجاتی نمی‌شناسیم؛ غیر از این، هیچ تکلیف شرعی بر دوش خودمان احساس نمی‌کنیم.»^۳

۳- عمل به قانون: قانون‌گرایی و التزام به قانون اساسی که بسیار مستحکم و مترقی است، خط جدایی میان جریان خودی با غیرخودی است. به تعبیر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: «قانون اساسی ما یک قانون مترقی، بسیار مستحکم و بسیار هوشمندانه نوشته شده است. بر اساس این قانون، همه چیز در جای خود قرار دارد و قرار گرفته است. توصیه من به همه... رعایت قانون است. اگر ما قانون را رعایت نکنیم، دشمن نمی‌تواند به طمع‌ورزی خود ادامه دهد.»^۴

۴- رعایت خطوط قرمز: جریان خودی، به خطوط قرمز نظام و انقلاب توجه دارد و تخطی و تجاوز از آن را به هیچ عنوان جایز نمی‌داند. رهبر انقلاب اسلامی در این مورد خاطرنشان می‌کنند: «علاقه به کشور، پرورش یافتن در دامان انقلاب، برخورداری از نعمت بزرگ نظام اسلامی، دلسوزی نسبت به آینده، علاقه‌مندی به مردم؛ اینها مشترکات است و باید آنها را حفظ کرد؛ به خاطر اختلاف جزئی نباید به اینها خدشه وارد کرد؛ این برای ما یک فریضه و ضرورت است؛ این فقط امری نیست که «بهتر است» آن را مراعات کنیم؛ نه، «باید» آن را مراعات

۱- پیام به مناسبت اولین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره) ۱۳۶۹/۳/۱۰

۲- بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران: ۱۳۷۹/۲/۲۳

۳- بیانات در دیدار مسئولان وزارت امور خارجه و سفرا و کارداران جمهوری ۱۳۶۹/۵/۱

۴- بیانات در اجتماع بزرگ مردم قم ۱۳۷۹/۷/۱۴

امام صادق علیه السلام: کَثْرَةُ الصَّحْکِ تُمِثُّ الْقَلْبَ
(کافی (ط-الاسلامیه) ج ۲، ص ۶۶۴، ح ۱۶)

کنیم؛ هر کس مراعات نکند، به منافع کشور و مردم و به سرنوشت انقلاب ضربه زده است.»^۱
۵- دشمن شناسی: امام خامنه‌ای با تعریف شاخصه‌های دشمن خاطرنشان می‌کند: «... دشمن کیست؟ هرکسی که با حاکمیت نظام مستقل مردمی دینی مخالف است، دشمن است...»^۲
 ایشان با توجه به خطر نفوذ دشمن در بدنه نظام و تلاش آنان جهت استحاله نظام و انقلاب، دشمن شناسی را یکی از بایدهای جریان خودی دانسته، می‌گویند: «... آنچه امروز بر دوش همه مردم است... این است که تشخیص بدهند و بدانند که این نظام اسلامی، همچنان از آغاز ولایت خود با سرسخت‌ترین و وحشی‌ترین دشمنان مواجه بود. در ادامه کار هم با همان دشمنان روبه‌روست. مسئولان کشور... هیچ حرف و عملی از آنها صادر نشود که گرایش به این دشمن قدار را نشان بدهد. هشیار باشند...»^۳

۶- تهدید شناسی: ایشان با تبیین این موضوع که تهدیدهای آینده ما عبارت از تهدیدهای خارجی و داخلی می‌باشند، در بیان مؤلفه‌ها و مفاهیم تهدید در نظام جمهوری اسلامی خاطرنشان می‌شوند: «... هر چیزی که به سلامت و ایمان و عزم و نشاط لطمه بزند و کار و کوشش و تحصیل جوانان را معوق بگذارد، تهدید است. سرگرم شدن به مناقشات اجتماعی بی‌په‌په، تهدید است. درگیری‌های داخلی تهدید است. بی‌اعتمادی به نظام و مسئولان تهدید است. البته غفلت مسئولان هم تهدید است. برنامه‌ریزی دشمن بیرونی هم تهدید است.»^۴

۷- تعیین مرزهای دوستی و دشمنی: «گاهی اتفاق افتاده که رادیوهای بیگانه به مناسبتی از مسئولان بلند پایه کشور و مدیران سطح بالا، از شخصشان، از مجموعه‌شان، از جناحشان، از حزبشان، تمجید و تعریف و طرفداری کرده‌اند؛ من به آنها گفته‌ام که شما کاری کنید که با آنها اشتباه نشوید؛ یعنی فاصله خودتان را با آنها صریحاً روشن کنید. اگر این کار انجام بگیرد، آنها به هدف خود نمی‌رسند و توطئه‌های آنها خنثی خواهد شد...»^۵

منابع جهت مطالعه

ماهنامه فرهنگ پویا شماره ۱۱
سایت مقام معظم رهبری.

۲۹

چهارشنبه

۲۹ ذی الحجه ۱۴۳۸
20 September 2017

شیراز

۳۰

پنجشنبه

۳۰ ذی الحجه ۱۴۳۸
21 September 2017

۱-بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۸۰/۹/۲۵
 ۲- در دیدار با جمع کثیری از مردم قم، ۱۳۷۹/۱۰/۱۹
 ۳- در دیدار با جمع کثیری از مردم قم، ۱۳۷۹/۱۰/۱۹
 ۴- در اجتماع جوانان در مصلاهی تهران، ۱۳۷۹/۲/۱۰
 ۵- خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۱۳۷۹/۱۲/ ۲۶

امام صادق علیه السلام: خنده بسیار، دل را می میراند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۳۱

جمعه

۱ محرم ۱۴۳۹
22 September 2017

شهریور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: لَا يَكُونُ الرَّجُلُ مِنَ الْمُتَّقِينَ
حَتَّى يُحَاسِبُ نَفْسَهُ أَشَدُّ مِنْ مُحَاسِبَةِ الشَّرِيكِ شَرِيكِهِ
(مکارم الاخلاق ص ۴۶۸ - مجموعه ورام ج ۲، ص ۶۲)
وسایل الشیعه ج ۱۶، ص ۹۸، ح ۲۱۰۸۰

آسیب شناسی جریان خودی از دیدگاه مقام معظم رهبری

سرگروه عزیز؛ در جلسه گذشته به بیان ملاک های جریان خودی پرداختیم. همواره تمامی انسان ها و به خصوص تشکلهای با آسیب هایی روبرو هستند که جهت رسیدن به اهداف مطلوب، باید خود را از آن آسیب ها به دور دارند. جریان خودی نیز با آسیب هایی مواجه است که در کلام رهبری مشهود می باشد. ایشان صریحاً از جریان خودی خواسته اند تا مراقب افراد غیرخودی باشند و از آنان دوری نمایند: «... محیط های سیاسی باید از چنین عناصری (غیرخودی) که به فکر مصالح نیستند، بر حذر باشند» جامعه بسیجی به خصوص متربیان نیز جزء جریان خودی هستند؛ لذا برای سنگربانی هر چه بهتر از اسلام و انقلاب، لازم است این آسیب ها را بشناسند و خود را از آنها پاک سازی کنند. آنچه از منظر رهبر معظم انقلاب به عنوان آسیب شناسی در جریان خودی خوانده می شود، عبارت اند از:

۱- غفلت: به اعتقاد رهبر انقلاب «یکی از کارهای مهم دشمن همین است که شما و ما را از وجود خود غافل کند تا ما دشمن را در میان خود جستجو کنیم.»^۱ از منظر رهبری «خودی های غافل» ناخواسته به پیاده نظامان دشمنان قسم خورده تبدیل می شوند؛ از این رو باید جریانات خودی با آگاهی تمام از هرگونه غفلت پرهیز نمایند: «... جبهه دشمن، غیر از آن آدم غافلی است که خودی هم هست؛ منتها بیچاره دچار غفلت و اشتباه و فریب می شود؛ بر اثر حادثه ای، عقده و کینه ای پیدا می کند و در مقابل نظام می ایستد؛ در مقابل سخن حق می ایستد؛ در مقابل امام و راه امام می ایستد؛ این آن دشمن اصلی نیست؛ این یک آدم فریب خورده است؛ این یک آدم قابل ترحم است! دشمن اصلی آن کسی است که پشت سر این قرار می گیرد؛ اما خودش را نشان نمی دهد؛ در داخل کشور، خودش را نشان نمی دهد؛ در خارج کشور چرا؛ در جبهه جهانی، در جبهه بین المللی، به عنوان یک عضو وفادار سازمان جاسوسی سیاسی آمریکا یا موساد صهیونیست ها چرا؛ کاملاً چهره او آشکار است...»^۲

۲- فساد: فساد و تمایل به محرمات، می تواند عاملی برای شدن جریان خودی از التزامات اخلاقی باشد. از جمله این فسادها می توان به گرایش به مال حرام از قبیل رشوه و... اشاره نمود. رهبر معظم انقلاب در این مورد معتقدند: «وقتی پول و لقمه حرام در بین مردم

۱
شنبه

۲ محرم ۱۴۳۹
23 September 2017

۲
یکشنبه

۳ محرم ۱۴۳۹
24 September 2017

۱- بیانات در دیدار مردم آمل: ۱۳۷۷/۳/۲۱
۲- بیانات در خطبه های نماز جمعه: ۱۳۷۸/۹/۲۶

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: آدمی از پرهیزگاران نمی شود
مگر اینکه حساسی او از نفسش سخت تراز
حساب کشیدن او از شریکش باشد.

و نخبگان و زبندگان رایج شد، گناه رایج می شود... وارد شدن در میدان فساد مالی، مقدمه ورود به میدان فساد اخلاقی و فساد جنسی و فساد شهوانی و انواع و اقسام فسادهاست.^۱ بی گمان، گرایش جریان خودی به مفسد، زمینه را برای نفوذ جریان غیر خودی فراهم خواهد ساخت؛ چراکه انسان های سست عنصر و بی ایمان هیچ مقاومتی در برابر وسوسه های شیاطین دوران ندارند. جریان غیر خودی و دشمنان قسم خورده این انقلاب و نظام نیز مترصد لغزش نیروهای خودی هستند تا اهداف خود را عملی سازند. حضرت آیت الله خامنه ای در این مورد می فرماید: «وقتی مدیران مردمی فاسد شدند، این می شود پایگاه دشمن خارجی. دشمن خارجی از آدم های فاسد برای اهداف سیاسی خود در کشور، خوب استفاده می کند.»^۲

۳- اختلافات بی ثمر سیاسی: دشمن همواره درصدد است تا با استفاده از برخی اختلاف نظرها، نیروهای خودی را به جان همدیگر بیندازد: «این اختلافات سیاسی و جناحی که گاهی خیلی بزرگ نشان داده می شود، به این بزرگی نیست ... دشمن دوست می دارد جناح ها را بیشتر به جان خود بیندازد...»^۳

ایشان از همه نیروهای خودی می خواهند تا جهت دوری جستن از این آسیب بزرگ با هم اتحاد داشته باشند و حلقه همدلی تشکیل دهند: «مرزی که بین اینها [گروه های سیاسی] وجود دارد، یک مرز واقعی و یک مرز تعیین کننده نیست. می توانند با هم یک وحدت عمومی را تشکیل بدهند؛ هویت کلی جامعه اسلامی و انقلابی را تشکیل بدهند. در واقع مثل دو «جناح» عمل کنند. دو جناح، یعنی دو بال پرنده. اگر هر دو بال یک پرنده خوب حرکت بکند، این پرنده بالا و پیش خواهد رفت.»^۴

۴- نفوذپذیری در برابر دشمن: حضرت آیت الله خامنه ای ضمن هشدار به جریان خودی در این مورد می فرماید: «... در مقابل دشمن، جوری نباشید که دشمن احساس کند از این طریق می تواند در دل انقلاب رخنه کند و نفوذ خودش را گسترش بدهد...»^۵

دشمنان از هر راهی جهت نفوذ در میان جریان خودی استفاده می کنند و بنا بر فرمایش رهبری: «... دشمن امروز امیدوار است شاید بتواند از ضعف ها استفاده کند؛ از ساده اندیشی استفاده کند؛ جای پای خود را در دستگاه های سیاسی کشور و دستگاه های

۳
دوشنبه

۴ محرم ۱۴۳۹
25 September 2017

مر

۴
سه شنبه

۵ محرم ۱۴۳۹
26 September 2017

۱- بیانات در دیدار مردم قم: ۱۳۸۰/۱۰/۱۹
۲- همان

۳- بیانات در اجتماع بزرگ مردم قم: ۱۳۷۹/۷/۱۴

۴- بیانات در خطبه های نماز جمعه تهران: ۱۳۷۹/۲/۲۳

۵- بیانات در دیدار پاسداران، جانبازان، دانشجویان و دانش آموزان: ۱۳۷۹/۸/۱۱

امام علی علیه السلام: مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ سَعِدَ
(عیون الحکم و المواعظ (لیثی) ص ۴۲۴، ج ۷۱۵۸)

فرهنگی کشور، باز هم باز کند»^۱

۵- تخریب: «یکی از بدترین کارها این است که مسئولان موظف نظام، به وسیله اشخاص دیگر صرفاً به خاطر اینکه تریبونی در اختیارشان قرار گرفته، مورد تخریب واقع شوند.»^۲ از این رو، همواره آنچه در بیانات معظم له مورد اشاره و تأکید قرار می‌گیرد، لزوم پرهیز جریان خودی از تخریب همدیگر است؛ چراکه تخریب نیروهای خودی به تضعیف آنان منتج خواهد شد و تضعیف نیروهای خودی، به تضعیف و تهدید نظام و انقلاب منجر می‌شود.

۶- التهاجات سیاسی: «مراقب باشید که تهییج سیاسی برای کشور مضر است... در شرایط متهیج و متشنج سیاسی، آسان‌ترین کارهای جاری هم دشوار خواهد شد. یکی از بدترین عیوب برای فعالان سیاسی این است که درصدد اشتقاق و جدایی و بهانه‌گیری از یکدیگر باشند.»^۳

به تعبیر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: «اگر کشور بخواهد به سمتی که برای آن مطلوب است... پیشرفت بکند، به محیط آرام و بی‌تشنج احتیاج دارد. آن کسانی که به پیروی از تبلیغات رادیوهای بیگانه سعی می‌کنند فضای سیاسی جامعه را متشنج بکنند، به کشور خدمت نمی‌کنند.»^۴

۷- بی‌اعتمادی نیروهای خودی نسبت به هم: شاید بتوان حس عدم اعتماد نیروهای وفادار به نظام و جریانات خودی نسبت به همدیگر را یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های پیش روی این جریان دانست که به تعبیر رهبری، یک «داستان واقعا غم‌انگیز» است: «... البته خود این واقعا داستان غم‌انگیز است... اینکه بعضی‌ها به دشمن بیشتر اعتماد می‌کنند تا به دوست؛ به بیگانه بیشتر روی خوش نشان می‌دهند تا به دوست؛ حرف بیگانه را تکرار می‌کنند، علی‌رغم دوست.»^۵

ایشان همچنین این آسیب را یک عیب و بلیه بسیار بزرگ دانسته و تأکید می‌کنند: «... این عیب و بلیه بسیار بزرگی است که برخی افراد، همه بدی‌ها و سیئات را از بیگانگان نفی و به خودی منتسب کنند و همه مصالح و خیراتی که امید آن باید از درون جامعه بجوشد، متوجه رفاقت و ارتباط با بیگانگانی بدانند که دشمنی خود را پنهان نمی‌کنند.»^۶

۵

چهارشنبه

۶ محرم ۱۴۳۹
27 September 2017

مر

۶

پنجشنبه

۷ محرم ۱۴۳۹
28 September 2017

۱- بیانات مقام معظم رهبری در جمع مردم پرشور قم: ۱۳۷۹/۷/۱۴

۲- بیانات در مراسم تنفیذ ریاست جمهوری سال ۸۰: ۱۳۸۰/۵/۱۱

۳- همان.

۴- بیانات در اجتماع بزرگ مردم اراک: ۱۳۷۹/۸/۲۴

۵- بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران: ۱۳۷۹/۱/۲۷

۶- سخنرانی رهبر انقلاب در پایان درس خارج فقه: ۱۳۷۹/۱/۱۶

۵ مهر: شکست حصر آبادان در عملیات ناهن الامنه علیه السلام (۱۳۶۰ ه ش)

امام علی علیه السلام: هرکه نفس خود را محاسبه کند،
خوشبخت شود.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

جمعه

۸ محرم ۱۴۳۹
29 September 2017

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام حسین علیه السلام: **إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ** وعلی الأسلام
إِلْسَلَامٌ إِذْ قَدْ بُلِّبَتْ الْأُمَّةُ بِرَاعٍ مَثَلُ يَزِيدٍ وَ لَقَدْ سَمِعْتُ جَدِّي رَسُولَ
اللَّهِ (ص) يَقُولُ: الْخِلَافَةُ مُحَرَّمَةٌ عَلَى آلِ أَبِي سَفْيَانَ
 (موسوعه، کلمات امام حسین (ع)، ص ۲۸۵ به نقل از ابن طاووس،
 علی بن موسی، لهوف، ص ۱۰)

پیوندهای سیاسی عاشورا و انتظار (۱)

«مسئله کربلا، که خودش در رأس مسائل سیاسی هست، باید زنده بماند به همان فرمی که بود، منتها الفاظ تغییر بکنند. مصیبت‌ها همان است؛ مصیبت‌ها تغییری ندارد. باید آن بعد سیاسی کربلا را برای مردم بیان کرد... این حرکت اسلامی - سیاسی بود که بنی امیه را از بین برد، و اگر این حرکت نبود، اسلام پایمال شده بود.»^۱

سرگروه عزیز؛ فرارسیدن عاشورای حسینی را خدمت شما تسلیت عرض می‌کنیم. برقراری عدالت و معنویت و رسیدن به سعادت و مقابله با ظلم و جور، خواسته‌ای همگانی و برخاسته از فطرت بیدار انسان‌هاست. در طول تاریخ، افراد و گروه‌ها و مکاتب مختلفی مدعی تحقق آن بوده‌اند؛ ولی نتوانسته‌اند در عمل، آن را نشان دهند؛ اما شیعه به عنوان مکتبی الهی و انسان‌ساز، خود را داعیه‌دار این امر می‌داند. با نگاهی اجمالی به تاریخ شیعه می‌توان این مطلب را یافت، چراکه امامان شیعه برای نیل بشریت به قلله‌های رفیع سعادت نه تنها از هیچ تلاشی فروگذار نبودند، بلکه تا پای جان پیش رفته‌اند، که اوج این تلاش را می‌توان در مکتب عاشورا به وضوح مشاهده کرد.

نقطه قوت شیعه در این است که برخلاف ادعای سایر گروه‌ها و مکاتب، عاشورا حرکتی مقطعی و گذرا نبوده است، بلکه شیعه در لوای مکتب سرخ حسینی، معتقد به آمدن صلح جهانی است که قوام بخش و در نهایت، سرانجام بخشی این هدف والا خواهد بود؛ بنابراین بررسی پیوندهای این دو نهضت برای متریان در جهت تمهید ظهور، راهگشا خواهد بود. ما در این جلسه به برخی از پیوندهای شاخص سیاسی و اجتماعی آن خواهیم پرداخت و در دو جلسه آتی به دیگر پیوندها میان عاشورا و مهدویت اشاره‌ای خواهیم نمود.

۱- تبیین اهداف و آرمان نهضت حسینی و مهدوی (علیهما السلام)

الف) مبارزه با ظلم و ستمگری: امام حسین (ع) حکومت یزید را سبب نابودی دین می‌داند و می‌فرماید: **«عَلَى الْإِسْلَامِ السَّلَامُ إِذْ قَدْ بُلِّبَتْ الْأُمَّةُ بِرَاعٍ مَثَلُ يَزِيدٍ أَنْغَاةٌ كَمَا أَمَّتْ كَرَفْتَارٌ** فرمانروایی چون یزید گردند، باید فاتحه اسلام را خواند.»^۲ به همین جهت امام با قاطعیت می‌گوید: **«مَثَلِي لِأَيُّبِيعٍ مَثَلُهُ»**^۳ حضرت مهدی (ع) نیز با هیچ‌کس سرسازش ندارد، چنانکه در بیان علل غیبت حضرت، یکی از علل را مقابله با طاغوت و نداشتن بیعتی از آنها ذکر

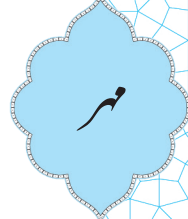

شنبه

تعطیل

۹ محرم ۱۴۳۹

30 September 2017

یکشنبه

تعطیل

۱۰ محرم ۱۴۳۹

1 October 2017

۱- امام خمینی (ره)، صحیفه نور، جلد هجدهم، صفحه ۱۷۷

۲- ابن طاووس، اللهوف علی قتلی الطفوف / ترجمه فهری، ۱، جلد، ص ۲۴

۳- بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۳۲۵

۸ مهر: تاسوعای حسینی (تعطیل) روز بزرگداشت مولوی

۹ مهر: عاشورای حسینی (تعطیل) - روز همبستگی و همدردی با کودکان و نوجوانان فلسطینی - روز جهانی سالمندان

امام حسین علیه السلام: ما از خداییم و به سوی او باز می‌گردیم چه مصیبتی بالاتر از اینکه مسلمانان به سرپرستی همچون یزید دچار شدند؛ پس باید با اسلام وداع نمود که من از جدم رسول خدا (ص) شنیدم که می‌فرمود: خلافت بر فرزندان ابوسفیان حرام است.

کرده‌اند: «ما منّا احدٌ الا و يقع في عنقه بيعة لطاغية زمانه الا القائم ... لئلا يكون لاحد في عنقه بيعة اذا خرج»^۱ امام حسن (ع) فرمود: «هر کدام از ما (اهل بیت (ع)) در زمان خود بیعت حاکمان و طاغوت‌های زمان را (از روی تقیه) به عهده داریم، مگر قائم... تا هنگامی که قیام می‌کند، برگردنش بیعت حاکمی نباشد».

امام حسین (ع) با شهادت خود، باعث رسوایی و در نتیجه نابودی دولت بنی‌امیه شد. مهدی (ع) نیز با ظهور خود، باعث رسوایی و تزلزل تمامی دولت‌های مستکبر خواهد شد: «اذا قام القائم ذهب دولة الباطل؛ هنگامی که قائم قیام کند، هر دولت باطلی از بین می‌رود»^۲ در دعای ندبه می‌خوانیم: «این قاسم شوکه المعتدین... کجاست درهم‌شکننده شوکت ستمگران؟»

در روایات نیز آمده است: «اذا قام القائم لا يبقى ارض الا نودی فيها شهادة ان لا اله الا الله وان محمداً رسول الله؛ هنگامی که مهدی (عج) قیام کند زمینی باقی نمی‌ماند مگر آنکه گلبانگ توحید و رسالت پیامبر در آن بلند گردد»^۳.

ب) اصلاح‌گری: امام حسین (ع) و مهدی (ع) دو اصلاح‌گرانی سترگ‌اند. امام حسین (ع) می‌فرماید: «من نه از روی سرمستی و گستاخی و نه برای فساد و ستمگری حرکت کردم؛ بلکه تنها برای طلب اصلاح در امت جدم حرکت کردم. می‌خواهم امر به معروف و نهی از منکر کنم و به سیره جدم و پدرم علی بن ابی‌طالب عمل کنم»^۴. در مورد حضرت مهدی نیز آمده است: «ليصلح الامة بعد فسادها؛ خداوند به وسیله حضرت مهدی (ع) این امت را پس از آنکه تباہ شده‌اند، اصلاح می‌کند»^۵.

ج) بیداری امت: هدف مهدی (ع)، نجات انسان‌ها از بردگی فکری و برداشتن زنجیرهای اسارت از آنان است. امام باقر (ع) می‌فرماید: «اذا قام القائم ذهب دولة الباطل؛ هنگامی که قائم قیام کند، هرآینه باطل از بین می‌رود»^۶. هدف امام حسین (ع) نیز در «زیارت اربعین» چنین بیان شده است: «و بذل مهجته فيك ليستنقذ عبادك من الجهالة و حيرة الضلالة؛ خون خود را تقدیم تو کرد، تا انسان‌ها را از نادانی و گمراهی‌های بخت‌دو» پس هدف هر دو، احیای دین و جلوگیری از انحطاط ارزش‌ها است.

۱۰
دوشنبه

۱۱ محرم ۱۴۳۹
2 October 2017

۱۱

سه شنبه

۱۲ محرم ۱۴۳۹
3 October 2017

۱- بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۳۲

۲- کافی، ج ۸، ص ۳۸

۳- بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۴۰

۴- ابن شهر آشوب، مناقب آل ابی‌طالب، ج ۴، ص ۹۷

۵- بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۸۳

۶- کافی، ج ۸، ص ۲۷۸

امام علی علیه السلام: لَوْ تَمَيَّرَتِ الْأَشْيَاءُ لَكَانَ الصَّدُوقُ مَعَ الشَّجَاعَةِ وَ
كَانَ الْجُبْنُ مَعَ الْكُذِبِ (عیون الحکم و المواعظ (لیثی) ص ۴۱۷، ح ۷۰۸۴)

د) برگرداندن عزت دین: عزت، اساس حرکت حسینی و مهدوی است و می تواند اساس سیاست راهبردی حکومت دینی در سطح روابط بین المللی باشد. حکومت دینی - به عنوان زمینه ساز دولت کریمه مهدوی - از هرگونه رابطه و مذاکره ای که شائبه ذلت داشته باشد، پرهیز می کند. منتظر «دولت عزیز»، خود باید عزیز باشد؛ چراکه حکومت جهانی حضرت مهدی را عزت بخش حقیقی دین معرفی کرده اند. در فرازهای پایانی دعای افتتاح آمده است: «اللَّهُمَّ إِنَّا نَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةِ كَرِيمَةٍ تُعَزِّبُنَا الْإِسْلَامَ وَ أَهْلَهُ وَ تُدِلُّ بِهَا الْيَتَامَى وَ أَهْلَهُ ...» امام حسین (ع) نیز می فرماید: «موت فی عزّ خیر من حیاه فی ذلّ؛ مرگ در عزت، بهتر از زندگی در ذلت است.»^۱

ه) احیاء حقیقی سنت: عصر امام حسین (ع)، عصر غربت دین بود و عصر انتظار نیز چنین است. قیام حسین و فرزندش مهدی (ع) برای احیای دین است. منتظر مهدی، باید از دین و ضرورت، قلمرو و زبان آن و... تحلیلی عمیق داشته باشد تا در این عصر - که عصر شبهات و فتنه ها است بتواند زمینه ساز حرکت مهدی (عج) باشد.

امام حسین (ع) در نامه ای که ضمن آن از بزرگان بصره دعوت به همیاری و همراهی با وی کرده است، علت و هدف از نهضت خویش را چنین بیان می کند: «أَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ وَ سُنَّةِ نَبِيِّهِ فَإِنَّ السُّنَّةَ قَدْ أَمِيتَتْ وَإِنَّ الْبِدْعَةَ قَدْ أَحْيَيْتْ؛ من شما را به کتاب خدا و سنت پیامبرش می خوانم. همانا سنت پیامبر (ص) به کلی از بین رفته است و بدعت ها زنده شده است. اگر سخن مرا بشنوید، شما را به راه راست هدایت خواهم کرد.»^۲ در مورد حضرت مهدی (عج) هم آمده است: «بجی میت الكتاب و السنة؛ چون مهدی قیام کند، آنچه را که از کتاب و سنت متروک مانده، زنده خواهد ساخت.»^۳

از مجموع این سخنان، این اهداف را می توان استفاده کرد:

- ۱- احیاء حقیقی دین و ترویج حق و عمل به آن؛
- ۲- بیدارسازی و اصلاح امت؛
- ۳- عدم پذیرش زندگی ذلت بار و ننگین دنیا و انتخاب زندگی با سعادت آخرت.^۴

۱۲

چهارشنبه

۱۳ محرم ۱۴۳۹
4 October 2017

۱۳

پنجشنبه

۱۴ محرم ۱۴۳۹
5 October 2017

۱- کافی، ج ۸، ص ۲۷۸

۲- ابن شهر آشوب، پیشین، ج ۴، ص ۷۵

۳- بلاذری، انساب الاشراف، ج ۲، ص ۳۳۵

۴- برگرفته از مطالب گروه سیاسی اجتماعی معاونت پژوهش مرکز تخصصی مهدویت

۱۳ مهر: هجرت حضرت امام خمینی (ره) از عراق به پاریس (۱۳۵۷ هـ ش) - روز نیروی نظامی

امام علی علیه السلام: اگر خصلت‌ها از یکدیگر متمایز و جدا شوند، هرآینه راستی با شجاعت باشد و بزلی با دروغ.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

پیامبر صلی الله علیه و آله: لا ضَرَرَ وَ لا إِضْرَارَ فِی الْإِسْلَامِ فَالْإِسْلَامُ بِزَيْدٍ الْمُسْلِمِ
خَيْرًا وَ لَا بِزَيْدِهِ شَرًّا (من لا یحضره الفقیه ج ۴، ص ۳۳۴، ح ۵۷۱۸)

پیوندهای سیاسی عاشورا و انتظار (۲)

سرگروه عزیز؛ یکی دیگر از شباهت‌های موجود میان عاشورا و مهدویت، شباهت در شرایط زمانه و یاران دو قیام است که در این جلسه به بیان این شباهت‌ها و انتظارات در این زمینه می‌پردازیم.

۲- شباهت در شرایط زمانه و یاران

الف) مشابهت در اوضاع و زمانه: امام حسین (ع) اوضاع زمان قیام را چنین توصیف می‌کند: «الا ترون ان الحق لا یعمل به و ان الهوی لایتک عنه؛ آیا نمی‌بینید که به حق عمل نمی‌شود و از باطل خودداری نمی‌گردد.»^۱

زمانه حضرت مهدی (ع) نیز چنین است: «یعطف الهوی علی الهدی، اذا عطفوا الهدی علی الهوی و یعطف الرأی علی القرآن، اذا عطفوا القرآن علی الرأی... و یحیی میت الكتاب و السنة؛ چون مهدی قیام کند، خواهش‌های نفسانی را به هدایت آسمانی، بازگرداند؛ پس از آنکه رستگاری را به هوای نفس بازگردانده باشند، آراء و افکار را پیرو قرآن کند، پس از آنکه قرآن را تابع رأی خود گردانده باشند...؛ پس مهدی به شما نشان خواهد داد که روش عادلانه در حکومت، چگونه است و آنچه را که از کتاب و سنت متروک مانده، زنده خواهد ساخت.»^۲

زمانه حضرت مهدی (ع) و امام حسین (ع)، در انحراف فکری، فساد اجتماعی، رواج بی‌دینی و بدعت در سطح جهانی، مشابه یکدیگر است. مشابهت در زمانه، ابعاد متعددی دارد؛ از تبلیغات جبهه باطل گرفته تا حاکمیت خلفای جور و غربت دین در عرصه زندگی و جامعه. تبلیغات بنی‌امیه و معاویه^۳ علیه اهل بیت (ع) و امام حسین (ع)، شباهت زیادی به تبلیغات کشورهای استکباری و صهیونیست‌ها، علیه ایران اسلامی دارد.

ب) مشابهت در یاران: در مورد یاران شیدای قیام نیز به اعتراف تاریخ باید گفت: یاران امام حسین (ع) بهترین یاران و فدایی او بودند. آنان نسبت به امام خود از معرفت، محبت، اطاعت و تسلیم و سبقت در اجرای خواسته‌ها و فرامین او برخوردار و در عبادت، صداقت، اخلاص و شجاعت، یگانه دوران بودند. گفتگوی امام و یارانشان در شب و روز عاشورا، گوشه‌ای از این شیدایی را به تصویر کشیده است. البته این کلمات، خود گویای عمق ایمان و معرفت آنها نسبت به هدف قیام و شخص امام و ایمانی است که به خالق هستی و سعادت اخروی دارند. امام حسین (ع) در خطبه شب عاشورا خطاب به یارانشان فرمودند: «حقاً که من اصحابی با وفا و بهتر از شما، و نه اهل بیته برتر و نیکوکارتر از اهل بیتم نمی‌شناسم، خداوند از من به شما پاداش نیکو دهد. این شب است که سیاهی و تاریکی آن شما را فرا

۱۵

شنبه

۱۶ محرم ۱۴۳۹
7 October 2017

مر

۱۶

یکشنبه

۱۷ محرم ۱۴۳۹
8 October 2017

۱- تحف العقول، ص ۲۴۵

۲- نهج البلاغه، خ ۱۳۸

۳- زمینه‌های قیام امام حسین (ع)، ص ۲۵۰

پیامبر صلی الله علیه و آله: در اسلام هیچ ضرری نیست و ضرر زدن به دیگران نیز ممنوع است؛ پس اسلام به مسلمان خیر می‌رساند و شر نمی‌رساند.

گرفته، پس آن را چون شتر رهواری گرفته، و هر یک از شما دست یکی از اهل بیتم را گرفته و در این تاریکی شب پراکنده شده از صحنه بیرون شتابید، و مرا با دشمن واگذارید چه آنان جز مرا نخواهند»^۱.

در این زمان بود که برادران و تمام اهل بیت امام حسین (ع) به سخن در آمده گفتند: «جان‌های ما پاسبان جان شریفیت بوده تا در پیش رویت در خون خود غلتیده، آنچه بر تو وارد آید بر ما نیز وارد گردد، و چه زشت است زندگی بعد از تو.»^۲

یاران حضرت مهدی (ع) نیز چنین‌اند؛ چنان‌که امام باقر (ع) می‌فرماید: «أَلَا هُمْ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا...؛ بدانید که آنها مؤمنان حقیقی‌اند». حضرت علی (ع) در توصیف آنان می‌فرماید: «... رجلاً عرفوا الله حق معرفته و هم أنصاء المهدي في آخر الزمان؛ مردانی که خدا را به حق شناخته‌اند، آنها یاوران حضرت مهدی در آخر الزمان هستند»^۳.

امام جواد (ع) از پدران بزرگوارش، عبودیت و بندگی آنان را این‌گونه توصیف می‌کند: «هم کز ائوون مُجِدُّونَ فِي طَاعَةِ اللَّهِ؛ آنان سلحشورانی هستند که در اطاعت خدا بسیار سخت‌کوش‌اند»^۴.

از بارزترین نشانه‌های این گروه، تعادل در شخصیت، تعادل میان دنیا و آخرت و تعادل میان قدرت و بصیرت است و همین، راز نیرومندی و نفوذ آنان می‌باشد. خدای تعالی این موازنه و تعادل را دوست می‌دارد و افراط و تفریط را ناپسند می‌دارد. روایت با جمله «هَبَانِ بِاللَّيْلِ، لَيُوثِ بِالنَّهَارِ» به چنین موازنه‌ای اشاره کرده است. در ساختار شخصیت انسان، شب و روز، نقش‌های گوناگونی را ایفا می‌کنند. گردش شب و روز، یک گردش تکاملی است. هر کدام دیگری را کامل می‌کند و با مشارکت یکدیگر در بنای شخصیت انسان مؤمن دعوت‌گر و مجاهد نقش دارند. اگر تهجد و عبادت شب نباشد، انسان در رویارویی با گردنه‌های دشوار روز، استواری لازم را نمی‌یابد.

یاران حضرت مهدی (ع) چنانکه در پیشگاه معبود خویش جزء برگزیدگان‌اند، نسبت به امام و راهبر خویش کاملاً ایمان دارند و مطیع محض‌اند: «هم اطوع له من الامة لسيدها؛ آنها مطیع‌تر از کنیز نسبت به مولای خود هستند»^۵.

ج) ریزش‌ها و رویش‌ها در یاران: «ریزش یعنی فروافتادن کسی که از او انتظار افتادن نیست. ریزش یعنی اینکه انسان در جایی سقوط کند که در آنجا انتظارش را ندارد؛ اما رویش نیز یعنی رشد انسان‌هایی که از آنها انتظار صعود نمی‌رود. همین‌طور یعنی انسان در مقطع و جایی رشد کند و اوج بگیرد که در آنجا انتظار ندارد. اصلاً جامعه دینی بدون ریزش

۱۷

دوشنبه

۱۸ محرم ۱۴۳۹
9 October 2017

۱۸

شنبه

۱۹ محرم ۱۴۳۹
10 October 2017

۱- حلی، جعفر بن محمد، در سوگ امیر آزادی (ترجمه مشیر الأحزان)، جلد ۱۰، ص ۱۹۲

۲- لهوف، سید بن طاووس، ص ۱۳۶-۱۳۵

۳- علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۷، ص ۲۲۹

۴- بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۲۰۷

۵- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸

پیامبر صلی الله علیه و آله: **إِنَّ أَحْسَنَ الْخَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَ خَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ، وَ شَرُّ الْأُمُورِ مُخَدَّنَاتُهَا**
(امالی طوسی) ص ۳۳۷ - بحار الأنوار (ط- بیروت) ج ۷۴، ص ۱۲۲، ح ۲۳

و رویش وجود ندارد. برخی افراد فکر می کنند که این ضعف جامعه ی دینی است؛ در حالی که برعکس، این نقطه ی قوت و زیبایی دین است که با هیچ کسی عقد اخوت نبسته است؛ حتی اگر فرزند پیامبر هم باشد، باید بداند که این ملاک محسوب نمی شود که «پسر نوح با بدان بنشست خاندان نبوتش گم شد». کربلا مظهر ریزش ها و رویش ها است. در روز عاشورا لحظه به لحظه به ایمان اصحاب سیدالشهداء (ع) افزوده می شد. از آن طرف در سپاه مقابل شاهد ریزش های شدید هستیم. این نکته مهم است افرادی که در کربلا مقابل امام حسین (ع) قرار گرفتند، کافر و ملحد و رومی و ... نبودند؛ بلکه همه جزء کسانی بودند که نماز می خواندند و روزه می گرفتند و حج می گزاردند؛ بنابراین کربلا مواجهه ی سپاه امام حسین (ع) با «بدها» نیست، با «ریزش ها» است.^۱

زهیر بن قین در ماجرای قتل عثمان، از امام علی (ع) فاصله گرفت و فاصله ی خود را با معاویه کم کرد؛ اما پس از صلح امام حسن (ع) و فرونشستن بسیاری از غبارها، زهیر بن قین، بصیرت خود را بازیافت و به حسین بن علی (ع) در کربلا پیوست. پیوستن زهیرها برای حرکت اسلام یک رویش است.

کسانی به کاروان امام حسین (ع) پیوستند که امید پیوستنشان نبود، همچون زهیر و حرّ که یکی عثمانی بود و در صفین علیه امام علی (ع) شمشیر زده و دیگری فرمانده سپاه عمر بن سعد بود و کسانی نیز به بهانه های واهی، نپیوستند، همچون طرماح بن عدی و یا پیوستند و جدا شدند و سعادت شهادت در کنار امام حسین (ع) را نداشتند. در مورد یاران حضرت مهدی (ع) نیز روایت هست: «قال الصادق (ع): «إذا خرج القائم يخرج من هذا الامر من كان يرى انه من اهله و دخل فيه شبه عبدة الشمس والقمر: هنگامی که قائم قیام کند؛ از امر [ولایت] او کسانی بیرون می روند که همواره چنین به نظر می رسد از یاران او باشند؛ و به امر [ولایت] او در می آیند، آنانی که شبیه خورشیدپرستان و ماه پرستانند.»^۲

منابع جهت مطالعه

پیامدهای عاشورا، سید ابوالفضل اردکانی.
از فرات تا فرات، دفتر اول و دوم، مرکز تخصصی مهدویت. عاشورا و انتظار (پیوندها، تحلیل ها و رهیافت ها)، مسعود پورسیدآقایی، فصلنامه انتظار، ش ۳

۱۹

چهارشنبه

۲۰ محرم ۱۴۳۹
11 October 2017

۱۹

۲۰

پنجشنبه

۲۱ محرم ۱۴۳۹
12 October 2017

۱- برگرفته از سخنرانی حجت الاسلام پناهیان در دهه محرم
۲- الغیبة نعمانی، ص ۱۷۱؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۶۴

پیامبر صلی الله علیه و آله: بهترین سخن، کتاب خدا و بهترین روش، روش پیامبر صلی الله علیه و آله و بدترین امور بدعت هاست (پدیده‌های مخالف دین).

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۲۱

جمعه

۲۲ محرم ۱۴۳۹
13 October 2017

مر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: الْمَوَاعِظُ صَفَالُ النَّفُوسِ وَ جَلَاءُ الْقُلُوبِ
(تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۲۲۴، ج ۴۵۲۴)

پیوندهای سیاسی عاشورا و انتظار (۳)

سرگروه عزیز؛ حال که بر اساس شواهد، اهداف و شرایط زمانی و یاران را در دو قیام بررسی نمودیم و به شباهت‌های فراوان این دو پی بردیم، می‌بایست از شداید و امتحانات نهضت عاشورا الهام بگیریم و بدانیم که در کربلا، مسلمانان از امتحان توانستند سربلند بیرون بیایند و نه تنها حجت خدا را تنها گذاشتند بلکه راضی شدند امام و یارانش با فجع‌ترین شکل به شهادت برسند و اهل و عیالش به اسارت بروند. باید از قیام خونین کربلا عبرت گرفت تا در قیام سبز مهدوی، سربلند بیرون آمد. هرچند که امتحانات و ابتلائات عصر غیبت، بسیار پیچیده‌تر از آن زمان است که به برخی موارد اشاره می‌شود:

۳- سختی حفظ دین در عصر غیبت و ضرورت معرفت و زمینه‌سازی

الف) دشواری حفظ دین: در دوران امام حسین (ع) بر اساس بدعت‌های خلفا و تبلیغات بنی‌امیه، دین بی‌ارزش و بازار دنیا پررونق بود: «الناس عبید الدینا و الدین لعق علی السنتمهم یحوظونه ما دزت معایشهم فاذا محضوا بالبلاء قَلَّ الدیانون؛ مردم بنده دنیا هستند و دین، لقلقه زبانشان می‌باشد مادامی‌که زندگی دنیای آنها تأمین شود؛ اما همین‌که در بوته امتحان قرار گرفتند، دین‌داران کم خواهند بود.»^۱

اگر امام حسین (ع) نبود، چراغ دین، آخرین کورسوهای خود را می‌زد. در عصر انتظار نیز حفظ دین، از سخت‌ترین کارها است. امام صادق (ع) می‌فرماید: «برای صاحب این امر (حضرت مهدی (ع)) غیبتی خواهد بود. هرکس در روزگار غیبت او دین خود را حفظ کند، مانند کسی است که تیغ‌های تیز گیاه «قتاد» را با دستش صاف و هموار سازد؛ سپس حضرت با دست [مبارک] خویش اشاره فرمود که چگونه با دست، تیغ‌های «قتاد» را باید هموار ساخت. آنگاه افزود: کدام‌یک از شما تابه‌حال توانسته است خارهای خنجرگونه «قتاد» را به دست بگیرد؟ سپس حضرت سر به زیر افکند و مدتی سکوت کرد؛ آنگاه افزود: برای صاحب این امر، غیبتی است که در روزگار دشوار غیبت، هر بنده خدایی باید تقوا پیشه کند و دینش را حفظ نماید.»^۲

ب) معرفت امام و دشمن‌شناسی: در روایات آمده است: «با لئارات الحسین» شعار یاران امام زمان است؛ بنابراین تا در دل، کربلایی ایجاد نکنیم، حقیقت این شعار را درک نخواهیم نمود. آگاهی از شئون و آثار ولایت آنان، ثمرات و بارهای زیادی با خود دارد و فاصله گرفتن از آن، ضررهای جبران‌ناپذیری با خود به همراه دارد. مایه شرمساری است که دشمنان بعضاً بهتر و بیشتر از ما این شجره طیبه را شناختند و از آن بهره‌ها بردند.

گاندی، رهبر بزرگ هندوستان می‌گوید: «من ارماغان تازه‌ای برای هند نیاوردم، فقط نتیجه را که

۲۲

شنبه

۲۳ محرم ۱۴۳۹
14 October 2017

۲۳

یکشنبه

۲۴ محرم ۱۴۳۹
15 October 2017

۱- بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۳۸۳

۲- بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۱۳۵

۲۲ مهر؛ روز جهانی استاندارد

۲۳ مهر؛ شهادت پنجمین شهید محراب آیت‌الله اشرفی اصفهانی به دست منافقان (۱۳۶۱ هـ ش) - روز جهانی نابینایان (عصای سفید)

امام علی علیه السلام: اندر زها صیقل بخش جان ها،
و جلادهنده دل هاست.

۲۴

دوشنبه

۲۵ محرم ۱۴۳۹
16 October 2017

م

۲۵

سه شنبه

۲۶ محرم ۱۴۳۹
17 October 2017

از مطالعات و تحقیقاتم درباره تاریخ زندگی قهرمانان کربلا گرفتم، ارمانان دولت هند کرده‌ام. اگر بخواهیم هند را نجات دهیم، واجب است همان راهی را بیماییم که حسین بن علی پیمود.^۱ توماس کارلایل (دانشمند انگلیسی) معتقد است: «بهترین درسی که از تراژدی کربلا می‌گیریم، این است که حسین و یارانش به خدا ایمان استوار داشتند. آنها با عمل خود روشن کردند که تفوق عددی در جایی که حق و باطل روبه‌رو می‌شوند، اهمیت ندارد و پیروزی حسین با وجود اقلیتی که داشت، باعث شگفتی من است.»^۲

فوکویاما مؤلف کتاب و نظریه «پایان تاریخ» در کنفرانس اورشلیم با عنوان «بازشناسی هویت شیعه» می‌گوید: «شیعه پرنده‌ای است که افق پروازش خیلی بالاتر از تیرهای ماست. پرنده‌ای که دو بال دارد: یک بال سبز و یک بال سرخ». او بال سبز این پرنده را مهدویت و عدالت خواهی و بال سرخ را شهادت طلبی که ریشه در کربلا دارد و شیعه را فناپذیر کرده، معرفی می‌کند. فوکویاما معتقد است شیعه بُعد سومی هم دارد که اهمیتش بسیار است و می‌گوید: «این پرنده، زرهی به نام ولایت‌پذیری به تن دارد و قدرتش با شهادت، دو چندان می‌شود. شیعه، عنصری است که هر چه او را از بین می‌برند، بیشتر می‌شود.»^۳

فوکویاما، مهندسی معکوسی را برای شیعه و مهندسی صحیحی را برای خودشان طراحی می‌کند و می‌گوید: مهندسی معکوس برای شیعیان این است که ابتدا ولایت فقیه را خط بزیند، تا این را خط نزنند، نمی‌توانید به ساحت قدسی کربلا و مهدویت تجاوز کنید. برای پیروزی بر یک ملت باید میل مردم را تغییر داد. ابتدا ولایت فقیه را خط بزیند در گام بعد، شهادت طلبی اینها را به رفاه طلبی تبدیل کنید اگر این دو تا را خط زدید، خودبه‌خود اندیشه‌های امام زمانی از جامعه شیعه رخت می‌بندد. شما ببینید برای غرب هم امام زمان، کربلا و ولی فقیه بتراشید. فوکویاما برای این کار، مکتب جدیدی به نام «اونجلیس» عرضه کرد. مکتبی که طرفداران آن معتقدند عیسی ناصری خواهد آمد. فوکویاما به آنها توصیه می‌کند در فیلم‌هایشان هر چه را شیعیان درباره امام زمان می‌گویند بر شخصیت عیسی ناصری تطبیق بدهند. بر اساس دستور فوکویاما فیلم‌هایی بر اساس مدل «روایت فتح» شهید آوینی ساخته شد، فیلم‌هایی چون «نجات سرباز رایان»، «با محتوای تجلیل از مادر سه شهید، فیلم «نبرد پرل هاربر» با محتوای «جنگ جنگ تارفع فتنه در عالم»، فیلم «زمانی سرباز بودیم» با تئوری بازسازی کربلا و بر اساس الگوی عملیات کربلا، ۵، فیلم «سقوط شاهین سیاه»، بازسازی صحنه کربلا، فیلم «جن‌گیر» که در آن از نهادهای اسلامی شیعه استفاده شده بود، طراحی شد. همچنین معتقد بود که: «باید تبلیغات گسترده‌ای را بر ضد مراجع و رهبران دینی شیعه صورت دهیم تا آنها مقبولیت

۱- سایت علمدار خمینی الگو گرفتن گاندی از کربلا <http://alamdare-khomeini.blogfa.com>

۲- پرشی از حماسه و حضور، ص ۲۸۳، به نقل از مجله بصائر، ش ۷ و ۸، ویژه‌نامه محرم، ص ۴۴۷

۳- سایت غالبون به نشانی: <http://ghalebun.blogfa.com>

امام علی علیه السلام: بِالْمَوَاعِظِ تَنْجَلِي الْعَفَلَةَ
(تصنیف غرالحکم و دررالکلم ص ۲۲۴، ج ۴۵۳)

خود را در میان مردم از دست بدهند. یکی دیگر از مواردی که باید روی آن کار کنیم موضوع فرهنگ عاشورا و شهادت طلبی است که هرساله شیعیان با برگزاری مراسمی این فرهنگ را زنده نگه می‌دارند و ما تصمیم گرفتیم با حمایت‌های مالی از برخی سخنرانان و مداحان و برگزارکنندگان اصلی این‌گونه مراسم عقاید و بنیان‌های شیعه و فرهنگ شهادت طلبی را سست و متزلزل کنیم و مسائل انحرافی در آن به وجود آوریم، به‌گونه‌ای که شیعه، یک جاهل خرافاتی در نظر آید. در مرحله بعد باید مطالب فراوانی بر ضد مراجع شیعه جمع‌آوری شده و به وسیله مداحان و نویسندگان سودجو انتشار دهیم و ... مرجعیت را که سد راه اصلی اهداف ما هستند، تضعیف و آنان را به دست خود شیعیان و دیگر مذاهب اسلامی نابود کنیم و در نهایت تیر خلاص را بر این فرهنگ و مذهب بزنیم.^۱

ج) زمینه‌سازی: همچنین پس از کسب معرفت باید برای زمینه‌سازی ظهور تلاش کرد؛ چراکه جریان انتظار و زمینه‌سازی آن، یکی از دستاوردهای واقعه کربلا می‌باشد. قیام امام حسین (ع) هرچند در ظاهر و در مقطع زمانی کوتاه سال ۶۰ هجری به نتیجه مطلوب خود نرسید؛ اما حرکتی عمیق و ریشه‌ای را در جریان تاریخ ایجاد نمود که هرروز بیش از قبل تجلی و تبلور می‌یابد: انتظار، ادامه عاشورا، غدیر و بعثت است و «ظهور»، روز فرج و مخرج حسین و ثمره خون او که در شریان تاریخ به جوش آمده است.^۲

در روایات آمده است «یخرج اناس من المشرق و یوطنون للمهدی سلطانه؛ گروهی از مشرق زمین به با خاسته و زمینه‌ساز حکومت امام مهدی (ع) می‌شوند».^۳

سرگروه عزیز؛ اکنون که در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران قرار داریم باید تلاش کنیم تا آن دولت زمینه‌ساز، دولت ما باشد. باید در این راستا یاریگر این نظام ولایی باشیم و همیشه از پشتیبانان اصلی ولایت فقیه در عصر غیبت کبری باشیم تا بتوانیم هرچه بیشتر خود را به اهداف قیام قائم آل محمد (ع) نزدیک‌تر نموده و توفیق حضور در آن دولت الهی را کسب نماییم. این نکته دارای اهمیت است که شرایط عصر حاضر به مراتب سخت‌تر از آن زمان است، و منتظران در عصر حاضر، از فیض دیدار مولایشان محروم هستند و بر اساس روایات در امتحان سختی قرار گرفته‌اند؛ چراکه دوران غیبت، ابتلائات و امتحانات ویژه‌ای دارد که هرکس را یارای گذر از آن نیست. امیرالمؤمنین (ع) فرمودند: «برای قائم ما غیبتی است که مدتش طولانی است. گویا من شیعه را می‌بینم که در غیبتش چون چهارپایان جولان می‌دهند و چراگاه می‌جویند و به دست نمی‌آورند. آگاه باشید هرکدامشان بر دین خود ثابت بماند و برای طول غیبت امام، دلش دچار قساوت نشود، او در روز قیامت در درجه من، با من است.»^۴

۲۶

چهارشنبه

۲۷ محرم ۱۴۳۹
18 October 2017

۲۷

پنجشنبه

۲۸ محرم ۱۴۳۹
19 October 2017

۱- بلخاری، حسن، تهاجم یا تفاوت فرهنگی؛ مقاله انقلاب و انتظار در کتاب جستارهایی از مهدویت، نوشته رحیم کارگر.

۲- برگرفته از پایان‌نامه: بررسی اجمالی پیوند عاشورا و انتظار، راضیه حسینی فهرجی.

۳- کنز العمال، ج ۳۸۶۵۷

۴- اخبار امیرالمؤمنین (ع)، صدوق، کمال‌الدین، ترجمه کمره ای، ج ۱ ص ۴۲۱

امام علی علیه السلام: با اندرزهاست که (برده) غفلت کنار می رود.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۲۸

جمعه

۲۹ محرم ۱۴۳۹
20 October 2017

مر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: الإيتان أحسنُ الإحسانِ، و أعلى مراتبِ الإيمانِ
(تصنيف غررالحکم و دررالکلم ص ۳۹۶، ح ۱۹۱۶۲)

رهنمودهای تربیتی امام کاظم (علیه السلام) (۱)

سرگروه عزیز؛ در این جلسه تلاش بر آن است که گوشه‌هایی از سیره امام کاظم (ع) در تربیت فرزندان را هرچند ناقص به تصویر بکشانیم.

گام نخست در تربیت:

از ویژگی‌های انحصاری اسلام، نگاه عمیق و ریشه‌ای به امر تربیت است. از دیدگاه اسلام، زمینه‌های تربیت را نه از لحظه تولد، که از مدت‌ها قبل باید فراهم نمود. از بزرگ‌ترین اهداف ازدواج، تربیت فرزندان صالح و شایسته است. ازدواج تنها یافتن شریک در زندگی مشترک و پیوند ساده میان زن و مرد نیست؛ بلکه مرد باید مادری شایسته و زن، پدري لایق برای فرزندان آینده خود برگزیند. امام کاظم (ع) فرموده است: «... واختاروا لنطفکم...»^۱ برای نطفه‌های خود انتخاب کنید [مادران شایسته‌ای برای فرزندان آینده‌تان برگزینید] و نیز آن حضرت ویژگی‌هایی را برای انتخاب همسر فرموده است که رعایت آنها شرط موفقیت در زندگی آینده است. **برخی از این معیارها عبارت‌اند از:**

صالح بودن: آن حضرت از پیامبر اکرم (ص) نقل می‌کند که رسول خدا (ص) فرمود: خداوند فایده‌ای بهتر از همسر صالحه به انسان نداده؛ تا وقتی او را می‌بیند خوشحال گردد و هرگاه شوهر خارج از منزل است، خود و مال شوهر را حفظ نماید. همچنین آن حضرت دعایی را به اصحاب تعلیم دادند که از خداوند طلب همسر صالح و مهربان کنند: «اللهم ارزقنی زوجة صالحه ودودا...»^۲ و سفارش کردند که این دعا را بعد از نماز و قرائت سوره فاتحه و یس بخوانند.

کفو بودن: هم‌شأن بودن والدین در تربیت اولاد نقش بسزایی دارد؛ چنانچه والدین از نظر سطح سواد و فرهنگ و مسائل اخلاقی و اعتقادی به هم نزدیک نباشند، دچار تضاد و ناهماهنگی در تربیت خواهند شد و تربیت مطلوب حاصل نخواهد گشت. امام کاظم (ع) در حدیثی می‌فرماید: «وانکحوا الاکفاء...» با همسرانی که هم سطح و کفو شما باشند ازدواج کنید...^۴

عاطفه همسر: فرزند بیش از هر چیز به‌ویژه در دوران کودکی به محبت نیاز دارد. با محبت بودن همسر از دو جهت اهمیت دارد؛ از طرفی کانون خانواده را صفای بیشتر می‌بخشد و باعث نیرو و توان بیشتر مدیر خانواده یعنی شوهر می‌گردد و از طرف دیگر، فرزندان تشنه

۲۹

شنبه

۱ صفر ۱۴۳۹
21 October 2017

۳۰

یکشنبه

۲ صفر ۱۴۳۹
22 October 2017

۱- برگرفته از ماهنامه کوثر، خرداد ۱۳۷۷، شماره ۱۵
۲- نهج الفصاحه بحث ازدواج با هم کفو سایت حدیث آنلاین <http://hadisonline.ir>
۳- سایت سوالات قرآنی: www.islamquest.net
۴- نهج الفصاحه بحث ازدواج با هم کفو سایت حدیث آنلاین: <http://hadisonline.ir>

امام علی علیه السلام: ایثار، بهترین احسان و بالاترین مرتبه ایمان است.

محبت، خود را از چشمه زلال محبت سیراب و روان آنها را طراوت می بخشد. امام کاظم (ع) در دعایی که به اصحاب تعلیم دادند طلب همسر و دود و باعاطفه زیاد را از خداوند، سفارش نمودند.

عفاف و پاک دامنی همسر: پاک دامنی از معیارهای ضروری انتخاب همسر است؛ زیرا فرزندان طیب و پاکیزه از دامان مادران پاک دامن و با عفت پرورش خواهند یافت. امام کاظم (ع) از رسول خدا (ص) نقل می کند که فرمود: با زنان فلان طایفه ازدواج کنید زیرا آنها با عفت هستند و زنان آنان نیز با عفت اند و با زنان فلان طایفه ازدواج نکنید زیرا آنان با عفت نیستند و زنانشان نیز با عفت نخواهند بود.

امام هفتم (ع) بیش از آنکه دیگران را به انتخاب همسر شایسته توصیه کند، خود بدین امر اساسی اهمیت می داد و برای فرزندان خود مادران صالح و شایسته انتخاب نمود. نکته قابل توجه اینکه هر کدام از همسران ایشان که از نظر تقوی و فضیلت، برجسته تر بودند، فرزندان بلندمرتبه تری داشتند؛ برای نمونه به منزلت یکی از همسران آن حضرت اشاره می کنیم:

۱- مادر امام رضا (ع)

از عون بن محمد کندی روایت شده که من مردی را آگاه تر از علی بن میثم به کارهای ائمه (علیهم السلام) و ازدواجشان ندیدم. او می گفت که حمیده مصفاه، مادر حضرت ابوالحسن موسی بن جعفر (ع) که از اشراف و بزرگان عجم بود، کنیزی خرید و اسم آن تکتم بود و او در عقل و دین و احترام به حمیده، بهترین زن بود، به طوریکه به احترام حمیده هیچ گاه در مقابل او نمی نشست. حمیده به فرزندش گفت: پسر من! من کنیزی بهتر از تکتم سراغ ندارم و شکی ندارم اگر فرزندی داشته باشد، خداوند او را پاکیزه می گرداند و من این کنیز را به تو بخشیدم، درباره او سفارش به نیکی کن، آنگاه که حضرت رضا (ع) از آن بانو متولد شد، او را طاهره نامید. نواده اش سالم بود و از او شیر زیادی می خورد. آن بانو درخواست کرد دایه ای بگیرند که در شیر دادن به او کمک کند. از او پرسیدند مگر شیر تو کم شده؟ گفت شیرم کم نشده اما من اوراد، اذکار و عبادت هایی داشتم و از هنگامی که فرزندم به دنیا آمد، کمتر به آنها می رسم.

اولین نیکی به فرزند: نام، علامتی است که فرزند، آن را تا پایان عمر به همراه دارد. اگر نیکو باشد مایه سرور و شادی فرزند و اگر ناپسند و زشت باشد، باعث اندوه و حسرت او می گردد. موسی بن بکر از امام کاظم (ع) نقل می کند که فرمود: اولین کار نیک پدر برای فرزند این است که نام نیکو برایش انتخاب نماید.

۱

دوشنبه

۳ صفر ۱۴۲۹
23 October 2017

آبان

۲

سه شنبه

۴ صفر ۱۴۲۹
24 October 2017

امام علی علیه السلام: الْإِيْتَارُ أَفْضَلُ عِبَادَةٍ، وَأَجَلُّ سِبَادَةٍ
(عیون الحکم و المواعظ (لیثی) ص ۲۹، ح ۴۳۹)

عقیقه و ولیمه فرزند: عقیقه و ولیمه علاوه بر آثار اجتماعی چون اطعام فقراء و مؤمنین، برای کودک نیز مؤثر خواهد بود؛ زیرا از طرفی نشانه احترام والدین به کودک است و از طرف دیگر به منزله تأمین و حفظ سلامتی فرزند است. از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: «کل مولد مرتین بالعقیقه؛ هر نوزادی در گروه عقیقه است.»^۱ اهمیت عقیقه تا بدانجاست که امام کاظم (ع) فرمود: هنگام تولد فرزند، عقیقه برای او واجب است. تعبیری به وجوب هر چند از نظر فقهی واجب شرعی نیست و عقیقه یک عمل مستحبی است؛ اما نشانه اهمیت آن می باشد.

احترام به فرزند: باید دانست که رعایت ادب و احترام صرفاً نه در خارج منزل شایسته است و نه فقط نسبت به بزرگ‌ترها بایسته؛ بلکه هم‌چنان که احترام به بزرگ‌ترها لازم و شایسته است، نسبت به کوچک‌ترها نیز ضروری و بایسته است؛ زیرا کودک ادب و احترام را در آموزشگاه خانواده فرا گرفته و آن را در صحنه اجتماع به نمایش می‌گذارد. از سلیمان بن حفص مروزی نقل شده که گفت: موسی بن جعفر فرزند خود علی را «رضا» نامید و هر زمان که نام او را بدون خطاب به او بر زبان جاری می‌کرد، می‌فرمود: بگوئید فرزند من: رضا، نزد من بیاید و به فرزند خود «رضا» چنین گفتم و فرزند من رضا چنان گفت و هرگاه آن جناب را مخاطب قرار می‌داد، می‌فرمود: یا ابالحسن.

فرزندان و محبت فرزندان، گل‌های بوستان زندگی‌اند و کام تشنه آنها جز با محبت والدین سیراب نمی‌گردد. هر نوع کوتاهی در سیراب نمودن آنها، اثری جز پژمرده شدن این گل‌های معطر را به دنبال ندارد. برخی والدین از نقش محبت در رشد معنوی و حتی جسمانی فرزندان خود غافل‌اند و کمتر به اهمیت و تأثیر سحرآمیز آن توجه دارند؛ درحالی‌که محبت، داروی شفابخش بسیاری از دردهاست، بسیاری از ناسازگاری‌ها و پرخاشگری‌های فرزندان را با محبت می‌توان پیشگیری نمود. نکته مهم در محبت و عاطفه به فرزندان، اظهار و ابراز آن است؛ چه بسا والدینی که فرزندان خود را بسیار هم دوست می‌دارند، اما کمتر این عاطفه قلبی خود را ابراز می‌کنند. از بهترین شکل‌های اظهار محبت در آغوش گرفتن و بوسیدن فرزند در کودکی و هدیه دادن در نوجوانی و جوانی است. مفضل بن عمر نقل می‌کند که بر موسی بن جعفر (ع) وارد شدم در حالیکه فرزندش علی (ع) در کنارش نشسته بود و او را می‌بوسید و زبان او را می‌مکید و او را بر شانه خود می‌گذاشت و او را به خود می‌چسباند و می‌فرمود: پدر و مادرم به فدای تو باد، چقدر خوشبو و پاکیزه است بوی تو و چقدر خلقت تو پاک و طاهر است و چقدر فضل تو ظاهر است.

ادامه دارد...

۳
چهارشنبه

۵ صفر ۱۴۳۹
25 October 2017

آبان

۴
پنجشنبه

۶ صفر ۱۴۳۹
26 October 2017

۱- سایت تبیان، نکات تربیتی در خصوص فرزند www.tebyan.net

۴ آبان: اعتراض و افشای حضرت امام خمینی (ره) علیه پذیرش کاپیتولاسیون (۱۳۴۳ ه. ش)

امام علی علیه السلام: ایثار، برترین عبادت و شکوهمندترین آقایی است.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۵
جمعه

۷ صفر ۱۴۳۹
27 October 2017

آبان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام باقر علیه السلام: و ما مِنْ عِنْدِ يَنْحُلُ يَنْفَقَهُ يَنْفَقُهَا فِيمَا يَرْضَى اللَّهُ
إِلَّا ابْتُلِيَ بَأَنَّ يَنْفَقَ اِضْعَافَ مَا فِيمَا اشْحَطَ اللَّهُ (تحف العقول ص ۲۹۳)

رهنمودهای تربیتی امام کاظم (علیه السلام) (۲)

کودک و وابستگی به والدین: پیوند عاطفی والدین و فرزندان از نشانه‌های خداوند است. پیوند ناگسستنی و بی‌شائبه‌ای که بر اساس محبت است نه نیاز و منفعت. وابستگی عاطفی فرزند به والدین بیش از تعلق خاطر والدین به فرزند است. نیاز به عاطفه، سراسر وجود کودک را فراگرفته و او را به عنایت والدین نیازمند ساخته است. کودک، توان دوری از والدین را ندارد و هرگونه بی‌توجهی پدر و مادر به این وابستگی می‌تواند در آینده برای کودک مشکل‌آفرین باشد. متأسفانه امروزه برخی از والدین، بی‌آنکه ناگزیر باشند، فرزندان خود را به مهدکودک می‌سپارند. هرچند مهدکودک بُعد اجتماعی کودکان را پرورش می‌دهد، اما هرگز پاسخگوی نیاز حیاتی کودک به عاطفه نیست. بنابراین شایسته است والدین، در حد امکان، فرزندان خود را از حلاوت مهر مادری و عطفوت پدری، محروم نسازند. توجه به وابستگی کودک چنان مهم است که حتی در محافل نباید میان پدر و فرزند که کنار هم نشسته‌اند، فاصله انداخت. امام کاظم (ع) می‌فرماید: رسول خدا (ص) از فاصله انداختن بین پدر و فرزند نهی فرمود.^۱

وفای به عهد: وفای به عهد، از صفات پسندیده و مورد توجه پیشوایان دین است. این عمل مهم در برخورد با کودکان از اهمیت بیشتری برخوردار است. کلیب صیداوی نقل می‌کند که امام کاظم (ع) فرمود: «اذا وعدتم الصبيان وفوا لهم...؛ هنگامی که به فرزندانتان وعده دادید، وفا کنید؛ همانا کودکان چنان می‌پندارند که شما به آنها روزی می‌دهید. خداوند متعال به خاطر هیچ چیزی به اندازه زنان و کودکان خشمگین نمی‌شود».^۲

کودکان و نماز: نماز ستون دین و سرچشمه همه نیکی‌هاست. هرچند این امر مهم هم‌زمان با سنّ تکلیف بر انسان واجب می‌شود؛ اما هر چه زودتر فرزندان با آن آشنا گردند، سریع‌تر تحت الطاف الهی قرار می‌گیرند و شتابان‌تر در راه کسب فضایل اخلاقی گام خواهند گذاشت؛ بدین جهت است که ائمه (علیهم السلام) فرزندان خود را، قبل از سن تکلیف، با نماز آشنا می‌ساختند. امام کاظم (ع) فرمود: «مروا صبيانكم بالصلاه اذا كانوا سبع سنين...؛ هنگامی که فرزندانتان به سن هفت سالگی رسیدند، آنها را به نماز فرمان دهید».^۳

فرزندان و بستر استراحت: اسلام به پیشگیری از گناه اهمیت بسیار می‌دهد و برای از بین بردن زمینه‌های گناه تأکید می‌کند. رعایت حجاب، پرهیز از اختلاط زنان و مردان، کراهت سخن گفتن بسیار با نامحرمان و... از همین باب است. جدا کردن بستر فرزندان در آستانه

۶

شنبه

۸ صفر ۱۴۳۹
28 October 2017

آبان

۷

یکشنبه

۹ صفر ۱۴۳۹
29 October 2017

۱- الکافی، ج ۶، ص ۵۰.
۲- مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۵۵۸.
۳- همان.

امام باقر علیه السلام: هر کس از خرج کردن مالی در راه خداپسندانه بخل ورزد، چند برابر آن را در راه غیر خداپسندانه هزینه خواهد کرد.

سنّ تمیز نیز بخشی از برنامه پیشگیری از گناهان است. امام کاظم (ع) فرمود: ... هنگامی که فرزندان به ده سالگی رسیدند، بسترشان را از هم جدا کنید.^۱

فرزندان و مسئولیت: مسئولیت دادن به فرزندان از روش های مؤثر تربیتی است. مسئولیت، اگر متناسب با توان کودکان باشد و در انجام دادن آن، یاری شوند، اعتماد به نفسشان را تقویت می کند و آنان را برای پذیرش و به انجام رساندن مسئولیت های بزرگ تر آماده می سازد. علاوه بر این، کودکان احساس می کنند که والدین برای آنها احترام قایلند و آنها را ناتوان نمی انگارند. پیشوای هفتم شیعیان، در فرصت های مناسب، به فرزندان مسوولیت می داد. سلیمان جعفری می گوید: هنگامی که یکی از فرزندان امام کاظم (ع) در بستر مرگ بود، حضرت به فرزندش قاسم فرمود: بر بالین برادرت سوره صافات بخوان. قاسم قرائت سوره صافات را شروع کرد و چون به آیه «أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ مَنِ خَلَقْنَا...» رسید، برادرش وفات یافت.^۲

ناآرامی کودکان: برخی از کودکان، بسیار شلوغ، پرتحرک و ناآرام اند؛ به هر کاری دست می زنند و چه بسا سبب آزار والدین می شوند. برخی از والدین در برابر آنها موضع می گیرند، لب به سرزنش می گشایند و آنان را نابهنجار به شمار می آورند؛ درحالی که تحرک و ناآرامی کودکان معمولاً طبیعی است و کسانی که در کودکی، شلوغ و پرتحرک باشند، در جوانی آرام و بردبار خواهند شد. بنابراین بجاست والدین کمر همت ببندند و با صبر و حوصله، خود را برای گذر از این دوره حساس و چه بسا طاقت فرسا مهیا سازند.

امام کاظم فرمود: «تستحب عرامه الصبی فی صغره لیكون حلیمًا فی کبره؛ ... ما ینبغی ان یکون الا هكذا؛ سزاوار است فرزند در کودکی، شلوغ و پرتحرک باشد تا در بزرگی صبور و بردبار شود؛ ... و جز این روا نیست».^۴

تفاوت آری، تبعیض هرگز: تبعیض میان فرزندان، بذرکینه و اختلاف و بدبینی به والدین را در دل کودکان می پراکند. امام کاظم (ع) از پدرانش چنین نقل می کند: مردی یکی از دو فرزندش را بوسید و دیگری را رها کرد. رسول خدا (ص) [با ناراحتی] فرمود: چرا بین آنها به مساوات رفتار نمی کنی؟^۵

موقعیت اجتماعی فرزندان: فرزندان تا وقتی به بلوغ شرعی، عقلی و اجتماعی دست نیافته اند، به مراقبت والدین و هدایت آنها نیاز دارند.

فراهم ساختن زمینه مساعد برای دستیابی فرزندان به جایگاه اجتماعی مناسب، بخشی از وظایف والدین در برابر فرزندان است. آنها باید، برای رسیدن به این هدف، فرزندشان را در

۸

دوشنبه

۱۰ صفر ۱۴۳۹
30 October 2017

آبان

۹

سه شنبه

۱۱ صفر ۱۴۳۹
31 October 2017

۱- حیاة الامام موسی بن جعفر (ع)، ج ۲، ص ۴۳۰.

۲- صبی عارم: بین العرام بالضم ای شرس (مجمع البحرین، ج ۶، ص ۱۱۳)

۳- الکافی، ج ۶، ص ۵۱.

۴- مسند امام کاظم (ع)، ج ۱، ص ۴۸۱.

۵- همان، ج ۳، ص ۷

امام حسن سلام الله عليه: أَلْبُخْلُ أَنْ يَرَى الرَّجُلُ مَا أَنْفَقَهُ تَلْفًا وَ مَا أَمْسَكَهُ شَرْفًا
(بحار الانوار (ط-بيروت) ج ۷۱، ص ۴۱۷، ح ۳۸ - الدرّة الباهره ص ۲۱)

انتخاب شغل مناسب یاری دهند. چه بسیار فرزندانى که بر اثر بی توجهی والدین به مشاغل پست و منفی، تن داده‌اند و به خاطر محروم بودن از راهنمایی‌های سودمند والدین از موقعیت‌های ارزشمند و شایسته اجتماعی محروم شدند، سرانجامشان به رذالت و پستی گرایید و مایه ننگ و خواری والدین گردیدند. امام کاظم (ع) فرمود: شخصی [با فرزندش] خدمت رسول خدا (ص) آمد و گفت: ای رسول خدا، حق این فرزند بر من کدام است؟ حضرت فرمود: نام نیکو برایش انتخاب کن، او را ادب بیاموز و در موقعیتی نیک قرار ده. [جایگاه اجتماعی مناسب برایش فراهم ساز]^۱

والدین و موعظه فرزندان: هرچند روش غیرمستقیم و زبان عمل از زبان گفتار نافذتر است و معصومان (علیهم السلام) بیش از آنچه می‌گفتند با کردار خود، مردم را ارشاد می‌کردند؛ ولی پند مستقیم نیز در سیره آنها بسیار مشاهده می‌شود.

امام کاظم (ع) بعضی از فرزندان‌ش را چنین اندرزمی دهد: «فرزندم! بپرهیز از اینکه خداوند تو را در گناهی که از آن تو رانهی کرده، ببیند؛ بپرهیز از اینکه پروردگار تو را از اطاعتی که بدان فرمانت داده، دور مشاهده کند. بر تو باد به تلاش و کوشش. هرگز خود را از کوتاهی در عبادت خداوند تهی مشمار؛ زیرا خداوند چنان که شایسته است عبادت نمی‌شود؛ و از مزاح بپرهیز که نور ایمانت را می‌برد و تو را سبک می‌سازد؛ و از اندوه و کسالت دور باش که از بهره دنیا و آخرت جلوگیری می‌کنند.»^۲

مسافرت خانوادگی: مسافرت‌های خانوادگی می‌تواند اثر تربیتی داشته باشد؛ زیرا: ۱- باعث نشاط و شادابی اعضای خانواده می‌شود؛ ۲- سبب استمرار نظارت پدر، که در حیات تربیتی فرزندان ضروری است، می‌گردد؛ این امر، به‌ویژه امروزه که پدران به سبب مشاغل زیاد در خانه کمتر حضور دارند، بسیار مهم است؛ ۳- زمینه بروز استعدادها و شناخت نقاط ضعف و قوت کودکان را فراهم می‌آورد؛ ۴- میدان مناسبی برای تجلی اخلاق اجتماعی و تمرین صفات پسندیده‌ای چون همکاری، تعاون، نوع‌دوستی، ایثار و گذشت به شمار می‌آید؛ ۵- چنانچه سفر، زیارتی باشد سبب تحکیم اعتقادات و توجه به معنویات می‌شود؛ علی بن جعفر، برادر امام کاظم (ع) می‌گوید: چهار مرتبه در رکاب حضرت کاظم (ع) بودم و حضرت همراه خانواده‌اش سمت حج راه می‌سپرد. این سفرها گاه ۲۶ روز، زمانی ۲۴ روز و گاه ۲۱ روز به درازا می‌کشید.^۳

تربیت از تولد تا مرگ: امام کاظم (ع) هنگام تولد فرزندش رضا (ع) کلمات زیبای اذان و اقامه را در گوشش زمزمه فرمود و روان نورسیده خود را با آوای توحید صفا بخشید. در لحظات پایانی عمر نیز به تربیت فرزندانش می‌اندیشید. آن بزرگوار در وصیت‌نامه‌اش نکات تربیتی مهمی به یادگار نهاده ...

۱۰
چهارشنبه

۱۲ صفر ۱۴۳۹
1 November 2017

آبان

۱۱
پنجشنبه

۱۳ صفر ۱۴۳۹
2 November 2017

۱- تهذیب، ج ۶، ص ۳۶۲ و استبصار، ج ۳، ص ۹۶

۲- تحف العقول، ص ۳۰۶

۳- بحار، ج ۴۸، ص ۱۰۰

امام حسن سلام الله عليه: بخل آن است که آدمی آنچه را بخشیده است، تلف و آنچه را نگه داشته شرف بیندارد.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۱۲

جمعه

۱۴ صفر ۱۴۳۹
3 November 2017

آبان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام باقر علیه السلام: مَثَلُ الْحَرِيبِ عَلَى الدُّنْيَا مَثَلُ دُوْدَةِ الْقَرَى كَلَّمَا
 اِذْدَادَتْ مِنَ الْقَرَى عَلَى نَفْسِهَا لَفًا كَانَ اُبْعَدَ لَهَا مِنَ الْخُرُوجِ حَتَّى تَمُوتَ غَمًّا
 (کافی (ط-السلامیه) ج ۲، ص ۳۱۶، ح ۷)

ویژگی های استکبار

سرگروه عزیز؛ با طرح پرسش ذیل، موضوع جلسه را با متریبان ادامه دهید.
 پرسش: مفهوم استکبار جهانی چیست و چرا با آن مبارزه می‌کنیم؟
 پاسخ به این پرسش، نیازمند شناخت اموری نظیر مفهوم استکبار، اهداف و ویژگی‌های آن و
 دلایل عقلی و شرعی است؛ از این رو، به اختصار نکاتی را بیان می‌کنیم.
 مفهوم استکبار: «استکبار آن است که انسان اظهار بزرگی کند و آنچه را که از آن او نیست و برای
 او روا نیست، ابراز دارد...».

ویژگی های استکبار:

۱- منفعت طلبی

اصولاً مبنای تمام ظلم‌ها و ستم‌های انسان، چیزی جز منفعت طلبی نیست و این موضوع، در
 قدرت‌های استکباری در حد بالایی وجود دارد. آنان به تنها چیزی که اهمیت می‌دهند، منافع
 مادی و حیوانی آنان است. از این رو، در صورت به خطر افتادن این منافع، حاضرند که از مردم
 کشور خویش بگذرند و دوستان و متحدان و نوکران خود را فدا کنند تا منافع آنها تأمین شود.

۲- جهان خواری و به دست آوردن سلطه‌ی جهانی

دست‌یابی به امکانات موجود در سراسر جهان، یکی از ویژگی‌های کشورهای استکباری است.
 از این رو، کسب سلطه‌ی جهانی و تصاحب ذخایر ملت‌های دیگر و به چنگ در آوردن شریان
 حیات اقتصادی جهان، از ویژگی‌هایی است که در تمامی مستکبران دیده می‌شود.

۳- عقب‌نگه داشتن مستضعفان از رشد واقعی

یکی از روش‌های اساسی و مهم استکبار جهانی برای حفظ سلطه و برتری خود بر جهان و
 ادامه‌ی بقا و حیات خویش، جلوگیری از پیشرفت ملت‌های مستضعف است. استکبار، در این
 جهت، از انجام هرگونه اقدامی - اعم از جذب نخبگان کشورهای جهان سوم و یا کشورهای در
 حال پیشرفت، کارشکنی در برنامه‌های آنان، اعمال تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی، به
 بهانه‌های مختلف - دریغ نمی‌ورزند.

۴- اضطراب و ترس درونی

استکبار همواره درصدد تجاوز به حقوق دیگران است و اصولاً با تجاوز به حقوق دیگران رشد
 می‌کند. مستکبر، همواره در خوف و اضطراب به سر می‌برد و از انتقام کشورهای تحت سلطه،
 هراسان است. از سوی دیگر، تلاش روزافزون در به دست آوردن هرچه بیشتر منافع و منابع دیگران،
 خواب راحت را از چشمان استکبار ربوده است و از این جهت، همواره دلهره و نگرانی با مستکبران

۱۳

شنبه

۱۵ صفر ۱۴۳۹

4 November 2017

آبان

۱۴

یکشنبه

۱۶ صفر ۱۴۳۹

5 November 2017

امام باقر علیه السلام: مَثَلُ حَرِيصٍ بِه دُنْيَا، مَثَلُ كَرِيمٍ اِبْرِيْشِمٍ اَسْتِ كِه هِر چِه بِيْشْتَر دُور خُود بِيَا فِد، خَار جِ شَدْنِ اَز پِيْلِه بَر اَو سَخْت تَر مِي شُود تا اَنكِه اَز غِصِه مِي مِيْرِد.

همراه است.^۱ استکبار جهانی، جهت دستیابی به اهداف شوم خود، از زمینه‌ها و راهکارهایی نظیر ایجاد اختلاف بین مردم کشورهای مستضعف، ترویج فساد و فحشا، منزوی کردن نیروهای کارآمد و متعهد و به کارگیری عناصر داخلی وابسته و روشن فکران غرب‌گرا استفاده می‌کند.

دلایل مبارزه با استکبار

هر فرد مسلمان و هر دولت اسلامی، بر اساس منطق و آموزه‌های دینی، موظف به مقابله با ظلم و استکبار جهانی است.

۱- از نظر عقلی نمی‌توان «برای حیات زیر سلطه‌ی غیر»، ارزشی قائل شد؛ زیرا «ارزش حیات، به آزادی و استقلال است».^۲ حضرت امام (رحمت‌الله علیه) تأکید می‌کند که «این، مطابق هیچ منطقی نیست که سی میلیون جمعیت، همیشه تحت فشار [باشد] و همیشه این جمعیت کار بکنند و حاصل کارشان را دیگران ببرند»؛ زیرا «زندگانی‌ای که در آن استقلال نباشد [و یک ملتی] به زحمت کار بکنند، برای استفاده‌ی دشمن‌ها، اینکه زندگانی نیست».^۳ از نظر شرعی نیز در آیات و روایات متعددی، مستضعفین، یعنی کسانی که مورد ظلم و تهاجم استکبار قرار گرفته‌اند، موظف به دفاع و مقابله با مستکبرین شده‌اند. قرآن کسانی را که در راه حمایت از مستضعفین کوتاهی و سستی می‌کنند، مورد مؤاخذه قرار می‌دهد.^۴

براین اساس، قانون اساسی «جمهوری اسلامی ایران» سعادت انسان در تمام جامعه‌ی بشری را آرمان خود می‌داند و استقلال، آزادی و حکومت حق و عدل را حق همه‌ی مردم جهان می‌شناسد و در عین خودداری کامل و نفی هرگونه دخالت در امور داخلی ملت‌های دیگر، از مبارزه‌ی حق طلبانه‌ی مستضعفین در برابر مستکبرین، در هر نقطه از جهان حمایت می‌کند.^۵ در هر صورت، اصل وقوع انقلاب اسلامی، برای رهایی از یوغ استکبار بود و حفظ آن و هم‌چنین تأمین اهداف و منافع کشور، ادامه این مبارزه را می‌طلبید. عمل به آموزه‌های دین مبین اسلام، حکم عقل، منطق و قانون اساسی است و ما را بر آن می‌دارد تا در جهت حفظ عزت، استقلال و رعایت منافع کشور خود و هم‌چنین دست‌یابی به پیشرفت و توسعه‌ی همه‌جانبه و دفاع از حقوق همه‌ی ستم‌دیدگان و مستضعفان جهان، مبارزه با استکبار جهانی را تا پیروزی نهایی ادامه دهیم. واضح است که منظور از مبارزه با استکبار، فقط مبارزه‌ی نظامی نیست؛ بلکه بیشترین تأکید بر مبارزه فرهنگی و تلاش برای بیداری و رشد سیاسی ملل مظلوم جهان است. حضرت امام (ره) می‌فرماید: «اگر ملتی بخواهد سر پای خود بایستد، لازم است که اول بیدار شود».^۶

۱- اندیشه‌های فقهی- سیاسی امام خمینی، قاضی زاده، کاظم، ص ۶۰۹

۲- صحیفه‌ی نور، ج ۵، ص ۱۱۴.

۳- همان، ج ۲، ص ۱۳۸.

۴- مراجعه شود به بقره، آیه‌ی ۱۹۰.

۵- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اصل ۱۵۴.

۶- صحیفه‌ی نور، ج ۱۴، ص ۱.

۱۵

دوشنبه

۱۷ صفر ۱۴۳۹

6 November 2017

آبان

۱۶

سه شنبه

۱۸ صفر ۱۴۳۹

7 November 2017

امام صادق علیه السلام: یا زُرارة! إِنَّ السَّمَاءَ بَكَثَ عَلَى الْحُسَيْنِ
عَلَيْهِ السَّلَامُ أَرْبَعِينَ صَباحاً بِالذَّمِّ وَإِنَّ الْأَرْضَ بَكَثَ أَرْبَعِينَ صَباحاً
بِالسَّوَاءِ وَإِنَّ الشَّمْسَ بَكَثَ أَرْبَعِينَ صَباحاً بِالْكَسُوفِ وَالْحَمْرَةَ... وَ
إِنَّ الْمَلَائِكَةَ بَكَثَ أَرْبَعِينَ صَباحاً عَلَى الْحُسَيْنِ (ع)
(مستدرک الوسائل / ج ۱۰ / ص ۳۱۴)

در پایان برای ملموس تر شدن موضوع، نکاتی را در مورد علل مبارزه ایران با آمریکا، به عنوان سرکرده‌ی استکبار جهانی بیان می‌کنیم:

۱- بررسی مبانی تشکیل دهنده سیاست خارجی آمریکا در قبال سایر کشورها؛ بر اساس دیدگاه ماتریالیستی و مادی‌گرانه‌ی کشورهای غربی، به‌ویژه آمریکا، تأمین منافع ملی و دست‌یابی به سود بیشتر، مهم‌ترین اصل حاکم بر سیاست خارجی آنان است که در جهت تحقق آن، اقدام به هر عملی، هرچند غیراخلاقی، جایز و پسندیده است. بر این اساس، منافع ملی آنان جز از راه وابستگی سایر کشورها، خصوصاً کشورهای جهان سوم و جلوگیری از استقلال و خودکفایی آنان، حاصل نمی‌شود و با انجام این عمل، دو عنصر اساسی چرخه‌ی اقتصادی و بازار سرمایه‌داری آنان، یعنی دست‌یابی به مواد خام ارزان از یک‌سو و در دست داشتن بازار مصرف جهت کالاهای تولیدی خود از سوی دیگر، فراهم می‌آید. از این رو، مشاهده می‌شود که کشورهای جهان سوم که اکثراً دارای روابط سیاسی، اقتصادی و... با آمریکا هستند، با وجود سابقه‌ی تمدن و برخورداری از منابع غنی طبیعی و انسانی، هم‌چنان در زمره‌ی کشورهای توسعه نیافته و وابسته به غرب محسوب می‌شوند و اگر معدود کشورهایی توانسته‌اند خود را از این معرکه نجات داده، به توسعه یافتگی نائل آیند، نتیجه‌ی سعی و تلاش و اتکای خود آنان بوده است و نه اتکای به غرب و آمریکا و نتیجه آنکه آمریکا برای تأمین منافع و حفظ و گسترش هژمونی و سلطه‌ی خویش در سایر نقاط جهان و تحقق دهکده‌ای جهانی با کدخدایی خود، از انجام هر اقدامی جهت عقب‌ماندگی کشورهای توسعه نیافته و عدم پیشرفت آنان دریغ نخواهد ورزید.

۲- بررسی عملکرد و اقدامات آمریکا در قبال ملت ایران در گذشته و حال؛ بررسی اقدامات خصمانه‌ی دولت آمریکا در قبال ملت ایران از گذشته‌های دور تا کنون، به روشنی، جلوگیری و ممانعت آمریکا از پیشرفت ملت ما را در عرصه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، نظامی، علمی و... به اثبات می‌رساند. پاره‌ای از این خصومت‌ها عبارت‌اند از:

الف) به راه انداختن کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و ساقط کردن حکومت مردمی و قانونی دکتر مصدق، ارائه طرح انقلاب سفید و کاپیتولاسیون به رژیم وابسته‌ی پهلوی، کارشکنی و تلاش در جهت سرنگونی نظام اسلامی ایران از راه‌هایی نظیر تقویت و سازمان‌دهی گروهک‌های ضدانقلاب در جهت اختلال در امنیت و تمامیت ارضی کشور، راه‌اندازی کودتای نوژه، تحریک کشورهای همسایه به عملیات نظامی علیه ایران و تحمیل جنگ هشت‌ساله، ایجاد تحریم‌های سیاسی بین‌المللی و اختلال در روابط ایران با سایر کشورهای منطقه و جهان و... (سرگروه عزیز؛ از مترجمان بخواهید خصومت‌ها و توطئه‌های دیگر آمریکا را برشمردند.)

۱۷

چهارشنبه

۱۹ صفر ۱۴۳۹

8 November 2017

آبان

۱۸

پنجشنبه

تعطیل

۲۰ صفر ۱۴۳۹

9 November 2017

امام صادق علیه السلام: ای زراره، آسمان چهل روز بر حسین (ع) خون گریه کرد و زمین چهل روز برای عزای آن حضرت گریست به تیره و نار شدن و خورشید با کسوف و سرخی خود چهل روز گریست و ملائکه الهی برای آن حضرت چهل روز گریستند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

امام علی علیه السلام: الجرضُ موقعٌ فی کثیر العُیوبِ
(تصنیف غررالحکم و درر الکلم ص ۲۹۵، ح ۶۶۳۹)

خصایص نبی اعظم (صلی الله علیه و آله) (۱)

سرگروه عزیز؛ در این جلسه قصد داریم درباره خصایص پیامبر اکرم (ص) خصوصاً در بُعد مدیریتی مطالبی را بیان کنیم؛ لذا به مناسبت شهادت پیامبر (ص) جلسه را با ذکر حدیثی درباره آن حضرت، متبرک کنید و سپس ادامه دهید:

در میان مقامات اجتماعی، هیچ مقامی ارزشمندتر و درعین حال پیچیده‌تر از منصب رهبری نیست و تا فردی دارای مجموعه‌ای از کمالات و سجایای انسانی و محاسن اخلاقی نباشد، نمی‌تواند شایسته این مقام گردد؛ به دیگر سخن، رهبر باید دارای توده‌ای از خوبی‌های متضاد باشد که در هر مناسبتی از آنها بهره بگیرد؛ مثلاً قاطعیت را با دوراندیشی، درشتی را با نرمی، شکوه را با درویشی و خوش بینی را با احتیاط لازم، به هم آمیزد، و با روانشناسی و موقع‌شناسی کامل در هر فرصتی ابزار مناسب آن را به کار گیرد.

اگر در رهبر، یک سلسله صفات مثبت لازم است؛ پیراستگی از یک رشته اوصاف منفی نیز دست کمی از لزوم صفات مثبت ندارد؛ به عنوان نمونه آدمی که تحمل انتقاد، و شنیدن عقیده مخالف را ندارد و در مشکلات فاقد شکیبایی لازم است و بر او روح «قبضه کردن مناصب و توقع اطاعت کور کورانه دیگران» حکم فرما است، رهبری او زیان بار و فاجعه‌انگیز است. چه بهتر به اصلاح خویش بپردازد، آنگاه درباره «قیادت» ببیند.

اگر مسئله رهبری، امروز مورد توجه جهان غرب گردیده، از دیرباز پیشوایان بزرگ اسلام، بحث‌های تکان‌دهنده‌ای پیرامون آن کرده‌اند که نمونه‌های آن را در فرمان امام علی (ع) به مالک و وصیت او به فرزندش امام حسن (ع)، و پیام فشرده‌اش به محمد بن ابی بکر مشاهده می‌کنیم. خداوند در قرآن با بیانی زیبا به کمالات روحی و علل پیروزی پیامبر (ص) در معرکه رهبری اشاره می‌نماید. چه بهتر در این بحث با صفات برجسته این شخصیت الهی آشنا شویم:

۱- علاقه و دلسوزی به هدف

علاقه به هدف، عامل خودکاری است که مدیر یک مجتمع بزرگ و یا کوچک را بر سعی و تلاش، و تفوق بر مشکلات و ادار می‌سازد، و غبار خستگی را از چهره جان او پاک می‌کند و اگر مدیر از درون، به کاری که برای آن گمارده شده است، احساس علاقه نکند، چنین مدیریتی فاجعه‌انگیز است.

قرآن به علاقه قابل تحسین پیامبر بر هدایت مردم تصریح می‌نماید: «فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسِكَ عَلَىٰ آثَارِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا؛ شاید جان خود را به دنبال آنان آنگاه که به رسالت تو ایمان نیاورند از دست بدهی!» (کهف: ۶) این جمله حاکی از نهایت علاقه یک طبیب اجتماعی است که در راه مداوای بیمار خود تا آن حد می‌کوشد که در پرتگاه هلاک و نابودی قرار می‌گیرد و در آیه دیگر می‌فرماید: «وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ؛ بر گستاخی کافران غم مخور، از مکر و حيله آنان بر خود فشار مده» (نمل: ۷۰)

۲۰

شنبه

۲۲ صفر ۱۴۳۹
11 November 2017

آبان

۲۱

یکشنبه

۲۳ صفر ۱۴۳۹
12 November 2017

امام علی علیه السلام: حرص، انسان را به عیب‌های زیادی مبتلا می‌کند.

باز می‌فرماید: «فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ؛ جان خود را بر اثر شدت تأسف بر آنها از دست مده، خداوند از آنچه انجام می‌دهند آگاه است.» (فاطر: ۸۰)

۲- مظهر خلق عظیم

خشونت و تندخویی و فقدان روح انعطاف و گذشت، رهبر را با مشکلات زیاد و سرانجام با شکست روبرو می‌سازد؛ سرانجام، مردم که هنوز مزه تربیت و انضباط را نجشیده‌اند، از اطراف او پراکنده شده و صحنه یاری را ترک می‌کنند. امیر مؤمنان در یکی از سخنان کوتاه خود می‌فرماید: «آلة الرياسة سعة الصدور؛ ابزار رهبری، گشادگی روح و روان است»^۱.

پیامبر به تصریح قرآن از نظر نرمش و انعطاف، آنجا که باید رهبر از خود گذشت و نرمش نشان دهد، در حد اعلاى این شیوه اخلاقی بود. وحی الهی، یکی از علل پیروزی پیامبر را عطوفت و مهربانی او می‌شمرد و می‌فرماید:

«فِيمَا رَحِمَةٍ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ؛ در پرتو رحمت الهی، در برابر تندی آنها، نرم شدی و اگر خشن و سنگدل بودی از اطراف تو پراکنده می‌شدند، از آنان درگذر، و درباره آنان طلب آموزش کن و در کارها مشورت بنما» (آل عمران: ۱۵۹).

قرآن در یکی از سوره‌های مکی، راه نفوذ در مردم و قیام به وظایف رهبری را چنین بیان می‌کند: «وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ؛ وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا ذُو حِظٍّ عَظِيمٍ؛ هرگز بدی و نیکی یکسان نیست؛ بدی را با نیکی دفع کن تا دشمنان سرسخت، بسان دوستان گرم و صمیمی شوند. به این شیوه اخلاقی افرادی نائل می‌شوند که دارای صبر و بردباری بوده و بهره عظیمی (از ایمان و تقوا) داشته باشند.» (فصلت: ۳۴-۳۵)

علت تأثیر این شیوه اخلاقی از این جهت است که افراد بدکار در انتظار انتقام و کیفرند، آنگاه که بر خلاف انتظارشان، بدی را با خوبی پاسخ شنیدند، وجدان ملامت‌گر (نفس لوأمه) آنان بیدار شده و از درون آنان را به باد انتقاد و سرزنش می‌گیرد. در این موقع است که کم‌کم مهر و محبت و صفا و خلوص جای عدوات و کینه‌ها را می‌گیرد.

طبیعی است رهبر موقع‌شناس از این شیوه اخلاقی در موردی استفاده می‌کند که هنوز شخصیت انسانی آنان به‌کلی محو نشده و «نفس لوأمه» آنان آسیب ندیده باشد و گرنه باید با آنان به صورت دیگر معامله کرد و به تعبیر رسول گرامی (ص): «من الناس من لا يقيمهم الا السيف؛ برخی از مردم به اندازه‌ای لجوج و بدسگال هستند که فقط زیر ضربات خردکننده شمشیر، آدم می‌شوند و دست از کردار زشت خود بر می‌دارند»^۲.

۲۲

دوشنبه

۲۴ صفر ۱۴۳۹

13 November 2017

آبان

۲۳

سه شنبه

۲۵ صفر ۱۴۳۹

14 November 2017

۱- غررالحکم، باب الف، ج ۱، ص ۴۴.

۲- وسائل الشیعه، ج ۱، کتاب جهاد.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله: فَضَّلَ الشَّابَّ الْعَابِدَ الَّذِي تَعَبَّدَ فِي صِبَاهُ عَلَى الشَّيْخِ الَّذِي تَعَبَّدَ بَعْدَ مَا كَبُرَتْ سِنُّهُ كَفَضَلَ الْمُرْسَلِينَ عَلَى سَائِرِ النَّاسِ (جامع الصغير، ج ۲، ص ۲۱۳، ح ۵۸۵۶)

قرآن شیوه رفتار پیامبر (ص) را با گروه کافر به نحو بس شایسته‌ای توصیف می‌کند و آن را با لفظ «عظیم» که در قرآن موضوعات بس محدودی با آن توصیف شده است، توصیف می‌کند و می‌فرماید:

«وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ؛ وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ؛ فَسَتَبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ؛ يَا أَيُّكُمْ الْمَقْتُولُونَ؛ تو بر خوبی بزرگ هستی به زودی می‌بینی و می‌بینند که کدام یک، مجنون است.» (قلم: ۳-۶)

۳- صبر و بردباری

خداوند در آغاز بعثت، او را از مسؤولیت سنگینی که بر عهده گرفته است، آگاه ساخت و فرمود: «إِنَّا سَأَلْنَا عَلَيْكَ قَوْلًا تَقْبَلًا؛ ما گفتار سنگینی را بر تو وحی می‌کنیم» (مزمّل: ۵) این قول سنگین، رسالت جهانی او است که ادای آن براو و عمل به آن نیز بر رهروانش سنگین می‌باشد. انجام چنین رسالت خطیری بدون یک روح مقاوم و صبور و شکیبا و بردبار، امکان پذیر نیست؛ از این جهت در آیات متعددی او را به صبر و شکیبایی دعوت می‌نماید که برخی را یادآور می‌شویم:

در آغاز نزول وحی، و در سوره مدّثر او را چنین مورد خطاب قرار می‌دهد: «وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ؛ برای خدا در طریق ابلاغ رسالت بردبار باش» (مدثر: ۷) بار دیگر، صبر و استقامت پیامبر مصمم را یادآور می‌شود و می‌گوید: «فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أَوْلُو الْعَرْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ؛ بسان پیامبران اولوالعزم صبر بنما و درباره آنان، عجله مکن.» (احقاف: ۳۵)

۴- نیایش نیمه‌شب

رسول گرامی برخی از اوقات گاهی دوسوم شب را، به عبادت برگزارد می‌کرد:

الف) خداوند در سوره اسراء به پیامبر دستور «تَهَجَّد» می‌دهد که همان عبادت در نیمه‌شب است چنانکه می‌فرماید: «وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّخْمُودًا؛ برخی از شب را برخیز! با قرآن و یا نماز به عبادت بپرداز، (و این یک برنامه اضافی است)، شاید خدا تو را به مقام شایسته‌ای برگزیند.» (اسراء: ۷۹)

انسان کامل به حکم اینکه یک موجود امکانی و از نظر قوا و نشاط روحی، محدود است؛ به هنگام انجام وظیفه، خصوصاً به وقت مقابله با جاهلان و افراد نادان، با یک نوع کم‌نشاطی و افسردگی روبرو می‌گردد که اگر افزایش یابد، مایه دلسردی در انجام وظیفه می‌شود. برای زدودن هر نوع زنگار دل، عبادت بهترین وسیله ارتباط با کانون قدرت و مرکز کمال است که به روح و روان، نیرو و نشاط بیشتری می‌بخشد.^۱

ادامه دارد...

۲۴

چهارشنبه

۲۶ صفر ۱۴۳۹

15 November 2017

آبان

۲۵

پنجشنبه

۲۷ صفر ۱۴۳۹

16 November 2017

۱- منبع: تفسیر منشور جاوید.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله: برتری جوان عابدی که در کمی سئش بندگی ورزد، بر پیروی که پس از سالمندی رو به بندگی آرد همچون برتری پیامبران بر دیگر مردم است.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۲۶

جمعه

۲۸ صفر ۱۴۳۹
17 November 2017

آبان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام رضا علیه السلام: مَنْ لَمْ يَقْدِرْ عَلَى مَا يُكَفِّرُ بِهِ ذُنُوبَهُ، فَلْيَكْتُمْ مِنْ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، فَإِنَّهَا تَهْدِمُ الذُّنُوبَ هَدْمًا
(جامع الأخبار ص ۵۹، بحار الأنوار: ج ۹۱، ص ۴۷، ح ۰۲)

خصایص نبی اعظم (صلی الله علیه و آله) (۲)

سرگروه عزیز: ضمن عرض تسلیت به مناسبت شهادت امام رضا (ع) در این جلسه ادامه مباحث قبل را جهت تکمیل و جمع بندی بیان می‌کنیم:

۵- علم و آگاهی گسترده

پیامبر گرامی، داناترین و آگاه‌ترین انسانی است که گام بر پهنه گیتی نهاده است و قرآن، علم و آگاهی او را چنین توصیف می‌فرماید: «وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا؛ کتاب و حکمت را بر تو فرو فرستاد و آنچه را که نمی‌دانستی به تو آموخت، و کرم خدا درباره تو بزرگ است». (نساء: ۱۱۳)

۶- مایه مصونیت مردم از عذاب

یکی از آثار وجود پیامبر این است که تا او در میان مردم است، خدا آنان را با نزول عذاب، مجازات نمی‌کند و به این ویژگی در آیه زیر تصریح شده است:

«وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ؛ هرگز خدا آنان را مجازات نمی‌کند تا تو در میان آنان هستی همچنانکه عذاب نمی‌فرستد تا طلب آمرزش می‌نمایند». (انفال: ۳۳)

نخستین کسی که چنین ویژگی را از قرآن استخراج نمود، امیر مؤمنان علی (ع) است. وی در یکی از کلمات قصار خود می‌فرماید:

«كَانَ فِي الْأَرْضِ أَمَانَانِ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ، وَقَدْ رُفِعَ أَحَدُهُمَا، فَذُوْنُكُمْ الْأَخَرُ فَتَمَسَّكُوا بِهِ: أَمَّا الْأَمَانُ الْأُذَى رُفِعَ فَهَوَ رَسُولُ اللَّهِ (صلی الله علیه و آله). وَأَمَّا الْأَمَانُ الْبَاقِي فَالْأَسْتِغْفَارُ، قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: (وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ...؛ در روی زمین دو وسیله امنیت مؤثر وجود دارد: یکی برداشته شد، به دیگری چنگ بزنید، آنچه برداشته شد، پیامبر خدا است، و آنچه باقی است طلب آمرزش است. خدا می‌فرماید: شأن خدا نیست که آنان را مجازات کند تا تو در میان آنان هستی...»^۱

۷- شفیع روز جزا

اعتقاد به شفاعت اولیاء خدا (البته با شرایط خاصی) درباره گناه‌کاران سبب می‌شود که فرد گناه‌کار معتقد گردد که وی از این به بعد می‌تواند سرنوشت خود را دگرگون سازد و اعمال دیرینه وی طوری نیست که برای او یک سرنوشت شوم قطعی و غیرقابل تغییر ساخته باشد، بلکه او از هم اکنون به کمک اولیای خدا و تصمیم راسخ خود بر اطاعت و فرمان برداری از خدا، می‌تواند سرنوشت خود را تغییر دهد، و درهای سعادت را به روی خود باز کند؛ ولی برعکس، یأس و نومیدی و اینکه

۱- نهج البلاغه، بخش حکمت، شماره ۸۵.

امام رضا علیه السلام: کسی که توان جبران گناهانش را ندارد، زیاد بر حضرت محمد و اهل بیتش (علیهم السلام) صلوات و درود فرستد، که همانا گناهانش - اگر حق الناس نباشد - محو و نابود گردد.

دیگر کاری از او و دیگران ساخته نیست، چراغ امید را در شبستان عمرانسان خاموش می سازد. بیان دلایل قرآنی، «شفیع بودن پیامبر در روز رستاخیز» است و در این مورد به دو آیه بسنده می کنیم: الف) «وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّخْمُومًا؛ برای نماز نافله در برخی از شب برخی تا خدا تو را برای مقام بس پسندیده ای برانگیزد» (اسراء: ۷۹) اکنون باید دید مقصود از مقام محمود چیست؟ مقامی که هر کس پیامبر را بر آن مقام ببیند، به تحسین او می پردازد. طبرسی می گوید: مفسران اسلامی اتفاق نظر دارند که مقصود از آن، همان مقام شفاعت است و می گویند: پیامبر در روز رستاخیز، لواء الحمد (پرچم سپاس و ستایش) را به دست می گیرد و همه پیامبران زیر آن لواء گرد می آیند و او نخستین کسی است که شفاعت می کند و شفاعت او پذیرفته می شود؛ (ب) زمخشری می نویسد: چه مقامی بالاتر از مقام شفاعت که مایه ستایش تمام اهل محشر می گردد. روایات اسلامی در این مورد اتفاق نظر دارند که مقصود از آن همان مقام شفاعت است. سیوطی در کتاب الدر المنثور و سید هاشم بحرانی در تفسیر برهان احادیثی را که «مقام محمود» را به شفاعت تفسیر می کنند، آورده اند.^۲

۸- رثوف و مهربان

یکی دیگر از ویژگی های پیامبر، علاقه و رافت و مهربانی او به جامعه با ایمان است. قرآن در این باره می فرماید: «لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ؛ پیامبری از خود شما به سویتان آمد، که مشقت و رنج های شما بر او سخت و گران است، بر ایمان آوردن شما، حریص و علاقه مند، به مؤمنان رثوف و مهربان است» (توبه: ۱۲۸). «فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ؛ اگر از پیروی روی گردان شوند (نگران مباش) بگو خداوند مرا کافی است، بر او توکل کرده ام و او صاحب عرش بزرگ است» (توبه: ۱۲۹).

۹- صاحب کوثر

دو فرزند ذکور پیامبر به نام قاسم و عبدالله درگذشتند. دشمنان قسم خورده او مانند عاص بن وائل و غیره او را «عقیم» و «ابتن» نامیدند؛ در این مورد، قرآن او را با سوره خاصی که در مکه نازل شده است مورد خطاب قرار داد و فرمود: «إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْخِرْ إِنَّ شَانِكَ هُوَ الْأَبْتَرُ؛ ما به تو خیر کثیر دادیم (به شکرانه این نعمت) برای خدا نماز بگزار و دست های خود را در حال نماز تا گلو، بالا ببر (یا قربان کن) بدخواه تو، عقیم است». (کوثر: ۱-۳) فخر رازی در تفسیر خود، به هنگام بحث از مفاد کوثر می نویسد مقصود این است که خدا نسل

۲۹

دوشنبه

۱ ربیع الاول ۱۴۳۹
20 November 2017

آبان

۳۰

سه شنبه

۲ ربیع الاول ۱۴۳۹
21 November 2017

۱- مجمع البیان، ج ۲، ص ۱۳۵

۲- کشف، ج ۳، ص ۴۳۵.

۳- الدر المنثور، ج ۴، ص ۱۹۷ - برهان، ج ۲، ص ۴۳۸ - ۴۴۰.

امام علی علیه السلام: الْكُفُّ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ عَقْمٌ وَكَبِيرُ هِمَّةٍ
(تصنیف غرالحکم و دررالکلم ص ۳۹۸، ح ۹۲۴۵)

پیامبر را در طول زمان حفظ می‌کند؛ آنگاه می‌افزاید:
«بنگر جقدر افراد، از اهل بیت پیامبر کشته شده‌اند و باز جهان مملو از آنها است؛ ولی از خاندان امیه یک نفر که قابل ذکر باشد باقی نمانده است. آنگاه بنگر که چه علمای بزرگی در میان اهل بیت پیامبر هست مانند حضرت باقر، حضرت صادق، حضرت کاظم، حضرت رضا، و نفس زکیه و مانند آنان»^۱.

وی این سخن را در قرن ششم می‌گوید و ما اکنون در اوایل قرن پانزدهم هجری هستیم و جهان اسلام از مغرب و تونس و الجزایر و مصر گرفته تا عربستان و شامات و ترکیه و ایران، و غیره شاهد نسل درخشنده رسول خدا (ص) می‌باشد و همگی می‌گوییم: «صدق الله العلی العظیم: انا اعطينا الكوثر».

۱- شاهد بر اعمال امت

آخرین ویژگی از نظر بازگویی در اینجا، شهادت و گواه بودن او بر اعمال امت است. و این مقام در آیات یاد شده وارد شده است: «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِأَذْنِهِ وَسِرَاجًا مُبِينًا؛ ای پیامبر ما تو را به عنوان گواه و بشارت و بیم‌دهنده و دعوت‌کننده به سوی خدا به فرمان او، و چراغ فروزان، فرستادیم». (احزاب: ۴۵)

در این آیه رسول گرامی با اوصاف پنج‌گانه‌ای توصیف شده که هر کدام درخور بحث و گفتگو است:
۱- شاهداً ۲- مبشراً ۳- منذراً ۴- داعياً الی الله ۵- سراجاً منیراً.

چه بهتر که سخن خود را با سخن خدا - که بی‌انگرف صفات ده‌گانه از رسول خود می‌باشد - به پایان برسانیم: «الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيَجْلُ لُهُمُ الظُّلُمَاتِ وَيُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ؛ آنها از فرستاده خدا (رسول) و پیامبر امی {درس نخوانده} پیروی می‌کنند، کسی که صفات او را در تورات و انجیلی که نزدشان است می‌یابند. آنها را به خوبی‌ها فرمان می‌دهد و از بدی‌ها باز می‌دارد؛ پاکیزه‌ها را بر آنها حلال می‌شمرد و ناپاکی‌ها را تحریم می‌کند و بارهای سنگین و زنجیرهایی را که بر آنها بود (از دوش آنان) برمی‌دارد؛ پس آنها که به او ایمان آورده و او را احترام نموده و یاری نموده‌اند و از نوری که بر او فرود آمده پیروی کرده‌اند، همانا رستگارانند». (اعراف: ۱۵۷)

و در پایان، رسول خدا (ص) فرمود: «پاره تن من در خراسان دفن خواهد شد. هیچ گرفتار و گنه‌کاری او را زیارت نکند جز اینکه خداوند گرفتاری او را برطرف سازد و گناهانش را ببخشد»^۲.

منبع: تفسیر منشور جاوید.

۱- مفاتیح الغیب، ج ۸، ص ۴۹۸، ط مصر، ۱۳۰۸.

۲- عیون اخبار الرضا، ج ۲، ص ۲۵۷.

۱
چهارشنبه

۳ ربيع الاول ۱۴۳۹
22 November 2017

آز

۲
پنجشنبه

۴ ربيع الاول ۱۴۳۹
23 November 2017

امام علی علیه السلام: طمع نداشتن به آنچه در نزد مردم است،
(نشان) عزت نفس و بلند همتی است.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۳

جمعه

۵ ربیع الاول ۱۴۳۹
24 November 2017

آز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام عسکری علیه السلام: حَصَلَتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا شَيْءٌ: الإِيمَانُ بِاللَّهِ وَ نَفْعُ الإِخْوَانِ (آینه یادها حدیث شماره: ۲۰۰۵۸۲)

ویژگی های تفکر بسیجی

ملاک و مبنا برای معرفت بسیجی، تفکر بسیجی است که می‌تواند ما را به گوشه‌هایی از حیات معنوی اورنمون و ماهیت و شخصیت واقعی این انسان معنوی و الهی را برایمان روشن سازد. **سرگروه عزیز:** تفکر بسیجی با اوصاف اعجاب‌آورش چیزی نیست جز برنامه بی‌نظیر توحید و عدالت‌خواهی که شاخصه‌های آن چنین است:

- ۱- **پیوند و بیعت با ولایت:** از محمد (ص) و علی (ع) تا مهدی (عج) و در زمان غیبت، با ولایت فقیهه.
- ۲- **ایمان و اخلاص:** تفکر بسیجی بیش از هر چیز بر ایمان خالص و محض به غیب، مبتنی است؛ ایمان به الله با همه اسما و اوصاف جمال و جلالش بدون ذره‌ای تردید یا شرک.
- ۳- **حریت در عبودیت:** در این مکتب، بندگی نه از روی طمع و نه از روی خوف بلکه از روی آزادگی و عشق به معبود است؛ همان‌گونه که امیر مؤمنان (ع) در وصف خویش بیان فرمود: لذا بسیجی، بنده ربّ است نه بنده زرو زور؛ چه او شرافتمندتر از این است که غیر از این باشد.
- ۴- **اطاعت آگاهانه:** از آنجا که بسیج در اصل خود تبلور آیه شریفه «أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ» (نساء: ۵۹) است، بدون تردید اطاعت و فرمان برداری آگاهانه در تفکر بسیجی، جایگاه منحصر به فردی را به خود اختصاص می‌دهد؛ زیرا در تفکر بسیجی، عنایت نهایی برای انسان، کسب رضایت معبود است و چنین غایتی جز با فرمان برداری مطلق از او امر الهی که همانا عمل به تکلیف معین شده از سوی امام و ولی فقیه در زمان غیبت است، حاصل نمی‌شود.
- ۵- **عدالت خواهی:** از مهم‌ترین ویژگی‌های تفکر بسیجی، عدالت‌خواهی همه‌جانبه در همه ابعاد اجتماعی، حقوقی، اقتصادی، سیاسی و اخلاقی است.

بسیجیان به حکم «كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ...» (مائده: ۸) قائمان به قسط هستند و بدکاری هیچ قومی، آنها را به ستمکاری نمی‌کشد. خودداری رزمندگان ما از مقابله به مثل با جنایات صدام علیه مردم از همین تعهد ناشی می‌شد.

- ۶- **ظلم ستیزی:** بسیجی مصداق فریاد عادل‌ترین مظلوم و مظلوم‌ترین عادل خلقت یعنی فریاد «كُونُوا لِلظَّالِمِ خَصْمًا وَلِلْمَظْلُومِ عَوْنًا»^۱ امیر مؤمنان (ع) است. بسیجی، فرمان بردار امامی است که فرمود: «ما تا آخر در کنار مظلومان جهان می‌ایستیم و با ظالم می‌جنگیم» یعنی ما تا فنای فتنه در جهان مجاهده می‌کنیم^۲ و در میدان مبارزه با ظلم، لبه تیز شمشیر خود را متوجه ریشه همه مظاهر فرهنگی، حقوقی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی ستمگران می‌کنیم و تا قطع تمامی آن ریشه‌های متعفن از پا نخواهیم نشست.

۱- نهج البلاغه، برخورد با ظالم، دفاع از مظلوم.

۲- انفال: ۳۹

۴

شنبه

۶ ربیع الاول ۱۴۳۹
25 November 2017

آز

۵

یکشنبه

۷ ربیع الاول ۱۴۳۹
26 November 2017

امام عسکری علیه السلام: دو خصلت است که بالاتر از آنها چیزی نیست: ایمان به خدا و سود رساندن به برادران.

۷- شهادت طلبی عاشقانه: اشتیاق غرقه شدن در خون خود همواره بزرگ‌ترین آرزوی اولیای الهی بوده است و «فزت ورب الکعبه» زبان حال همه عاشورائینی است که برای توفیق شهادت در راه خدا، یک عمر استغاثه را پیشه خود می‌ساختند و در انتظار آن بی‌تابانه لحظه‌شماری می‌کرده‌اند.

و این از آشکارترین ویژگی‌های تفکر بسیجی است.

۸- اینارگری کریمانه: در تفکر بسیجی، اینارگری معنای گسترده‌تری دارد و آن از خودگذشتگی است به تمام معنا. همه چیز برای رضای خداوند در طبق اخلاص گذاشته می‌شود. چنین تفکری انسان را تا آن اندازه متعالی می‌کند که حاضر می‌شود در گمنام‌ترین وضعیت دنیوی در اوج بی‌توقعی و وارستگی از همه چیز خود بگذرد.

۹- زهد و قناعت: پس از روشن شدن ارتباط عمیق اینارگری با تفکر بسیجی، دیگر نمی‌توان آن را منهای زهد و قناعت تصوّر کرد؛ زیرا اساس این تفکر بر چیزی است که حتی سایه رفاه طلبی، راحت طلبی، شکم‌بارگی، اسراف، تبذیر، تجمل‌پرستی و دنیا دوستی در قاموس آن راه ندارد.

تفکر بسیجی این است که کوله بار زهدی علی‌وار، توشه‌ای از ساده‌ترین طعام‌ها و سرپناهی از بی‌تجمل‌ترین بناها و پوشاکی از مردمی‌ترین پوشش‌ها را به همراه دارد.

۱۰- تواضع و صمیمیت: اصولاً آنچه بوی تکبر و خودبینی می‌دهد هزاران سال از فرهنگ متعالی بسیج و تفکر بسیجی فاصله دارد؛ زیرا بسیجی پیش از هر چیز همه سدهای منیّت و خودبینی را در هم شکسته است. او در میان اسمای الهی، محو و در میان بندگان خدا، ناشناس است. او علو و مرتبت را از آن خدا می‌بیند و اسوه‌ای دارد که هرگاه تازه‌واردی بر جمع او و یارانش وارد می‌شد، نمی‌توانست بدون راهنمایی یاران دیگر، او را از دیگران بازشناسد. او سردار رشیدی چون مالک اشتر داشته است که از شدت تواضع، جاهلان بر او جسارت می‌کردند و او با کرامت، آنان را دعا می‌کرد.

او امامی دارد که وقتی استقبال‌کنندگان، لجام اسب او را کشیدند و در رکاب او دویدند، به خشم آمد و بر آنان خروشید که این رسم نه شایسته امیر مؤمنان است که خود، مشی اهل ایمان را مشی تواضع می‌داند.

۱۱- شجاعت و دلاوری: حرکت شجاعانه پیامبر اکرم (ص) در صفوف مقدم نبرد با دشمنان، مبارزه یک‌تنه حضرت امیر (ع) با قوی‌ترین پهلوان عصر خویش آنجا که یک ضربت او بر همه عبادات جن و انس برتری یافت و ایستادگی شجاعانه مظلومان کربلا در برابر سپاه بی‌شمار

۱- سنن النبی، علامه طباطبایی.

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله: «ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَهُوَ مُنَافِقٌ: إِذَا حُدِّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا أُؤْتِمِنَ خَانَ (تحف العقول ص ۳۱۶)

قساوت پیشگان یزیدی همه و همه برگ‌های زرینی از پروده درخشان شجاعت‌های اعجاب‌انگیز تربیت‌شدگان مکتب اسلام ناب یعنی تفکر بسیجی است. نبرد تن با تانک، نبرد نوجوانان دریادل بسیجی با رزم دیده‌ترین فرماندهان دشمن و نبرد پاره‌نگان جان‌باخته با میدان‌های بی‌ترحم مین و انفجار، پیشروی به قلب دشمن، زیر باران آتش دشمن و بالاخره نبرد بدن با فولاد و آتش، جملگی آثار انکارناشدنی تحولی هستند که تفکر بسیجی در همه معیارهای محاسباتی انسان مؤمن پدید آورد.

۱۲- صلابت و کوبندگی: تفکر بسیجی آنگاه که دفاع از کیان اسلام و عزت مسلمین و حقوق مستضعفین در میان باشد، صیقل دهنده شمشیر عدالت‌جو و ظلم‌ستیز رزمندگان و استحکام‌بخش گام‌های استوار همراهان و یاران رسول‌الله خواهد بود. چه اینان در کنار رسول‌الله (ص) «أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ» (فتح: ۲۱) هستند و نامشان چون نام مولایشان لرزه بر اندام منحرفان و مفسدان می‌اندازد.

اینان احیاگر خاطره رشادت‌های امیر مؤمنان و فرمانده دل‌آورش مالک و فرزند شهیدش عباس علمدار هستند و اینان کسانی بودند که یک تکبیر آنان، شیرازه سپاه دشمن را از هم می‌گسیخت و گروه گروه از آنان را ذلیلانه به شکست و اسارت وامی‌داشت. اینان فرزندان خمینی (ره) بودند که چون ابراهیم، با ندای تکبیر، بت‌های شرق و غرب را در هم کوبیدند و مستکبران را به عجز و ذلت کشاند.

۱۳- ابتکار و خلاقیت: «إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا» (انفال: ۲۹) اهل تقوا شناخت عالی از همه رموز خلقت دارند. طبیعی است که کشف رموز جهان مادی در چنین مکتبی برای اهل ایمان و تقوا بسیار پیش پا افتاده خواهد بود. تفکر بسیجی ذهن را چنان صیقل می‌دهد که پرده‌های غیب را کنار می‌زند. حال چگونه در وادی روابط و حوادث مادی چیزی بر صاحب این تفکر می‌تواند پوشیده بماند. اقدامات شگفت‌آور امام بسیجیان در مقاطع مختلف انقلاب اسلامی و دفاع مقدس و نیز صدها نمونه استثنایی از ابتکارات رزمندگان اسلام در صحنه‌های دفاع مقدس، حقایقی است که نشانگر شکوفایی استعداد ابتکار و خلاقیت در مؤمنان است.

شاخصه‌های دیگری نظیر عزت نفس، گمنامی و دوری از شهرت‌طلبی، مدیریت و تدبیر شایسته، غیرت و جوانمردی، تعهد و وفاداری، صبر و پایداری، ترحم و نوع‌دوستی حتی با دشمنان، عبادت و استغاثه به درگاه خداوند، تکبر در برابر استکبار و... نیز همگی در فرهنگ و تفکر بسیجی از درخشندگی خاصی برخوردارند که به جهت رعایت اختصار، از بیان آنها پرهیز می‌شود.

سرگروه عزیز: برای شاخص‌های مطرح شده می‌توانید از آیات، روایات و خاطرات شهدا استفاده کنید.

چهارشنبه

۱۰ ربیع الاول ۱۴۳۹
29 November 2017

آز

پنجشنبه

۱۱ ربیع الاول ۱۴۳۹
30 November 2017

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله: نشان منافق سه چیز است:
 ۱- سخن به دروغ بگوید؛ ۲- از وعده تخلف کند؛
 ۳- در امانت خیانت نماید.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

امام علی علیه السلام: أَعْظَمُ النَّاسِ دُلًّا الظَّالِمُ الخَرِيضُ المُرِيْبُ
(تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۲۹۵، ح ۱۶۶۱۸)

بیم‌ها و نگرانی‌های پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) (۱)

سرگروه عزیز؛ ضمن تبریک ایام ولادت پیامبر اکرم (ص) و حضرت امام جعفر صادق (ع) و هفته وحدت، در این جلسه نگرانی‌های پیامبر اکرم (ص) بیان می‌شود. در کنار این موضوع مهم، سعی کنید از آیات و روایات وحدت‌بخش استفاده کنید تا متربیان نگاه جمعی به مسائل دین داشته باشند.

سرگروه، قبل از شروع بحث دو حدیث وحدت‌بخش بخواند. پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «عَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ؛ فَإِنَّ يَدَ اللَّهِ عَلَى الْفُسْطَاطِ؛ بِهِ جَمَاعَتُ (یکپارچگی) رُوی آرید هَمَانَا دَسْتُ خَدَا بِا جَمَاعَاتِ اسْت.»^۱ امام صادق (ع) فرمود: «صَدَقَةٌ يَجُئُهَا اللهُ: إِصْلَاحُ النَّاسِ إِذَا تَفَاسَدُوا، وَ تَقَاوُزُ بَيْنَهُمْ إِذَا تَبَاعَدُوا؛ اِجْتَادُ وَحْدَتِ هَنْكَامِ پیدایش اختلاف، و تباهی امت و نزدیک کردن آنها در هنگام جدائی، صدقه‌ایست که خداوند آن را دوست دارد.»^۲

نگرانی‌های پیامبر (ص)، در زمینه‌های مختلف بود؛ چراکه آفت‌ها و عارضه‌هایی که دامن‌گیر انسان می‌گردد، متفاوت است. رسول خدا (ص) در آن سال‌ها، نگرانی خویش را نسبت به وقوع آنها «پس از خویش»، ابراز داشته و آنها را پیش‌بینی کرده است.

برخی از این موضوعات نگران‌کننده، حاکی از نوعی «رجعت» درامت مسلمان است؛ یعنی کم‌رنگ شدن ارزش‌های الهی و اسلامی و احیای دوباره معیارهای جاهلی و سربرآوردن خوی و خصلت‌های غیرانسانی، که به برکت اسلام، قطع شده بود و در عصر پس از رسول، بار دیگر جان گرفت و معیارها را برهم زد.

این نوع رجعت به جاهلیت، که از نگرانی‌های عمده آن حضرت است، برای هر مصلحی که با رهبری خویش، امتی و فرهنگی و نظامی پدید آورده باشد، وجود دارد؛ چراکه نسل دوم و سوم در یک حرکت انقلابی و نهضت‌اصلاحی، اغلب دارای آن روحیات، باورها، انگیزه‌ها، شناخت‌های عینی و تجربه‌های محسوس «انقلابیون اولیه» و «سابقون» نیستند و زمینه سیر قهقراپی و بازگشت به شرایط پیش از تحوّل و نهضت، در آنان فراهم‌تر است و دشمنان هم از همین «زمینه‌ها» بهره می‌گیرند و به دگرگون‌سازی «فرهنگ انقلاب» می‌پردازند. اینک مروری خواهیم داشت بر نگرانی‌های رسول خدا (ص) تا دست‌مابه عبرت و الهام برای امروز ما باشد:

۱- سرنوشت رهبری

برای رسول خدا به عنوان «رهبر»، تداوم «راه» بسیار مهم بود. فلسفه سیاسی اسلام نیز قالب «امامت» و «وصایت» را برای تداوم راه پیامبر و استمرار حاکمیت اسلامی پس از رحلت آن حضرت، پیش‌بینی کرده بود.

۱۱
شنبه

۱۳ ربیع الاول ۱۴۳۹
2 December 2017

آز

۱۲
یکشنبه

۱۴ ربیع الاول ۱۴۳۹
3 December 2017

۱- مجازات النبویه، ص ۳۴

۲- کافی (ط-الاسلامیه) ج ۲، ص ۲۰۹، ح ۱

امام علی علیه السلام: ذلیل ترین مردم، کسی است که طمعکار، حریص و وسوسه‌گر باشد.

۱۳

دوشنبه

۱۵ ربیع الاول ۱۴۳۹
4 December 2017

آز

۱۴

سه شنبه

۱۶ ربیع الاول ۱۴۳۹
5 December 2017

آن حضرت، بارها و بارها نسبت به وصی و جانشینی خویش، سخن گفته، رهنمود داده و تکلیف را معین کرده بود؛ اما صریح‌ترین و اساسی‌ترین و به یادماندنی‌ترین شکل آن، اعلام و تعیین حادثه «غدیر خم» بود، آن هم با فرمان صریح و قطعی خداوند که حکم پروردگار را به مردم ابلاغ کند. نزول آیه: «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ...» (مانده: ۶۷) در این راستا بود؛ اما رسول خدا (ص) باز هم بیمناک از پیامد این اعلام، و نگران از واکنش مردم نسبت به آن بود. چون رگ و ریشه‌های جاهلی بازمانده در فکر و دل برخی از اصحاب را می‌شناخت و کمی تأمل و درنگ نسبت به اظهار و ابلاغ آن پیام داشت.^۱ تأکید آیه بر این که «وَاللَّهِ بَعْضُكُمْ مِنَ النَّاسِ؛ خداوند تو را از گزند مردم حفظ می‌کند» به همین دلواپسی‌های پیامبر خدا اشاره دارد.

۲- مظلومیت اهل بیت (علیهم‌السلام)

پیامبر (ص) با چشم بصیر خویش، آینده و مظلومیت خاندانش را می‌دید و بارها با امام علی (ع) و حضرت زهرا (س) در این باره سخن گفته و خون گریسته بود. از سخنان اوست که: «أَبْكَى لِدُرَّتَيْيَ وَمَا تَصْنَعُ بِهِمْ شِرَازُ اقْتَى مِنْ بَعْدِي».^۲

امام علی (ع) می‌فرماید: «کنار پیامبر خدا نشسته بودیم. حضرت سر بردامن من گذاشته بود و چشمانش در خواب. سخن از دجال می‌گفتیم و بیم از اغواگری‌هایش، که پیامبر بیدار شد و با چهره‌ای برفروخته فرمود: بیش از دجال، بر شما از غیر دجال بیمناکم. بیم من از پیشوایان و زمامداران گمراه‌گر و ریخته شدن خون خاندانم پس از من است».^۳ این نگرانی‌ها را حتی در زمان خویش نسبت به مکر و دشمنی یهود با عترتش نیز داشت. در واقعه گم شدن امام حسن و امام حسین (علیهماالسلام) در دوران کودکی و نگرانی پیامبر و حضرت زهرا (س) نسبت به جان آن دو فرزند عزیز و یافته شدن آن دو از زیر درختی در باغ ابی دحداح، پیامبر (ص) نگرانی و بیم خویش را از کید یهود نسبت به جان حسن و حسین (علیهماالسلام) ابراز فرمود.^۴ این رشته، بسیار دراز دامن است و به همین اشاره بسنده می‌شود.

۳- هوایپرستی امت

بیشترین نقل‌های روایی درباره نگرانی پیامبر (ص)، نسبت به همین موضوع است؛ یعنی عارضه تبعیت از هوای نفس و در سر پروراندن آرزوهای دور و دراز، که نشانه وابستگی به دنیا و مظاهر آن است که نتیجه طبیعی این دو بیماری اخلاقی، دور شدن از حق و

۱- بحارالانوار، ج ۳۷، ص ۱۷۰

۲- عوالم العلوم، حضرت زهرا (س)، ص ۳۹۲.

۳- بحارالانوار، ج ۲۸، ص ۴۸.

۴- همان، ج ۴۳، ص ۳۱۳.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله:
لَا يَنَالُ شَفَاعَتِي مَنْ أَخَّرَ الصَّلَاةَ بَعْدَ وَقْتِهَا (محاسن ص ۱۸۰)

فراموش کردن قیامت است و همین، برای سقوط یک فرد یا امت کافی است. این نگرانی با تعبیر متفاوت و متواتر نقل شده که به چند نمونه اشاره می شود: «إِنَّ أَخْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ اتِّبَاعَ الْهَوَىٰ وَ طَوْلَ الْأَمَلِ، أَمَا اتِّبَاعَ الْهَوَىٰ فَيَبْضُدُ عَنِ الْحَقِّ وَ أَمَا طَوْلَ الْأَمَلِ فَيُنْسِي الْآخِرَةَ؛ آنچه بیش از هر چیز بر شما بیم دارم، پیروی از هوای نفس و آرزوی دراز است؛ هواپرستی، [آدمی را] از حق باز می دارد و آرزوی دراز، آخرت را از یاد انسان می برد.»^۱

پیامبر خدا (ص) در سخنی دیگر فرموده است: «شَرُّ مَا اتَّخَوْفُ عَلَيْكُمْ اتِّبَاعَ الْهَوَىٰ وَ طَوْلَ الْأَمَلِ، فَاتِّبَاعَ الْهَوَىٰ يَصْرِفُ قُلُوبَكُمْ عَنِ الْحَقِّ وَ طَوْلَ الْأَمَلِ يَصْرِفُ هِمَمَكُمْ إِلَى الدُّنْيَا...؛ بدترین چیزی که بر شما بیمناکم، پیروی از هوای نفس و طول آرزوست؛ هواپرستی، دل هایتان را از حق برمی گرداند و آرزوی دراز، همت های شما را به دنیا مصروف می سازد...»^۲

۴- دنیازدگی

نگرانی دیگر پیامبران بود که با دست یافتن مردم به مال و ثروت و چشیدن شیرینی دنیا، دل های آنان دنیازده شود و از ارزش ها دست بشویند و در کسب ها و درآمدها، مراعات حلال و حرام ننمایند و هدفشان انباشتن ثروت و افزودن مکنت باشد، از هر راه که باشد. نتیجه این دنیازدگی، فراموشی خدا و آخرت و در نهایت، سقوط اخلاقی و دور شدن از ساده زیستی و گرفتاری در دام تجملات است. حضرت رسول (ص) می فرماید: «لَكُنِّي أَخَافُ أَنْ يُفْتَحَ عَلَيْكُمْ الدُّنْيَا بَعْدَى فَيُنْكَرَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَ يُبْكَرُكُمْ أَهْلُ السَّمَاءِ عِنْدَ ذَلِكَ؛ بر شما از آن بیم دارم که پس از من دنیا به روی شما گشوده شود (و به دنیا و ثروت برسید). آنگاه یکدیگر را نشناسید! آن وقت است که آسمانیان هم شما را نشناسند».^۳ و در بیانی دیگر چنین می فرماید: «إِنَّ أَخْوَفَ مَا اتَّخَوْفُ عَلَى أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي هَذِهِ الْمَكَاسِبُ الْمُحَرَّمَةُ وَ الشَّهْوَةُ الْخَفِيَّةُ وَ الزُّبَا؛ بیشترین بیمی که بر امت خودم پس از خویش دارم، این کسب های حرام و درآمدهای نامشروع و شهوت پنهانی و ریاست».^۴

حوادث پس از رحلت پیامبر و مسابقه برخی از امت او در زراندازی و دنیاطلبی و روی آوردن به کاخ و تجملات و عیش و نوش و... شاهدهی بردستی نگرانی رسول خدا (ص) از آینده امت خویش است.

ادامه بحث در جلسه آینده ...

۱۵

چهارشنبه

تعطیل

۱۷ ربیع الاول ۱۴۳۹
6 December 2017

آز

۱۶

پنجشنبه

۱۸ ربیع الاول ۱۴۳۹
7 December 2017

۱- همان، ج ۳۲، ص ۳۵۵.

۲- همان، ج ۷۴، ص ۱۱۷، ۱۸۸، ۲۹۳ و ۲۹۶ و ج ۲، ص ۱۰۶.

۳- همان، ج ۷۹، ص ۱۳۷.

۴- همان، ج ۷۰، ص ۱۵۸ و ج ۱۰۰، ص ۵۴.

۱۵ آذر: ولادت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله (۵۳ سال قبل از هجرت) و روز اخلاق و مهرورزی
ولادت حضرت امام جعفر صادق علیه السلام مؤسس مذهب جعفری (۸۳ ه ق) (تعطیل)
۱۶ آذر: روز دانشجو

رسول اکرم صلی الله علیه و آله: کسی که نماز را از وقتش تأخیر بیندازد،
(فردای قیامت) به شفاعت من نخواهد رسید.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

۱۷

جمعه

۱۹ ربیع الاول ۱۴۳۹
8 December 2017

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

آز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یادداشت:

امام علی علیه السلام: مَنِ اطَّرَحَ الْحِجْدَ اسْتَرَحَّ قَلْبُهُ وَ لَبَّهٗ
(تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۲۹۹، ج ۶۷۷۴)

بیم‌ها و نگرانی‌های پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) (۲)

۵- فتنه و گمراهی

به هم آمیختن حق و باطل و آشفته ساختن مرزها و معیارها و زیر پا گذاشتن اصول و انکار مسلمات دین، موجب می‌شود عده‌ای از هدایت، دست بشویند و گمراه شوند. در اینجا نقش آنان که کار فکری می‌کنند و با افکار و اندیشه‌های مردم سر و کار دارند، حساس‌تر است. دانایان و دانشمندان، همچنین زمامداران و مسئولان نیز در گمراه شدن مردم نقش دارند و اگر بلغزند، جامعه را به اشتباه و لغزش می‌اندازند. در این زمینه‌ها به چند حدیث اشاره می‌کنیم: آن حضرت فرمود: «أَتَمَّا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي الْأَيْمَةَ الْمُضِلُّونَ...؛ بر امت خویش، از زمامداران گمراه کننده بیمناکم.»^۱

و فرمود: «أَنْتِي أَخَافُ عَلَيْكُمْ اسْتِخْفَافًا بِالْدِينِ وَ بَيْعَ الْحُكْمِ وَ قَطِيعَةَ الرِّجْمِ وَ أَنْ تَتَّخِذُوا الْقُرْآنَ مَزَامِيرَ، تُقَدِّمُونَ أَحَدَكُمْ وَ لَيْسَ بِأَفْضَلِكُمْ؛ بر شما از آن بیم دارم که دین، سبک شمرده شود؛ حکم و داوری، خرید و فروش شود؛ پیوندهای خانوادگی از هم بگسلد؛ قرآن را وسیله ساز و آواز قرار دهید و کسانی را جلو بیندازید که برترین شما نیستند.»^۲

در حدیثی دیگر، نگرانی پیامبر خدا از لغزش عالمان و مجادله منافقان با قرآن و دنیاطلبی بیان شده است و اینکه در این سه مورد، انسان باید خود را متهم بداند و از این لغزش‌گاه‌ها مصون و در امان نپندارد.^۳ همچنین گمراهی پس از هدایت، فتنه‌های گمراه کننده، شکم و شهوت، از عوامل دیگر نگرانی آن حضرت به شمار آمده است، آنجا که می‌فرماید:

«ثَلَاثَةٌ أَخَافُهُنَّ عَلَى أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي: الضَّلَالَةُ بَعْدَ الْمَعْرِفَةِ وَ مُضَلَّاتُ الْفِتَنِ وَ شَهْوَةُ الْبَطْنِ وَ الْفَرَجُ»^۴
در حدیثی، سه خصلت دیگر موجب نگرانی حضرت رسول بیان شده است: یکی آنکه قرآن را به غلط تأویل کنند و معانی و تفاسیر آن را نادرست و به دلخواه و مطابق سلیقه و گرایش خود معنی کنند؛ دیگر آنکه در بی لغزش عالمان باشند تا از رهگذر مطرح ساختن اشتباهات علما، به فتنه‌گری و تشویش اذهان بپردازند؛ سوم آنکه با فراوان شدن مال و ثروتشان دچار اسراف و انتراف و طغیان و خوش‌گذرانی شوند. و اینک متن حدیث:

«أَتَمَّا الْخَوْفُ عَلَى أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي ثَلَاثٌ خِصَالٌ: أَنْ يَتَأَوَّلُوا الْقُرْآنَ عَلَى غَيْرِ تَأْوِيلِهِ أَوْ يَتَّبِعُوا زَلَّةَ الْعَالِمِ، أَوْ يَنْظُرَ فِيهِمُ الْمَالُ حَتَّى يَطْفَعُوا وَ يَنْبِطُوا...»^۵

۱- بحار الانوار، ج ۲۸، ص ۳۲

۲- همان، ج ۶۹، ص ۲۲۷، ج ۷۱، ص ۹۲ و ج ۷۶، ص ۲۴۳

۳- همان، ج ۲، ص ۴۹

۴- همان، ج ۲۲، ص ۴۵۱، ج ۱۰، ص ۳۶۸ و ج ۶۸، ص ۲۶۹

۵- همان، ج ۲، ص ۴۲ و ج ۶۹، ص ۶۳

امام علی علیه السلام: هرکس کینه را از خود دور کند، قلب و عقلش آسوده گردند.

۶- سلطه و نفوذ منافقان

همیشه بزرگ‌ترین خطر برای هر نهضت و انقلاب، یا مکتب و آیین، تحركات عناصر نفوذی بیگانه به داخل مجموعه‌های خودی و انقلابی بوده است. نفاق، هم‌زبانی و همراهی ساختگی دروغین کسانی با امت اسلام است که در دل، هیچ عقیده‌ای به مبانی و ارزش‌ها ندارند و با زبان بازی و زرنگی و هم‌زنگی ظاهری، خود را داخل نیروها جا می‌زنند و از پشت ضربه می‌زنند.

نگرانی رسول خدا از منافقین این دشمنان خوش خط و خال اما زهراگین بود، نه از مؤمن یا کافر، که ایمان یا کفر خویش را به صراحت اظهار می‌کردند. ایشان می‌فرمایند: «ولکنی اخاف علیکم کل منافق خلوا للسان...» از منافق شیرین‌زبانی بر شما بیمناکم که حرف‌هایش برایتان آشناست، ولی عمل و رفتارش به گونه‌ای است که نمی‌شناسید.^۱

در حدیث دیگر، صریح‌تر بیان فرموده است: «انّی لا اتخوّف علی أمتی مؤمناً و لا مشرکاً، فاما المؤمن فیکفره ایمانه و اما المشرک فیکفمه کفره، ولكن اتخوّف علیکم منافقاً علیم اللسان، یقول ما تعرفون و یعمل ما تکرهون؛ من هرگز بر اتمم از سوی مؤمن و مشرک بیمناک نیستم؛ مؤمن را ایمانش باز می‌دارد و مشرک را کفرش ریشه‌کن می‌سازد. لیکن نگرانی و بیم من بر شما از سوی منافق دانا زبان است که می‌گوید، آنچه را می‌شناسید و عمل می‌کند، آنچه را نمی‌شناسید.»^۲

چنین منافقانی که مجهز به دانش دین و آشنا به زبان انقلاب‌اند، در پیکره امت اسلامی نفوذ می‌کنند و به نام دین حرف می‌زنند و عمل می‌کنند و از درون ضربه می‌زنند. چنین کسانی پس از پیامبر خدا، بر سرنوشت دین و دنیا و حکومت و خلافت مسلط شدند و اوج آن، استیلای امویان بر خلاف اسلامی بود که پس از قدرت یافتن، کفر درونی خویش را آشکار ساختند و ضربه‌های جبران‌ناپذیر زدند. معاویه و یزید را از بارزترین آنان می‌توان شمرد.

۷- جعل و نسبت‌های دروغ

دروغ بستن به رسول خدا (ص) هم در زمان حیات آن حضرت بود و آزارش می‌داد - که کسانی حرف‌هایی را به دروغ از قول حضرتش نقل می‌کردند - هم نسبت به آینده و پس از وفاتش نگران آن بود که هرکس هرچه را می‌خواهد به او نسبت دهد و حاکمان برای توجیه مفاسد خویش یا کوبیدن هرکس و هر چیزی، به حدیثی ساختگی از زبان پیامبر، تمسک جویند.

پیامبر، کسانی را که به او دروغ بندند، نفرین و لعنت کرده است و وعده دوزخ برایشان داده است.^۳ از جمله در خطابه بلیغ و تاریخی خویش در «حجة الوداع»، که بسیاری از گفتنی‌ها، توصیه‌ها، هشدارها و نگرانی‌ها را بیان نمود، چنین فرموده است:

«قَدْ كَثُرَتْ عَلَيَّ الْكُذَّابَةُ وَ سَتَكُثُرُ، فَمَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّدًا فَلْيَبْتَوُا مُقْعَدَةً مِنَ النَّارِ؛ دروغ بستن بر من

۱- همان، ج ۳۳، ص ۵۸۸

۲- همان، ج ۲، ص ۱۱۰ و ج ۳۳، ص ۵۴۹ و ۵۸۲

۳- اضاواء علی السنة المحمدية، محمود ابوریة، ص ۶۲

امام علی علیه السلام: سَبَبُ الْفِتَنِ الْجُحْدُ
(تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۲۹۹، ج ۶۷۸۱)

بسیار شده و در آینده هم افزایش خواهد یافت. پس هرکس به عمد، بر من دروغ بندد، {خداوند} جایگاهش را در آتش دوزخ فراهم سازد.^۱ شگفتا که این خطر و این جنایت، در زمان ما نیز وجود دارد و حضرت امام خمینی (ره) نیز این نگرانی را نسبت به آینده داشتند؛ از این رو در صفحه آخر وصیت نامه سیاسی - الهی خویش به صورت تذکر افزودند: «اکنون که من حاضرم، بعضی نسبت های بی واقعیت به من داده می شود و ممکن است پس از من، در حجم آن افزوده شود. لهذا عرض می کنم آنچه به من نسبت داده شده یا می شود، مورد تصدیق نیست، مگر آن که صدای من یا خط من و امضای من باشد، یا تصدیق کارشناسان، یا در سیمای جمهوری اسلامی چیزی گفته باشم.»^۲ جالب است که رسول خدا (ص) نیز برای تشخیص صحت یا نادرستی آنچه از قول او در آینده نقل می شود، معیار ارائه فرموده و آن، «عرضه بر کتاب خدا» است تا هر چه که مخالف قرآن کریم باشد، از اعتبار ساقط شود.

۸- تکذیب تقدیر و تصدیق نجوم

از نگرانی های رسول خدا (ص) در زمینه سست شدن ایمان ها و عقیده های توحیدی، آن بود که مردم به تدریج به نقش خدا و تقدیرات الهی در حوادث، کم اعتقاد شوند، برعکس به آنچه منجمان و ستاره شناسان می گویند، دل بندند و تدبیر و برنامه ها و تصمیم های خود را بر اساس علم نجوم تنظیم کنند. در حدیث های مکرری این نکته مطرح شده است، از جمله: «أَخَافُ عَلٰی أُمَّتِيْ حَضَلَتَيْنِ: تَكْذِيبًا بِالْقَدْرِ وَ تَصْدِيقًا بِالنُّجُومِ»^۳

«اِنْ اَخَوْفُ مَا اَخَافُ عَلٰی أُمَّتِيْ، التَّصْدِيقُ بِالنُّجُومِ وَ التَّكْذِيبُ بِالْقَدْرِ وَ ظُلْمُ الْأُمَّةِ»^۴

در حدیث دوم، «ظلم به امت» نگرانی و بیم دیگری است که افزوده است. در حدیثی هم از سه نکته اظهار نگرانی فرموده است: یکی از ستم و تعدی حاکمان و مسئولان در حق مردم؛ دیگری تکذیب تقدیرات الهی و سوم باران طلبیدن از ستاره ها و حرکت نجوم؛ یعنی به جای آنکه خدا را منشأ برکت آسمان و نزول باران بدانند و از او آب و باران بطلبند، این برکت را از ستاره ها و جهش و سقوط آنها بدانند. این باور در جاهلیت وجود داشت. رسول خدا بیم آن داشت که روی آوردن به ستاره به جای خدا بار دیگر زنده شود و عقیده توحیدی خلل پذیرد. اینک متن حدیث نبوی:

«أَخَافُ عَلٰی أُمَّتِيْ ثَلَاثًا: اسْتِسْقَاءَ بِالْأَنْوَاءِ وَ حَيْفَ السُّلْطَانِ وَ تَكْذِيبًا بِالْقَدْرِ»^۵

سرگروه عزیز؛ اینها برخی از نگرانی های پیامبر اکرم (ص) بود که نسبت به آینده امتش و در دوره پس از خودش داشت و به تناسب آنها، هشدار می داد و موعظه می کرد.

۲۲

چهارشنبه

۲۴ ربیع الاول ۱۴۳۹
13 December 2017

آز

۲۳

پنجشنبه

۲۵ ربیع الاول ۱۴۳۹
14 December 2017

۱- سفینه البحار، ج ۷، ص ۴۵۶

۲- رک: وصیت نامه سیاسی، الهی امام خمینی (ره)

۳- بحار الانوار، ج ۵۵، ص ۲۷۷

۴- همان، ص ۳۳۰ ظ

۵- همان، ص ۳۳۰ ظ

امام علی علیه السلام: علت فتنه‌ها و آشوب‌ها کینه‌توزی است.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۲۴

جمعه

۲۶ ربیع الاول ۱۴۳۹
15 December 2017

آز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر صلی الله علیه و آله: إِيَاكُمْ وَالْحَسَدَ فَإِنَّهُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْخَطْبَ (جامع الأخبار (شعیری) ص ۱۵۹)

حیاء؛ سرآمد ارزش‌های اخلاقی (۱)

تعریف حیاء

سرگروه عزیز؛ علمای اخلاق در مورد حیاء تعاریف زیادی را بیان داشته‌اند؛ از جمله اینکه حیاء، خودداری نمودن از هر کار قبیح و زشتی است که مردم آن را بد بدانند و فاعل آن را مذمت نمایند و بد گویند.^۱ حیاء، غریزه‌ای است که وجودش در نفس انسان موجب می‌شود که او به خاطر پرهیز از ملامت و بدگویی و حفظ آبرو از انجام محرمات شرعی و قبیحات عقلی و مذمومات عرفی، باز ایستد و خود را در اقدام بر آنها محصور و منفعل یابد.^۲ سرگروه محترم؛ با توجه به اهمیت این موضوع آن را در چند جلسه با مترجمان به بحث بگذارید.

انواع حیاء

۱- **حیای نفسانی و ایمانی:** حیای نفسانی، شرمی است که خداوند آن را در همه نفوس آورده است و حیای ایمانی، شرمی است که مؤمن را از ارتکاب معاصی از ترس خداوند باز می‌دارد.^۳
 ۲- **حیای ضعف و قوت:** امام صادق (ع) می‌فرماید: «الْحَيَاءُ عَلَى وَجْهَيْنِ: فَمِنْهُ ضَعْفٌ وَمِنْهُ قُوَّةٌ وَاسْلَامٌ؛ حیاء بردو گونه است: یکی، حیای ضعف و ناتوانی و دیگری حیای قدرت و اسلام و ایمان».^۴
 ۳- **حیای عقل و نادانی:** پیامبر (ص) می‌فرماید: «الْحَيَاءُ حَيَاءٌ إِنْ عَقِلَ وَ حَيَاءٌ خُمْقٌ فَحَيَاءُ الْعَقْلِ هُوَ الْعِلْمُ وَ حَيَاءُ الْخُمْقِ هُوَ الْجَهْلُ؛ حیاء بردو نوع است: حیای عقل و حیای حمق. حیای عقل، دانش است و حیای حماقت، نادانی».^۵

اقسام حیاء

امام صادق (ع) حیاء را پنج گونه بیان می‌کند: «وَالْحَيَاءُ خَمْسَةٌ أَنْوَاعٌ حَيَاءٌ ذَنْبٍ وَ حَيَاءٌ تَقْصِيرٍ وَ حَيَاءٌ كِرَامَةٍ وَ حَيَاءٌ حُبِّ وَ حَيَاءٌ هَيْبَةٍ وَ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْ ذَلِكَ أَهْلٌ وَ لِأَهْلِهِ مَرْتَبَةٌ عَلَى جِدَّةٍ؛ حیاء پنج نوع است: حیاء از گناه، حیاء از کوتاهی، حیاء از کرامت و بزرگواری، حیاء محبت و دوستی و حیای هیبت و عظمت که هر یک اهلی دارد و هر گروه، درجه‌ای جداگانه».^۶

آثار حیاء

«حیاء» منشأ و آثار اعتقادی، اخلاقی، دنیوی و اخروی دارد؛ اما آنچه در این اینجا مدنظر می‌باشد، موضوع اخلاقی حیاء است. حیاء، انگیزه‌ای برای رعایت احکام اخلاقی است. حیاء، عاملی برای ممانعت از اعمال سوء و

۲۵

شنبه

۲۷ ربیع الاول ۱۴۳۹
16 December 2017

آز

۲۶

یکشنبه

۲۸ ربیع الاول ۱۴۳۹
17 December 2017

۱- اخلاق و راه سعادت، امین، مجتهد، ص ۴۰

۲- اخلاق اسلامی، تهرانی، علی، ج ۳، ص ۱۴۹

۳- لغت نامه دهخدا، ج ۱۸، ص ۸۴۳

۴- بحارالانوار، ج ۷۸، ص ۲۴۲، ح ۱۰۸

۵- کافی، ج ۲، ص ۱۰۶

۶- مصباح الشریعه، ص ۱۸۹؛ بحارالانوار، ج ۷۱، ص ۳۳۶

پیامبر صلی الله علیه و آله: از حسادت بپرهیزید، زیرا حسد نیکی‌ها را می‌خورد چنانکه آتش هیزم را می‌خورد.

۲۷

دوشنبه

۲۹ ربیع الاول ۱۴۳۹
18 December 2017

آز

۲۸

سه شنبه

۳۰ ربیع الاول ۱۴۳۹
19 December 2017

حتی بیشتر از آن، عاملی است برای جلوگیری از موقعیت‌هایی که در آن فرصتی برای ارتکاب به گناه به وجود می‌آید؛ درحالی‌که شرم و احساس گناه، حالت‌هایی هستند که پس از ارتکاب به گناه به وجود می‌آیند. در فرهنگ اسلامی، «حیاء» احساسی است همچون احساس نگرهبان حرم؛ حرمی که در صورت غفلت، آلوده می‌شود.^۱

در روایات، این منزلت در بین صفات اخلاقی ارثی هستند؛ ولی برخی صفات، اکتسابی است و جنبه ارثی بودن آنها کم‌رنگ است. ویل دورانت در زمینه جنبه اکتسابی حیاء می‌گوید: «حیاء امری غریزی نیست، بلکه اکتسابی است. زنان دریافته‌اند که دست و دل بازی، مایه طعن و تحقیر است و این امر را به دختران خود یاد دادند. مرد جوان به دنبال چشمان پراز حیاء است و بی‌آنکه بداند، حس می‌کند که این خودداری ظریفانه از یک لطف و دقت عالی خبر می‌دهد...»^۲

این صفات که «مکارم الاخلاق» و یا به نوعی ارزش‌های اخلاقی فرد محسوب می‌شوند، ده صفت هستند که چه بسا در پسر یافت می‌شود، ولی در پدر وجود ندارد یا بالعکس. در حدیثی از امام صادق (ع) آمده است:

«الْمَكَارِمُ عَشْرٌ، فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ فِيكَ فَلْتَكُنْ...: صِدْقُ الْبَيْتِ، وَ صِدْقُ الْبَلَدِ، وَ أَدَاءُ الْإِمَانَةِ، وَ صَلَافَةُ الرَّحِمِ، وَ إِفْرَاءُ الضَّيْفِ، وَ إِطْعَامُ السَّائِلِ، وَ الْمُكَافَأَةُ عَلَى الصَّنَائِعِ، وَ التَّدَنُّمُ لِلجَارِ، وَ التَّدَنُّمُ لِلصَّاحِبِ، وَ رَأْسُهُنَّ الْحَيَاءُ؛ مَكَارِمٌ دَهْ تَأْتِيهَا إِنْ دَاخَلْتَهُنَّ بَاشٌ...، اسْتِقَامَتٌ فِي سَخْتِهَا، رَاسْتِغْوِي، أَمَانَتُ دَارِي، صَلَاحَةُ رَحِمِي، مِيهْمَانُ نَوَازِي، إِطْعَامُ نِيَاظِمِي، جَبْرَانُ كَرْدِنِ نِيكِيهَا، رِعَايَتُ حَقِّ وَ حَرَمَتُ هِمْسَايِهِ، رِعَايَتُ حَقِّ وَ حَرَمَتُ رَفِيقِي، وَ دَرُ رَأْسِ هَمَمَةِ أَنْهَا حَيَاءٌ».^۳

حیاء - که خود جزء مکارم الاخلاق است - آثاری به دنبال دارد؛ رسول اکرم (ص) می‌فرماید: «وَأَمَّا الْحَيَاءُ فَيَتَسَعَّبُ مِنْهُ الْبَلِيْنُ وَالرَّأْفَةُ وَالْمُرَاقَبَةُ لِلَّهِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ وَالسَّلَامَةُ وَاجْتِنَابُ السَّرِّ وَالنِّبَاشَةُ وَالسَّمَاخَةُ وَالظَّفَرُ وَحُسْنُ التَّنَائِي عَلَى الْمَرْءِ فِي النَّاسِ فَهَذَا مَا أَصَابَ الْعَاقِلَ بِالْحَيَاءِ فَطَوَّبِي لِمَنْ قَبِلَ نَصِيحَةَ اللَّهِ وَ خَافَ فُضِيحَتَهُ»

شاخه‌های حیاء، عبارت‌اند از:

نرمش، مهربانی، در نظر داشتن خدا در نهان و آشکار، سلامت، دوری از بدی، خوش‌رویی، گذشت، بخشندگی، پیروزی و خوش‌نامی در میان مردم، اینها فوایدی است که خردمند از حیاء می‌برد. خوشا به حال کسی که نصیحت خدا را بپذیرد و از رسوایی خودش بترسد!^۴

بنابراین «حیاء» باعث می‌شود انسان با هیچ‌کس رفتار ناپسند نداشته باشد. یکی از موضوعاتی

۱- حیاء، زیبایی بی‌پایان، حرزاده، محمد مهدی، ص ۲۱-۷۱

۲- فلسفه حجاب، مطهری، مرتضی، ص ۶۹

۳- خصال، شیخ صدوق، ص ۴۳۱، ش ۱۱

۴- تحف العقول، ص ۱۷

امام علی علیه السلام: الْجُرْضُ وَالْكَبْزُ وَالْحَسَدُ دَوَاعٍ إِلَى التَّفَقُّمِ فِي الدُّنُوبِ
(نهج البلاغه (صبحی صالح) ص ۵۴۱، ح ۳۷۷)

که در مباحث دینی و جامعه اسلامی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، مسئله «عفاف» می‌باشد؛ این موضوع نیز یکی از مصادیق اخلاقی حیا می‌باشد.

جلوه‌های حیا

۱- حیا در دیدار

خداوند متعال حس خاصی را در دیدگان قرار داده است که تنها با کمک همین حس، می‌توان با دیگران ارتباط برقرار کرد بدون آنکه حتی با زبان آنها، آشنایی داشته باشیم. البته خداوند قادر است به واسطه همین حس و با همین چشم‌ها، بسیاری از انسان‌ها را در بوت‌ه آزمایش قرار دهد. با نوع نگاه افراد، علاوه بر میزان حیای آنان، می‌توان میزان خرد و معرفتشان را نیز سنجید؛ چراکه حیای چشم، ناشی از عقل و معرفت است. به قول معروف: «حیا در چشم است»^۱. والاترین نوع نگاه، مخصوص انسان‌های خردمند و عاقل است که جایگاه نگاه‌ها را می‌شناسند و می‌دانند که در کجا، کی و چگونه باید نگاه کنند و در هر موقعیتی که قرار می‌گیرند، به نحوی رفتار خواهند کرد که پرده‌های حیا را ندرند و در ضمن، چیزی از نظرشان دور نماند. این چشم‌ها، دیدگان اصیل باحیایی هستند که به‌جا و با دلیل به زمین دوخته می‌شوند و کنترل نگاه، نیروی بالقوه و معنوی سرشاری به ایشان خواهد بخشید. هرگاه بخواهیم از دریچه عقل با دنیای بشری ارتباط برقرار کنیم، ناگزیریم «حیای چشم» را رعایت نماییم.

۲- حیا در گفتار

زبان، کاربردهای مهمی دارد. یکی از این کاربردها که اغلب به آن توجه نمی‌شود، تنظیم و تعدیل حیا در ارتباطات است. درواقع نوع واژگان، نوع گویش و ترکیب سخن گفتن، میزان حیای انسان در گفتار را رقم می‌زند. امام علی (ع) می‌فرماید: «تَكَلَّمُوا تُعْرَفُوا؛ فَإِنَّ الْمَرْءَ مَخْبُوءٌ تَحْتَ لِسَانِهِ؛ سخن بگویند تا شناخته شوید؛ زیرا انسان زیر زبان خویش نهفته است»^۲. در حقیقت حیا در گفتار، شخصیت و هنر افراد را جلوه‌گر می‌سازد.

پوشش و عفاف در احادیث و روایات معصومین (ع):

- پیامبر اکرم (ص): «... زنی که برای حفظ غیرت، استقامت ورزید و برای خدا وظیفه خود را به خوبی انجام داد، خداوند پادشاه شهید را به او خواهد داد»^۳.
- پیامبر اعظم (ص): «پروردگارا زنانی که خود را پوشیده نگه می‌دارند، مشمول رحمت و غفران خود بگردان»^۴.

۲۹

چهارشنبه

۱ ربیع الثانی ۱۴۳۹
20 December 2017

آز

۳۰

پنجشنبه

۲ ربیع الثانی ۱۴۳۹
21 December 2017

۱- بحار الانوار، ج ۱۶، ص ۳۰۴

۲- نهج البلاغه، حکمت ۳۹۲

۳- نوارد راوندی، ص ۳۷ و بحار الانوار، جلد ۱۰۳، ص ۲۵۰

۴- مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۲۴۴

امام علی علیه السلام حرص و تکبر و حسادت،
انگیزه‌های فرورفتن در گناهانند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

جمعه

۳ ربیع الثانی ۱۴۳۹
22 December 2017

دی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر صلی الله علیه و آله: إِنَّ الْغَضَبَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ
خَلَقَ مِنَ النَّارِ وَإِنَّمَا تَطْفَأُ النَّارَ بِالْمَاءِ فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَوَضَّأْ
(نهج الفصاحه ص ۲۸۶، ح ۱۶۶۰)

حیاء؛ سرآمد ارزش‌های اخلاقی (۲)

سرگروه عزیز؛ ضمن عرض تبریک ولادت امام حسن عسکری (ع) و تسلیت وفات حضرت معصومه (س)، ادامه جلوه‌های حیاء از جلسه قبل را بیان می‌کنیم:

۳- حیاء در شنیدار

حیاء در شنیدن، از ظرافت بیشتری نسبت به حیاء در گفتار برخوردار است. اگر شما در شرایطی قرار بگیرید که حدود حیاء در آن محترم شمرده نمی‌شود، چه عکس‌العملی نشان خواهید داد؟ اگر پاسخ چنین باشد که: من از شنیدن این سخنان به عنوان یک شنونده شرمسارم! چنین حالتی «حیای در شنیدن» نامیده می‌شود.

انسان باید به گونه‌ای رفتار نماید که دیگران در حضور او جانب حیاء و وقار را پیش بگیرند و هر سخنی را بر زبان جاری نسازند. باید بدانیم که انسان هرگاه با کسی صمیمی می‌شود، این حق را ندارد که از هر دری با او به صحبت بپردازد و پرده‌های حیاء را یکی پس از دیگری بدرد؛ چراکه دوستی‌های بسیاری بر اثر این تندروی‌ها و افراط‌ها به ورطه جدایی و نابودی کشیده شده است. بزرگان دین پیوسته به گونه‌ای رفتار می‌کرده‌اند که در حضورشان کسی نه از ترس بلکه از شرم حضور، مرتکب گناهی نمی‌گردیده و هر سخنی را بر زبان جاری نمی‌ساخته است. رعایت حدود حیاء در گفتار و شنیدار می‌تواند حل بسیاری از معضلات و چالش‌های اجتماعی را که امروزه دنیای غرب و شرق را آکنده ساخته است، حل کند. در یک جامعه با حیاء، سخنان ناروایی که در صدد هتک حرمت دیگری است، خریدار ندارد؛ چون کسی که به این سخنان گوش فرا می‌دهد، شریک گوینده است. و یک شخص با حیاء، خود را شریک بی‌شرم‌ها نمی‌کند بلکه دفاع از آبرو و شخصیت مردم را وظیفه خود می‌داند.^۱

۴- حیاء در کردار

ائمّه (علیهم‌السلام) حتی مخالفین خود را به حیاء وادار می‌کردند. یک روز امام حسن (ع) نزد معاویه رفت؛ معاویه درحالی‌که به اصطلاح "لم" داده بود، به حضرت گفت: آیا تو تعجب نکردی که عایشه زیر بار خلافت من نرفت؟ امام حسن (ع) فرمود: من تعجب کردم از اینکه من آمده‌ام و تو این‌گونه لم داده‌ای! معاویه حیاء کرد و خود را جمع و جور نمود.^۲

مهم‌ترین جلوه حیاء در کردار، «ترک گناه» است؛ حتی گناهان کوچک در صورتی‌که انسان متوجه نعمت‌های خدا باشد یا خود را در محضر خدا ببیند یا اندک محبتی در دلش از خدا داشته باشد، از اینکه گناهی را انجام بدهد حیاء می‌کند.

۲

شنبه

۴ ربیع الثانی ۱۴۳۹
23 December 2017

دی

۳

یکشنبه

۵ ربیع الثانی ۱۴۳۹
24 December 2017

۱- فرهنگ حیاء، پسندیده، عباس، ص ۲۲۶-۲۲۲

۲- بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۱۰۵

پیامبر صلی الله علیه و آله: خشم از شیطان و شیطان از آتش آفریده شده است و آتش با آب خاموش می‌شود؛ پس هرگاه یکی از شما به خشم آمد، وضو بگیرد.

۵- حیاء در خوابیدن

انسان با حیاء، تمام حالات و اعمالش تحت الشعاع حیای اوست؛ به گونه‌ای که در خوابیدن نیز حیاء را رعایت می‌کند و پوششی روی خود می‌افکند. توصیه حضرت مسیح (ع) است که: «هر یک از شما که در منزل خویش می‌آرمد، پوششی را روی خود بیفکند؛ چراکه خداوند متعال بسان تقسیم روزی، حیاء را نیز تقسیم می‌کند»^۱.

۶- حیاء در پوشش

در این بحث، رابطه حیاء و پوشش جسمانی را بررسی می‌کنیم و درصددیم بدانیم حیاء چه تأثیری بر پوشش انسان دارد؟ آیا می‌توان حیاء و پوشش را در یک سمت قرار داد و بی‌حیایی و برهنگی را در سمتی دیگر؟

حیاء، رابطه تنگاتنگی با پوشش دارد و در بسیاری از احادیث، این دو با هم آمده‌اند؛ مثلاً حیاء و ستر را در مورد خداوند متعال با هم آورده‌اند. رسول گرامی اسلام می‌فرماید: «خداوند با حیاء و پوشاننده است و حیاء و پوشاندن را دوست دارد»^۲.

و در موارد متعددی حیاء، نقطه مقابل «عریانی» دانسته شده است.^۳

این‌گونه شواهد، آن‌قدر فراوان است که نمی‌توان رابطه میان این دو (حیاء و پوشش ظاهری) را انکار کرد؛ بنابراین لازمه حیاء، «پوشش» است. نمی‌توان شخص برهنه را با حیاء دانست و نمی‌توان پذیرفت که شخص با حیاء، برهنه باشد. حجت‌های الهی که اسوه کامل حیاء هستند، نمونه کامل پوشیدگی نیز بوده‌اند. لقمان، یکی از کسانی است که پوشیدگی شدیدی داشته و امام صادق (ع) این ویژگی را یکی از علل «حکیم شدن» وی دانسته است.^۴

البته به نظرمی‌رسد افرادی نیز هستند که حجاب و پوشش خوبی دارند، اما از حیای کمی برخوردارند!

پوشیده‌های برهنه

لباسی که زن بر تن می‌کند، هم بدن او را از دید نامحرم پنهان می‌سازد و هم او را به گونه‌ای فرامی‌گیرد که حجم بدن وی برای نامحرم معلوم نمی‌گردد؛ اما گاهی با شکلی از پوشش روبه‌رو هستیم که برهنگی را در قالب پوشش، احیا کرده است. ویژگی این لباس‌ها با تغییر در دو مؤلفه صورت می‌گیرد: نوع دوخت و جنس پارچه. نوع دوخت، به گونه‌ای است که لباس را به بدن می‌چسباند و حجم بدن را نمایان می‌سازد. پارچه آنها نیز نازک و بدن‌نماست. لباس‌های چسبان و نازک در حقیقت، برهنگی را احیا می‌کنند؛ زیرا هدف از پوشش لباس - که پوشیدگی است - با این‌گونه لباس‌ها محقق نمی‌شود و از این جهت، تفاوت چندانی با برهنگی ندارند.

۴

دوشنبه

۶ ربیع الثانی ۱۴۳۹
25 December 2017

دی

۵

سه شنبه

۷ ربیع الثانی ۱۴۳۹
26 December 2017

۱- وسایل الشیعه، ج ۲۰، ص ۱۳۵

۲- سنن ابی داوود، ج ۲، ص ۲۵۱

۳- وسایل الشیعه، ج ۵، ص ۲۲، آل البیت

۴- مجمع البیان، ج ۸، ص ۴۹۷

روی القاضی نور الله عن الصادق علیه السلام قال: ... امرأَةٌ مِنْ وُلْدِي
اسْمُهَا فَاطِمَةُ بِنْتُ مُوسَى وَتَدْخُلُ بِشَفَاعَتِهَا شِبَعَتِي الْجَنَّةَ بِأَجْمَعِهِمْ.
(بحار الانوار-ط- بیروت ج ۵۷، ص ۲۲۸، ح ۵۹)

در فرهنگ روایات، از این گروه به عنوان «کاسیات عاریات» (پوشیدگان برهنه) نام برده شده است. رسول خدا (ص) در زمره دوزخیان، از زنانی نام می‌برد که لباس بر تن دارند، اما گویا برهنه‌اند و در میان مردم به صورت تحریک‌کننده‌ای راه می‌روند. این شکل از پوشش، شاید به رسوایی برهنگی نباشد؛ اما به‌رحال نشان از ضعیف بودن حیاء دارد. پوشش کامل، نشان از حیای کامل زن دارد و پوشش نازک، نشان از حیای اندک او و این حیای اندک و رقیق شده در واقع مفاسد بی‌شماری را در پی دارد.^۲

خودآرایی با لباس عفاف

پرواضح است که زیبا جلوه‌گر شدن و محبوب القلوب بودن انسان‌ها، تنها با «آرایش ظاهر» میسر نیست؛ بلکه «آرایش باطن» (خودآرایی درونی) رکن است؛ وگرنه و لو ظاهراً زیبا هم باشد اما اگر آن ملاحظت و لطافت روحی در میان نباشد؛ یعنی اگر آثار تجلیات روحی در کالبد وجود ظاهری آدمی متجلی نگردد، با زیبایی ظاهری (اعم از فطری و طبیعی یا به طریقه آراستن و خودآرایی به هر وسیله ممکن) ارزش و اثر دائمی نتواند داشت؛ زیرا در این میان یک اصل مهم و راز بزرگی نهفته است و آن عبارت است از اینکه: «تجلی زیبایی درونی، مکمل نقش و اثر آرایش ظاهری است» و زیبایی درون نیز هرگز بدون اتکا به فضائل اخلاقی حقیقی، نه بقا و دوامی نتواند داشت و نه اساساً می‌تواند در اندرون شخص متجلی گردد؛ زیرا در اثر اتکا به فضایل اخلاقی و ملکات فاضله است که «شخصیت» آدمی می‌تواند در جهت کمال به رشد طبیعی خود نائل و نیز به سیر تکاملی بعدی خود ادامه دهد و فاقدین چنان فضایل اخلاقی که از «شخصیت» برتر ثابتی بی‌بهره‌اند، طبعاً از تجلیات روحی و زیبایی‌های درونی ثابت و برتر محروم خواهند شد که ضایعات ناشی از فقدان این امتیاز را نمی‌توان با پوشش و آرایش ظاهری و زرو زیور عوام‌پسند (و عوام‌فریب) جبران کرد و یا از انظار مخفی نمود.

هرچند که چنین شخصی ظاهراً مقبول و محبوب القلوب باشد؛ اما باید خود در احوال خویش و دیگران عمیقاً تأمل کرده و دقت نماید که محبوب القلوب چه نوع کسانی است؟ تنها در این مقام است که شخص می‌تواند خود را خوب بشناسد؛ زیرا اگر محبوب القلوب سُفْها باشد، باید بداند که از ردیف همین گروه است و حسابش روشن! اما اگر محبوب القلوب عقلا و صاحبان کمالات باشد، جا دارد که خوشحال و خشنود گردد؛ زیرا مسلماً خود از ردیف عقلا می‌باشد که با این دسته، سنخیت یافته است؛ اما اگر در احوال مردم درست بنگریم، به‌خوبی می‌توان دریافت که هنوز رشد فکری و پیشرفت و ارتقای سطح فرهنگی در جوامع بشری آن قدر پایین است که امروزه اعتماد و اعتقاد به آرایش ظاهر، جایگزین آرایش باطن گردیده است.^۳

۶

چهارشنبه

۸ ربیع الثانی ۱۴۳۹
27 December 2017

دی

۷

پنجشنبه

۹ ربیع الثانی ۱۴۳۹
28 December 2017

۱- رک: صحیح مسلم، ج ۴، ص ۲۱۹۲

۲- فرهنگ حیا، پسندیده، عباس، ص ۱۸۶-۱۷۹

۳- آیین بهزیستی، صبور اردوبادی، احمد، ج ۴، ص ۲۷۷-۲۷۹ (با تلخیص).

۶ دی: ولادت حضرت امام حسن عسکری علیه السلام (۲۳۲ هـ ق)

۷ دی: سالروز تشکیل نهضت سوادآموزی به فرمان حضرت امام خمینی (ره) (۱۳۵۸ هـ ش)

شهادت آیت الله حسین غفاری به دست مأموران ستم شاهی پهلوی (۱۳۵۲ هـ ش)

قاضی نورلله از امام صادق (ع) روایت کرده است که فرمود: ... زنی از فرزندان من در قم از دنیا می‌رود که اسمش فاطمه دختر موسی (ع) است و به شفاعت او همه شیعیان من وارد بهشت می‌شوند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

جمعه

۱۰ ربیع الثانی ۱۴۳۹
29 December 2017

دی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: **بُنِيَ الْقَرِينُ الْعَضْبُ بِنِدَى الْمَعَايِبِ وَ بِنِدَى الشَّرِّ وَ يَبَاعِدُ الْخَيْرَ** (تصنیف غرالحکم و درالکلم ص ۲۰۲، ح ۱۶۸۹۳)

نقش افراد در شکل‌گیری حماسه ۹ دی

سرگروه عزیز؛ تمامی افراد و گروه‌های نقش‌آفرین در حماسه ۹ دی را می‌توان به چند دسته تقسیم کرد:

الف) رهبری نظام

اولین گام رویارویی با فتنه‌گران، از نماز جمعه ۲۹ خرداد آغاز شد که در آن مقام معظم رهبری (حفظه‌الله) خط را برای مردم و فتنه‌گران روشن نمود و نقش‌ها را مشخص ساختند و با مشخص شدن این نقش‌ها حماسه بزرگ ۹ دی ایجاد شد، حماسه‌ای که باعث خاموشی فتنه فتنه‌گران گشت.

بر اساس آموزه‌های دینی، رهبری یکی از ارکان اصلی جوامع بشری است که نقش تعیین‌کننده‌ای در مبارزه و قیام علیه فتنه و فتنه‌انگیزان دارد.

در میان امواج فتنه‌ها که هرکدام به سویی پیش می‌روند، قدرت تفکر، تدبّر و اراده و عمل رهبری می‌تواند تلاطم امواج را فرو نشانند و کشتی توفان زده جامعه را به ساحل آرامش رساند. امیرالمؤمنین علی (ع) درباره شیوه رهبری خود در جهت مبارزه با فتنه‌ها می‌فرماید: «أَلَا وَ إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ جَمَعَ حِزْبَهُ وَ اسْتَجَلَبَ حَيْلَهُ وَ زَجَلَهُ وَ إِنَّ مَعِيَ لَبَصِيرَتِي. مَا لَبَسْتُ عَلَى نَفْسِي، وَ لَا لَيْسَ عَلَيَّ وَائِمٌ اللهُ فِرْطَنٌ لَهُمْ خَوْضًا أَنَا مَا يُخِهُ! لَا يُضِدُّونَ عَنْهُ وَ لَا يُعْوِدُونَ إِلَيْهِ؛ به هوش باشید که اینک شیطان، هواداران خود را گرد آورده و نیروهای سواره و پیاده‌اش را فرا خوانده است؛ اما این همه بر من هیچ است؛ زیرا که بینش من همواره با من است. هرگز حقایق را بر خود مشتبه نساختم، تا عوامل دیگر، زمینه‌ساز اشتباه‌آفرینی شود. به خدا سوگند! برایشان گودالی پر آب می‌کنم، که چون در آن افتند، نتوانند بیرون آیند و چون بیرون آیند، هرگز هوس نکنند که بار دیگر در آن افتند.»^۱

آن حضرت در جای دیگری چنین می‌فرماید: «وَ اللهُ لَا آكُونُ كَالصَّبْعِ تَنَامَ عَلَى طُولِ اللَّذْمِ حَتَّى يَصِلَ إِلَى هَا ظِلِّهَا وَ يَخْتَلِمُهَا رَاصِدَهَا؛ به خدا سوگند! من نه آن کفتمارم که به ضرب آهنگ‌های پیایی و طولانی صیاد به خواب رود تا جوینده‌اش به او برسد و دشمنی که کمین کرده در راهش تا او را بفریبید و او را به چنگ آورد.»^۲

سپس آن حضرت در ادامه می‌افزاید:

۹

شنبه

۱۱ ربیع الثانی ۱۴۳۹
30 December 2017

دی

۱۰

یکشنبه

۱۲ ربیع الثانی ۱۴۳۹
31 December 2017

۱- نهج البلاغه، خطبه ۱۰

۲- نهج البلاغه، خطبه ۶

امام علی علیه السلام: خشم، هم‌نشین بسیار بدی است: عیب‌ها را آشکار، بدی‌ها را نزدیک و خوبی‌ها را دور می‌کند.

«وَلِكَيْنِي أَضْرِبُ بِالْأَمْقَلِ إِلَى الْخَقِّ الْمُدْبِرِ عَنْهُ وَبِالسَّمِيعِ الْمَطِيعِ الْعَاصِيِ الْمُرِيبِ أَيْدِئاً حَتَّى يَأْتَنِي عَلِيٌّ يَوْمِي؛ من با نیروهای گرویده به حق، فراریان را سرکوب می‌کنم و با سربازان آماده به فرمان، دو دلان و سوسه‌گرا را در هم می‌کوبم.»^۱

اگر نیروی عزم و اراده و قدرت اندیشه و کیاست و شجاعت در رهبری جمع شود، جامعه مسیر هدایت را می‌پیماید و راه‌های پر پیچ و خم فتنه را در می‌نوردد، همان‌گونه که رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) در فتنه ۱۳۸۸ همچون علی (ع) با فتنه و فتنه‌گران برخورد کردند و با کیاست مسیر هدایت را به مردم نشان دادند.

یکی از ویژگی‌های حماسه ۹ دی، مشخص شدن جایگاه و نقش ولایت فقیه و رهبری در هدایت جامعه بود. هوشمندی رهبر معظم انقلاب در خنثی‌سازی توطئه‌ها، شکست دشمنان خارجی و پیوندهای داخلی آنان، شفاف‌سازی جبهه حق و باطل، ناامیدی و شکست استکبار و فتنه‌گران داخلی، جلوه‌ای از هدایت‌های رهبری به شمار می‌رود. نقش بی‌بدیل رهبر معظم انقلاب در کنترل و مدیریت بحران فتنه ۸۸ و نیز پیوند ناگسستنی ملت ایران با ولایت فقیه و پایبندی آنان به آرمان‌های بلند انقلاب در حماسه ۹ دی بسیار مؤثر بود. یکی از مسئولین امنیتی کشور نقل می‌کند: «در حوادث عاشورای سال ۸۸ که در تهران اتفاق افتاد، تعدادی از افراد دستگیر شدند، اما احتمال می‌رفت که در میان این دستگیری‌ها برخی از آدم‌های بی‌گناه نیز وجود داشته باشند. بعد از چند روز که گذشت، پرسیدیم وضعیت دستگیرشدگان به چه نحوی است؟ گفتند تفکیک اینها سخت است و نمی‌دانیم چه کسانی بی‌گناه و چه کسانی گناهکار هستند؟ ۲۲ بهمن را هم در پیش داریم و اگر اینها را آزاد کنیم، ممکن است در ۲۲ بهمن همین آشوب‌ها را به راه بیندازند.

با یک نگاه مدیریت بحران به شکل کشورهای غربی، باید اینها را نگه می‌داشتیم تا ۲۲ بهمن بگذرد، اما هنگامی که خبر به مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) رسید، ایشان به عنوان ولی فقیه عادل فرمودند: «اگر احتمال می‌دهید حتی یکی از اینها هم بی‌گناه است، هر ۱۰۰ نفر باید آزاد شوند.»^۲

اگر کسی بخواهد به عنوان کارشناس امنیتی نظر بدهد، قطعاً اجازه‌آزادی این افراد را نمی‌دهد؛ اما مقام معظم رهبری، نگاه دینی برگرفته از آیه زیر را تبیین نمود و فرمود باید همه این افراد آزاد شوند: «الَّذِينَ آمَنُوا وَ لَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ؛ آنها که ایمان آوردند و ایمان خود را با شرک و ستم نیالودند، ایمنی تنها از آن آنهاست.» (انعام: ۸۲)

این دستور رهبری اجرا می‌شود و همه دستگیرشدگان آزاد می‌شوند و خود آن مسئول امنیتی می‌گوید تصورش را هم نمی‌کردیم در ۲۲ بهمن هیچ آشوبی نشود و هیچ فتنه‌گری

۱۱

دوشنبه

۱۳ ربیع الثانی ۱۴۳۹
1 January 2018

دی

۱۲

سه شنبه

۱۴ ربیع الثانی ۱۴۳۹
2 January 2018

۱- همان

۲- سایت تحلیلی خبری عصر ایران، تاریخ مخابره: ۱۳۹۴/۱۰/۱۷

امام علی علیه السلام: أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ فَمَا خُلِقَ امْرُؤٌ عَبْتًا قَبْلَهُ
وَلَا تَرَكَ سُذْيَ فَيَلْبُغُو (نهج البلاغه (صبحی صالح) ص ۵۴۰، ج ۳۷۰)

جرات بروز پیدا نکند. این یعنی باور به نظر ولی فقیه عادل که می‌خواهد جامعه را اداره کند و ادعای حکومت دارد؛ لذا می‌بینید نظام در عبور از فتنه و نشاندن غبار از روی حقیقت و مسیری که نظام دنبال می‌کند، موفق می‌شود و الحمدلله کارها پیش می‌رود. بنابراین همان‌گونه که انقلاب اسلامی در ابتدا به خاطر داشتن رهبری همچون حضرت امام خمینی (ره) شکل گرفت و توانست بر امواج متلاطم فتنه‌های داخلی و خارجی سوار شود و حرکت خود را ادامه دهد، در زمان رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (حفظه الله) نیز حرکت‌های تدافعی و تهاجمی نظام گند نشد، بلکه بر سرعت خود نیز افزود. درایتی که مقام معظم رهبری (حفظه الله) نسبت به نوع ترفند دشمن طی سال‌های گذشته و به خصوص در فتنه ۸۸ انجام داده است، با هیچ دوره‌ای در کشور قابل قیاس نبوده است و ثمره چنین درایتی این است که امروز پس از ۳۸ سال با وجود همه دشمنی‌ها، با مدد گرفتن از آگاهی و اطلاع‌رسانی دقیق و موثق و به‌هنگام رهبری، پیروز میدان بوده‌ایم.

ب) خواص جامعه

خواص و نخبگان، حلقه واسطه میان مردم و رهبری و حکومت را تشکیل می‌دهند. نقش و جایگاه خواص در هنگام وقوع فتنه‌ها بسیار مهم است. در طول تاریخ، خواص در هنگام فتنه‌ها به دو شکل نقش‌آفرینی کرده‌اند: یا به مبارزه با فتنه و فتنه‌گران پرداخته‌اند و یا اینکه خود جزء عوامل برپاکننده فتنه و از حامیان فتنه‌گران بوده‌اند. زبیر بن عوام از برجسته‌ترین خواص صدر اسلام می‌باشد. وی از نخستین کسانی بود که به اسلام گروید و در دوران رسول الله (ص) از نزدیک‌ترین یاران حضرت بود. او چنان در راه دین اسلام می‌جنگید که به «سیف الاسلام» ملقب گشت.^۱ زبیر از علاقه‌مندان و شیفتگان امیرالمؤمنین (ع) بود که تا آغاز خلافت ایشان همراه و همگام حضرت بود. او پس از جریان سقیفه، وقتی دید که امام را با اهانت به مسجد می‌برند، در حمایت از علی (ع) شمشیر برکشید. در شورای شش نفره نیز زبیر از امام علی (ع) حمایت کرد.^۲ طلحه معروف به «طلحة الخیر» نیز یکی دیگر از پیش‌قدمان اسلام بود که در عمده جنگ‌های صدر اسلام حضور فعال داشت.

چهره‌هایی با این سوابق درخشان، سرانجام، دنیا آنها را فریفت و به همراه همسر پیامبر جزء برپاکنندگان فتنه جمل گردیدند و در همین فتنه نیز از پای درآمدند.^۳ سرگروه محترم؛ در جلسه بعد بحث را کامل کنید...

۱۳

چهارشنبه

۱۵ ربیع الثانی ۱۴۳۹
3 January 2018

دی

۱۴

پنجشنبه

۱۶ ربیع الثانی ۱۴۳۹
4 January 2018

۱- الطبیقات الکبری، ج ۳، ص ۱۰۰ و ۱۰۵

۲- اسدالغابة، ابن اثیر، ج ۲، ص ۱۹۸

۳- اخبار الطوال دینوری، ترجمه: محمود مهدوی دامغانی، ص ۱۸۰-۱۹۲

۱۳ دی: ابلاغ پیام تاریخی حضرت امام خمینی (ره) به گورباچف رهبر شوروی سابق (۱۳۶۷ ه ش)

امام علی علیه السلام ای مردم! از خدا بترسید؛ زیرا هیچ کسی
عبث آفریده نشده است، تا به سرگرمی و غفلت گذرانند
و مهمل رها نشده است تا بیهودگی کند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۱۵

جمعه

۱۷ ربیع الثانی ۱۴۳۹
5 January 2018

دی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: بِالْمَوَاعِظِ تَنْجَلِي الْعُقَلَةُ
(تصنیف غرالحکم و دررالکلم ص ۲۲۴، ح ۴۵۳۰)

جریان های فتنه و انقلاب اسلامی

در لحظات نفس گیر و سنگین جنگ بدر، زنی شاعره به نام «عصما»، در اشعارش مسلمانان را بر ضد اسلام و پیامبر (ص) تحریک می نمود و در ابیاتش به مسلمانان قوم خود معترض شد که چرا به کسی گرویده اید که نه از قوم «بنی مراد» است و نه از قوم «بنی مذحج» (درست مانند کسانی که با سوءاستفاده از حس ناسیونالیستی به ایرانی ها می گویند چرا به پیامبر عرب گرویده اید). اشعار این زن در همان لحظات اوج جنگ به دست پیامبر اکرم (ص) رسید. واکنش آن حضرت به شیطنت این زن بسیار درس آموز و جالب است.

آن حضرت نفرمود: این زنی حيله گراست که چند بیت شعر گفته، و این چیز مهمی نیست و نفرمود: ما اکنون در این جنگ بسیار حساس هستیم و شرایط برای مقابله با او نیست و بعداً سرفرصت با او برخورد می کنیم؛ بلکه آن حضرت با اشراف به نقش همین اشعار در تشدید جنگ علیه اسلام و مسلمین و ضایعات جانی و مالی آن، از مسلمین خواست تا کسی مردم را از شزاین زن ایمن سازد. و همین طور هم شد و حکم اعدام او توسط عمیر بن عدی اجرا شد. اجرای همین حکم سبب گردید افراد بسیاری از قبیله «بنی خطمه»، که از ترس او و طرفدارانش اظهار شرک می کردند، ایمان خود را آشکار ساختند.

این چنین پیامبر (ص) و مسلمانان از شرفتنه گری این زن و افکار پلیدش راحت شدند.

قتل نفس

یکی از منفورترین کارها در فرهنگ اسلامی، کشتن انسان های بی گناه است. این مسئله از نگاه اسلام آن قدر زشت و طرد شده است که در قرآن آمده: «أَنَّهُ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِهٖ غَيْرِ نَفْسِ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا؛ هرکسی، انسانی را بدون ارتکاب قتل یا فساد در روی زمین بکشد، چنان است که گویی همه انسان ها را کشته است.» (مانده: ۳۲)

خداوند حکیم در این آیه شریفه، کشتن یک انسان بی گناه را مساوی و معادل با کشتن همه انسان ها دانسته و مجازات کسانی را که مؤمن بی گناهی را به قتل برسانند، عذاب جاودانه در جهنم تعیین کرده و می فرماید: «وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَوَعَدَ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا؛ و هرکسی، فرد یا ایمانی را از روی عمد به قتل برساند، مجازات او دوزخ است درحالی که جاودانه در آن می ماند و خداوند بر او غضب می کند و او را از رحمتش دور می سازد و عذاب عظیمی برای او آماده ساخته است.» (نساء: ۹۳) با توجه به آیات فوق، گناهی همچون «فتنه گری و فتنه انگیزی» بسیار بزرگ تر و عذابش شدیدتر از قتل نفس است. خداوند متعال در آیه ای می فرماید: «وَ الْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ؛ فتنه از قتل شدیدتر است» (بقره: ۱۹۱) و در آیه دیگری چنین فرموده است: «وَ الْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ؛

۱۶

شنبه

۱۸ ربیع الثانی ۱۴۳۹
6 January 2018

دی

۱۷

یکشنبه

۱۹ ربیع الثانی ۱۴۳۹
7 January 2018

امام علی علیه السلام: با اندرزهاست که (برده) غفلت کنار می‌رود.

فتنه از قتل بزرگ‌تر است.» (بقره: ۲۱۷)

ممکن است دلیل شدت و بزرگی فتنه، آن باشد که اگر شخصی، بی‌گناه کشته شود، به‌رغم همه زشتی و شناعة این کار، در نهایت چند روزی زودتر به سرای ابدی خود رفته و به دلیل همین مظلومیتش، ممکن است برخی گناهان او نیز بخشوده شود؛ اما فتنه‌انگیزی، به دلیل ایجاد ابهام و شک و تردید، از یقین افراد به برخی مسلمات و معتقدات با ابزارهای گوناگون، پیامدهای ناگواری چون از دست رفتن ایمان و سعادت حقیقی عده‌ای از مردم و فاصله گرفتن آنان از جاده حق و حقیقت را در پی خواهد داشت. درنتیجه نه تنها فتنه‌گران و فتنه‌زدگان، خود تا ابد در آتش جهنم می‌سوزند؛ بلکه در صورت تداوم غبار و ابهامات حاصله از فتنه فتنه‌گران، نسل‌های آینده خود را نیز به انحراف خواهند کشید.

خداوند متعال در آیه‌ای دیگر این‌چنین ضرورت مبارزه با فتنه و فتنه‌گران را بیان کرده است: «وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ»؛ از فتنه‌ای که تنها به ستمکاران شما نمی‌رسد، بترسید و بدانید که خداوند سخت کیفر است.» (انفال: ۲۵) علامه طباطبایی (ره) ذیل این آیه شریفه چنین تصریح کرده که مخاطب این آیه، همه امت اسلامی و جامعه مؤمنان است و بر اساس مضمون آیه شریفه، همه جامعه اسلامی و تمامی مؤمنین موظف هستند با فتنه‌ها به مبارزه بپردازند؛ چراکه آسیب‌ها و آفات فتنه، همگان را در بر خواهد گرفت.

در انقلاب اسلامی، فتنه‌های مختلفی شکل گرفته که از جمله آنها فتنه سال ۱۳۸۸ بود. با وجود حمایت‌های مختلف کشورهای غربی و دشمنان نظام و منافقین از فتنه‌گران و تجهیز آنان، هر یک از افراد و گروه‌های انقلابی و متعهد به اسلام و نظام نیز به نحوی جهت خاموش کردن شعله‌های این فتنه نقش‌آفرینی کردند و جلوه زیبای این ایفای نقش‌ها در روز ۹ دی ۱۳۸۸ اتفاق افتاد.

به‌طورکلی می‌توان اهداف سردمداران فتنه را چنین دسته‌بندی نمود:

- ۱- مشروعیت‌زدایی از نظام اسلامی، از طریق حمله به باورها و اعتقادات مردم؛
- ۲- اعتبارزدایی از نظام اسلامی با ناکارآمد جلوه دادن مسئولان و دولتمردان؛
- ۳- اعتمادزدایی از مردم نسبت به مسئولان از طریق وارد آوردن تهمت و دروغ‌گو خواندن آنان^۱.

این سه هدف، آن قدر حساس و سرنوشت‌ساز هستند که تنها افرادی قادر به مبارزه با آن و

۱۸

دوشنبه

۲۰ ربیع الثانی ۱۴۳۹
8 January 2018

دی

۱۹

سه شنبه

۲۱ ربیع الثانی ۱۴۳۹
9 January 2018

۱- زارع پور، ۹ دی، حماسه نهم دی مظهر عاشورای حسنی بود، ۱۹ دی، قیام خونین مردم قم.

امام علی علیه السلام: الشَّجَاعَةُ عَزْرٌ حَاضِرٌ، الْجُبْنُ دُلٌّ ظَاهِرٌ
(شرح آقا سید جمال الدین خوانساری ج ۱، ص ۱۵۲، ح ۵۷۲)

انجام این مسئولیت خطیر هستند که از آموزه‌های اسلام آگاه باشند و هم اینکه سرنوشت نظام و امت اسلامی برای آنان ارزش داشته و نسبت به هدایت و روشننگری مسلمانان دلسوز و متعهد باشند.

سرگروه عزیز؛ همان‌طور که روشن است، یکی از وظایف مهم و برجسته سرگروه‌های شجره طیبه صالحین، هدایت اعتقادی و عبادی و رفع شبهات دینی برای متریبان می‌باشد؛ اما وظیفه دیگر در کنار این وظیفه و شاید به بیانی مهم‌تر و بالاتر از آن، ایجاد بصیرت در باورهای فکری و اعتقادی متریبان نسبت به اسلام و انقلاب و ضرورت وجود مقام ولایت فقیه است. بنابراین وظیفه سرگروه، هدایت عبادی نیست؛ بلکه شمانقشی فراتر از نماز خواندن در مسجد دارید. سرگروه باید بداند متریبان چه کسانی هستند و چه نگرش‌ها و گرایش‌هایی دارند. **سرگروه محترم؛** مسجد باید به مرکزی برای آگاهی، تعلیم و تربیت و روشننگری افکار و اذهان، تبدیل شود.

با توجه به مطالب یاد شده، وظیفه سرگروه‌ها نسبت به بصیرت‌افزایی و افشاگری نسبت به فتنه‌ها را چنین می‌توان ارزیابی کرد:

۱- ارائه برهین و شواهد و حیانی و بیان روایات در اثبات و تأیید ضرورت وجود مقام ولایت فقیه؛

۲- بیان شواهد تاریخی و نمونه‌های عملی از صحابه و دوستان اهل بیت در اطاعت از امام و پیشوای زمان خود؛

۳- معرفی اصل ولایت به عنوانی اصلی مهم از اصول اسلام؛

۴- یادآوری ارزش‌های اسلام و انقلاب اسلامی خصوصاً برای نسل جوان؛

۵- آگاهی ساختن و کمک به ایجاد بصیرت؛

۶- همراهی با مردم و رهبری کردن حرکت‌های مردمی.

حضرت امام خمینی (ره) نمونه بارز خواص با بصیرتی است که توانستند در برابر فتنه‌های رضاخانی و پهلوی بایستند و با روشننگری خود، زمینه بیداری مردم و شکل‌گیری انقلاب مردمی ایران را فراهم نمایند.

بنابراین خواص آگاه و بیدار در زمان فتنه ۸۸ با آگاهی دادن و بصیرت‌افزایی نسبت به حقایق و واقعیت‌ها نقش‌آفرینی کردند و زمینه حضور با بصیرت و آگاهانه مردم را در حماسه ۹ دی فراهم نمودند.

سرگروه عزیز؛ فتنه ۸۸، جنگی پیچیده و بسیار مهم‌تر از جنگ تحمیلی بود. طراحان فتنه با هدف سرنوشتی و براندازی وارد عرصه شدند، اما ملت انقلابی ایران با ندای رهبری نظام در مقابل کودتاگران ایستادند و آنها را از صحنه خارج کردند.

۲۰

چهارشنبه

۲۲ ربیع الثانی ۱۴۳۹
10 January 2018

دی

۲۱

پنجشنبه

۲۳ ربیع الثانی ۱۴۳۹
11 January 2018

امام علی علیه السلام: شجاعت عزتی است آماده،
ترس ذلتی است آشکار.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۲۲

جمعه

۲۴ ربیع الثانی ۱۴۳۹
12 January 2018

دی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: إِذَا هَبَّتْ أُمْرًا فَفَعَّ فِيهِ فَإِنَّ شِدَّةَ تَوْقِيهِ أَعْظَمُ
مِمَّا تَخَافُ مِنْهُ (نهج البلاغه (صبحی صالح) ص ۵۰۱، ج ۱۷۵)

نفوذ، از نگاه امیرالمؤمنین (علیه السلام)

چهار راهی که دشمن برای نفوذ نرم انتخاب می‌کند

سرگروه عزیز؛ در این جلسه از نفوذی سخن می‌گوییم که مهم‌ترین ویژگی آن، پنهان (خفیه) و نرم بودن است.

امیرالمؤمنین (ع) در خطبه هفت به این نوع نفوذ اشاره کرده و می‌فرماید:

«او در درون سینه‌های آنها تخم‌گذاری کرد، سپس آن را مبدل به جوجه نمود. این جوجه‌های شیطنی از درون سینه‌های آنها خارج شده، در دامانشان حرکت کرد و پرورش یافت. کارشان به جایی رسید که شیطان با چشم آنها نگاه کرد و با زبانشان سخن گفت. هنگامی که به اینجا رسیدند، شیطان آنها را بر مرکب لغزش‌ها و گناهان سوار کرد (مرکبی که آنها را به سوی انواع معاصی کبیره و کفر و ضلالت می‌کشانند) و سخنان فاسد و هزل و باطل را در نظر آنان زینت بخشید. اعمال آنها اعمال کسی است که شیطان او را در سلطه خود شریک ساخته و سخنان باطل را بر زبان او نهاده است»^۱.
در این نوع نفوذ، نه مرز جغرافیایی بلکه اندیشه و روح و قلب آدمی تسخیر می‌شود و بر خلاف نفوذ نوع اول، که فرد مورد نفوذ، نفوذکننده را به چشم بیگانه می‌نگرد و از او نفرت دارد، در نفوذ نوع دوم، فرد مورد نفوذ با نفوذکننده اتحاد می‌یابد و عملاً در خدمت او قرار می‌گیرد. چشم او چشم شیطان و زبان او زبان شیطان می‌گردد. امیر مؤمنان علی (ع) با تحذیر از این نوع نفوذ می‌فرماید: «إِخْدَرُوا عَدُوًّا نَفَذَ فِي الصُّدُورِ حَفِيًّا وَ نَفَثَ فِي الْأَذَانِ نَجِيًّا؛ از آن دشمنی بپرهیزید که در سینه‌ها مخفیانه نفوذ می‌کند و در گوش‌ها آهسته فوت می‌کند»^۲.

البته باید توجه داشت که نفوذ شیطان در وجود هر انسانی اختیاری است و این انسان‌ها هستند که جواز ورود او را در وجود خویش صادر می‌کنند و لذا حضرت فرمودند آنها شیطان را ملاک و اساس کار خود قرار دادند و شیطان نیز آنها را به شراکت گرفت.

راه‌های نفوذ:

با توجه به اهمیت نفوذ نرم، امام علی (ع) به تفصیل درباره راه‌های آن سخن گفته‌اند که در زیر به شش راه اشاره می‌شود:

الف) آسان نشان دادن راه

بی‌شک نیل به افق‌های بلند جز از طریق سخت‌کوشی به دست نمی‌آید و بزرگی جز از طریق فراهم آوردن اسباب بزرگی، حاصل نمی‌شود. امام علی (ع) در این باره بیان می‌دارند که: «لَا يَدْرِكُ الْحَقُّ إِلَّا بِالْجِدِّ؛ حق جز با جدیت به دست نمی‌آید»^۳. ایشان در تعبیر بلندی تصریح می‌دارند که خداوند

۲۳

شنبه

۲۵ ربیع الثانی ۱۴۳۹
13 January 2018

دی

۲۴

یکشنبه

۲۶ ربیع الثانی ۱۴۳۹
14 January 2018

۱- نهج البلاغه، خطبه هفتم.

۲- همان، خطبه ۸۳.

۳- همان، خطبه ۲۹.

امام علی علیه السلام: هرگاه از کاری ترسیدی خود را در آن بینداز
زیرا ترس از آن کار، بزرگتر از خود آن کار است.

استخوان شکسته هیچ ملتی را راست نکرد مگر بعد از آزمایش‌ها و تحمل سختی‌ها؛ اما در این میان، شیطان راه‌های خود را آسان جلوه می‌دهد (ان الشیطان یسنى لكم طرائقه). به عنوان نمونه حضرت علی (ع) فرمودند که انسان ذلیل هیچ‌گاه نمی‌تواند ظلم را از خود دور کند (لا یمنع الضیم الدلیل) و بیان کردند که هرکس جهاد را به خاطر عدم رغبت به جهاد ترک کند، خداوند لباس ذلت بر تنشان می‌پوشاند.^۱

اما در مقابل در ماجرای «صفین» نخست شیطان به آنها القاء کرد که پذیرش حکمیت سهل‌ترین راه برای رسیدن به صلح و آرامش است. امام علی (ع) در اشاره به ویژگی‌های منافقان یکی از ویژگی‌های آنان را آسان نشان دادن راه، بیان می‌دارند که البته به هنگام عمل، افراد را در تنگنا قرار می‌دهند.

ب) سست کردن تدریجی عقاید:

حضرت علی (ع) در بیان یکی از راه‌های نفوذ شیطان، به باز کردن گره‌های دین به صورت یک‌به‌یک توسط شیطان اشاره می‌کند. ایشان در این زمینه می‌فرمایند: «ان الشیطان.. یبرید ان یحل دینکم، عقده عقده»^۲ دین در نهج البلاغه از اهمیت بالایی برخوردار است. امام علی (ع) در تعبیری از دین با عنوان قوی‌ترین تکیه‌گاه یاد کرده و می‌فرمایند: «الدین، اقوی عماد» ایشان معتقدند که دین، حافظ و پناهگاه مردم است و لذا بیان می‌دارند که «الدین یعصم»^۳.

ج) تفرقه

حضرت علی (ع) در بیان یکی از راه‌های نفوذ شیطان، به ایجاد تفرقه اشاره کرده و می‌فرمایند: «ان الشیطان... یعطیکم بالجماعه الفرقة»^۴

امیر مؤمنان بارها در نهج البلاغه بر اهمیت وحدت و جماعت تأکید کرده و در یکی از نمونه‌ها می‌فرمایند: «و الزموا السواد الأعظم فإن ید الله مع الجماعه و ایاکم و الفرقة فإن الشاد من الناس للشیطان كما ان الشاد من الغنم للذئب ألا من دعا إلى هذا الشعار فاقتلوه و لو کان تحت یمامتی هذه؛ با اکثریت همراه شوید، که دست خدا بر سر جماعت است، و از تفرقه و جدایی بپرهیزید، که یکسو شده از مردم بهره شیطان است، چنان‌که گوسپند دورمانده از گله نصیب گرگ است. آگاه باشید کسی که به این شعار (تفرقه) دعوت کند؛ او را بکشید گرچه زیر عمامه من باشد.»^۵

بلاشک محور وحدت، قرآن است؛ چنانچه خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید: «وَ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَ لَا تَفَرَّقُوا» (آل عمران: ۱۰۳)

ایشان در مقام بیان علل پذیرش حکمیت در ماجرای صفین با اشاره به اهمیت قرآن، فرمودند:

۲۵

دوشنبه

۲۷ ربیع الثانی ۱۴۳۹
15 January 2018

دی

۲۶

سه شنبه

۲۸ ربیع الثانی ۱۴۳۹
16 January 2018

۱- نهج البلاغه، خطبه ۲۹

۲- نهج البلاغه، خطبه: ۱۲۱

۳- سایت حوزه - تبیان - hozeh.tebyan.net

۴- همان.

۵- همان، خطبه ۱۲۷

رسول اکرم صلی الله علیه و آله: أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ؟ كُلُّ عُنْتَلٍ
جَوْأَطٍ مُسْتَكْبِرٍ (کتاب العین، ج ۰۶، ص ۱۷۰)

«هنگامی که شامیان، ما را دعوت کردند تا قرآن را میان خویش داور کنیم، ما گروهی نبودیم که به کتاب خدای سبحان پشت کنیم؛ درحالی که خدای بزرگ فرمود: اگر در چیزی خصومت کردید، آن را به خدا و رسول بازگردانید؛ از این رو، بازگرداندن به خداوند آن است که کتابش را به دآوری بپذیریم و بازگرداندن به پیامبر آن است که سنتش را برگزینیم»^۱.

بنابراین از جمله مهم ترین عوامل ایجاد انسجام، پذیرش دآوری قرآن و کنار گذاشتن هواهای نفسانی است و از جمله مهم ترین عوامل ایجاد تفرقه، کنار گذاشتن دآوری قرآن است.

د) ایجاد فتنه:

حضرت علی (ع) یکی از راه های نفوذ شیطان را تبدیل تفرقه به فتنه می دانند. ایشان درباره فتنه می فرمایند: «فتنه ها هنگامی که روی می آورند شبیه حق می باشند و آنگاه که می روند و به پایان می رسند، حقیقت خود را می نمایند و هوشیار می سازند. ناشناخته می آیند و شناخته شده می روند. همچون گردباد می گردند و شهری را ویران می کنند و شهری را وامی گذارند. آگاه باشید که نزد من بیمناک ترین فتنه ها برای شما فتنه نفاق بنی امیه است زیرا که آن، فتنه ای کور و تاریک است. همگان را در بر می گیرد و مصیبتش خاص مؤمنان است و گرفتاریش به کسانی می رسد که از آن آگاهی دارند و بی خبران را آسیبی نمی رساند»^۲.

امام علی (ع) در عبارت «ان الفتن اذا قبلت شبتت و اذا ادبرت نبتت ینکرن مقبلات و یعرفن مدبرات»^۳ تأکید می کنند که فتنه آنگاه که رو می کند، مردم را دچار شبهه می کند. شبهه از آن جهت شبهه گفته می شود که شبهه حق است: «وَإِنَّمَا سُمِّيَتْ الشُّبُهَةُ شُبُهَةً لِأَنَّهَا تُشْبِهُ الْحَقَّ»^۴ اما وقتی پشت می کند، ایجاد تنبه می کند. فتنه به صورت ناشناس رو می کند اما آنگاه که می گذرد، روشن می گردد.

به عبارتی از آنجاکه در دوران فتنه حق و باطل ممزوج می گردند و فضای شبهه غلبه دارد، تشخیص بسیار مشکل می شود. امام علی (ع) در این خصوص می فرماید: «انما بدء وقوع الفتن اهواء تتبع و احکام تبثدع، یخالف فیها کتاب الله و يتولى عليها رجالٌ رجالاً علی غیر دین الله: همانا پیدایش فتنه ها هواهایی است که پیروی می شوند و بدعت هایی است که گذارده می شوند. در چنین شرایطی با کتاب خدا مخالفت می شود و مردانی مردان دیگر را پیروی می کنند»^۵ به عبارت دیگر، همانا ریشه فتنه ها در آن است که عده ای از هواهای نفسانی خود پیروی می کنند و سپس در جهت توجیه آن، بدان لباس شرعی می پوشانند و به اصطلاح شهوت عملی خود را تئوریزه می کنند و موجه جلوه می دهند. تفرقه که حاصل جدایی از قرآن و عترت است در مرحله بعدی به فتنه منجر می گردد و همین فتنه، زمینه نفوذ شیطان و استیلاء وی را ایجاد می کند.

۱- دانشنامه امام علی علیه السلام نویسنده: جمعی از نویسندگان جلد: ۱ صفحه: ۱۲۵۷

۲- نهج البلاغه، خطبه ۹۳

۳- همان.

۴- همان، خطبه ۳۸

۵- همان، خطبه ۵۰

۲۷ دی: شهادت نواب صفوی، طهماسبی، بردارن واحدی و ذوالقدر از فداییان اسلام (۱۳۳۴ ه. ش)

۲۷

چهارشنبه

۲۹ ربیع الثانی ۱۴۳۹
17 January 2018

دی

۲۸

پنجشنبه

۳۰ ربیع الثانی ۱۴۳۹
18 January 2018

رسول اکرم صلی الله علیه و آله: آیا شما را از اهل دوزخ آگاه نکنم؟
هر درشتخوی خوشن متکبر.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

امام سجاد علیه السلام، خطاب به عمه اش حضرت زینب سلام الله
 علیها: أَنْتِ بِحَمْدِ اللَّهِ عَالِمَةٌ غَيْرُ مُعَلِّمَةٍ وَ فَهْمَةٌ غَيْرُ مُفَهِّمَةٍ
 (سفینه البحار، ج ۱، ص ۵۵۸)

دستاوردهای شگرف انقلاب اسلامی (۱)

سرگروه عزیز؛ به مناسبت شروع دهه فجر تصمیم داریم جهت قدردانی از نعمت عظیم انقلاب اسلامی، دستاوردهای آن را در چند جلسه بیان کنیم. مرور این دستاوردها در جمع متریبان جهت حفظ و حراست از آنها لازم است:

۱- انقلاب، ایران را عزیز کرد

از دستاوردهای جهانی انقلاب اسلامی ایران، قدرت و عزت یافتن ایران در سطح جهان می باشد. بر هیچ کس پوشیده نیست که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، کشور ایران نه تنها در سطح جهانی و در بین کشورها و قدرت های جهانی نقش و قدرت تعیین کننده ای نداشت و در معادلات سیاسی و تصمیم گیری های جهانی به بازی گرفته نمی شد، بلکه به علت وابستگی و تبعیت از ابرقدرت غرب و ایفاء نقش ژاندارمی در منطقه برای آمریکا، بین مسلمانان جهان و نهضت های اسلامی و آزادی بخش نیز منفور و مطرود بود. رژیم ایران به عنوان حکومتی دین ستیز و مخالف اسلام و نوکر آمریکا و حامی اسرائیل در میان مسلمانان شهرت داشت.

به برکت پیروزی انقلاب اسلامی، کشور ایران به قدرت و عزت بالا و چشمگیری دست یافت. این عزت و اقتدار جهانی از دو دیدگاه قابل بررسی و تأمل است. در دیدگاه اول و با نگرش از منظر قدرت های استکباری و کشورهای مخالف انقلاب اسلامی ایران، کشور ایران از کشوری ضعیف و بی تأثیر در معادلات جهانی، به قدرتی تأثیرگذار در مناسبات و روابط بین الملل و نیز تصمیم گیری های جهانی و منطقه ای مبدل گشت. به تعبیر رهبر معظم انقلاب: «ملت ایران در هر قضیه مهم جهانی که با آن به طور جدی مخالف باشد، آن مسئله پیش نمی رود و متوقف می شود. امروز این ملت در مسائل مهم جهانی دارای یک رأی مهم است و جلوه ملت ایران به تدریج چشمها را متوجه به خود می کند.»^۱ حضرت امام در وصیت نامه سیاسی - الهی خویش، قدرت و عزت یابی ایران در جهان را چنین تبیین می فرماید: «کدام افتخاری بالاتر و والاتر از اینکه آمریکا با همه ادعاهایش و همه ساز و برگ های جنگی اش و آن همه دولت های سرسپرده اش و به دست داشتن ثروت های بی پایان ملت های مظلوم عقب افتاده و در دست داشتن تمام رسانه های گروهی در مقابل ملت غیور ایران و کشور حضرت بقیه الله ارواحنا لمقدمه الفداء آن چنان وامانده و رسوا شده است که نمی داند به که متوسل شود و رو به هر کس می کند جواب رد می شنود و این نیست جز به مدد های غیبی حضرت باری تعالی جلت عظمت که ملت ها را به ویژه ملت ایران اسلامی را بیدار نموده و از ظلمات ستم شاهی به نور اسلام هدایت نمود.»^۲

همین اقتدار و عزت ایران اسلامی است که موجب شده است ریگان رئیس جمهور اسبق آمریکا

۳۰

شنبه

۲ جمادی الاول ۱۴۳۹
20 January 2018

بهن

۱

یکشنبه

۳ جمادی الاول ۱۴۳۹
21 January 2018

۱- بیانات در خطبه نماز جمعه ۱۳۷۴/۱۱/۲۰

۲- وصیت نامه الهی - سیاسی امام خمینی (ره) صفحه ۸

امام سجاده علیه السلام، خطاب به عمّه اش حضرت زینب سلام الله علیها:
به حمدالله تو دانشمند معلم ندیده و فهمیده ای فهم نیاموخته هستی.

اعتراف کند: «به دلیل اهمیت استراتژیک ایران و نفوذ این کشور در جهان اسلام است که ما درصد کاوش برای یک رابطه بهتر بین کشورهای خود برآمدیم... انقلاب ایران یک واقعیت تاریخی است.»^۱ مشاورانیت ملی ریگان نیز به همین ترتیب به قدرت ایران اسلامی اعتراف نموده و گفته است: «انقلاب اسلامی یک حقیقت تاریخی است و باید یک ایران مستقل و از نظر اقتصادی و نظامی با ثبات را باورد داشت.»^۲

۲- احیاء شأن و منزلت معنوی زنان و دختران

یکی از دستاوردهای ارزشمند انقلاب اسلامی ایران، احیاء شأن و منزلت معنوی زنان و دختران است. نگرش رژیم پهلوی به زنان و دختران، نگرشی مادی، منفعت طلبانه و لذت جویانه بود. دلیل برای این ادعا نیز سیاست استفاده ابزاری رژیم پهلوی از زن و نیز وسیله قرار دادن او برای شهوت رانی مردان عیاش می باشد. بر طبق آن تلقی، زن، ابزار محسوب می شد. زن، وسیله ای برای ارضاء هواهای نفسانی و شهوانی مردان هوس باز و خوش گذران بود. زن وسیله ای برای کسب پول و ثروت بیشتر تلقی می شد. در واقع عملاً زن موجودی درجه دوم و فرعی و صرفاً برای مرد بود. بدیهی است بر اساس چنین نگرشی، دیگر شأن و منزلت و حرمتی برای زنان و دختران باقی نمی ماند.

حضرت امام خمینی (ره) از همان دوران مبارزه و قبل از پیروزی انقلاب اسلامی به افشاکاری این رفتار اهانت آمیز پرداخته و با این فرهنگ فاسد مخالفت می کردند. ایشان در شهریورماه سال ۱۳۵۷ در مصاحبه ای با تلویزیون فرانسه می فرمایند: «این شاه است که به حسب نقل در مصاحبه با مخبر ایتالیایی گفته است درک من از زن آن است که او باید زیبا و فریبا باشد. این شاه است که زن ها را به فساد می کشاند.»^۳

حال تلقی شاه را از زن که معتقد است زن باید زیبا و فریبا باشد، مقایسه کنید با نگرش حضرت امام خمینی (ره) نسبت به زن که در دوران قبل از پیروزی انقلاب اسلامی فرمودند: «اسلام زن ها را از آن چیزهایی که در جاهلیت بوده نجات داده است. آن قدر که اسلام به زن خدمت کرده است، خدا می داند که به مرد خدمت نکرده است. شما نمی دانید که در جاهلیت زن چه بوده و در اسلام چه شده؟ اسلام می خواهد زن همان طوری که مرد همه کارهای اساسی را می کند، زن هم بکند اما نه اینکه زن یک چیزی بشود که آقا دلشان می خواهد که برک کرده بیاید توی جامعه و با مردم مخلوط بشود، با جوان ها آن طوری مخلوط شود! اسلام می خواهد اینها را جلو بگیرد. اسلام می خواهد حیثیت و احترام زن را حفظ کند. می خواهد به زن شخصیت بدهد که از این فعلیت بیرون بیاید. اینها می خواهند زن را بفروشند و او را از این دست به آن دست کنند. این را مخالف است اسلام.»^۴

۱- دفتر سیاسی سازمان عقیدتی سیاسی ژاندارمری، برکات سبز، صفحه ۶۳
۲- همان

۳- در جستجوی راه از کلام امام، دفتر سوم، ص ۲۶

۴- در جستجوی راه از کلام امام، دفتر سوم، ص ۲۸

۷-۹۲ دستاورد انقلاب اسلامی ایران، مؤسسه ی فرهنگی قدر ولایت.

۲

دوشنبه

۴ جمادی الاول ۱۴۲۹
22 January 2018

بهن

۳

سه شنبه

۵ جمادی الاول ۱۴۲۹
23 January 2018

امام صادق علیه السلام: ما مِنْ أَحَدٍ يَتَّبِعُهُ إِلَّا مِنْ ذَلَّةٍ يَجِدُهَا فِي نَفْسِهِ
(الکافی (ط-الاسلاميه)، ج ۲، ص ۳۱۲)

۳- تحول در نظام تربیتی مدارس

قبل از انقلاب اسلامی ایران، به علت حاکمیت رژیم سلطنتی و استبدادی و وابسته به استکبار غرب، جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های کلان تربیتی و پرورشی میلیون‌ها دانش‌آموز نیز در همین راستا بود. عمده‌ترین سیاست‌های تربیتی و پرورشی رژیم فاسد پهلوی در موارد ذیل خلاصه می‌شد:

- ترویج جدایی دین از سیاست و ناکارآمدی دین و کهنه‌شدن مقررات آن؛
- لاابالگیری دینی و بی‌تفاوتی نسبت به تعالیم و آموزه‌های دینی؛
- توسعه بی‌حجابی و بی‌عفتی؛
- برگزاری اردوهای مختلط با برنامه‌های فاسد و شرم‌آور؛
- به‌کارگیری معلمان و مدیران نالایق و فاسد و غرب‌زده؛
- برگزاری جشن‌های مستهجن و فاسد به مناسبت‌های شاهنشاهی؛
- ترغیب و تبلیغ فرهنگ غربی و غرب‌زدگی؛
- ترویج تفکر غیرعلمی بودن دین و جدایی این دو از هم.

به برکت پیروزی انقلاب اسلامی نه‌تنها سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های غلط گذشته کنار رفت، بلکه مسؤولین و دست‌اندرکاران آموزش و پرورش توانستند با اتخاذ سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های درست در جهت پرورش مذهبی و دینی دانش‌آموزان، آگاه نمودن آنان به نادرستی شاه‌پرستی و حکومت‌های سلطنتی و نیز عدم مغایرت و ناهماهنگی بین علم و دانش و دین و مذهب و نیز آمیختگی دین با سیاست، گام‌های مفید و مؤثری در جهت تربیت و پرورش صحیح میلیون‌ها دانش‌آموز سراسر کشور و آینده‌سازان ایران اسلامی بردارند. بخشی از این اصول و سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های تربیتی که توسط مسؤولین نظام جمهوری اسلامی ایران اتخاذ شده عبارت‌اند از:

- آشنا نمودن دانش‌آموزان با واقعیت دین و مذهب و مفاهیم عالی‌ه اسلامی؛
- توسعه و گسترش فعالیت‌های مذهبی و فرهنگی در مدارس؛
- توسعه و ترویج فرهنگ حجاب و عفاف در بین دانش‌آموزان دختر؛
- مقابله و مبارزه با مظاهر فساد اخلاقی و بی‌عفتی و بی‌حجابی؛
- تأکید بر اهمیت علم و دانش از نظر اسلام و تشویق استعداد‌های برتر و درخشان؛
- آشنا کردن دانش‌آموزان با سیاست‌های استکباری شرق و غرب و واقعیت‌های جهانی؛
- آگاه کردن دانش‌آموزان به مفاسد و ستمگری‌های رژیم منحط پهلوی؛
- توسعه و ترویج تشکّل‌های سالم و سازنده دانش‌آموزان از قبیل امور تربیتی، انجمن اسلامی، بسیج^۱.

۴

چهارشنبه

۶ جمادی الاول ۱۴۳۹
24 January 2018

بهن

۵

پنجشنبه

۷ جمادی الاول ۱۴۳۹
25 January 2018

امام صادق علیه السلام: هیچ کس نیست که تکبر ورزد، مگر بر اثر خواری و حقارتی است که در خود می بیند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

امام علی علیه السلام: مَنْ أَمَرَ بِالْمَعْرُوفِ شَدَّ ظَهْرُ الْمُؤْمِنِ وَمَنْ نَهَى عَنِ الْمُنْكَرِ أَرْغَمَ أَنْفَ الْمُنَافِقِ وَأَمِنَ كَيْدَهُ (کافی - ط - الاسلامیه) ج ۲، ص ۵۱، ح ۱)

دستاورد های شگرف انقلاب اسلامی (۲)

۴- تحقیر استکبار جهانی

یکی از دستاوردهای بزرگ و اعجاب برانگیز انقلاب اسلامی ایران در سطح جهان، شکستن ابهت پوشالی قدرت های شیطانی شرق و غرب و تحقیر آنها مخصوصاً استکبار غرب به سرکردگی آمریکا است.

تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، کسی باور نمی کرد بتوان در برابر قدرت شیطانی بزرگ آمریکا و ابرقدرت شوروی، عرض اندام کرده و در برابر آن ایستادگی کرد؛ اما پیروزی انقلاب اسلامی ایران که سرنگونی رژیم ستم شاهی را به دنبال داشت، اولین ضربه ی محکم و اساسی را به غرور و ابهت پوشالی آمریکا وارد آورد.

حوادث بعدی و اقدامات مهم دیگر انقلاب اسلامی ایران در برابر قدرت های شیطانی، بر ابعاد و گستردگی تحقیر ابرقدرت ها و شکستن قدرت دروغین آنها افزود؛ از جمله این حوادث و اقدامات، موارد زیر می باشد:

- تسخیر لانه جاسوسی آمریکا در ایران که با عنوان سفارتخانه، مشغول توطئه علیه انقلاب بود؛
  - جهانی کردن شعار مرگ بر آمریکا؛
  - خنثی کردن محاصره های اقتصادی، سیاسی و نظامی؛
  - ایستادگی در برابر حضور نظامی نامشروع ناوگان های آمریکا در خلیج فارس؛
  - ایستادگی در برابر حمله نظامی به طیس؛
  - تسلیم نشدن در برابر حمله موشکی آمریکا به هواپیمای مسافربری ایران در خلیج فارس؛
  - پاسخ منفی دادن به التماس آمریکا برای مذاکره و برقراری روابط سیاسی شکستن ابهت پوشالی ابرقدرت ها، مخصوصاً آمریکا، بازتاب مهمی در جهان به دنبال داشت.
- مردم مسلمان و مستضعف جهان و حرکت های آزادی بخش به ضعف و ناتوانی آمریکا پی برده و شکست قدرت اسطوره ای آن را به چشم خود مشاهده کردند. مردم جهان به این باور رسیدند که قدرت آمریکا در برابر قدرت های الهی و مردمی ناچیز بوده و قدرت واقعی آن، بسیار کمتر از آن چیزی بوده که همیشه در جهان تبلیغ و ترویج می شده است.

۵- تأسیس بسیج و برکات آن

از دیگر دستاوردهای برجسته و مهم انقلاب اسلامی ایران، تشکیل ارتش گسترده اسلامی و مردمی یعنی بسیج مستضعفان می باشد. دستور تأسیس بسیج مستضعفان - و به تعبیر حضرت امام (ره) ارتش ۲۰ میلیونی به عنوان یکی از بازوهای مهم دفاعی کشور در تاریخ ۵ آذر سال ۱۳۵۸ از سوی امام خمینی (ره) صادر شد. به تعبیر رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله خامنه ای:

۷
شنبه

۹ جمادی الاول ۱۴۳۹
27 January 2018

بهن

۸
یکشنبه

۱۰ جمادی الاول ۱۴۳۹
28 January 2018

امام علی علیه السلام: هرکس امر به معروف کند به مؤمن نیرو می‌بخشد و هرکس نهی از منکر نماید، بینی منافق را به خاک مالیده و از مکر او در امان می‌ماند.

«بسیج یکی از برکات انقلاب و از پدیده‌های بسیار شگفت‌آور مخصوص این انقلاب است.»^۱

الف) ویژگی‌های بسیج

ویژگی‌ها و خصوصیات منحصر به فرد بسیج، اهمیت آن را به عنوان یک دستاورد شگفت‌آور انقلاب، بیش از پیش نمایان می‌کند. برخی از این ویژگی‌ها عبارت‌اند از:

۱- اسلامی بودن

از مهم‌ترین ویژگی‌های بسیج، اسلامی بودن آن است. تدبیر و دین‌داری، خمیرمایه اصلی عناصر و اعضاء بسیج بوده و به عنوان یکی از ارکان مهم تشکیل دهنده ساختار آن می‌باشد.

۲- مردمی بودن

بسیج، نهایت تجلی بروز یک ارتش مردمی و عالی‌ترین مرتبه تعامل نیروهای مسلح یک کشور با توده مردم خود می‌باشد. نیروهای بسیج که با میل و رغبت و به صورت اختیاری و داوطلبانه به عضویت این نهاد مقدس در می‌آیند، از توده‌ی مردم سراسر کشور می‌باشد؛ مردمی که نظام حکومتی خویش را خود انتخاب نموده و به آن عشق و علاقه دارند و بین حکومت و خود فاصله‌ای نمی‌بینند.^۲

۳- حضور زنان و دختران در بسیج

شاید بدون مبالغه می‌توان گفت یکی از ویژگی‌های منحصر به فرد نیروی مردمی بسیج، حضور فعال و جدی دختران و زنان در کنار برادران بسیجی خود می‌باشد. دختران و زنان مؤمن و متدین، دوشادوش برادران بسیجی خود، حضوری مفید و مؤثر در بسیج داشته و در دفاع از آرمان‌های آن تا پای جان مصمم می‌باشند. این حضور علاوه بر اینکه خود فی‌نفسه دارای نقش و تأثیر می‌باشد، در تقویت روحیه و آرامش روانی پسران و مردان بسیجی نیز نقش بسیار مهمی دارد و موجب می‌شود آنها با آگاهی از اینکه خواهران و مادران خویش مؤید و پشتیبان آنان می‌باشند، با احساس آرامش لازم، وظیفه خود را بهتر انجام دهند.

۴- اخلاص و ایثار بسیجیان

یکی از خصوصیات مهم اعضاء بسیج، اخلاص، ایثار، صفای روحی و باطنی آنها می‌باشد. تدبیر و تعهد اسلامی آنان و نیز عضویت اختیاری و همراه با میل و رغبت در بسیج، آن‌هم بدون چشم‌داشت مالی و حقوقی، از جمله مواردی است که به تقویت این ویژگی یعنی اخلاص و صفای باطنی بسیجیان کمک شایانی می‌کند.

۹

دوشنبه

۱۱ جمادی الاول ۱۴۳۹
29 January 2018

بهن

۱۰

سه شنبه

۱۲ جمادی الاول ۱۴۳۹
30 January 2018

۱- جملات برگزیده از آیات و روایات، آثار و وصیت‌نامه سیاسی- الهی حضرت امام (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری، جلد ۲۰، ص ۲۳، سخنرانی مورخ ۱۳۷۶/۹/۶

۲- بیانات در دیدار فرماندهان نواحی پایگاه‌ها و گردان‌های بسیج: ۱۳۷۴/۹/۸

رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيَبْغِرْهُ
بِيَدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فِلِسَانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فِقَلْبِهِ وَ ذَلِكَ
أَضْعَفُ الْإِيمَانِ (نهج الفصاحه ص ۷۶۸، ح ۳۰۱۰)

ب) نقش بسیج

با توجه به ویژگی‌ها و خصوصیات بسیج که در بالا به آنها اشاره کردیم، شش نقش مهم و اساسی برای بسیج متصور است. اینها مواردی احتمالی و ظنّ و گمان نیستند؛ بلکه نقش‌هایی هستند که در گذشته و حال وجود داشته و دارد و به مرحله اجرا درآمده و به صورت مستمر در آینده نیز وجود خواهد داشت. این شش نقش مهم عبارت‌اند از:

۱- دفاع از آرمان‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران

رهبر معظم انقلاب می‌فرمایند: «اگر بگوییم قوام انقلاب به بسیج است، حرف گزافی نگفته ایم.»^۱

۲- بازوی کمکی برای ارتش و سپاه

رهبر معظم انقلاب اسلامی می‌فرمایند: «یکی از ثمرات عظیم بسیج این است که به برکت آن، سپاه پاسداران از یک سازمان کوچک و محدود، به یک سازمان رزمی کارآمد و وسیع تبدیل شد و توانست آن افتخارهای سرافرازکننده را در طول دوران جنگ تحمیلی و پس از آن در مقابل چشم ملت ایران از خود نشان دهد.»^۲

۳- نقش بازدارندگی در برابر تعرضات دشمنان

۴- عامل ایجاد و حفظ امنیت در کشور

۵- نیروی اصلی در سازندگی کشور

۶- مبارزه با مفاسد سازمان یافته

دشمن، در توطئه سازمان‌دهی شده تهاجم فرهنگی، به اشاعه مفاسد پرداخته است تا از رهگذر تباهی‌ها، ایمان جوانان را به دین و ارزش‌های انقلاب اسلامی، سست نموده و عمق جبهه‌ی اسلامی را آسیب‌پذیر سازد. بسیج است که در این میدان نیز، کارساز و گره‌گشاست؛ چنانکه مقام معظم رهبری می‌فرماید: «دشمن برای شایع کردن فساد در بین جوانان این کشور، برنامه‌ریزی می‌کند. چه کسی باید در مقابل این اشاعه‌ی فساد بایستد؟ چه کسی باید در مقابل خرابکاری‌ها بایستد؟ چه کسی باید در مقابل توطئه‌هایی که دشمن به وسیله‌ی عوامل خود در داخل کشور انجام می‌دهد و ممکن است یک عده آدم ساده‌لوح را هم به دنبال خود بکشاند، بایستد؟ بسیج، همین نیروی عظیم.»^۳

۱۱

چهارشنبه

۱۳ جمادی الاول ۱۴۳۹
31 January 2018

بهن

۱۲

پنجشنبه

۱۴ جمادی الاول ۱۴۳۹
1 February 2018

۱- حدیث ولایت، جلد ۶، ص ۱۸

۲- سخنرانی مقام معظم رهبری در جمع یک صد و ده هزار نفری نیروهای بسیج در اردوی علویون، ۲۱/۸/۱۳۸۰

۳- حدیث ولایت، ج ۶، ص ۲۲ و ۹۲ دستاورد انقلاب اسلامی ایران، مؤسسه‌ی فرهنگی قدر ولایت، انتشارات معاونت فرهنگی ستاد مشترک سپاه.

۱۱ بهمن: شهادت حضرت فاطمه زهرا سلام‌الله علیها (۱۱ ه ق) به روایتی

۱۲ بهمن: بازگشت حضرت امام خمینی (ره) به ایران (۱۳۵۷ ه ش) و آغاز دهه مبارک فجر انقلاب اسلامی

رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم: هر کس از شما منکری ببیند باید با دست و اگر نتوانست با زبان و اگر نتوانست با قلبش آن را تغییر دهد، که پائین ترین درجه ایمان همین (تغییر قلبی) است.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۱۳

جمعه

۱۵ جمادی الاول ۱۴۳۹
2 February 2018

بهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام: جاهدوا فی سبیل الله بآیدیکم فإِن لَمْ
تقدروا فجاهدوا بالیستیکم فإِن لَمْ تقدروا فجاهدوا بقلوبکم
(دعائم الإسلام ج ۱، ص ۳۴۳)

انقلاب اسلامی، آدرخشی از عاشورای حسینی

امام حسین (علیه السلام): «أَنْتِ لَا أَرَى الْمَوْتَ إِلَّا السَّعَادَةَ، وَ لَا الْحَيَاةَ مَعَ الظَّالِمِينَ إِلَّا
بَرْمًا؛ مَنْ قَطَعَا مَرگَ دَر رَاهِ حَقِّ جِزِّ سَعَادَتِ وَ زَنْدَگِیِ بَا سَتَمِ پِیْشِگَانِ رَا جِزِّ مَلَالِ وَ دِلْتَنْگِیِ
نَمِی دَانَم»^۱

سرگروه عزیز؛ این سخن فریاد مشترک و درحقیقت، پلی ارتباطی است میان دو نهضت:
قیام عاشورای سال (۵۶۱ ق) در نینوا، و انقلاب اسلامی سال (۱۴۰۰ ه.ق) در ایران. بی تردید
نهضت عاشورا یکی از ریشه‌های انقلاب اسلامی و در حقیقت، اصلی‌ترین آنها به شمار
می‌آید. امام خمینی (ره) رهبر این انقلاب، یک مسلمان شیعه دوازده امامی و از مراجع
عظام تقلید بود که یقیناً با تأنی به نهضت عاشورا و مکتب حسین بن علی (ع) توانست
کاری کند که پس از رسول خدا (ص) بشریت هرگز به خود ندیده بود.

ویژگی‌های مشترک نهضت عاشورا و انقلاب اسلامی

۱- ایثار و فداکاری

شاخص‌ترین مشخصه و کارآمدترین عنصر این دو نهضت، ایثار و فداکاری است. این
ویژگی، هم در نهاد رهبری و هم طرف‌داران هر دو نهضت، پررنگ است. امام حسین (ع)
شب عاشورا بیعت خود را از تمام هوادارانش برداشت و از آنها خواست تا او را در میان دشمن
تنها بگذارند؛ زیرا با شهادت آن حضرت، مسئله پایان یافته تلقی می‌شد و دشمنان دستور
داشتند که در این صورت، به هواداران او آسیبی نرسانند. پس فرمود: «آگاه باشید که به همه
شما اجازه رفتن دادم. همه شما آزادید؛ بدون اینکه هیچ بیعتی از من بر شما باشد، بروید!»^۲
فرزند راستین آن حضرت، امام خمینی (ره) هم فرمود: «من مَصَّم هستم که از پای ننشینم تا
دستگاه فاسد را به جای خود بنشانم و یاد پریشگاه مقدّس حق تعالی با عذروفود کنم.»^۳ «...
اگر با کشته شدن من انقلاب به نتیجه کامل خود برسد، چرا به چنین امری راضی نباشم؟»^۴
همچنین در ابتدای نهضتش فرمود: «من اکنون قلب خود را برای سرنیزه‌های مأمورین شما
حاضر کرده‌ام، ولی برای قبول زورگویی‌ها و خضوع در مقابل جبارهای شما حاضر نخواهم کرد.»^۵
روشن است که آبخور این همه سخن حماسه‌خیز، آموزه‌های آموزگار بزرگ شهادت، امام
حسین (ع) است.

۱- ابن شعبه جزائی، تحف العقول، ص ۱۷۴ / سیدبن طاووس، اللهوف، ص ۶۹
۲- شیخ عبّاس قمی، نفس المهموم، ص ۲۲۷ و ۲۲۸
۳- امام خمینی، صحیفه نور، ج ۱، ص ۴۵
۴- همان، ص ۶۰
۵- امام خمینی، کلمات قصار (پندها و اندرزها)، ص ۲۲۸

امام علی علیه السلام: در راه خدا با دست های خود جهاد کنید، اگر نتوانستید با زبان های خود و اگر باز هم نتوانستید با قلب خود جهاد کنید.

۲- نجات دین خدا

از جمله مشترکات اساسی این دو نهضت، تلاش برای احیای دین خدا و ارزش های فراموش شده در میان مسلمانان بود. حسین بن علی (ع) در آغاز حرکتش فرمود: «مگر نمی بینید که به حق عمل نمی شود و از باطل روی گردانی وجود ندارد؟! شایسته است (در چنین وضعی) انسان مؤمن به دیدار پروردگار خود بشتابد. من مرگ را جز سعادت و زندگی با ستمگران را جز ملال و دل‌تنگی نمی دانم.»^۱ فرزندش امام خمینی (ره) نیز گفت: «سیدالشهداء (ع) برای اسلام خودش را به کشتن داد... حضرت سیدالشهداء (ع) را کشتند، اما (این کشته شدن) اطاعت خدا بود، برای خدا بود، تمام حیثیت برای او بود. از این حیث، هیچ شکستی در کار نبود.»^۲

۳- امر به معروف و نهی از منکر

امام حسین (ع) هنگام خروج از مدینه، ضمن وصیت به برادرش، محمد بن حنیفه، فرمود: «من برای تفریح و تکبر و فساد و ستم قیام نکردم، بلکه برای طلب اصلاح در امت جدم قیام نمودم. من می‌خواهم امر به معروف و نهی از منکر کنم. من می‌خواهم به سیره و سنت جدم و پدرم علی بن ابی طالب (ع) رفتار کنم.»^۳ فرزند او خمینی کبیر (ره) نیز گفت: «ما، که تابع حضرت سیدالشهداء (ع) هستیم، باید ببینیم ایشان چه وضعی در زندگی داشت. قیامش، انگیزه‌اش نهی از منکر بود که هر منکری باید از بین برود؛ من جمله قضیه حکومت جور باید از بین برود.»^۴

۴- مبارزه با علت فساد

یکی دیگر از عناصر مشترک این قیام‌ها آن بود که هر دوی آنها، قلب فساد را نشانه رفتند. امام حسین (ع) دژه‌ای با یزید پلید به بیعت و مصلحت ننشست؛ چراکه وی غیر از معاویه بود و تحمّل او بر مسلمانان جایز نبود، چه رسد به امام مسلمانان. یزید فردی بی‌شخصیت، میمون‌باز، شراب‌خوار و بی‌کفایت بود که برای برجیدن سفره توحید، از ابتدا، سفره‌بان آن را هدف قرار داده بود، و چاره‌ای نبود جز آنکه پیکان مبارزه از ابتدا قلب او را نشانه رود. پس به قول فیلسوف شهید مرتضی مطهری، چنانچه دعوت کوفیان برای قیام در کار نبود و حتی اگر معاویه نیز بیعتش را از امام حسین (ع) برمی‌داشت و او را به حال خود رها می‌کرد، سیدالشهداء (ع) دست از یزید بر نمی‌داشت؛^۵ زیرا یزید اسلام را پوستین وارونه

۱۶

دوشنبه

۱۸ جمادی الاول ۱۴۳۹
5 February 2018

بهن

۱۷

سه شنبه

۱۹ جمادی الاول ۱۴۳۹
6 February 2018

۱- سیدبن طاووس، پیشین، ص ۶۹ / ابن شعبه حرانی، پیشین، ص ۱۷۴

۲- امام خمینی، صحیفه نور، ج ۴، ص ۲۰.

۳- خوارزمی، مقتل خوارزمی، ج ۱، ص ۱۸۸

۴- امام خمینی، صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۱۸۹

۵- مرتضی مطهری، حماسه حسینی، ج ۳، ص ۱۷۸ به بعد.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله: حَرَّسَ لَيْلَةَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ أَفْضَلُ
مِنَ أَلْفِ لَيْلَةٍ يَقَامُ لَيْلِهَا وَيَصَامُ نَهَائِهَا (نهج الفصاحة ص ۴۳۹، ح ۱۳۵۵)

کرده بود. پس باید تنبیه می شد و به سزایش، که دست کم برکناری از قدرت بود، می رسید. امام خمینی (ره) نیز با فراگیری این درس از استاد خود، حسین بن علی (ع) تنها وظیفه خود را مبارزه با شاه و ارباب او آمریکا دانست و از زمانی که نهضت او شکل گرفت، برخلاف دیگر مبارزانی که تنها به جهاد با معلول اکتفا می کردند، با ریشه فساد به مبارزه برخاست و شاه و شاهان را در ایران مورد انتقاد قرار داد. وی گفت: «فقط خدا می داند که سلطنت در ایران از آغاز پیدایش خود، چه جنایت‌هایی کرده است! جنایات پادشاهان تمام تاریخ ما را سیاه کرده است.»^۱

۵- ظلم ستیزی و طاغوت زدایی

امام خمینی (ره)، که در مکتب تربیتی حضرت سیدالشهداء (ع) رشد یافته بود، با تعالیم عاشورایی خویش، مردم ایران را متحوّل ساخت. او گفت: «حضرت سیدالشهداء (ع) به همه ما آموخت که در مقابل ظلم، در مقابل ستم و در مقابل حکومت جائز چه باید کرد.»^۲ همچنین فرمود: «سیدالشهداء و اصحاب و اهل بیت او (علیهم السلام) آموختند تکلیف را، فداکاری در میدان، تبلیغ در خارج میدان. آنها به ما فهمانیدند که در مقابل حکومت جور نباید زن‌ها بترسند، نباید مردها بترسند.»^۳ امام خمینی (ره) برپایی نظام اسلامی را با توجه به تعالیم قرآنی و مکتب عاشورا، یک ضرورت اجتناب ناپذیر می دانست.^۴

۶- تضاد با لیبرالیسم

ویژگی‌هایی که ذکر شدند و صدها ویژگی دیگر که از مختصات مکتب عاشورا یا مشترکات آن با انقلاب اسلامی هستند، همه در یک چالش جدی با مکتب جهان شمول امروزین یعنی «لیبرالیسم» قرار دارند. در حقیقت، انقلاب اسلامی به تبع نهضت عاشورا، در حالت دوگانگی و چالش عمیق با مکتب یادشده قرار دارد. «ایثار و فداکاری» به عنوان شاخص‌ترین مشخصه و کارآمدترین عنصری که در هر دوی این نهضت‌ها بسیار پررنگ و جلوه‌گر است، نام برده شد. این عنصر در مکتب لیبرالیسم نه تنها جایی ندارد، بلکه عکس آن حاکم است. لیبرالیسم، پیوسته انسان را به خود می خواند، اما کربلا و عاشورا به خدای خود و صد البته که در مکتب عاشورا نیز سئت ستیزی، اختیار، بازار آزاد، رقابت کامل، مشارکت، نمایندگی، ترقی خواهی و این قبیل کالاها یافت می شوند، اما با تفسیر خاص و ویژه خود و بر این همه باید افزود: عشق‌گرایی، امام‌محوری و جامعه‌گرایی را تا آنکه مرتقی‌ترین مکاتب همچون لیبرالیسم را میلیون‌ها سال نوری در فاصله با مکتب عاشورا و مکتب جاوید حسینی ببینیم.

۱۸

چهارشنبه

۲۰ جمادی الاول ۱۴۳۹
7 February 2018

بهن

۱۹

پنجشنبه

۲۱ جمادی الاول ۱۴۳۹
8 February 2018

۱- رپریر کله ویلانش، ایران: انقلاب به نام خدا، ترجمه قاسم صفری، ص ۱۳

۲- امام خمینی، صحیفه نور، ج ۳، ص ۲۲۵

۳- همان، ج ۱۷، ص ۵۹

۴- امام خمینی، کتاب البیع، ج ۲، ص ۴۶۱

رسول اکرم صلی الله علیه و آله: یک شب نگرهبانی در راه خدا برتر است از هزار شبانه‌روز که شب‌هایش به عبادت و روزهایش به روزه‌داری سپری شود.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه‌ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته‌اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه‌هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه‌ها:	اهداف یا برنامه‌های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

۲۰

جمعه

۲۲ جمادی الاول ۱۴۳۹
9 February 2018

بهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق علیه السلام: لِلْمُسْرِفِ ثَلَاثُ عَلَامَاتٍ: يَشْتَرِي مَا لَيْسَ لَهُ وَ يَلْبِسُ مَا لَيْسَ لَهُ وَ يَأْكُلُ مَا لَيْسَ لَهُ (تفسیر نورالقلین ج ۱، ص ۷۷۲، ح ۳۱۳)

حضرت فاطمه (سلام الله علیها) اسوه حیات زیبا

سرگروه عزیز؛ ضمن عرض تسلیت به مناسبت شهادت حضرت زهرا (سلام الله علیها) در این جلسه چند فراز برجسته از زندگی آن حضرت که بیشتر کاربردی و عملی است، برای متریبان ذکر بفرمایید:

۱- معنویت در خانه فاطمه (سلام الله علیها)

زندگی حضرت فاطمه (س) سراسر نور و پراز معنویت بود. او توانست در خانه کوچک خود، با تمام مشکلات، به عرفان کامل برسد. وی به جایی رسید که جبرئیل امین بر او نازل می شد. روزی رسول خدا (ص) به او فرمود: «دخترم از خدا چیزی بخواه که جبرئیل از جانب خدا وعده اجابت داده است. فاطمه (علیها السلام) عرض کرد: حاجتی جز توفیق در بندگی خدا ندارم. آرزویم این است ناظر جمال او باشم و به وجه کریمش نظاره کنم. و خود در مناجاتش می فرمود: «أَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَيَّ وَجَهَكَ». ابن عباس می گوید: در مسجد پیامبر بودیم که یکی از قاریان قرآن آیه «فِي بَيْوتِ الَّذِينَ اللَّهُ أَنْ تَرْفَعُ وَ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْعُدْوِ وَالْأَصَالِ» را تلاوت کرد. پرسیدم: ای رسول خدا! این خانه ها کدام خانه ها هستند؟ حضرت فرمود: خانه های انبیاء و سپس بادست خویش به خانه فاطمه زهرا (علیها السلام) اشاره کرد.^۱

۲- ایمان فاطمه (علیها السلام)

امام باقر (ع) می فرماید: روزی پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) سلمان را برای رساندن پیامی به خانه فاطمه (س) فرستاد. سلمان می گوید: سپس از درنگ کوتاهی در پشت در خانه آن حضرت، سلام گفتم، صدای فاطمه (س) را از داخل خانه شنیدم که قرآن می خواند و در بیرون اتاق، دست هایش در حال چرخیدن بود. ماجرا را به پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) خبر دادم. آن حضرت تبسمی کرده و فرمود:

«يا سلمان! ان ابنتي فاطمة ملاء الله قلبها و جوارحها الى مشايها... ای سلمان! خداوند قلب، اعضا و جوارح دخترم فاطمه را تا فرق سرش مملو از ایمان کرده است. دخترم خود را در اطاعت و عبادت خدا قرار داده. پس خداوند فرشته ای را به نام زوقبیل (جبرئیل) فرستاده تا به جای او دستاس را بگرداند.»^۲

۳- در محراب عبادت

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: «دخترم فاطمه، سرور زنان جهان از اولین و آخرین است. هنگامی که او در محراب عبادت می ایستد، هفتاد هزار فرشته از فرشتگان مقربین بر او سلام گفته و همان ندایی را که به مریم می گفتند، به فاطمه (علیها السلام)

۲۱

شنبه

۲۳ جمادی الاول ۱۴۳۹
10 February 2018

بهمن

۲۲

یکشنبه

تعطیل
۲۴ جمادی الاول ۱۴۳۹
11 February 2018

۱- فاطمه در کلام اهل سنت، ص ۳۴۳

۲- مناقب آل ابی طالب، ج ۳، ص ۳۲۸

۲۱ بهمین: شکسته شدن حکومت نظامی به فرمان حضرت امام خمینی (ره) (۱۳۵۷ ه ش)
۲۲ بهمین: پیروزی انقلاب اسلامی ایران و سقوط نظام شاهنشاهی (۱۳۵۷ ه ش) (تعطیل)

امام صادق علیه السلام: اسراف‌کننده سه نشانه دارد: آنچه در شأنش نیست خریداری می‌کند، آنچه در شأنش نیست می‌پوشد و آنچه در شأنش نیست می‌خورد.

می‌گویند که: **إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ**^۱

حسن بصری (زاهد معروف) می‌گوید: «**لَمْ يَكُنْ فِي الْأُمَّةِ أَزْهَدَ وَلَا أَعْبَدَ مِنْ فَاطِمَةَ...**» در امت اسلام عابدتر از فاطمه (علیها السلام) نبود. وی آن قدر نماز می‌خواند و عبادت می‌کرد که دو پای مبارکش ورم می‌نمود.^۲

۴- فاطمه (سلام الله علیها) و مائده آسمانی

حضرت فاطمه (س) به نماز، علاقه فراوانی داشت و هرگاه حاجتی داشت، به نماز متوسل می‌شد. سه روز بود که در خانه امام علی (ع) و فاطمه (س) غذا یافت نمی‌شد و آنان این مدت را بدون غذا سپری کردند. امام علی (ع) وارد منزل شد درحالی‌که رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) نشسته و فاطمه (س) نماز می‌خواند و بین این دو نفر، ظرفی سرپوشیده بود. وقتی حضرت فاطمه (س) از نماز فارغ شد، سرپوش را از آن ظرف برداشت؛ اما ظرف مملو از نان و گوشت بود. امام علی (ع) فرمود: ای فاطمه! این از کجا برایت رسیده؟ گفت: از جانب خدا نازل شده است. خداوند به هر که بخواهد، روزی می‌دهد...^۳

۵- حضرت زهرا (س) و ترس از قیامت

حضرت زهرا (س) به شدت از روز قیامت و سختی آن نگران بود. او از پدرش رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) درباره چگونگی زنده شدن و احوال قیامت سؤالات بسیاری می‌نمود.

۶- انس با قرآن کریم

توجه ویژه حضرت زهرا (س) به قرآن کریم، درس دیگری به شیفتگان این کتاب آسمانی می‌دهد. حضرت فاطمه (س) فرمود: «**حَبِّبَ إِلَيَّ مِنْ دُنْيَاكُمْ ثَلَاثَ، تِلَاوَتُ كِتَابِ اللَّهِ، وَالنَّظَرُ فِي وَجْهِ رَسُولِ اللَّهِ وَالْإِنْفَاقُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ**؛ سه چیز از دنیای شما را دوست دارم: تلاوت قرآن کریم، نگاه به چهره مقدس پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم)، انفاق در راه خدا.»^۴

۷- دعا برای دیگران

حضرت فاطمه (س) سخن گفتن با خدا و دعا کردن را به آیندگان آموخت. او در دعا همه را بر خود مقدم می‌داشت.

۸- تحمّل سختی‌ها

در روزهای نخست شکل‌گیری حکومت اسلامی در مدینه، مسلمانان با مشکلات بسیاری مواجه بودند. بسیاری از مهاجران و انصار، با تنگدستی روزگار می‌گذرانند. در این حال امام

۲۳

دوشنبه

۲۵ جمادی الاول ۱۴۳۹
12 February 2018

بهن

۲۴

سه شنبه

۲۶ جمادی الاول ۱۴۳۹
13 February 2018

۱- آل عمران: ۴۲؛ آمالی، صدوق، ص ۴۲۷

۲- ربیع الانوار، ج ۲، ص ۱۰۴

۳- بحار الانوار، ج ۴۲، ص ۳۱

۴- اخلاق حضرت فاطمه (س)، ص ۱۷

امام علی علیه السلام: الأسراف مذمومٌ فی کلِّ شیءٍ إلا فی أفعالِ البِرِّ
(تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۳۵۹، ج ۸۱۲۰)

علی (ع) نیز همانند سایر مسلمانان زندگی می‌کرد و هنگام توانمندی، دیگران را بر خود مقدم می‌داشت. تا چند سال، وضع به همین منوال سپری شد. امام علی (ع) و حضرت فاطمه (س) در خانه، زیراندازی جز یک پوست گوسفند نداشتند. حضرت فاطمه (س) صبر کرد و سختی‌های زندگی را به خاطر رضای خدا و خشنودی پدر و شوهر خویش تحمّل نمود. پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) ضمن باخبر بودن از وضع زندگی حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه (س)، بی‌بوسته دختر خود را به صبر و شکیبایی در برابر مشکلات زندگی فرا می‌خواند. حضرت فاطمه (س) هنگام سختی‌ها می‌فرمود: «یا رسول الله! خداوند را در برابر نعمت‌هایش ستایش می‌کنم و بر نعمت‌های ظاهری‌اش شکرگزارم.»^۱

۹- حجاب و عفاف

عدم رعایت پوشش از طرف زنان در جامعه، می‌تواند فساد مردان را به دنبال داشته باشد که سرانجام این بی‌مبالاتی، به سستی بنیان خانواده و اجتماع خواهد انجامید. پس بهترین، زیباترین و باصفاترین زندگی برای زنان، در پرتو سخن پرمغز زهرا (س) خلاصه می‌شود که: «صلاح زن در آن است که نه او مرد بیگانه را ببیند و نه مرد بیگانه او را.»^۲ حضرت زهرا (س) همان‌گونه که فرمود، طبق آن نیز رفتار کرد. تا آنجا حجاب را رعایت می‌کرد که روزی یکی از مسلمانان به نام «ابن مکتوم» که نابینا بود، به خانه فاطمه (س) آمد. فاطمه از آن اتاق به اتاق دیگری رفت. به او گفتند: ابن مکتوم نابیناست. حضرت فرمود: او نابیناست؛ اما من که نابینا نیستم! از وصیّت‌های حضرت فاطمه (س) این بود که: «پس از مرگ، بدن مرا داخل تابوتی بگذارید تا حجم بدنم پیدا نشود.» این شیوه تا آن زمان مرسوم نبود و این وصیّت، درسی از عفاف و حجاب و حیاء بود که بانوان باید آن را مورد توجه قرار دهند.

ای زن به تو از فاطمه این‌گونه خطاب است
ارزنده‌ترین زینت زن، حفظ حجاب است
فرمان خدا، قول نبی، نص کتاب است
از بهر زنان افضل طاعات، حجاب است

منابع جهت مطالعه

زندگانی فاطمه زهرا (سلام الله علیها)، دکتر سید جعفر شهیدی.
جامی از زلال کوثر، آیت الله محمدتقی مصباح یزدی.

۱- سفینه البحار، ج ۱، ص ۵۷۱

۲- کشف الغمّه، ج ۲، ص ۹۲

امام علی علیه السلام: اسراف در هر چیزی ناپسند است، مگر در کارهای خیر.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

۲۷

جمعه

۲۹ جمادی الاول ۱۴۳۹
16 February 2018

بهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت:

حضرت زهرا سلام الله عليها: جَعَلَ اللهُ ... بِرِّ الْوَالِدَيْنِ وَقَايَةً مِنَ السَّخَطِ ،
و صَلَاةَ الْأَرْحَامِ مَنَسَاةً فِي الْعَمْرِ وَ مِمَّاةً لِلْعَدَدِ (نهج الحياة، ص ۱۰۲)

مکتب فاطمی (۱)

سرگروه محترم؛ بررسی و شناخت سیره معصومین (س) به عنوان برگزیدگان خداوند و الگوهای شایسته برای پیروی مؤمنان، اهمیت بسیاری دارد. از آن میان، حیات و رفتار اجتماعی آنان به دلیل اهمیت و نقش امور اجتماع بر رفتارهای جمعی و هدایت بخشی جوامع، از اهمیت بیشتری برخوردار است. در این جلسه، سیره اجتماعی حضرت فاطمه (س) به طور کلی برای متریان بیان می شود که مجموعه سیره آن حضرت، بیانگر ویژگی های مکتب فاطمی است.

سیره اجتماعی حضرت فاطمه (سلام الله علیها):

منظور از سیره فاطمی در این نوشتار، سبکها و روش های رفتاری حضرت فاطمه (س) است. آنچه در حیات اجتماعی مسلمانان بیشتر شایسته و راهگشاست، توجه به سیره اجتماعی حضرت فاطمه (س) است که در هر زمان، مورد نیاز نسل حاضر و نسل های آینده است.

راز نیاز به سیره فاطمی:

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در حدیث متواتر ثقلین فرمود: «من دو چیز گران بها برای شما [به جا] می گذارم؛ یکی قرآن و دیگری عترت و اهل بیتم را. شما تا زمانی که به این دو تمسک کنید، گمراه نخواهید شد. این دو از هم جدا نخواهند شد تا زمانی که در حوض کوثر بر من وارد شوند»^۱. با توجه به این کلام پیامبر، حضرت فاطمه (س) از زمره «ثقل اصغر» است و پیروی از سیره آن حضرت، انسان را به کمال و سعادت رهنمون می کند. در این نوشتار، از مجموعه رفتارها و سبک رفتاری حضرت فاطمه زهرا (س) در حوزه های مختلف، به مکتب فاطمی تعبیر می گردد.

سرآمد زنان دو سرا:

سیره فاطمی، برای همه انسان ها به ویژه زنان و دختران در دسترس و شایسته پیروی است؛ هیچ گونه تضاد و تناقضی با سیره نبوی و سیره دیگر ائمه اطهار (ع) ندارد. رسول اکرم (ص) در روایتی فرموده است: «ابنتی فاطمه، سیده نساء العالمین؛ دخترم فاطمه، سرآمد زنان دو عالم است»^۲. این حدیث نبوی، با آیه شریفه ای که خداوند درباره حضرت مریم فرموده:

۲۸

شنبه

۳۰ جمادی الاول ۱۴۳۹
17 February 2018

بهن

۲۹

یکشنبه

۱ جمادی الثانی ۱۴۳۹
18 February 2018

۱- بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۱۰۶

۲- همان، ج ۴۳، ص ۲۲

حضرت زهرا سلام الله عليها خدای تعالی نیکی به پدر و مادر را واجب فرمود تا از خشم او در امان بمانند، و دستگیری از خویشان را موجب افزایش عمر و سبب فزونی جمعیت و قدرت قرار داد.

«وَاضْطَفَاكَ عَلَي نِسَاءِ الْعَالَمِينَ» (آل عمران: ۴۲) هیچ‌گونه منافقانی ندارد؛ زیرا برتری حضرت مریم از یک جنبه خاص و نسبی است و به دلیل خرق عادت و چگونگی تولد فرزندش بوده، ولی برتری حضرت فاطمه (س) نسبی نیست و در پرهیزکاری و فضایل انسانی است.^۱

نقش حضرت فاطمه (س) در ارتقای جایگاه زن:

پیش از بعثت و در آستانه صدر اسلام، اعراب به خانواده و زنان، نگاه ابزاری و تحقیرآمیز داشتند. در جامعه آن روز، زن از حقوق فردی و اجتماعی برابر و عادلانه برخوردار نبود. او جزء دارایی پدر، شوهر یا پسر خود به شمار می‌رفت. وظیفه زن به دنیا آوردن فرزندان بسیار، به‌ویژه پسران جنگجو بود. همچنین، رفتارهای جاهلانه و تبعیض‌آمیز با دختران و زنان در مواردی به قتل آنان می‌انجامید.

حضور فعال زنان خانواده پیامبر به‌ویژه دختر گرامی‌شان، حضرت فاطمه (س) در فعالیت‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی در اوج تضاد با نگرش جاهلی نسبت به زنان و باهدف ایجاد تحول و کرامت برای زنان و ارتقای جایگاه فردی و اجتماعی آنان بود.

سیره خانوادگی حضرت فاطمه (س)

خانواده به عنوان کوچک‌ترین واحد جامعه، نقش به‌سزایی در سالم‌سازی اجتماع دارد. در درون خانواده، انسان‌های مفید برای جامعه پرورش می‌یابند و موجب تحولات و پیشرفت‌های بزرگ اجتماعی می‌شوند. سیره خانوادگی حضرت زهرا (س) را می‌توان از برخی جنبه‌ها بررسی کرد که عبارت‌اند از:

همسرداری

سیره زهرا (س) در زندگی مشترک، رعایت دقیق و ظریف حقوق همسرش بود. خانه محقر و گلین ایشان، جهانی از معنویت و عظمت الهی را در برداشت و در زندگی بی‌آلایش و به دور از تشریفات و تجمل فاطمه زهرا (س)، بسیاری از کارهای خانه خود را وی و همسرش حضرت علی (ع) انجام می‌دادند. همچنین دو اصل مهم در همسرداری، یعنی مهربانی و گذشت و ایثار، بر زندگی خانوادگی آن حضرت حاکم بود. آن حضرت محیط خانه را چنان ساخته بود که آسایش امام علی (ع) و فرزندان او را فراهم می‌کرد، چنان‌که هرگاه رنج‌ها، غم‌ها و دشواری‌ها به امیر مؤمنان (ع) فشار می‌آورد، به خانه می‌آمد به امید که لحظاتی با زهرا (س) سخن بگوید و دلش آرام گیرد. حضرت فاطمه (س) در زندگی خانوادگی، همه جوانب و شئون زندگی را رعایت می‌کرد و به آن پای‌بند بود.

۱- فاطمه الگوی زندگی، احمدی، حبیب‌الله، ص ۱۰۸

شهادت حضرت فاطمه زهرا سلام الله عليها (۱۱ ه ق) (تعطیل): ۱ اسفند

۳۰

دوشنبه

۲ جمادی الثانی ۱۴۳۹
19 February 2018

اسفند

سه شنبه

تعطیل

۳ جمادی الثانی ۱۴۳۹
20 February 2018

امام علی علیه السلام: أَمَانَةُ تُجْرُ الزُّرْقَ، وَ الْخِيَانَةُ تُجْرُ الْفَقْرَ
(تحف العقول ص ۲۲۱ - بحار الأنوار (ط- بیروت) ج ۷۵، ص ۶۰، ح ۱۳۸)

ایشان خطاب به امام علی (ع) فرموده است: «ای ابالحسن! من از پروردگار خود شرم می‌کنم چیزی از تو درخواست کنم که تو توان و قدرت انجام دادن آن را نداری»^۱

تربیت فرزندان

حضرت فاطمه زهرا (س) با مدیریت درست و به کار بستن ویژگی‌های تربیتی، فرزندان را برای جامعه اسلامی تربیت کرد که هر یک منشأ آثار خیر و پیشرفت آموزه‌های الهی شدند و به الگوهای عملی تبدیل گردیدند.

حضرت فاطمه (س) به همسری مردی در آمده بود که مجاهدی کامل در راه خدا بود و بیشتر روزهای زندگی مشترک این دو بزرگوار، در شرایطی گذشت که امام علی (ع) در جبهه بود. در چنین شرایطی، حضرت فاطمه (س) صاحب فرزندی شد و با داشتن فرزندان خردسال، وظیفه نگهداری و تربیت و آموزش آنها و بخشی از وظایف همسرش در خارج از خانه را نیز به عهده گرفت. فاطمه زهرا (س) در شرایطی عهده‌دار تربیت فرزندان خود بود که از یک سو جامعه در شرایط بحرانی و جنگ به سر می‌برد و شهر مدینه در محاصره بود و از دیگر سو در امور معیشتی و خوراک و پوشاک از حداقل امکانات برخوردار بودند. باین حال، حضرت فاطمه (س) هیچ‌گاه از وضع خود کوچک‌ترین گلیه و شکایتی نکرد یا خواستار حضور بیشتر امام علی (ع) در خانواده نشد.^۲

حضرت زهرا (س) در تربیت روحی و پرورش جسمی کودکان خود کوشا بود. وقتی با کودکان خود بازی می‌کرد، با استفاده از شعر به پرورش اندیشه آنان می‌پرداخت. آن حضرت در قالب اشعاری زیبا و ادیبانه فرموده است: «حسن جان! مانند پدرت علی باش و ریسمان را از گردن حق بردار! خدای احسان کننده را پرستش کن و با افراد دشمن و کینه‌توز دشمنی نکن!»^۳ از جمله روش‌های تربیتی حضرت زهرا (س) نوع دوستی آن حضرت بود. ایشان در برابر چشمان تیزبین فرزندان، به مردم کمک می‌کرد و خود، گرسنه می‌ماند. آن حضرت نه تنها در مسائل اقتصادی و رفع مشکلات روزمره مردم پیشگام بود، حتی از نظر اخلاقی و پرورش عواطف انسانی و ارشاد و هدایت مردم نیز به آنها کمک و مصالح مردم را پیگیری می‌کرد و در حششان دعا می‌فرمود. حضرت زهرا (س) با رفتار عادلانه خویش، آنان را خشنود می‌ساخت و با عواطف محبت‌آمیز مادری، فرزندان خویش را به این صفات انسانی و اسلامی تشویق می‌کرد و پرورش می‌داد.

۲

چهارشنبه

۴ جمادی الثانی ۱۴۳۹
21 February 2018

اسفند

۳

پنجشنبه

۵ جمادی الثانی ۱۴۳۹
22 February 2018

۱- فرهنگ سخنان حضرت فاطمه (س)، دشتی، محمد، ص ۲۹

۲- بانوی آفتاب، محمد زاده، مرضیه، ص ۱۴

۳- فرهنگ سخنان حضرت فاطمه (س)، دشتی، محمد، ص ۱۵۶

۳ اسفند: کودتای انگلیسی رضاخان (۱۲۹۹ ه ش)

امام علی علیه السلام: امانتداری، روزی می آورد
و خیانت در امانت، فقر.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۴

جمعه

۶ جمادی الثانی ۱۴۳۹
23 February 2018

اسفند

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق علیه السلام: إِنَّ السَّرْفَ يورِثُ الْفَقْرَ وَإِنَّ الْقَصْدَ يورِثُ الْغِنَى
(کافی (ط-الاسلامیه) ج ۴، ص ۵۳، ح ۸ من لا یحضره الفقیه ج ۳، ص ۱۷۴، ح ۳۶۵۹)

مکتب فاطمی (۲)

سرگروه عزیز؛ ضمن عرض تبریک به مناسبت ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) و روز مادر و زن، بحث جلسه قبل را برای متریبان ادامه دهید.

میان‌روی و اعتدال

سرگروه عزیز؛ اعتدال یا میان‌روی، از اصول اسلام و تعیین‌کننده سبک زندگی است و از اصول فردی و اجتماعی در همه امور به شمار می‌آید. از جمله اموری که در آن باید اعتدال رعایت شود، امور خانواده است.

حضرت فاطمه (س) در امور معیشتی، به شرایط مکان و زمان توجه داشت و اعتدال را رعایت می‌کرد. آنگاه که مسلمانان در فقر و تنگ‌دستی به سر می‌بردند، او نیز با اختیار خود با فقر و سادگی می‌زیست و هرچه داشت، حتی افطاری خود را به نیازمندان ایثار می‌کرد. در سال‌های پس از فتوحات که غنائم و اموال بسیاری نصیب مسلمانان شد، با توجه به حجم زیاد کارها در خانه، پیامبر خدمتکاری به نام «فضه» برای حضرت فاطمه (س) گرفت. آن حضرت کارهای منزل را به طور مساوی میان خود و فضه تقسیم کرد. سلمان می‌گوید: «روزی دیدم که فاطمه (س) خود مشغول آسیاب کردن است. گفتم: چرا این کار را به فضه که در کنار شماست، نمی‌دهید. فرمود: «پیامبر به من سفارش کرده که کارهای خانه را با او تقسیم کنم. دیروز روز خدمت او بود و امروز روز خدمت من است.»^۱

عفاف حضرت فاطمه (سلام الله علیها)

زنان در صدر اسلام، در فعالیت‌های اجتماعی حضوری فعال داشتند و در مکتب اسلام از زنانی به نیکی یاد می‌شود که اجتماعی هستند و در صحنه‌های سیاست و اجتماع، حضوری فعال دارند. دین اسلام با معرفی الگویی چون حضرت فاطمه (س) به همگان آموخت که زن باید در جامعه مشارکت فعال و همه‌جانبه داشته باشد و در تربیت اجتماع و سوق دادن به فضیلت‌های اخلاقی و انسانی بکوشد.

آنچه در زندگی حضرت زهرا فاطمه (س) به عنوان یکی از ملاک‌های حضور اجتماعی زن اهمیت دارد، حفظ عفاف، حجاب و متانت است که حافظ کرامت و جایگاه حقیقی و والای زن است؛ بنابراین، از جلوه‌های درخشان زندگی حضرت که برای الگو قرار دادن مهم است، التزام به عفاف است. عفاف و حجاب، فرمانی الهی است و برخلاف تصور برخی، عامل مصونیت اجتماعی و پیشگیری از تخریب شخصیت زن است.

حضرت فاطمه زهرا (س) نمونه کامل زن مسلمان در تمام اوصاف و کمالات اسلامی

۱- پاره پیامبر، بی‌آزار شیرازی، عبدالکریم، ص ۸۲ و ۸۷

۵ اسفند: روز بزرگداشت خواجه نصیرالدین طوسی - روز مهندسی

۵

شنبه

۷ جمادی الثانی ۱۴۳۹
24 February 2018

اسفند

۶

یکشنبه

۸ جمادی الثانی ۱۴۳۹
25 February 2018

امام صادق علیه السلام: اسراف باعث فقر و میانه‌روی موجب بی‌نیازی می‌شود.

به‌ویژه در حجاب و عفاف بود. تا ضرورتی نمی‌دید از هم‌کلامی با مردان - آن هم با شرایطی ویژه - خودداری می‌کرد و از اینکه پدر بزرگوارشان کارهای داخل خانه را به او واگذار کرده و از فعالیت‌های امور بیرونی معاف داشته، شادمان بود. هر چند حضرت زهرا (س) در واقع لزوماً به فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی نیز می‌پرداخت، ولی هرگز از پرده حجاب کامل و عفاف لازم بیرون نرفت و حتی در میدان مبارزه (در دفاع از ولایت امیر مؤمنان علی (ع) و به یغما رفتن فدک) به حجاب کامل و حیای اجتماعی و اخلاقی بسیار مقید بود.^۱

فعالیت‌های علمی حضرت زهرا (سلام الله علیها)

فاطمه زهرا (س) با بیان احکام و آموزه‌های اسلام، جامعه و به‌ویژه زنان را به وظایفشان آشنا می‌کرد. فضه، خدمت‌گزار فاطمه (س) - که از شاگردان و پرورش‌یافتگان در محضر آن حضرت بود - در مدت بیست سال، جز با آیه‌های قرآنی سخنی نگفت و هرگاه قصد بیان مطلبی را داشت، با آیه‌ای متناسب از قرآن، منظور خویش را بیان می‌کرد.

حضرت فاطمه (س) پناه و مرجع فکری و مذهبی مسلمانان بود و حتی مردان مسلمانان نیز که از اصحاب نزدیک اهل بیت بودند، به محضر حضرت فاطمه (س) می‌آمدند و از حوزه علمی ایشان کسب فیض می‌کردند. افزون بر این، سخنان گهربار آن حضرت در جمع مهاجرین و انصار در مسجد رسول خدا (ص) و خطابه‌های آتشین آن حضرت در حضور زنان مدینه که به عبادتش شتافته بودند، همه نشان‌دهنده نقش آموزشی و پرورشی آن حضرت است که برای بیداری و هدایت مؤمنان می‌کوشید.

حضرت فاطمه (سلام الله علیها) و معیشت

در جامعه‌ای که حضرت فاطمه (س) می‌زیست، دو گروه و طبقه اقتصادی زندگی می‌کرد؛ گروهی که با مشاغلی مانند کشاورزی، زندگی خود را می‌گذراندند و در سرزمین خشک و کم آب عربستان، با رنج و سختی، زندگی می‌کردند و گروه دیگر اشراف و ثروتمندانی بودند که ملک‌ها و نیز بردگان بسیار داشتند. این گروه اغلب، اهل تفاخر و تجمل بودند و با بهره‌گیری از خلافت پس از پیامبر، پایه‌های اشرافیت خود را تقویت کردند.^۲

گروه دوم، در معیشت و اقتصاد، ارزش‌های اصیلی را که رسول خدا (ص) بنیان نهاده بود، رعایت نمی‌کردند و اهل ایثار و انفاق و قناعت نبودند. مشی آنان، انباشتن ثروت و تکاثر از راه‌های نامشروع بود و حقوق مستمندان و فقیران جامعه را ادا نمی‌کردند. حضرت فاطمه (س) به حقوق مستمندان جامعه بسیار اهمیت می‌داد و در زندگی فردی

۱- تحلیل سیره فاطمه زهرا (س)، بابازاده، علی‌اکبر، ص ۱۵۳ - ۱۵۴
۲- همان ص ۳۲۲

۷

دوشنبه

۹ جمادی الثانی ۱۴۳۹
26 February 2018

اسفند

۸

سه شنبه

۱۰ جمادی الثانی ۱۴۳۹
27 February 2018

امام علی علیه السلام: العنای الاکبر الیأس عَمَّا فی أبیدی الناس
(نهج البلاغه (صبحی صالح) ص ۵۳۴)

و اجتماعی وی، این حساسیت و توجه آشکار بود. بررسی‌های تاریخی نشان می‌دهد در نگاه آن حضرت، مادیات جایگاه و اهمیتی ندارد و فقط وسیله‌ای برای رسیدن به معنویت و اطاعت از آموزه‌های الهی است. آن حضرت در شب عروسی‌اش، پیراهن نوی خود را به فقیر بخشید و پیراهن قدیمی خود را پوشید. حضرت زهرا (س) چون همسرش علی (ع)، زهد را بر دنیاپرستی و قناعت را بر اسراف و خدایی را بر خودبینی ترجیح می‌داد.^۱

سیره سیاسی حضرت فاطمه (سلام الله علیها)

اخلاق و رفتار اجتماعی حضرت فاطمه (س) در مکتب پیامبر شکل گرفت و پس از وفات رسول خدا (ص) مسئولیت‌های اجتماعی جدیدی به فاطمه زهرا (س) محول شد. وی جریان سیاسی عظیمی ایجاد کرد و برای حفظ و تکریم جامعه نوپایی که رسول خدا (ص) بنیان گذارده بود، با شیوه‌های مسالمت‌آمیز دست به مبارزه زد.

پس از رحلت پیامبر، دشمنان دیرینه اسلام برای بازگشت به جاهلیت که منافعشان در آن نهفته بود، شرایط را مناسب دیدند، ولی اهل بیت پیامبر و در رأس آنان امام علی (ع) و حضرت فاطمه (س) بزرگ‌ترین مانع برای قدرت یافتن آنها بودند.^۲

حضرت فاطمه (س) که می‌دید شمشیرهای انتقام جاهلی از هر سو امام علی (ع) و حریم ارزش‌های انسانی را نشان رفته است، با صراحت در برابر جبهه باطل و دشمنان اسلام و انحراف یافتگان، قد برافراشت و به دفاع از کیان دین و پیامبر برخاست. آن حضرت دریافته بود که با از دست رفتن حقوق اهل بیت پیامبر در آینده به سبب انحراف در رهبری، خسارت سنگینی به اسلام وارد خواهد شد و دیری نخواهد پایید که سنت‌های جاهلی که پیامبر در محو آنها و جایگزین کردن سنت‌های اسلامی به جای آنها کوشیده بود، زنده خواهد شد؛ از این رو، آن حضرت با تمام توان خود برای بازگرداندن خلافت به مدار اصلی و حق خود می‌کوشید.

آگاهی دادن به امت

نخستین گام حضرت زهرا (س) بیدار کردن وجدان‌های خفته و آگاهی دادن به جامعه بود. به همین منظور (سیاسی- تربیتی) آن حضرت در مسجد پیامبر و در جمع یاران پیامبر اعم از مهاجرین و انصار و خلیفه وقت حاضر شد^۳ و با گفتار رسا و بیان فاطمی خود، از حقیقت اسلام و حقانیت پیامبر و اهل بیت (ع) دفاع کرد.

۹

چهارشنبه

۱۱ جمادی الثانی ۱۴۳۹
28 February 2018

اسفند

۱۰

پنجشنبه

۱۲ جمادی الثانی ۱۴۳۹
1 March 2018

۱- فرهنگ فاطمیه، نیلی پور، مهدی، ص ۸۷

۲- مکتب فاطمه زهرا (س)، قائمی، علی، ص ۲۸۴

۳- زندگانی حضرت فاطمه و دختران آن حضرت، رسول محلاتی، سید هاشم، ص ۶۸۶

امام علی علیه السلام: بی اعتنائی و امید نداشتن بدانچه در دست مردم است، بزرگترین توانگری است.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

امام علی علیه السلام: السَّخَاءُ يَكْسِبُ الْمَحَبَّةَ وَيَزِينُ الاخْلَاقَ
(تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۳۷۸، ح ۸۵۲۳)

نحوه صحیح آداب معاشرت با دیگران

عید نوروز، بهترین فرصت برای دید و بازدید و صلح‌رحم است. مهم‌ترین مطلب در این برهه زمانی، نحوه ارتباط ما با دیگران است. این مباحث در دین اسلام، در قالب موضوع آداب معاشرت مطرح می‌شود. در توضیح جایگاه آداب معاشرت در میان متریبان ذکر این مقدمه لازم است که شخصیت انسان در عرصه روابط گوناگونی شکل می‌گیرد. این روابط به ترتیب عبارت‌اند از: رابطه انسان با خود، رابطه با خدا و رابطه با دیگران. انسان موجودی اجتماعی است و نیازمند معاشرت، تبادل افکار و ایجاد روابط نیکو با هم‌نوعان است و بر اثر همین معاشرت‌ها و تبادل افکار، روابط انسانی شکل می‌گیرد و فرهنگ انسانی هویت خود را آشکار می‌سازد. در دیدگاه اسلامی، جامعه و روابط انسانی آن، رنگ الهی و عبادی به خود می‌گیرد و همه جنبه‌های گوناگون رفتار آدمی در جهت نیل به هدف نهایی - که انسان کامل شدن است - معنا و مفهوم می‌یابد. آداب معاشرت از نظر اسلام را می‌توان در دو مرحله‌ی «اندیشه» و «عمل» خلاصه کرد.

مرحله اندیشه به این معناست که مسلمانان باید صفحه اندیشه و نیت خود را نه تنها نسبت به برادران دینی خود، بلکه نسبت به تمام انسان‌ها و بلکه سایر موجودات نیکو و زیبا گردانند و اندیشه خیرخواهی، دوستی و سعادت آنها را در سرپیروراند و از نقشه‌کشی و توطئه‌چینی برضد آنان بپرهیزند. امام علی (ع) در این مورد می‌فرماید: «خدای سبحان دوست دارد که نیت انسان درباره هم‌نوعانش نیکو و زیبا باشد.»^۱

در مرحله عمل نیز اسلام برای تنظیم روابط اجتماعی انسان‌ها آداب و وظایفی قرار داده و پایه آن را بر ایمان به خدا و تقویت روح فضیلت و انسانیت بنا نهاده است. بسیاری دوست دارند در ارتباط با هم‌نوعان خویش زندگی موفق‌تری داشته باشند، ولی به جهت ناآگاهی از چگونگی معاشرت و آداب آن و نیز رعایت نکردن آن آداب، توانایی برقراری روابط مناسب و اسلامی را از دست می‌دهند و به ناچار منزوی می‌شوند؛ بنابراین شناخت این آداب در مرحله عمل و توانایی ایجاد ارتباط مناسب با قشرهای مختلف جامعه به خصوص خانواده، دوستان مسجد و پایگاه از اهمیت بسیاری برخوردار است.

آداب معاشرت در مرحله عمل، بحث بسیار گسترده‌ای است؛ اما خوب است به‌طور خلاصه مواردی از آن را در حلقه تربیتی ذکر کنیم:

۱۲

شنبه

۱۴ جمادی الثانی ۱۴۳۹
3 March 2018

اسفند

۱۳

یکشنبه

۱۵ جمادی الثانی ۱۴۳۹
4 March 2018

امام علی علیه السلام: سخاوت، محبت آور و زینت اخلاق است.

۱۴

دوشنبه

۱۶ جمادی الثانی ۱۴۳۹
5 March 2018

اسفند

۱۵

سه شنبه

۱۷ جمادی الثانی ۱۴۳۹
6 March 2018

۱- احترام به دیگران: پیامبر اسلام (ص) در حدیثی فرمودند: «مسلمان کسی است که مردم از دست و زبان او در آسایش باشند»؛^۱ یعنی در رفتار و گفتار خود هیچ زبانی به دیگران نرساند و حقوق چهارگانه (احترام به جان، مال، ناموس و آبرو) آنان را حفظ کند.

۲- زیبایی کلام: ما در سخن گفتن با دیگران دو وظیفه داریم؛ اول: سخنان خوب بگوییم و از سخنان زشت و خلاف ادب پرهیز کنیم. دوم: خوب و زیبا سخن گفتن.

۳- مزاح و شوخی: اسلام برای مزاح و شوخی هم آداب خاص دارد. مزاح و شوخی چون باعث خنده و شادی می شود یکی از بهترین عوامل آرامش روانی و رفع خستگی روحی محسوب می شود و سبب ایجاد پیوند دوستی بین افراد می گردد. پیامبر خدا و اهل بیت او نیز اهل مزاح و شوخی بوده اند ولی آداب و قوانین خاص هم برای آن قرار داده اند؛ بدین صورت که: اولاً باعث آزار و اذیت طرف مقابل نشود؛ ثانیاً غیبت یا تمسخر مسلمانی در آن نباشد؛ ثالثاً در آن زیاده روی و افراط نکنند که باعث می شود هیبت و وقار شخص، لکه دار شود و ارزش او در بین مردم پایین بیاید.

۴- رعایت شئون اجتماعی: مانند پاکیزگی، وقار، احترام به بزرگ ترها، نظم و انضباط، وفای به عهد، رازداری، مهربانی و گذشت که میزان نفوذ انسان را در دیگران بالا می برد.

آفات معاشرت

مطلب دیگر اینکه معاشرت با دیگران اگر در قالب رفت و آمد صورت گیرد، مانند صلح رحم رفت و آمد فامیلی و نیز معاشرت با دوستان و آشنایان، ممکن است دارای آفات و مضراتی هم باشد که بی توجهی به آن آثار زاینباری به دنبال دارد؛ بنابراین لازم است این معاشرت ها دقیق و حساب شده باشد. در اینجا به بعضی از نکات مهم در این زمینه اشاره ای می گردد: سرگروه با معرفی منابع و کتب مناسب می تواند متریبان را به مطالعه آفات معاشرت تشویق کند. تعطیلات نوروز، فرصت مناسبی است که متریبان در این زمینه تحقیق کوتاهی انجام دهند و خلاصه ای آن را هنگام تشکیل حلقه تربیتی در جمع دوستان مطرح کنند.

الف) پرهیز از گناه: رفت و آمدها و معاشرت ها زمانی مفید و مؤثر و موجب خشنودی خداوند خواهند بود که سبب گناه نباشد. چه بسا مهمانی هایی که در آن، شئون اسلامی رعایت نمی شود و به طور مثال حریم زن و مرد از بین می رود. شرکت در این جلسات برای خانواده ها و خصوصاً اعضای حلقه های تربیتی، بسیار خطرناک خواهد بود. خوب است در حلقه تربیتی راه های مناسب شرکت در این مجالس مورد بررسی متریبان قرار گیرد.

حضرت زهرا سلام الله علیها: شیعَتنا من خیار أهل الجنَّة، و کُلُّ مُجْتَبِئنا و موالی أُولیائنا و مُعادِی أَعْدائنا (نهج الحیاة، ص ۲۰۶)

ب) پرهیز از مزاحمت و تشکیل جلسات پرهزینه: چه بسا افرادی به بهانه صلہ رحم و رفت و آمد، سبب تحمیل زحمت و مخارج زیادی به فامیل می شوند. این گونه معاشرت‌ها نه تنها جلب محبت نمی‌کند بلکه باعث دشمنی و کینه می‌شود.

ج) پرهیز از خوش رویی و خوش اخلاقی بی جا: یکی از آداب معاشرت، خوش اخلاقی و خنده رو بودن است، به شرطی که به جا باشد؛ اما در مواردی خوش اخلاقی و خنده رو بودن، سبب سوء استفاده افراد می‌شود و آنان را در انجام وظایف خود سست می‌کند. حُسن معاشرت همیشه به معنای خوش رویی و خنده رویی نیست. به همین جهت در روایتی آمده که با گناهکاران چهره‌ای عبوس داشته باشید تا از کارهایشان دست بکشند.

یکی از فنون اساسی در رفتار با دیگران

اگر دیگران، کاری برای ما انجام دادند، آنها را به هر طریقی که ممکن است خوشحال کنیم و از آنها تشکر و قدردانی کنیم. البته لازمه رعایت این موارد و دیگر آداب معاشرت این است که از حقوق دینی و اخلاقی - اجتماعی‌ای که دیگران بر انسان دارند، شناخت بیشتری پیدا کنیم. طبیعی است گاهی «دیگران»، والدین یا برادران و خواهران ما هستند و گاهی، اقوام و فامیل‌اند؛ گاهی نیز همسایگان و گاهی اساتید و معلمان و مربیان یا سایر افراد ... می‌باشند که هر گروه و صنفی ویژگی‌ها و حقوق خاص خود را دارند که در این زمینه باید با مطالعه بیشتر، شناخت خویش را تعمیق و گسترش دهیم؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود سیر مطالعاتی زیر را با متریبان به ترتیب انجام دهید. در پایان هم باید به متریبان یادآور شد که درباره‌ی روابط اجتماعی، از خانواده گرفته تا جامعه، عمل به ارزش‌های دینی و اخلاقی بیانگر کرامت و ارزش والای خود شخص است و نباید منتظر این بود که عین این رفتار از طرف مقابل سر بزند، بلکه در هر شرایط و وظیفه، عمل به ارزش‌های به دست آمده است. هرچقدر رفتار و کردار منطبق با اصول ارزشی باشد، سیر پیشرفت و ترقی در مراتب انسانی آسان‌تر و سریع‌تر خواهد شد.

کتاب پیشنهادی جهت مطالعه

- ۱- اخلاق و معاشرت در اسلام، علی قائمی، تهران، امیری.
  - ۲- اخلاق و معاشرت در اسلام، جواد محدثی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
  - ۳- زندگی در آیین اعتدال، مجتبی فرجی، قم، بوستان کتاب.
- مجله تخصصی بشارت؛ نشریه قرآن، ویژه جوانان؛ حدیث زندگی.

۱۶

چهارشنبه

۱۸ جمادی الثانی ۱۴۳۹
7 March 2018

اسفند

۱۷

پنجشنبه

۱۹ جمادی الثانی ۱۴۳۹
8 March 2018

حضرت زهرا سلام الله علیها: شیعیان ما از بهترین افراد اهل بهشتند
و همه دوستان ما و دوستان دوستان ما و دشمنان دشمنان ما
همه در بهشت خواهند بود.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

امام صادق علیه السلام: أَلَسَّخَاءُ مَا كَانَ ابْتِدَاءً، فَأَمَّا مَا كَانَ مِنْ مَسَالَةٍ فَخَبَاءٌ وَتَذَمُّمٌ (بحار الأنوار ط- بیروت) ج ۶۸، ص ۳۵۷، ح ۲۱)

امام هادی (علیه السلام) و ترویج ارزش های اسلامی

سرگروه محترم؛ شهادت امام هادی (علیه السلام) را خدمت شما تسلیت عرض می‌کنیم. در سخنان امام هادی (ع) ترغیب و تشویق به فضایل و کمالات، فراوان دیده می‌شود. آن حضرت می‌فرمود: «اگر مردم در دره‌ها و کوه‌ها از پی مقاصدشان هستند، من راه کسی را خواهم پیمود که خالص و مخلص، راه بندگی خدای را می‌پیماید.»^۱ به مناسبت شهادت امام هادی (ع)، نمونه‌هایی از رفتار ایشان را در ترویج ارزش های اسلامی برای متربیان ذکر کنید:

الف) شایسته‌سالاری

بدون شک شایسته‌سالاری، عامل وحدت و همدلی و فامیل‌سالاری در جامعه، موجب اختلاف و کینه خواهد بود. روزی یکی از فقهای برجسته شیعه که در مناظره‌ای، مخالفین اهل بیت (ع) را محکوم کرده و او را با براهین واضح رسوا ساخته بود، به مجلس امام هادی (ع) آمد. امام بسیار به او احترام گذاشت و او را در صدر مجلس نشاند. هاشمیان به امام اعتراض کردند که چرا آن حضرت عالم غیر علوی و غیر هاشمی را این همه تعظیم و اکرم کرده است. امام هادی (ع) در پاسخ آنان که نسب را جزء ملاک ارزش‌گذاری می‌دانستند، فرمود: «مبادا از کسانی باشید که خداوند در مقام مذمت آنان فرمود: «الْم تَرَالِي الَّذِينَ اَوْتُوا نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَدْعُوْنَ اِلَيَّ كِتَابَ اللّٰهِ لِيُخَيَّرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيْقًا مِّنْهُمْ وَ هُمْ مُعْرِضُوْنَ؛ آیا ندیدی کسانی که بهره‌ای از کتاب آسمانی داشتند، به سوی کتاب الهی دعوت شدند تا در میان آنها داوری کنند؛ سپس گروهی از آنان با علم و آگاهی روی می‌گردانند؛ درحالی‌که از پذیرش حق اعراض کرده‌اند؟» (آل عمران: ۳۳)

آنگاه امام به دستور خداوند متعال در سوره مجادله اشاره می‌کند و نکاتی اخلاقی را متذکر می‌شود و از آنان می‌پرسد: آیا خداوند رتبه افراد را بر حسب درجات علم و تقوا بالا می‌برد یا بر اساس شرافت فامیلی و نسبی؟!^۲

ب) طرد عناصر مفسد و اختلاف افکن

امام هادی (ع) برای حفظ اتحاد جامعه، تفرقه‌افکنان را طرد و آنان را که دارای اندیشه‌های منحرف بودند، به جامعه معرفی می‌کرد.

محمد بن عیسی می‌گوید: «امام علی النقی (ع) در نامه‌ای به من نوشت: خدا علی بن حسکه قمی و قاسم بقطینی را لعنت کند! شیطان به نظر قاسم آمده و با القای سخنان فریبنده، او را مغرور کرده است.»^۳

۱۹

شنبه

۲۱ جمادی الثانی ۱۴۳۹
10 March 2018

اسفند

۲۰

یکشنبه

۲۲ جمادی الثانی ۱۴۳۹
11 March 2018

۱- تفسیر امام عسکری، ص ۳۲۹

۲- مستدرک الوسائل، ج ۹، ص ۵۳

۳- رجال کشی، ص ۵۱۸

امام صادق علیه السلام: سخاوت آن است که بی درخواست انجام گیرد، اما سخاوتی که در مقابل درخواست باشد، ناشی از شرمندگی و برای فرار از سرزنش است.

۲۱

دوشنبه

۲۳ جمادی الثانی ۱۴۳۹
12 March 2018

اسفند

۲۲

سه شنبه

۲۴ جمادی الثانی ۱۴۳۹
13 March 2018

در این نامه امام هادی (ع) این دو عنصر تفرقه افکن را لعن و طرد کرد؛ زیرا آنها با ادعاهای غلو آمیز و سخنان گزاف، به دنبال ایجاد تفرقه در میان شیعیان بودند.

حضرت هادی (ع) نیز به پیروی از امام علی (ع)، هرگاه می دید که ارشاد و نصیحت کارساز نیست، با کسانی که با سخنان واهی و تفرقه افکنانه خود، سعی در خدشه دار کردن یکپارچگی مسلمانان بودند، به شدت برخورد می کرد و حتی در برخی موارد، دستور نابودی برخی از آنان را صادر فرمود. فارس بن حاتم بن ماهویه قزوینی در ابتدا از یاران نزدیک امام هادی (ع) و نماینده آن حضرت بود؛ اما بعدها هواهای نفسانی و حب ریاست و دنیاپرستی، باعث خروج او از مسیر حقیقت شد و به ترویج بدعت و اعتقادات کفرآمیز و انحراف مردم از حق پرداخت و عملاً در صفوف شیعیان دودستگی ایجاد کرد؛ زیرا مردم گمان می کردند که او هنوز در سلک یاران امام علی النقی (ع) باقی مانده و نماینده آن حضرت است.

در این میان ابراهیم بن محمد به امام هادی (ع) نامه ای نوشت و در مورد سخنان اختلاف انگیزی پرسش کرد. او نوشته بود:

«فدایت شوم! فارس قزوینی با علی بن جعفری مانی در مسائل اسلامی اختلاف شدیدی دارند. آن دو چنان از هم متنفرند که از یکدیگر براءت می جویند. اگر صلاح می دانید، ما را به سوی حق رهنمون شوید و تکلیف ما را مشخص سازید که مسائل دین خود را از کدام یک بپرسیم و ما به رهنمایی بسیار نیازمندیم.»
امام در پاسخ نوشت:

«اینجا جای شک و تردید و جای پرسش نیست. مقام علی بن جعفری مانی بالاتر از این سخنان است که شما او را با فارس قزوینی مقایسه کنید. خداوند مقام او را بزرگ داشته است. شما هر مشکلی داشتید، از علی بن جعفر بپرسید و از فارس دوری کنید (مبادا با اعمال خود فارس را تقویت کنید) و اجازه ندهید او در کارهای دینی شما دخالت کند. این شاء الله تو و تمام همشهریانت که پیرو تو هستید، اطاعت خواهید کرد و من از نیرنگ های او به مردم آگاهم؛ هرگز به فارس اعتنا نکنید.»^۱

ج) تکریم انسان های شریف

برای حفظ انسجام جامعه باید بر شایستگیان و افراد شریف ارج نهاد؛ چراکه آنان در هر جا که باشند، می توانند محور وحدت و یکدلی مردم قرار گیرند؛ اما اگر آنان مورد بی مهری قرار گیرند و در جامعه منزوی شوند، افراد نالایق و فتنه گر میدان دار خواهند بود و شعله فتنه و اختلاف و دودستگی دامن همه را خواهد گرفت. به این جهت، حاکمان و متولیان و عموم مردم باید برای استحکام جامعه، شایستگیان و نخبان خود را تکریم کنند. امام هادی (ع) ضمن طرد افراد نالایق و فتنه گر، به شایستگیان و انسان های شریف نیز بها می داد.

۱- رجال کشی، ص ۵۲۳؛ و معجم رجال الحدیث، ج ۱۴، ص ۲۵۹

روز بزرگداشت نظامی گنجوی ۲۱ اسفند

روز بزرگداشت شهدا (سالروز صدور فرمان حضرت امام خمینی (ره) مبنی بر تأسیس بنیاد شهید انقلاب اسلامی- ۱۳۵۸ ه ش): ۲۲ اسفند

امام علی علیه السلام: مَنْ أَنْصَفَ أَنْصَفَ
(تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۳۹۴، ح ۹۱۲۰)

علی بن مهزیار اهوازی یکی از نیکان عصر خود بود که مورد تکریم حضرت هادی قرار گرفت. جملات مهرازمیز امام در مورد وی چنین است:
«أَسْأَلُ اللَّهَانَ بِحَفْظِكَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْكَ وَمِنْ خَلْفِكَ وَ فِي كُلِّ حَالَيْتِكَ فَأَبِشِرْ فَإِنِّي أَرْجُو أَنْ يَدْفَعَ اللَّهُ عَنْكَ وَاللَّهُ أَسْأَلُ أَنْ يُجْعَلَ لَكَ الْخَيْرَةُ؛ از خداوند مسئلت دارم که تو را از پیش رو و پشت سر و در همه حالات محافظت کند. خوشحال باش که من امیدوارم خداوند بلاها و فتنه‌ها را از تو دفع کند و برایت خیر و نیکی مقدر گرداند.»^۱

د) ارتباط مداوم با نمایندگان

همچنان که برای حفظ اتحاد جامعه، وجود رهبری جامع‌الشرایط ضرورتی انکارناپذیر است، تداوم ارتباط با او نیز ضرورت دارد؛ زیرا اگر در جامعه‌ای رهبری به طور دائم با پیروانش مرتبط نباشد، عوامل فتنه‌گر و دشمنان وحدت و استقلال، جامعه به راحتی می‌توانند در صفوف مردم رخنه کنند. به این جهت، امام هادی (ع) به نصب نمایندگان شایسته و تقویت شبکه ارتباطی خود با تمام پیروانش در تمام نقاط ممالک اسلامی، اهتمام ویژه داشت. آن حضرت در سال ۲۳۲ در نامه‌ای به علی بن بلال چنین نوشت:

«من ابوعلی بن راشد را به جای حسین عبدالرُبّه به عنوان نماینده‌ام نصب کردم و او را - که فضل و ایمان بی نظیرش را می‌شناسم - امین خود قرار دادم و می‌دانم که تو بزرگ دیار خود هستی. دوست داشتم تو را تکریم کنم و در این باره برایت نامه بنویسم. پس، از او پیروی کن و تمام حق و حقوقی را که به عهده داری، به او بسپار و اصحاب و یارانم را نیز بر این نکته ترغیب و تشویق کن و چنان نماینده‌ام را معرفی کن که همه آنان از او پشتیبانی و حمایت کنند و این کار موجب احترام و جلب محبت ما خواهد بود و تو نیز در برابر آن از خدا پاداش دریافت خواهی کرد.»^۲
امام در سخن دیگری به احمد بن اسحاق قمی فرمود:

«ابو عمرو (عثمان بن سعید عمری نایب اول از نواب اربعه) مورد اعتماد و امین من است. آنچه به شما می‌گوید، از من می‌گوید و آنچه به شما می‌رساند، از من می‌رساند.»^۳
سرگروه عزیز؛ در ادامه جلسه می‌توانید کرامات امام هادی (ع) خصوصاً درباره زیارت جامعه کبیره را برای متربیان بازگو نمایید.

منابع جهت مطالعه

چهره‌های درخشان سامرا، علی ربانی خلخالی.
صحیفه امام هادی، جواد قیومی.
مشعل هدایت در مکتب امام علی النقی، علی قائمی.

۲۳

چهارشنبه

۲۵ جمادی الثانی ۱۴۳۹
14 March 2018

اسفند

۲۴

پنجشنبه

۲۶ جمادی الثانی ۱۴۳۹
15 March 2018

۱- بحارالانوار، ج ۵۶، ص ۴۱

۲- فرهنگ جامع سخنان امام هادی، ص ۲۹۸

۳- همان، ص ۳۰۲

امام علی علیه السلام: هرکس با انصاف باشد، انصاف می بیند.

محاسبه: به چه میزان در اهداف و اقدامات برنامه ریزی شده در هفته قبل توفیقات داشته اید؟

توفیقات حاصل شده:	نواقص قابل پیگیری در هفته بعد: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مشارطه: برای هفته آینده چه اهداف و برنامه هایی را در نظر دارید؟

تکمیل اهداف و برنامه ها:	اهداف یا برنامه های جدید: .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

یادداشت: .....

۲۵

جمعه

۲۷ جمادی الثانی ۱۴۳۹
16 March 2018

اسفند

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام محمد باقر علیه السلام: «أَيُّمُؤْمِنٍ حَافِظٌ عَلَى الصَّلَوَاتِ الْمَفْرُوضَةِ فَصَلَّاهُ لَوْ قِيَّتْهَا فَلَيْسَ هَذَا مِنَ الْغَافِلِينَ (وسائل الشيعه، ج ۳، ص ۷۹)

منابع تکمیلی جهت مطالعه سرگروه:

- ۱- قرآن کریم.
- ۲- احسانی، محمد. فضائل اخلاقی ۱۴ معصوم (ع). قم: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص) ۱۳۹۱.
- ۳- احمدی بیرجندی، احمد. چهارده اختر تابناک. ناشر: آستان قدس رضوی، به نشر، ج ۲۳، ۱۳۹۳.
- ۴- احمدی گیوی، حسن. ادب و نگارش. تهران: قطره، ج ۱۷، ۱۳۹۴.
- ۵- ارفع، سید کاظم. سیره عملی اهل بیت. ناشران: آدینه سبز. اشارات طلایی، ۱۳۸۹.
- ۶- اکبری، محمدرضا. قصه‌های تربیتی چهارده معصوم (ع). ناشر: پیام عترت، ج ۲۰، ۱۳۷۷.
- ۷- اکبری، مهدی. زندگانی و سیره چهارده معصوم. ناشر: سنابل، ۱۳۸۷.
- ۸- الهامی نیا، علی اصغر. سیره‌ی اخلاقی معصومین (ع). ناشر: تحسین، ج ۲، ۱۳۸۳.
- ۹- امام خمینی (ره)، روح الله. جهاد اکبر. تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۹۱.
- ۱۰- امام خمینی (ره)، روح الله. چهل حدیث. تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۹۵.
- ۱۱- امیریان، داود. قصه فرماندهان ۱ (شهید باقری). ناشر: سوره مهر / نشر شاهد، ج ۱۵، ۱۳۹۳.
- ۱۲- آشتیانی، محمدرضا. گنجینه آداب اسلامی. ناشر: مهر سجاده، ج ۲، ۱۳۹۲.
- ۱۳- پایازاده، علی اکبر. آیین دوستی در اسلام. تهران: بدر، ۱۳۷۴.
- ۱۴- باهنر، محمدجواد. مواضع ما در ولایت و رهبری. ناشر: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۲.
- ۱۵- بنی احمدی، قاسم. اصول تاریکخانه. ناشر: نور دانش، ۱۳۸۶.
- ۱۶- بوش، ریچارد. جهان مذهبی (ادیان در جوامع امروز). ترجمه عبدالکریم گواهی. تهران: نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۴.
- ۱۷- بهرام پور، ابوالفضل. تفسیر سوره کهف (تسیم حیات). ناشر: هجرت، ج ۲، ۱۳۸۴.
- ۱۸- بیستونی، محمد. شیطان شناسی از دیدگاه قرآن کریم (گرمی‌های شیطانی و روش غلبه بر شیاطین). تهران: بیان جوان، ۱۳۸۲.
- ۱۹- بینش، عبدالحسین. نگاهی نو به جنگ‌های صلیبی. ناشر: زمزم هدایت وابسته به پژوهشکده علوم اسلامی امام صادق (ع)، ۱۳۸۶.
- ۲۰- پورزندی، محمدحسین. تفکر خلاق. ناشر: نشر شهر، ۱۳۹۲.
- ۲۱- جعفریان، رسول. حیات فکری سیاسی امامان شیعه. ناشر: انصاریان، ج ۱۱، ۱۳۸۷.
- ۲۲- جوادی آملی، عبدالله. تبیین براهین اثبات وجود خدا. قم: مرکز نشر اسراء، ۱۳۷۵.
- ۲۳- جوادی آملی، عبدالله. مبانی اخلاق در قرآن (تفسیر موضوعی قرآن کریم). قم: اسراء، ۱۳۷۸.
- ۲۴- حسینی، علی اکبر. امام چهارم (ع)؛ پاسدار انقلاب خونین کربلا. قم: نسل جوان، ۱۳۵۶.
- ۲۵- حسینی، سید مجتبی. رساله پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی. ناشر: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، ج ۲۸، ۱۳۹۳.
- ۲۶- حمزه زاده، محمدباقر. تأثیر انقلاب اسلامی ایران بر کشورهای اسلامی. ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ج ۴، ۱۳۸۸.
- ۲۷- حمیدرضا، ظریفی نیا. کالبدشکافی جناح‌های سیاسی ایران. تهران: انتشارات آزادی اندیشه، ۱۳۷۸.
- ۲۸- حمیدی هشتروندی، اکبر. فرازهایی از سیره چهارده معصوم. تهران: عابد، ۱۳۸۲.
- ۲۹- خادمی کوشا، محمدعلی. جوان در پرتو اهل بیت علیهم السلام. قم: بوستان کتاب، ج ۳، ۱۳۸۶.
- ۳۰- خامنه‌ای، سید علی. پیشوای صادق. ناشر: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ج ۴، ۱۳۸۸.
- ۳۱- خامنه‌ای، سید علی. رساله اجوبه الاستفتائات. ناشر: بین المللی الهدی، ج ۱۷، ۱۳۹۰.
- ۳۲- خامنه‌ای، سیدعلی. هنر (از دیدگاه مقام معظم رهبری). ناشر: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ج ۵، ۱۳۷۴.
- ۳۳- خسروشاهی، باقر. نشانه‌هایی از او. قم: بوستان کتاب، ج ۷، ۱۳۹۴.
- ۳۴- خمینی، روح الله. شرح حدیث جنود عقل و جهل. تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ج ۱۵، ۱۳۹۱.
- ۳۵- خنیفر، حسین. مهارت‌های زندگی. قم: هاجر، ۱۳۹۱.
- ۳۶- دارابی، علی. جریان‌شناسی ایران. ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ج ۱۵، ۱۳۹۵.
- ۳۷- درخحال آراش: نقدی بر عرفان‌های نوظهور و شناخت عرفان حقیقی، پدیدآور: واحد پژوهش مدرسه علمیه حضرت خدیجه (علیها السلام)، مشهد: نسیم رضوان، ۱۳۹۵.
- ۳۸- دستغیب، سید عبدالحسین. داستان‌های شگفت. ناشر: الجامعه المدرسین به قم المشرقه، موسسه النشر الاسلامی، ج ۱۷، ۱۳۹۵.
- ۳۹- راشدی، لطیف. داستان‌های اخلاقی. قرآنی (حکایت‌های شنیدنی و درس‌هایی از زندگانی پیامبر (ص)، امام علی (ع) و معصومین (ع) در آثار و تفاسیر شهید محراب آیت الله دستغیب (ره) (جلد ۱). ناشر: دارالکتاب، ج ۳، ۱۳۸۹.
- ۴۰- رخ‌شاد، محمدحسین. ۶۶۵ پرسش و پاسخ در محضر علامه طباطبایی (ره). قم: نهانندی، ۱۳۸۰.
- ۴۱- رودس، مارتین. آیین مطالعه. مترجم: شهریار آشوری. ناشر: جاودان خرد، ۱۳۷۵.
- ۴۲- زن رجحانه آفرینش (مجموعه دیدگاه‌های مقام معظم رهبری). مؤلف: دفتر نشر آثار، ناشر: نوری، ج ۲، ۱۳۸۲.
- ۴۳- سبحانی، جعفر. نظام اخلاقی اسلام. قم: بوستان کتاب، ج ۱۰، ۱۳۹۲.
- ۴۴- سبحانی تبریزی، جعفر. سیمای فرزندان. ناشر: موسسه تعلیماتی و تحقیقاتی امام صادق (ع)، ۱۳۷۹.
- ۴۵- سبحانی نیا، محمد. توبه تولدی دوباره. ناشر: زمینه‌سازان ظهور امام عصر (عج)، ۱۳۸۸.
- ۴۶- شاه‌محمدی، فاطمه. مبارزه با شیطان از منظر قرآن و حدیث. ناشر: موسسه آموزش عالی الزهرا، ۱۳۹۳.
- ۴۷- شتر، سید عبدالله. اخلاق شتر. مترجم: محمدرضا جباران، قم: هجرت، ۱۳۷۴.

۲۶

شنبه

۲۸ جمادی الثانی ۱۴۳۹
17 March 2018

اسفند

۲۷

یکشنبه

۲۹ جمادی الثانی ۱۴۳۹
18 March 2018

امام محمد باقر علیه السلام: هر مؤمنی محافظت بر نمازش نماید،
و او را در وقتش به جا آورد، از انسان‌های غافل شمرده نمی‌شود.

۲۸

دوشنبه

۱ رجب ۱۴۳۹
19 March 2018

اسفند

۲۹

سه شنبه

تعطیل

۲ رجب ۱۴۳۹
20 March 2018

- ۴۸- شرفخانی خوبی، احمد، رفتارشناسی امام علی (ع)، ناشر: پارسیان، ۱۳۷۹.
- ۴۹- شریعتمداری، شایسته، انسان شناسی در اندیشه امام خمینی (ره)، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ج ۲، ۱۳۸۶.
- ۵۰- صباغی نژاد، زیور، وبلاگ نویسی راهنمای گام به گام، ناشر: کتابدار وابسته به شرکت خدمات اطلاع‌رسانی کتابدار فرزانه، ۱۳۹۲.
- ۵۱- طباطبایی، محمدحسین، تفسیر المیزان، ترجمه: محمدباقر موسوی همدانی، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۴.
- ۵۲- عبداللهی، مهدی، خداشناسی، ناشران: اندیشه بويا، کانون اندیشه جوان، ج ۲، ۱۳۹۳.
- ۵۳- عسکری، سیدمرتضی، نقش ائمه در احیاء دین (جلد ۱۶)، ناشر: مجمع علمی اسلامی، ۱۳۷۹.
- ۵۴- فتاحی زاده، فتحیه، زن در تاریخ و اندیشه اسلامی، ناشر: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما (استان قم)، ۱۳۸۳.
- ۵۵- فوکو، میشل، ایرانی‌ها چه رؤیایی در سر دارند، مترجم: حسین معصومی همدانی، ناشر: شرکت نشر کتاب هرمس، ج ۲، ۱۳۹۳.
- ۵۶- قدران قراملکی، محمدحسن، سکولاریسم در مسیحیت و اسلام، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۰.
- ۵۷- قرائتی، محسن، تفسیر نماز، ناشر: موسسه فرهنگی درس‌هایی از قرآن، ج ۲، ۱۳۹۱.
- ۵۸- قرائتی، محسن، تفسیر نور، ناشر: موسسه فرهنگی درس‌هایی از قرآن، ج ۲، ۱۳۹۱.
- ۵۹- قمی، عباس، منتهی الامال (ج ۲) و ویراسته کاظم عابدینی مطلق، تهران: مبین اندیشه، ۱۳۹۰.
- ۶۰- کاتب، سید مهدی، تقویت اراده در چهل روز، ناشر: سه نقطه، ج ۲، ۱۳۹۵.
- ۶۱- کمرون، کیم، پرورش مهارت‌های مدیریت، ترجمه: مهدی ایران‌نژاد پاریزی، ناشر: موسسه تحقیقات و آموزش مدیریت، ۱۳۸۶.
- ۶۲- کورانی، علی، عصر ظهور، ناشر: گات، ۱۳۸۲.
- ۶۳- گروه فرهنگی شهید ابراهیم هادی، پنجاه سال عبادت: وصیت‌نامه و دل‌نوشته‌های ادبی و عاشقانه‌ی پنجاه تن از شهدا گروه فرهنگی شهید هادی، ناشر: امینان، ج ۱، ۱۳۹۲.
- ۶۴- لقمانی، احمد، جوانان و بینش‌های ناب، ناشر: پارسایان، ۱۳۷۹.
- ۶۵- لنگرانی، محمدفاضل، آیین کشورداری از منظر امام علی (ع)، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۶.
- ۶۶- مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، حلیة المتقین، ناشر: یاس بهشت، ج ۱، ۱۳۹۳.
- ۶۷- محدثی، جواد، اخلاق معاشرت، قم: بوستان کتاب، ۱۳۹۵.
- ۶۸- محدثی، جواد، روش‌ها، ناشر: معروف، ۱۳۹۳.
- ۶۹- محدثی، جواد، سیره اخلاقی پیامبر (ص)، ناشر: ام‌اینها (س)، ج ۱، ۱۳۹۱.
- ۷۰- محمدپیور، محمد، چگونه می‌توانیم خبرنگار شویم (آموزش خبرنگاری در رسانه‌ها به زبان ساده)، ناشر: طاق بوستان، ۱۳۷۹.
- ۷۱- محمدی ری شهری، محمد، حکمت‌نامه جوان، (با همکاری احمد غلامعلی) ترجمه: مهدی مهریزی، قم: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث، ۱۳۸۴.
- ۷۲- محمدی، منوچهر، بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ج ۵، ۱۳۹۵.
- ۷۳- مخدومی، رحیم، قصه‌ی فرماندهان ۲ (شهید همت)، ناشر: سوره مهر / نشر شاهد، ج ۲، ۱۳۹۵.
- ۷۴- مشفق‌پور، محمدرضا، رساله آموزشی بر اساس فتاوی‌ حضرت آیت‌الله‌العظمی سید علی حسینی خامنه‌ای دام‌ظله‌العالی)، تهران: موسسه فرهنگی امین، ۱۳۸۶.
- ۷۵- مصباح یزدی، محمدتقی، پرسش‌ها و پاسخ‌ها، ولایت فقیه و خبرنگار، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (قدس سره)، ۱۳۸۱.
- ۷۶- مصباح، محمدتقی، آیین پرواز، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ج ۲، ۱۳۹۰.
- ۷۷- مصباح‌یزدی، محمدتقی، اخلاق در قرآن، (با همکاری محمدحسین اسکندری) قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ج ۱، ۱۳۹۱.
- ۷۸- مصباح‌یزدی، محمدتقی، آموزش عقاید (دوره کامل سه جلدی)، ناشر: موسسه انتشارات امیرکبیر، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، ج ۱، ۱۳۹۵.
- ۷۹- مصباح‌یزدی، محمدتقی، معارف قرآن: خداشناسی - کیهان‌شناسی - انسان‌شناسی (جلد ۱ - ۳)، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ج ۵، ۱۳۸۵.
- ۸۰- مطهری، مرتضی، جاذبه و دافعه علی (ع)، ناشر: الجماعه المدرسین به قم المشرفه، موسسه النشر الاسلامی، ج ۵، ۱۳۶۴.
- ۸۱- مطهری، مرتضی، داستان و راستان (ج ۱)، ناشر: صدرا، ج ۱، ۱۳۶۹.
- ۸۲- مطهری، مرتضی، مسئله حجاب، ناشر: صدرا، ج ۱، ۱۳۹۵.
- ۸۳- مطهری، مرتضی، مفده‌های بر جهان بینی اسلامی، ناشر: صدرا، ج ۱، ۱۳۷۴.
- ۸۴- مطهری، مرتضی، وحی و نبوت، ناشر: صدرا، ۱۳۶۸.
- ۸۵- مظاهری، حسین، سیر و سلوک: توبه (جلد ۳)، ناشر: مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزهرا (س)، ج ۲، ۱۳۹۰.
- ۸۶- مظاهری، حسین، فضایل و زوایل، ناشر: اخلاق، ج ۱، ۱۳۸۴.
- ۸۷- مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه (جلد ۲۷)، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۰.
- ۸۸- مکارم شیرازی، ناصر، اخلاق در قرآن (جلد ۳)، ناشر: امام علی بن ابیطالب (ع)، ج ۱، ۱۳۸۷.
- ۸۹- موقتی، احمد، جنبش‌های اسلامی، تهران: سمت، ج ۱، ۱۳۹۴.
- ۹۰- مهدوی کنی، محمدرضا، نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۱.
- ۹۱- نرم افزار جامع التفسیر نور، مؤسسه تحقیقاتی نور.
- ۹۲- نصر، سیدحسین، جوان مسلمان و دنیای متجدد، مترجم: مرتضی اسعدی، ناشر: طرح نو، ۱۳۸۹.
- ۹۳- نوروزی، محمد، آسیب‌شناسی رفتاری انسان از دیدگاه قرآن، قم: بوستان کتاب، ج ۱، ۱۳۸۶.
- ۹۴- واعظی، احمد، حکومت اسلامی: سی و دو درس در زمینه اندیشه سیاسی اسلام، ناشر: نشر ۱۷ علی ابن ابیطالب (سامیر)، ۱۳۸۰.
- ۹۵- وایتسمن، الیس، رشد اجتماعی (برای جوانان و خانواده‌ها)، ترجمه: عشرت نظیری، ناشر: انجمن اولیاء و مربیان، ج ۸، ۱۳۸۰.

نظرسنجی

سرگروه محترم

به منظور بهره‌گیری از نظرات و دیدگاه‌های شما و بکارگیری آن در تولید آثار بعدی، خواهشمند است در مهرماه سال ۱۳۹۶ با تکمیل جدول زیر، ما را در افزایش سطح کیفی آثار یاری نمایید.

کد سرگروه‌های جوان خواهر	سوال ۱ تناسب عناوین موضوعات با نیازهای شما	سوال ۲ میزان پاسخگویی مطالب ارائه شده به نیازهای شما	سوال ۳ شیوایی قلم	سوال ۴ گرافیک و طراحی ظاهری
	عالی (۱) خوب (۲) متوسط (۳) ضعیف (۴) خیلی ضعیف (۵)	عالی (۱) خوب (۲) متوسط (۳) ضعیف (۴) خیلی ضعیف (۵)	عالی (۱) خوب (۲) متوسط (۳) ضعیف (۴) خیلی ضعیف (۵)	عالی (۱) خوب (۲) متوسط (۳) ضعیف (۴) خیلی ضعیف (۵)
۵				

لطفا عدد ۵ رقمی به دست آمده از جدول فوق را از چپ به راست به سامانه پیام کوتاه ۰۸۳۰۰۰۰۰۰۶۶ ارسال نمایید. عدد ۵ بیانگر سرگروه‌های جوان خواهر می‌باشد.
به عنوان مثال کسی که سؤال اول را خوب و بقیه سوالات را متوسط ارزیابی نموده است، باید عدد ۵۲۳۳۳ را به سامانه ارسال نماید.